

132292

จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม
รับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง

สุธาสินี ทองลิ้ม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาศังคม)

คณะพัฒนาศังคม

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

พ.ศ. 2548

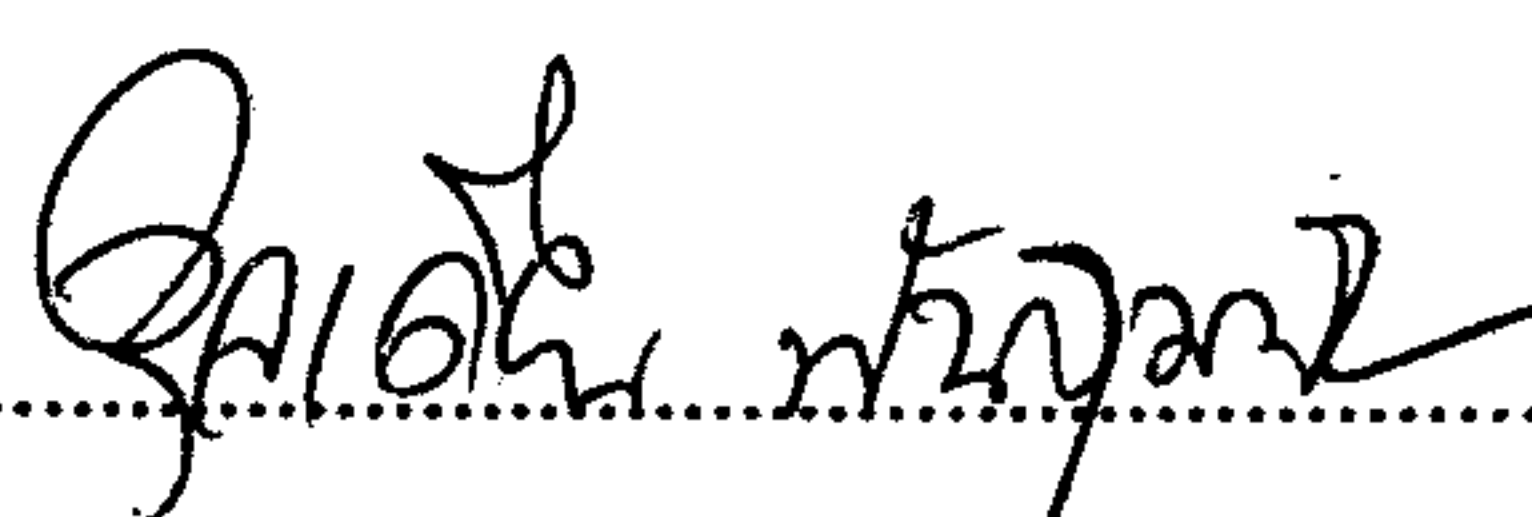
จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม

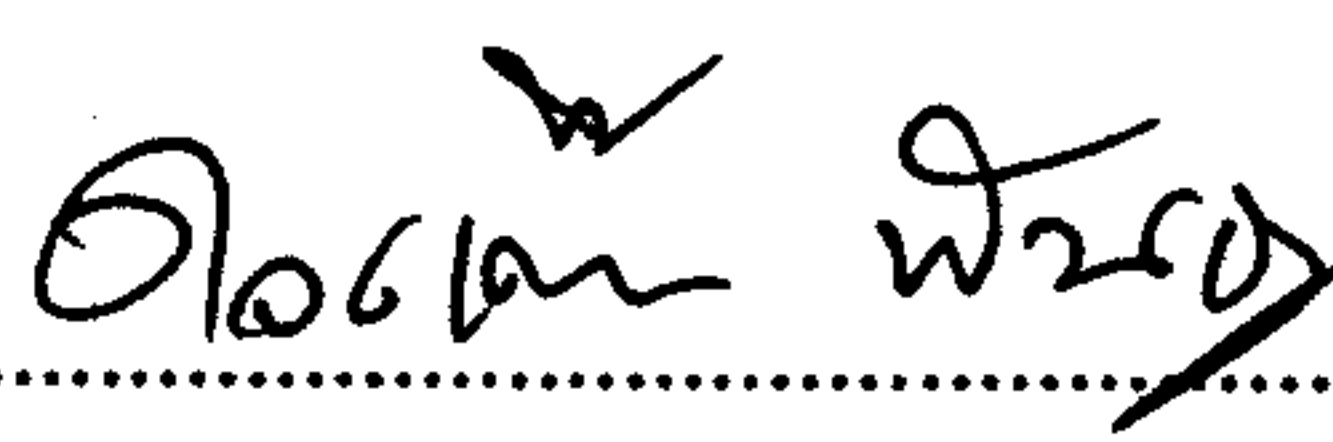
รับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง

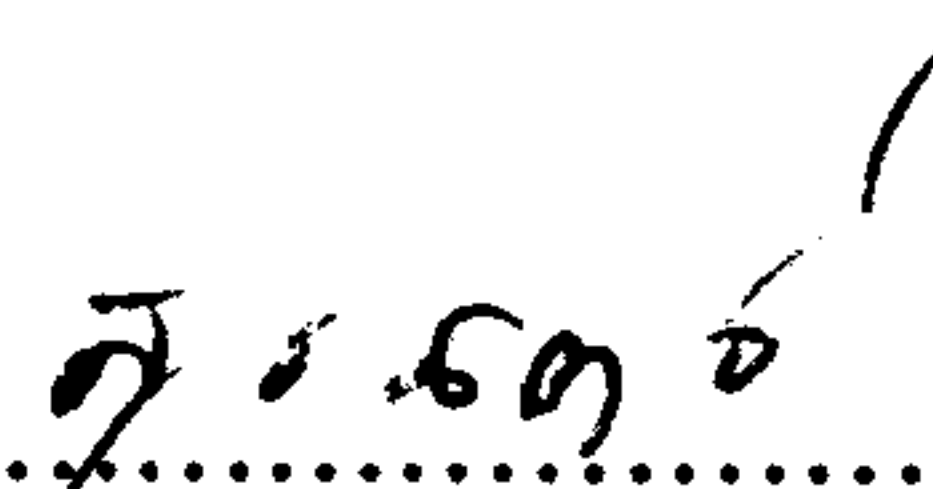
สุธาสนี ทองลุ่ม

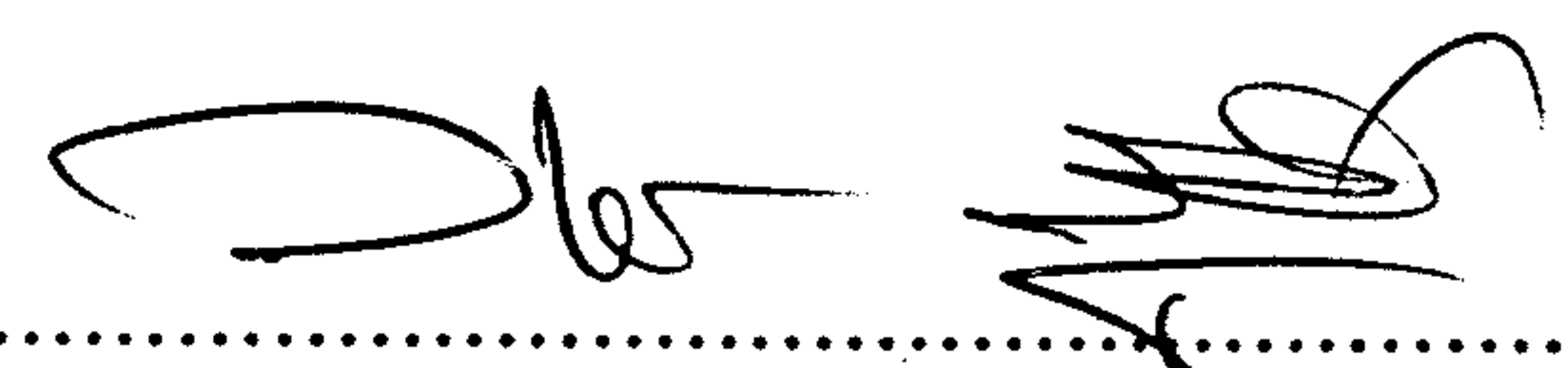
คณะพัฒนาสังคม

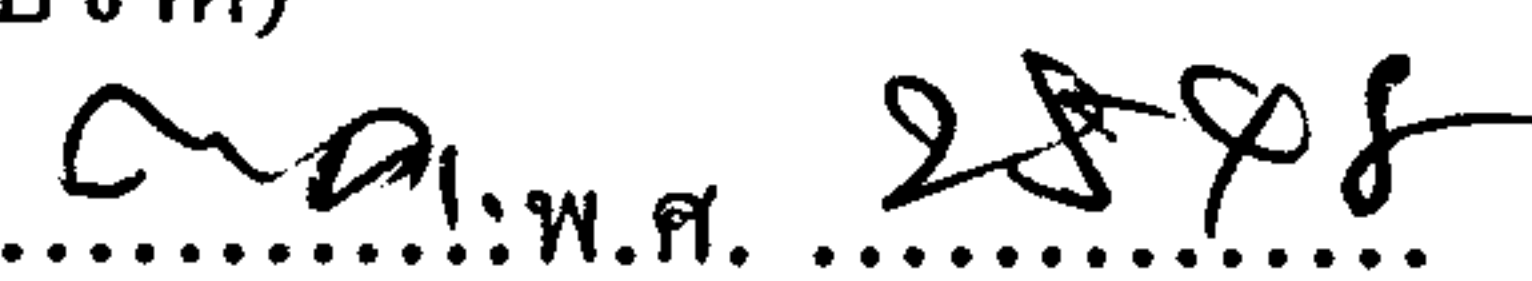
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........ประธานกรรมการ
(ดร. คุณเดือน พันธมนาวิน)

ศาสตราจารย์..........กรรมการ
(ดร. ควงเดือน พันธมนาวิน)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........กรรมการ
(ดร. สุรสิทธิ์ วชิรจร)

อาจารย์..........คณบดี/ผู้อำนวยการ
(วิชัย รูปขำดี)

วันที่.....>.....เดือน..........พ.ศ. 2578

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์ : จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรใน
วัยเรียน ของผู้ปกครอง
ชื่อผู้เขียน : สุชาสินี ทองลิ่ม
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)
ปีการศึกษา : 2548

การวิจัยความสัมพันธ์เปรียบเทียบเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยเชิงเหตุที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 โดยมีกรอบแนวคิดด้านสาเหตุประเภทต่าง ๆ ของพฤติกรรมมนุษย์จากรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ นิยม นอกจากนี้ยังได้ใช้ตัวแปรจากทฤษฎีต่างๆ เช่น ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม เป็นต้น กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองของนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 จำนวน 360 คน โดยใช้วิธีการสุ่ม ตัวอย่างแบบแบ่งชั้นกำหนดโควตา (Stratified Quota Random Sampling) เป็นผู้ปกครองเพศ ชาย จำนวน 105 คน และ ผู้ปกครองเพศหญิง จำนวน 255 คน มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 36 ปี

ตัวแปรอิสระหลักในการวิจัยมี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่ง กลุ่มตัวแปรด้านสถานการณ์ มี 4 ตัวแปร กลุ่มที่สอง กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม มี 4 ตัวแปร และ กลุ่มที่สาม กลุ่มจิตลักษณะตาม สถานการณ์ มี 3 ตัวแปร ส่วนตัวแปรตาม เป็นกลุ่มพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของ ผู้ปกครอง มี 2 ตัวแปร คือ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร และ พฤติกรรมผลักภาระการ ดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน เครื่องมือวัดตัวแปรในการศึกษานี้เป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า มีค่า ความเชื่อมั่นของแต่ละแบบวัดอยู่ระหว่าง .66 ถึง .88 สมมติฐานในการวิจัยนี้มี 6 ข้อ การ วิเคราะห์ข้อมูลได้ทำทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยต่างๆ โดยมีผลการวิจัยที่สำคัญมี 5 ประการดังนี้

ประการแรก ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรหลานมาก ได้รับการสนับสนุนทาง สังคมจากคนในครอบครัวมาก และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้ที่ มี พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่บุตรหลานมากกว่า และมีพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงข้าม ปรากฏผลโดยเฉพาะกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ ดูแลเป็นบุตรเพศชาย รวมทั้ง ตัวทำนายด้านสถานการณ์ 4 ตัว สามารถทำนาย พฤติกรรมทั้งสองได้

ได้ระหว่าง 16.5 % ถึง 49.3 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญร่วมกันคือ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก

ประการที่สอง ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก และ มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่ 1) มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงข้าม ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม 2) มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงข้าม ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก 3) มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงข้าม ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิม 4 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมทั้งสองได้ระหว่าง 8.4 % ถึง 46.2 % โดยมีตัวทำนายสำคัญร่วมกันคือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก

ประการที่สาม ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมาก มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่บุตรหลานมากกว่า และมีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงข้าม ผลเช่นนี้ปรากฏโดยเฉพาะ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ตัวทำนายด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว สามารถทำนาย พฤติกรรมทั้งสอง ได้ระหว่าง 15.0 % ถึง 43.0 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญร่วมกันคือ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมาก และ ทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก

ประการที่สี่ ตัวแปรอิสระรวม 11 ตัว สามารถร่วมกันทำนาย 1) พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ระหว่าง 26.4 % ถึง 45.7 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และภาระทางบ้าน และ 2) พฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ได้ระหว่าง 29.5 % ถึง 59.3% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน

ประการที่ห้า กลุ่มผู้ปกครองที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรก เพราะมีพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรน้อย ได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย โดยมีปัจจัยปกป้องร่วมกัน คือ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ดังนั้นการพัฒนาผู้ปกครองนักเรียน 2 กลุ่มข้างต้น ทำโดยการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ในขณะเดียวกันต้องพัฒนาผู้ปกครองให้เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป ประการแรก ควรมีการทำวิจัยเชิงทดลอง เพื่อประเมินผลชุดฝึกอบรมด้านจิตลักษณะ และ สถานการณ์ ของ พฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรที่พบจากงานวิจัยนี้ ประการที่สอง ควรมีการทำวิจัยเพิ่มเติมเพื่อหาว่าปัจจัยเชิงเหตุใดที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรหลานมาก ประการที่สาม ควรมีการเพิ่มตัวแปรอื่นในการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนในกลุ่มที่ทำนายได้น้อย ประการที่สี่ ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Path Analysis เป็นต้น

ABSTRACT

Title of Thesis : Psychological and Situational Correlates of Offspring-Responsibility
Behavior of the Guardians of Elementary School Students

Author : Miss. Suthasinee Thonglim

Degree : Master of Science (Social Development)

Year : 2005

This correlational-comparative study aimed at investigating the antecedents of offspring-responsibility behavior of the 360 guardians of elementary school students, based on interactionism model as a conceptual framework with other important theories, such as, psychological theory of moral and work behavior. Stratified quota random sampling was used to obtain the samples which consisted of 105 males and 255 females with the average age of 36 .

Three groups of independent variables were 1) four situational factors 2) four psychological traits, and 3) three psychological states. The offspring-responsibility behavior as dependent variable group consisted of two variables: learning promotion behavior, and burden diverting behavior towards school. Most of questionnaires were in form of summated rating scales, with reliability range between .66 to .88. Six hypotheses were analyzed both in total sample and subsamples. There were five important research results.

First, guardians with good relations with their offspring, receiving more support from family, and reporting easier to contact school were the ones who reported more learning promotion behavior, and less burden diverting behavior towards school than their counterparts. These results were especially found in guardians of male offspring. All four situational factors could predict these two behaviors with the range of 16.5% to 49.3% with the important predictors of good relation between guardian and the offspring, and easiness to contact school.

Secondly, guardians with good mental health, high psycho-social adjustment, and high future orientation and self-control reported 1) more favorable attitudes toward offspring-responsibility behavior than their opposites. This result was found in total sample. 2) higher

believe in internal locus of control related to child rearing than their counterparts. This result was especially found in guardians taking care less number of offspring, and guardians of first born offspring. and 3) more learning promotion behavior than their opposites. This result was found especially in guardians with more income. Moreover, four psychological traits could predict these two behaviors with the range of 8.4% to 46.2% with the important predictor of future orientation and self-control.

Thirdly, guardians with more favorable attitudes toward offspring-responsibility behavior, more favorable attitudes toward their offspring, and high believe in internal locus of control related to child rearing reported more learning promotion behavior, and less burden diverting behavior towards school than their counterparts. These results were especially found in guardians of female offspring. Furthermore, all three psychological states could predict these two behaviors with the range of 15.0% to 43.0% with the important predictors of favorable attitudes toward offspring-responsibility behavior, and favorable attitudes toward their offspring.

Fourth, all 11 predictors could predict 1) learning promotion behavior between 26.4% to 45.7%, with the important predictors of good relation between guardian, support from family, and the offspring, future orientation and self-control, and family duties. and 2) burden diverting behavior towards school between 29.5% to 59.3%, with the important predictors of good relation between guardian, knowledge of child development, future orientation and self-control, believe in internal locus of control related to child rearing, and easiness to contact school.

Fifth, two at-risk guardian groups with less offspring-responsibility behavior were guardian with low income, and guardians with less education. Protective factors of these two at-risk groups were good relation between guardian and their offspring, and high future orientation and self-control.

Recommendations for future studies. First, experimental study should be conducted to test psychological and situational training modules based on the results from this study. Secondly, research on antecedents of good relation between guardian and their offspring is still in needed. Thirdly, other factors should be employed as the possible antecedents of offspring-responsibility behavior especially for groups of guardians with low predictive percentage in this study. Finally, other analysis approaches, such as, Path Analysis should be employed in the future studies.

<u>บทคัดย่อ</u>	(3)
ABSTRACT	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(8)
สารบัญ	(9)
สารบัญตาราง	(12)
สารบัญภาพ	(17)

1.1	<u>ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา</u>	1
1.2	วัตถุประสงค์ในการวิจัย	3
1.3	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.4	การประมวลเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
1.5	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	<u>c1-2</u> 44 75
1.6	นิยามปฏิบัติการของตัวแปร	77
1.7	สมมติฐานในการวิจัย	83

2.1	กลุ่มตัวอย่าง และวิธีสุ่มตัวอย่าง	85
2.2	เครื่องมือวัดตัวแปร	86
2.3	การหาคุณภาพเครื่องมือวัด	99
2.4	การเก็บรวบรวมข้อมูล	100
2.5	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	101

	หน้า	
<u>บทที่ 3</u> ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		c3-1
3.1 ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง	102	
3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของจิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ตามระดับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ที่แตกต่างกัน	104	
3.3 <u>ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ตามระดับของสุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคมชั้น 5, 6 และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน</u>	129	c3-2
3.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ตามระดับของทัศนคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร	154	
3.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ตามระดับของ ภาระทางบ้าน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และทัศนคติที่ดีต่อบุตร	166	
3.6 <u>ผลการทำนาย จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง โดยใช้จิตลักษณะเดิม และสถานการณ์เป็นตัวนาย</u>	175	c3-3
3.7 ผลการทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง โดยใช้ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ตัวแปรสถานการณ์ และตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย	204	
3.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง ที่มีลักษณะทางชีวสังคมภูมิหลังที่แตกต่างกัน	212	
<u>บทที่ 4</u> การสรุปและอภิปรายผล		
4.1 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐาน	230	
4.2 การสรุปผลนอกเหนือสมมติฐาน	258	
4.3 ข้อดี และข้อจำกัดของการวิจัย	270	
4.4 ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติเพื่อการพัฒนา	271	
4.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	274	

	หน้า
<u>บรรณานุกรม</u>	276
ภาคผนวก	
<u>ภาคผนวก ก แบบสอบถาม</u>	287
<u>ภาคผนวก ข ตาราง</u>	317
<u>ประวัติผู้เขียน</u>	344

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ตารางแสดงคุณภาพของเครื่องมือวัดแบบพิสัยค่า t และ พิสัยค่า r	100
2.2 ตารางแสดงคุณภาพของเครื่องมือวัดแบบค่า D-index และ P- index	100
3.1 แสดงลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง	103
3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ทักษะคิดที่ดีต่อ พฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนตามระดับของ ความสัมพันธ์ ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานการสนับสนุนทางสังคมจากคน ในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของทักษะคิดที่ดีต่อ พฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน ตามระดับของตัวแปรอิสระที่ พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)	107
3.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ความเชื่ออำนาจใน ตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ตามระดับของ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ผู้ปกครองกับบุตรหลานการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการ ติดต่อกับโรงเรียน ในกลุ่มรวมและ กลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของความเชื่ออำนาจในตนในการ อบรมเลี้ยงดูบุตรตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบเดียว (ตอนที่ 2)	112
3.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมส่งเสริม การเรียนรู้ตามระดับของ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับ บุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวและการรับรู้ ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามระดับ ของตัวแปรอิสระที่พบเดียว (ตอนที่ 2)	117

- 3.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมผลกระทบ
การดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ตามระดับของ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง
ผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว
และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่ม
ย่อย (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม ผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่
ทางโรงเรียน ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบเดียว (ตอนที่ 2) 123
- 3.6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ทักษะที่ดีต่อบุตร ตาม
ระดับของสุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคต
ควบคุมตนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของทักษะ
ที่ดีต่อบุตร ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2) 133
- 3.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรม
รับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนตามระดับของ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิต
สังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1)
และค่าเฉลี่ยของทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน
ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2) 137
- 3.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ความเชื่ออำนาจในตน 142
ในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ตามระดับของ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม
และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1)
และค่าเฉลี่ยของความเชื่อ อำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ตามระดับ
ของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)
- 3.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ 147
ตามระดับของ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และ ลักษณะมุ่งอนาคต
ควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม
ส่งเสริมการเรียนรู้ ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)

- 3.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ตามระดับของ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2) 151
- 3.11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามระดับของ ทักษะคิดที่ดีต่อบุตร ทักษะคิดที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตร ในวัยเรียนและความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมกลุ่มรวมและเลี้ยงดูบุตร ในกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2) 157
- 3.12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ตามระดับของ ทักษะคิดที่ดีต่อบุตร ทักษะคิดที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2) 163
- 3.13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามระดับของ ภาระทางบ้าน ทักษะคิดที่ดีต่อบุตร และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2) 169

3.14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ตามระดับของ ภาระทางบ้าน ทักษะที่ดีต่อบุตร และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)	173
3.15 ผลการทำนายทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน โดยใช้ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มสถานการณ์เป็นตัวทำนาย	179
3.16 ผลการทำนายทักษะที่ดีต่อบุตร โดยใช้ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มสถานการณ์เป็นตัวทำนาย	185
3.17 ผลการทำนายความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยใช้ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มสถานการณ์เป็นตัวทำนาย	188
3.18 ผลการทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยใช้ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มสถานการณ์เป็นตัวทำนาย	193
3.19 ผลการทำนายพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน โดยใช้ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มสถานการณ์เป็นตัวทำนาย	199
3.20 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญสามชุดของตัวแปรที่ถูกทำนาย คือ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	205
3.21 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญสามชุดของตัวแปรที่ถูกทำนาย คือ พฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	209

- 3.22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ 214
จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน ตาม
ระดับของเพศของผู้ปกครอง อายุของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัว
ที่แตกต่างกันในกลุ่มรวม (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของจิตลักษณะเดิม
สถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตร
ในวัยเรียนของผู้ปกครอง ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)
- 3.23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของจิตลักษณะเดิม 220
สถานการณ์จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบต่อ
บุตรในวัยเรียน ตามระดับของจำนวนเด็กในความดูแล ลำดับการเกิด
ของเด็ก และเพศของเด็ก ที่แตกต่างกันในกลุ่มรวม (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ย
ของจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรม
รับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง ตามระดับ
- 3.24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ 224
จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน
ตามระดับของจำนวนสมาชิกในครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และ
รายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวม (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของ
จิตลักษณะเดิม สถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรม
รับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบ
อิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)
- 4.1 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทํานาย และตัวทํานายที่สำคัญสามชุด 265
ของตัวแปรที่ถูกทํานาย คือ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตร
หลาน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แสดงการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม ด้วยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interaction Model)	20
1.2 แสดงการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม ด้วยรูปแบบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (The Theory of Planned Behavior)	37
1.3 แสดงจิตลักษณะพื้นฐาน และองค์ประกอบทางจิตใจของพฤติกรรมทางจริยธรรมด้วยทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม	43
1.4 กรอบแนวคิด และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิจัย	73
3.1 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณาตามการรับรู้ความสามารถ ในการติดต่อกับโรงเรียน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย	120
3.2 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน พิจารณาตามการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ในกลุ่มผู้ปกครอง ที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย	127
3.3 ค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ในกลุ่มรวม	140
3.4 ค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร พิจารณาตามสุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย	145
3.5 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณาตามสุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก	149

3.6	ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณาตาม ทักษะคิด ที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน ทักษะคิดที่ดีต่อบุตร และ ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ในกลุ่มผู้ปกครอง ที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง	160
3.7	ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน พิจารณาตาม ทักษะคิดที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน ทักษะคิดที่ดีต่อบุตร และ ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรในกลุ่ม ผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง	166
3.8	ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณาตาม ภาระทางบ้าน ต่อบุตรและ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ในกลุ่มผู้ปกครองที่มี การศึกษามาก	172
4.1	แสดงผลของปฏิสัมพันธ์แบบสามทางที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1	232
4.2	แสดงผลของปฏิสัมพันธ์แบบสามทางที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2	237
4.3	แสดงผลของปฏิสัมพันธ์แบบสามทางที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 3	241
4.4	แสดงผลของปฏิสัมพันธ์แบบสามทางที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 4	245
4.5	แสดงเปอร์เซ็นต์ทำนาย ทักษะคิดที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตร ในวัยเรียน ของผู้ปกครองในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ และ สองกลุ่มร่วมกันทำนาย	248
4.6	แสดงเปอร์เซ็นต์ทำนาย ทักษะคิดที่ดีต่อบุตร ของผู้ปกครองในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย	249
4.7	แสดงเปอร์เซ็นต์ทำนาย ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ของ ผู้ปกครองในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย โดยกลุ่มตัวแปรชุด จิตลักษณะเดิมชุดสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย	250
4.8	แสดงเปอร์เซ็นต์ทำนาย พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมากโดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ และสอง กลุ่มร่วมกันทำนาย	251

4.9 แสดงเปอร์เซ็นต์ทำนาย พฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทาง โรงเรียนของผู้ปกครอง ในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย	253
4.10 แสดงเปอร์เซ็นต์ทำนาย พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ในกลุ่มรวมโดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ ชุดจิตลักษณะ ตามสถานการณ์ และ สามกลุ่มร่วมกันทำนาย	256
4.11 แสดงเปอร์เซ็นต์ทำนาย พฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทาง โรงเรียนของผู้ปกครอง ในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ และ สามกลุ่มร่วมกันทำนาย	257
4.12 แสดงปัจจัยเชิงเหตุและผลของความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกลุ่มรวม กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็ก ที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น และกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย	266

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กเป็นช่วงวัยของชีวิตที่ควรจะได้รับดูแลเอาใจใส่จากผู้ใหญ่และผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเป็นพิเศษอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเด็กที่กำลังอยู่ในวัยเรียนที่เพิ่งจะเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษาในช่วงแรก ๆ เนื่องจากเด็กในวัยดังกล่าวอยู่ในช่วงที่จะต้องมีการปรับตัวอย่างมากกับชั้นใหม่ ไม่ว่าเด็กจะเคยผ่านโรงเรียนอนุบาลมาแล้วหรือไม่ก็ตาม เพราะชั้นอนุบาลแตกต่างจากชั้นประถมศึกษาอย่างมาก โดยนักเรียนประถมจะต้องประพฤติดนตามระเบียบของโรงเรียนและมารยาทของสังคมมากขึ้น ต้องรับผิดชอบทั้งในเรื่องส่วนตัวและส่วนรวม ทั้งที่เด็กในวัยนี้ยังช่วยเหลือตนเองได้ไม่เต็มที่มากนัก และยังคงพึ่งพาอาศัยผู้อื่นในการช่วยสนองความต้องการพื้นฐานของตนเอง และเป็นวัยที่รับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทั้งด้านกายภาพและการเลี้ยงดูอย่างมาก การที่เด็กไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับภาวะแวดล้อมที่โรงเรียนได้ ก่อให้เกิดปัญหาเด็กไม่ยอมไปโรงเรียนตามมา ซึ่งอาจปรากฏเป็นอาการทางกายจิตสัมพันธ์ (Psychosomatic) เช่น ปวดหัว ปวดท้อง เป็นต้น

การอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการเรียน ซึ่งการเรียนเป็นกระบวนการที่ยากและยาวนานมากสำหรับเด็ก ถ้าไม่มีการสนับสนุน หรือให้กำลังใจที่ดีพอ เด็กจะรู้สึกว่ายากที่จะคงระดับความสนใจ และความตั้งใจในการเรียนได้ เด็กเกือบทุกคนที่เพิ่งเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษาใหม่ ๆ นั้น ต้องเผชิญหน้าต่อความยากลำบากในการเรียนและการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ถ้าไม่มีผู้ใดให้ความช่วยเหลือ เด็กจะท้อแท้ ซึ่งเด็กควรจะได้รับกำลังใจและมีใครสักคนที่บ้านคอยช่วยเหลือเด็ก แต่ในสภาพการณ์ที่กำลังเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ กลับพบว่าพ่อแม่ผู้ปกครองที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมักจะเข้าใจผิดว่า เมื่อเด็กเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษาแล้ว ก็เป็นอันว่าตนหมดภาระหน้าที่ที่มีต่อเด็ก หรือลดความสนใจ ความดูแลเอาใจใส่ต่อเด็กลง ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจนำไปสู่ปัญหาสุขภาพจิต พฤติกรรม และผลการเรียนของเด็กได้ นอกจากนี้พ่อแม่ผู้ปกครองบางคนยังเห็นว่าเมื่อเด็กเข้าศึกษาในโรงเรียนแล้ว ความรับผิดชอบที่มีต่อเด็กก็ลดลงไปหรือหมดไปด้วย และคิดว่าต่อไปนี้หน้าที่ความรับผิดชอบในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก็เป็นหน้าที่ของโรงเรียนแต่เพียงฝ่ายเดียว ซึ่งยังเป็นความคิดที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากในความเป็นจริงแล้วพ่อแม่ผู้ปกครองที่อยู่ใกล้ชิดเด็กนั้น เป็นบุคคลสำคัญที่มี

อิทธิพลต่อพฤติกรรมและบุคลิกภาพของเด็กมากที่สุด เนื่องจากเป็นบุคคลที่รู้จักเด็ก ใกล้ชิดสนิทสนม และมีเวลาอยู่กับเด็กมากกว่าบุคคลอื่น ทั้งยังเป็นบุคคลที่เด็กรักและเคารพ

ดังนั้นการปฏิบัติตนในด้านความรับผิดชอบต่อบุตรของผู้ปกครองจึงมีผลต่อจิตใจและพฤติกรรมของเด็กเป็นอย่างมาก ในการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของผู้ปกครองต่อเด็กนั้นพบว่า การที่พ่อแม่ผู้ปกครองมีความสนใจในการอ่านหนังสือ การแวดล้อมด้วยหนังสือหลาย ๆ ประเภทที่บ้าน การที่เด็กมีหนังสือเป็นของตัวเอง การใช้วิทยุและเทปบันทึกเสียงเป็นสื่อช่วยขยายประสบการณ์โดยการที่พ่อแม่ชวนพูดคุยและการอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนของเด็ก (วรรณวดี ม้าลำพอง, 2527: 165) และผลการเรียนของลูกจะดีขึ้นหากได้รับการสนับสนุนให้กำลังใจจากพ่อแม่ และได้รับการกระตุ้นพัฒนาการทางปัญญา (คัคณางค์ มณีศรี และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2540: 57) ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ (อัจฉรา สุขารมณ์ และ อรพินทร์ ชุชม, 2530: 70) นอกจากนี้การให้การสนับสนุนและ ส่งเสริมของผู้ปกครองในด้านการจัดหาอุปกรณ์การเรียน การให้ความรู้ และการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียน ฯลฯ จะช่วยให้นักเรียนที่มีสติปัญญาเท่ากันมีผลการเรียนแตกต่างกัน (ศิริวัลย์ อุดมพรวิรัตน์, 2525: 30) และการที่พ่อแม่ผู้ปกครองไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาของบุตรเป็นระยะ ๆ จะช่วยแก้ปัญหาในเรื่องปัญหาครอบครัว อารมณ์ และสมาธิในการเรียนของบุตรให้ดีขึ้นได้ (สุพร ชัยเดชสุริยะ และคณะ, 2528: 39) ดังนั้นการส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อผลการเรียนของนักเรียน เพราะถ้าฟังก์ชันฝ่ายเดียวจะได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร (อำนวย ไชยนาม, 2538: 48)

การที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองขาดการสนใจดูแลเอาใจใส่ต่อเด็กของตน คือไม่รับผิดชอบในการดูแลบุตรหลานของตนนั้น จะทำให้เด็กมีจิตลักษณะและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะเด็กเล็กที่กำลังอยู่ในวัยเรียน สภาพแวดล้อมจะมีผลต่อความสามารถของเด็กอย่างมาก เด็กที่เติบโตมาโดยไม่ได้รับการดูแลที่ดี ขาดการกระตุ้นทางสติปัญญา ขาดการกระตุ้นทางภาษา (เช่น ไม่ค่อยมีคนคุยด้วย) ขาดการดูแลทางอารมณ์ และทำให้มีความรู้สึกละเลย ไม่มีความคาดหวังในชีวิต และไม่มีความกระตือรือร้นนั้น มักมีสติปัญญาบกพร่อง หรือที่เรียกว่า ภาวะปัญญาอ่อนเทียม (Pseudoretardation) คือสติปัญญาบกพร่องอันเนื่องมาจากการเลี้ยงดู (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2543: 24) แต่ถ้าสภาพสิ่งแวดล้อมทางบ้านได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น ก็จะช่วยยกระดับสติปัญญาของเด็กได้ ที่เห็นได้ชัดคือเด็กที่เคยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยอย่างยิ่งต่อพัฒนาการทางด้านสติปัญญา เช่น เด็กในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าที่ขาดแคลนเครื่องเล่น หรือเด็กขาดโอกาสที่จะได้สนทนาวิสาสะกับคนอื่น ๆ เมื่อได้รับการเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น สติปัญญาของเด็กก็จะพัฒนาขึ้นด้วย

ในปัจจุบันนี้แม้ว่าเด็กจะใช้เวลาในโรงเรียนหรือในการเรียนมากกว่าอยู่บ้าน แต่กระนั้น ครอบครัวก็ยังเป็นตัวแทนวัฒนธรรมที่จะถ่ายทอดขนบธรรมเนียม และประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม งานอดิเรก และกิจกรรมที่จะเรียนรู้ได้ในบ้านเด็ก ซึ่งจะเรียนจากที่อื่นไม่ได้ เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูจากครอบครัวที่ทำอะไร ๆ ร่วมกัน จะต่างจากเด็กที่มาจากบ้านที่ต่างคนต่างทำ การปฏิบัติและดำเนินชีวิตในครอบครัวเป็นตัวแทนในการเรียนที่เข้มแข็งกว่าจะเรียนจากหนังสือที่โรงเรียน ถ้าครอบครัวไม่ยอมทำอะไรเลยก็จะสูญเสียหน้าที่ทางการศึกษา และเด็กที่ดีจะขาดความสนับสนุนที่ควรได้จากครอบครัว (พรหมทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 2545: 29)

ในปัจจุบันสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมทุกวันนี้ ผู้คนส่วนใหญ่ต้องทุ่มเทเวลาให้กับการทำงานหาเงินเลี้ยงชีพ และยังมีความเครียดในชีวิตมากขึ้น แต่อย่างไรก็ดีจะเห็นได้ว่า แม้ว่าบุคคลจะอยู่ในภาวะการณ์ที่ต่างกัน แต่บางคนก็ยังคงมีความรับผิดชอบต่อบุตรของตนอย่างสูง และบางคนก็ปล่อยปละละเลยเด็กของตน ดังจะเห็นได้ว่าแม้บางคนจะยากจนหรือมีการศึกษาดำ แต่ก็ยังอุทิศสัปดาห์ละหนึ่งชั่วโมงสอนบุตรให้ลูกหลานเป็นคนดี และพยายามส่งเสริมด้านการศึกษาของลูกให้สูงที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่คนที่อยู่ในสถานะทางสังคมที่ต่ำบางคนก็ปล่อยปละละเลยลูกของตน ในขณะที่คนที่มีฐานะดีหรือมีการศึกษาสูงบางคนก็สนใจให้เวลากับเด็กและรับผิดชอบต่อบุตรของตนเป็นอย่างดี แต่คนมีฐานะดีบางคนก็ปล่อยปละละเลยเด็กเช่นเดียวกับผู้ที่มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสังเกตว่าแม้คนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและการศึกษาที่เหมือนกันหรือต่างกันก็ตาม ก็มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรของตนที่แตกต่างกันอย่างมาก ดังนั้นจึงน่าจะมีปัจจัยทางด้านจิตลักษณะ และสถานการณ์บางด้านที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรของพ่อแม่ผู้ปกครอง

ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงได้เน้นที่จะศึกษาถึงปัจจัยเชิงเหตุทางสถานการณ์ด้านครอบครัว สถานการณ์ทางด้านโรงเรียน และจิตลักษณะของผู้ปกครอง ซึ่งคาดว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาว่าผู้ปกครอง ที่อยู่ในสถานการณ์ด้านครอบครัว และด้านโรงเรียน ที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนแตกต่างกันหรือไม่ มากน้อยเพียงใด และพบในผู้ปกครองที่มีลักษณะชีวสังคมและภูมิหลัง ต่างกันอย่างไร

1.2.2 เพื่อศึกษาว่าผู้ปกครอง ที่มีจิตลักษณะเดิมแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร ในวัยเรียนแตกต่างกันหรือไม่ มากน้อยเพียงใด และพบในผู้ปกครองที่มีลักษณะชีวสังคมและภูมิ หลัง ต่างกันอย่างไร

1.2.3 เพื่อศึกษาว่าผู้ปกครอง ที่อยู่ในสถานการณ์ด้านครอบครัว และด้านโรงเรียน ที่ แตกต่างกัน และมีจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่ต่างกัน จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน แตกต่างกันหรือไม่ มากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

1.2.4 เพื่อศึกษาว่าผู้ปกครองที่มีลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังอย่างไรบ้าง ที่จะเป็นผู้ที่มี พฤติกรรมเสี่ยง คือมีพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรน้อย และมีปัจจัยเชิงเหตุรับผิดชอบบุตรน้อย

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ ปกครอง ทั้งทางด้านสถานการณ์ และจิตลักษณะเดิม

1.3.2 เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัยเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้กว้างขวาง และลึกซึ้งยิ่ง ขึ้นไป

1.3.3 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งขององค์ความรู้ใหม่ และเป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนาผู้ปกครองของนักเรียนให้มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมากขึ้น

1.4 การประมวลเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ในการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ได้ทำการประมวลใน 2 ส่วน คือ 1) การประมวลนิยามและวิธีวัดของพฤติกรรมความรับผิดชอบในการดูแลบุตรในวัยเรียน และ ส่วนที่ 2) สาเหตุของพฤติกรรมรับผิดชอบในการดูแลบุตรในวัยเรียน ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัย เชิงเหตุทางสถานการณ์ ปัจจัยทางด้านจิตลักษณะเดิม และปัจจัยทางจิตลักษณะตามสถานการณ์ เพื่อกำหนดตัวแปรตามนิยามปฏิบัติการ และสมมติฐานในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.4.1 พฤติกรรมรับผิดชอบในการดูแลบุตรในวัยเรียน : ตัวแปร ความหมาย และวิธีวัด

สถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์วัยเด็กมากที่สุดก็คือ ครอบครัว ซึ่งมี บทบาทสำคัญในการปั้นชีวิตปัจเจกชน (นวม สงวนทรัพย์, 2535: 13) สถาบันครอบครัวคือรากฐาน ของสังคม ซึ่งมารดาบิดา เปรียบเสมือนเสาหลักของสังคม การประพฤติปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็ง

จึงจะสามารถพุงและคำจุนกรอบครัวและสังคมให้ดำรงอยู่ต่อไปได้ (พระมหาภูเนตฺ จันทรจิต, 2541: 28) นอกจากนี้ ประเทศชาติจะมั่นคงได้ด้วยการที่ ประชาชนในประเทศมีคุณภาพสูง ซึ่งหมายถึงการเป็นคนดีและคนเก่ง ความดีและความเก่งนั้นบุคคลอาจแสดงออกทางพฤติกรรมเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ พฤติกรรมการทำตามหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบสูง คือการเป็นผู้ใหญ่ที่ทำงานอย่างขยันขันแข็งด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เป็นบิคารมาคาที่อบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างเหมาะสม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2538: 24)

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือกิริยาอาการที่แสดงออกมาให้ปรากฏทางร่างกาย ซึ่งก็คือ พฤติกรรมภายนอก และรวมทั้งความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ที่ไม่สามารถปรากฏให้เห็นได้ คือ พฤติกรรมภายใน พฤติกรรมของมนุษย์แสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นกระบวนการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตน (ไพฑูรย์ มีกุล และคณะ, 2538: 8) นอกจากนี้พฤติกรรม (Behaviors) ยังหมายถึง กิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตได้หรือไม่ได้ เช่น การทำงานของหัวใจ การทำงานของกล้ามเนื้อ การเดิน การพูด การคิด ความรู้สึก ความชอบ ความสนใจ เป็นต้น นักจิตวิทยาเชื่อว่า พฤติกรรมเป็นผลที่เกิดจากการทำปฏิกริยาของมนุษย์ หรืออินทรีย์ (Organism) กับสิ่งแวดล้อม (Environment) (ธรรพ์ บุตรแสนคม, 2535: 122) พฤติกรรมมนุษย์ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) เป็นพฤติกรรมที่ผู้อื่นสังเกตได้ โดยใช้ประสาทสัมผัส หรือใช้เครื่องมือ 2) พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) ได้แก่พฤติกรรมที่เจ้าตัวเท่านั้นรับรู้ เช่น การได้ยิน การเข้าใจ การรู้สึกหิว เป็นต้น (สงวน สุทธิเลิศอรุณ, 2545: 5)

สรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำ หรือกิริยาอาการทุกประเภทของมนุษย์ ไม่ว่าจะสามารถสังเกตได้หรือไม่ได้ก็ตาม โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมภายนอก และ พฤติกรรมภายใน พฤติกรรมภายนอก หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมาให้ปรากฏทางร่างกาย ให้ผู้อื่นสังเกตเห็นได้ เช่นการพูด การเดิน เป็นต้น ส่วนพฤติกรรมภายใน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ที่เจ้าตัวเท่านั้นที่รับรู้ ไม่สามารถปรากฏให้เห็นได้ เช่น การได้ยิน ความเข้าใจ ความชอบ ความสนใจ เป็นต้น

ความรับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกด้วยการปฏิบัติหน้าที่ การงานของตนด้วยความเอาใจใส่ ไม่ละเลยทอดทิ้งหรือหลีกเลี่ยง มีความเพียรพยายามเพื่อสู่เป้าหมาย มีความละเอียดรอบคอบ ตรงต่อเวลา ยอมรับผลการกระทำของตน และพยายามปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้น (คุณฎี ทรัพย์ปรุง, 2529: 75) นอกจากนี้ความรับผิดชอบ ยังหมายถึง การรู้จักหน้าที่ สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับด้วยความเต็มใจ สนใจ เอาใจใส่ ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ ไม่ปิดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนให้แก่ผู้อื่น พยายามทำหน้าที่ต่าง ๆ เต็มความสามารถ ด้วยความขยันขันแข็ง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความปรารถนาที่จะทำให้ดีกว่าเดิม (วรเชษฐ โชคชัย, 2536: 65)

พฤติกรรมรับผิดชอบ ถือเป็นพฤติกรรมจริยธรรมประเภทหนึ่ง โดย Villegas de Posada (1994: 951-959) ได้ให้ความหมายของ พฤติกรรม จริยธรรม ว่าหมายถึง การที่บุคคลประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่สังคมนิยมชมชอบ และละเว้นการปฏิบัติในสิ่งที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมของสังคม ซึ่งพฤติกรรมจริยธรรมได้รวมถึงพฤติกรรมรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและส่วนรวม เช่น การทำงานในหน้าที่อย่างขยันขันแข็ง เป็นต้น

จริยธรรมด้านความรับผิดชอบ หมายถึง ความสนใจ ความตั้งใจที่จะทำงาน และติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย โดยแสดงออกในรูปการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังอย่างมีจุดหมายเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้รับงานมา ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ 1) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่การงานของตนด้วยความเอาใจใส่ ขยันหมั่นเพียร อดทนต่ออุปสรรคไม่ย่อท้อ ไม่ละเลยทอดทิ้งหรือหลีกเลี่ยง พยายามปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น รู้จักวางแผนงาน และป้องกันความบกพร่องเสื่อมเสียในวงงานที่ตนรับผิดชอบ 2) ความรับผิดชอบในการกระทำของตน หมายถึง การยอมรับผลการกระทำของตนทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย ไม่ปิดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองแก่ผู้อื่น พร้อมทั้งจะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ใคร่ครองให้รอบคอบว่าสิ่งที่ตนกระทำลงไปนั้นจะเกิดผลเสียขึ้นหรือไม่ ปฏิบัติแต่สิ่งที่ทำให้เกิดผลดี 3) ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การรักษาป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม 4) ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม หมายถึง การปฏิบัติกิจการของหมู่คณะ ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนอย่างเต็มกำลังความสามารถ ประพฤติและปฏิบัติตนตามกฎหมาย (วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์, 2527: 5-6)

สรุปได้ว่า พฤติกรรมรับผิดชอบ หมายถึง การกระทำหรือกิริยาอาการทุกชนิดของบุคคลทั้งที่เป็นพฤติกรรมภายใน เช่น ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ และพฤติกรรมภายนอกที่แสดงออกมาเป็น การกระทำที่สามารถสังเกตเห็นได้ ซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่การงานของตนด้วยความเต็มใจ สนใจเอาใจใส่ และตั้งใจที่จะทำงาน ไม่ปิดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนให้แก่ผู้อื่น ไม่ละเลยทอดทิ้ง ยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำลงไป และพยายามปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้น

ความรับผิดชอบที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีต่อบุตรหลานของตนนั้น ได้มีการกำหนดไว้ในหลายลักษณะด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นความรับผิดชอบที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีต่อบุตรหลานของตนในทางกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือในทางหลักพระพุทธศาสนา หรือแม้แต่ตามหลักหน้าที่ของสถาบันครอบครัว ฯลฯ ซึ่งพบว่าความรับผิดชอบที่บิดามารดาผู้ปกครองมีต่อบุตรหลานของตนโดยทั่ว ๆ ไปนั้น มี 3 ด้านด้วยกัน คือ 1) ความรับผิดชอบต่อการศึกษาของบุตรหลานของตน โดยบิดามารดา ควรให้บุตรศึกษาศิลปวิทยาตามสมควรแก่อายุและสติปัญญาของลูก ส่งลูกไป

เรียนยังโรงเรียนหรือสำนักอาจารย์ที่เห็นว่าจะอบรมสั่งสอนลูกให้เป็นคนดี และมีความรู้ในวิชานั้น ๆ (พระเทพวิสุทธิเมธี, ม.ป.ป.: 88-97) นอกจากนี้ เฉลียว บุรีภักดี และคณะ (2526: 78-84) ยังได้เพิ่มเติมว่า บิดามารดาผู้ปกครองควรให้ความสนใจต่อการศึกษาของลูก ส่งเสริมการศึกษาของลูก ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับในทางประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1564 ซึ่งได้มีการกำหนดเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาที่มีต่อบุตร ไว้ว่า บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดู และให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตรในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์ บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วแต่เฉพาะผู้ทุพพลภาพและหาเลี้ยงตนเองมิได้ โดยหน้าที่ในการให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตรนี้ ให้เป็นไปตามความสามารถของบิดามารดา จึงไม่จำเป็นต้องให้การศึกษาถึงระดับเตรียมอุดมศึกษา การให้การศึกษานี้ไม่จำกัดว่าเป็นการศึกษาในวิชาชีพ หรืออาชีพ แม้แต่การให้การศึกษาในระดับชั้นประถมหรือมัธยมซึ่งไม่ใช่การศึกษาวิชาชีพหรืออาชีพก็ได้ ตลอดจนกระทั่งให้การศึกษาในพื้นฐานอันเกี่ยวข้องกับระเบียบแบบแผนทางด้านศีลธรรมอันดีของประชาชนและทางศาสนาด้วย (ชาติชาย อัครวิบูรณ์ และสมบูรณ์ ชัยเดชสุริยะ, 2519: 386-388) 2) ความรับผิดชอบต่อสุขภาพของบุตรหลานของตน โดย บิดามารดาหรือผู้ปกครองควรเลี้ยงเด็กให้เติบโตและปลอดภัย หมายถึง การดูแลเรื่องอาหารการกิน การทำความสะอาด การดูแลเรื่องความเป็นอยู่สภาพบ้านและสิ่งแวดล้อมที่ดี การเฝ้าระวังการเติบโต การป้องกันโรคและอุบัติเหตุ ตลอดจนการดูแลยามเจ็บป่วย การรับการตรวจสุขภาพ นอกจากนี้ พัทธรา เทียมเพชร (2537: 35) ยังได้เพิ่มเติมถึงหน้าที่ของบิดามารดาที่มีต่อบุตรไว้ว่า ในการเลี้ยงดูลูกควรให้อาหารบำรุงให้เติบโต และมีสุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ส่วน สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2544: 109) ได้เพิ่มเติมอีกว่า พ่อแม่มีหน้าที่ดูแลสุขภาพของลูก โดยบำรุงสุขภาพของลูกให้แข็งแรงด้วยข้าวปลาอาหาร ยา และการออกกำลังกาย และ 3) ความรับผิดชอบต่อบุตรหลานของตนในด้านการสร้างนิสัยที่ดี โดย นิติยา คชภักดี (ม.ป.ป.: 90) ได้กล่าวถึงหน้าที่ความรับผิดชอบที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองมีต่อบุตรหลานของตนว่า จะต้องอบรมเลี้ยงดูให้เป็นคนดีมีคุณภาพ โดยการเอาใจใส่ ส่งเสริมพัฒนาการอย่างสมดุลครบทุกด้าน โดยการให้การศึกษาเพื่อชีวิตทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียน และชุมชน หัดให้รักและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ปลูกฝังคุณธรรม ระเบียบวินัย และแนวทางประชาธิปไตย ฝึกหัดให้เด็กขยัน มานะบากบั่น รักงาน เพื่อเตรียมเด็กสำหรับการทำอาชีพในอนาคต นอกจากนี้ เฉลียว บุรีภักดี และคณะ (2526: 78-84) ยังได้เพิ่มเติมว่าบิดามารดาผู้ปกครอง ควรแนะนำอบรมให้ลูกประพฤติดี ไม่ปล่อยปละละเลยลูก โดยต้องฝึกสอนลูกในเรื่องความเชื่อฟัง การเป็นคนกล้าหาญ การพูดความจริง การรู้ค่าของเวลา ตรงต่อเวลา การมีระเบียบวินัย การรู้จักเคารพในกรรมสิทธิ์ การรู้จักประหยัด การรู้จักกตัญญูกตเวที การรู้จักฟังตนเอง และการอ่อนน้อมถ่อมตน และ วราภรณ์ รักวิชัย (2533: 16-20) ได้เพิ่มเติมอีกว่า ควรฝึกอบรมเด็กให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ถ้ายทอด

วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนบทบาทหน้าที่ในครอบครัวให้แก่เด็ก ช่วยแก้ไข ปัญหาและอบรมสร้างวินัยอันดีให้แก่เด็ก จัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยให้เด็กได้เกิด การเรียนรู้ และพัฒนาทุก ๆ ด้าน เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก เสริมสร้างบุคลิกภาพและการ สร้างสรรค์ ปลูกฝังคุณธรรมให้กับเด็ก

ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงได้ทำการศึกษา พฤติกรรมรับผิดชอบในการดูแลบุตรในวัยเรียน ซึ่ง แบ่งออกเป็น 2 ตัวแปรย่อย คือ 1) พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร และ 2) พฤติกรรม การ ผลักดันการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน

1.4.1.1 พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร : ความหมาย และวิธีวัด

พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาของเด็ก เนื่องจากพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นผู้ที่ใกล้ชิด รู้จักและเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการส่งเสริมให้ลูกเป็น เด็กเก่ง บทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีต่อเด็กไม่ได้จำกัดเฉพาะการเลี้ยงดูอบรมบ่มนิสัยเท่านั้น บทบาทที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้ปกครองต้องกระทำคือ การให้การสนับสนุนด้านการศึกษาแก่บุตร หลานของตน เนื่องจากการศึกษาเป็นวิถีทางหลักที่จะเสริมสร้างอนาคตของเด็กและสังคม การ ส่งเสริมของผู้ปกครองในด้านการเรียนของนักเรียน มีความสำคัญต่อการเรียนของเด็กเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากระยะเวลาที่ยังเป็นเด็กอยู่นี้ เป็นช่วงเวลาสำคัญที่เหมาะสมสำหรับการวางรากฐานทางการ เรียนและวิทยาการต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ในครอบครัวที่พ่อแม่ผู้ปกครองให้ความสำคัญต่อการศึกษา เด็กก็จะเห็นความสำคัญของการเรียน และมีผลการเรียนสูงกว่าผู้ปกครองที่ไม่ให้ความสำคัญต่อ การศึกษามากนัก (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2543: 11-13)

การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ได้มีผู้ให้ความหมาย เช่น สุชาติ ลีตระกูล (2524: 9) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการสนับสนุนเรื่องการเรียน และการเอาใจใส่การเรียนของบิดามารดา ซึ่ง แสดงออกมาในรูปของการให้เวลาว่างกับเด็ก การให้คำแนะนำเรื่องการเรียน การให้เงินซื้ออุปกรณ์ ที่เกี่ยวกับการเรียน ตลอดจนการพาไปทัศนศึกษา และ เฉลิมชัย วาสะสิริ (2533: 9) ได้ให้ ความหมายว่า เป็นการปฏิบัติของผู้ปกครองในการจัดสภาพการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การ เอาใจใส่ติดตามการเรียนของนักเรียน การให้ความรู้เพิ่มเติม การสนับสนุนและเสริมกำลังใจ การสนับสนุนด้านการฝึกวิชาอาชีพ การจัดหาอุปกรณ์การเรียน การร่วมกิจกรรมโรงเรียนที่ส่งเสริม การเรียน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้านที่ส่งเสริมการเรียน นอกจากนี้ ลักษณะ บุญนิมิตร (2542: 14) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการที่ผู้ปกครองให้การศึกษา ให้การส่งเสริม สนับสนุน และเอาใจใส่ต่อการเรียนของนักเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของ นักเรียน และจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านให้เป็นศูนย์กลางการเรียน เพื่อเพิ่มพูนพัฒนาการทาง

ความรู้ ความคิดของนักเรียน ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนด้วยความเต็มใจ พอใจ และเต็มความสามารถ รับผิดชอบต่อผลการเรียนของนักเรียน และติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกับโรงเรียน

บทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองในการส่งเสริมเด็กของตนในเรื่องการเรียนนั้น ได้มีผู้ให้รายละเอียดไว้หลายท่านด้วยกันทั้งที่เป็นหนังสือ บทความ และงานวิจัยในเรื่องต่าง ๆ เช่น อุมพร ตรังคสมบัติ (2543: 58-61) ได้กล่าวถึงแนวทางของการที่พ่อแม่ผู้ปกครองสามารถช่วยเหลือส่งเสริมบุตรของตนในเรื่องการเรียนได้ดังนี้ 1) กระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก เช่น พาไปสวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ หรือหาหนังสือสนุก ๆ ให้อ่าน พูดคุยกับเด็ก เล่าเรื่องให้เด็กฟัง รับฟังความคิดเห็นของเด็ก อดทนในการตอบคำถามของเด็ก ให้โอกาสเด็กได้เห็นมาก และได้ทำมาก เป็นต้น 2) ให้มีการเรียนรู้ที่หลากหลาย 3) ให้เรียนเสริมเท่าที่จำเป็น 4) แก้ปัญหาทางอารมณ์ เช่น ให้การประคับประคองจิตใจแก่เด็ก รับฟังความรู้สึกของเด็ก แสดงความเห็นใจเมื่อเด็กเล่าถึงความลำบากในการเรียน ให้กำลังใจและพยายามช่วยเหลือ 5) ส่งเสริมจุดแข็ง เช่น พยายามหาว่าลูกถนัดอะไร มีอะไรที่เขาทำได้ดีและส่งเสริมจุดนั้น 6) ขอมรับในตัวเด็ก โดย ศิริรัตน์ แอดสกุล (2540: 35-37) ได้เพิ่มเติมว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองควรมีความคาดหวังให้ลูกเรียนได้สำเร็จ แต่จะต้องอยู่ในระดับที่เด็กสามารถทำได้ด้วย นอกจากนี้ ควรสังเกตความขยันหมั่นเพียรของลูก ดูแลไม่ให้ขาดเรียน อ่านหนังสือทบทวน ให้รู้จักแบ่งเวลา ติดตามผลการเรียนของลูก เมื่อพบว่าเรียนวิชาใดอ่อน ต้องช่วยคิดแก้ไข เช่น ให้เรียนพิเศษหรือสอนด้วยตนเอง รู้จักเข้าพบครูประจำชั้น และชี้แจงให้ลูกเข้าใจ เห็นคุณค่าของการเรียน นอกจากนี้ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2531: 123-125) ได้กล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่ในการส่งเสริมการเรียนของลูก ไว้ว่า พ่อแม่ผู้ปกครองควรมีความสัมพันธ์อันดีกับทางโรงเรียน โดยทำความรู้จักกับครูประจำชั้น เพื่อจะได้ทราบปัญหาเกี่ยวกับลูกที่โรงเรียน เอาใจใส่เกี่ยวกับกิจกรรมของลูกเพื่อจะได้รู้ว่าสิ่งไหนที่ควรสนับสนุนลูก เช่น จัดหาอุปกรณ์ในการทำงานฝีมือต่าง ๆ ให้ครบถ้วน เพื่อให้เด็กมีความพร้อมและมีกำลังใจมากขึ้น จัดมุมสงบให้เด็กได้ทำการบ้าน และทบทวนบทเรียนได้เต็มที่ ฝึกให้เด็กรับผิดชอบทำการบ้านด้วยตนเองโดยมีพ่อแม่คอยตรวจตรา คอยให้กำลังใจแก่เด็ก

ส่วนในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครองนั้น ได้มีผู้ศึกษาโดยแบ่งพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครอง ออกเป็นด้านต่าง ๆ ในหลายรูปแบบด้วยกัน เช่น อำนวย ไชยนาม (2538: 7-8) ให้ความหมายของการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง ว่า หมายถึง การช่วยเหลือ เอาใจใส่ การจัด กิจกรรม ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมของผู้ปกครองเพื่อเอื้อต่อการเรียนของบุตรใน 2 ด้านคือ 1) การจัดกิจกรรมเพื่อเอื้อต่อการเรียน เช่น การช่วยสอน การบ้าน การจ้างครูมาสอนพิเศษ การถามไถ่เกี่ยวกับการเรียน และการบ้าน การให้รางวัลเมื่อทำคะแนนได้ตามที่ตกลงไว้ การเตือนให้อ่านหนังสือและทบทวนที่เรียนมา การปลอบใจ

เมื่อคะแนนไม่ดีพอ และชี้แนะแก้ไขติดตามผลการเรียนของนักเรียน เป็นต้น และ 2) การจัดสิ่งแวดล้อมของผู้ปกครองเพื่อเอื้อต่อการเรียน เช่น การจัดหาหนังสืออ่านเพิ่มเติม การจัดสถานที่ทำการบ้าน โดยแยกไม่ให้มีเสียงรบกวน การจัดโต๊ะทำงานให้เฉพาะในการทำการบ้าน จัดอุปกรณ์พิเศษเพื่อช่วยเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน จัดหาเครื่องเขียนต่าง ๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ สุวธนา แก้วสุวรรณ (2532: 9) ได้ให้ความหมายของการส่งเสริมการเรียนรู้ว่า หมายถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองในการจัดสภาพการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน คือ 1) การเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน เช่น การสอบถามถึงการเรียน ติดตามดูความสามารถของนักเรียน และช่วยทบทวนบทเรียนที่เรียนไปแล้ว 2) การให้ความรู้เพิ่มเติม เช่น การช่วยสอนเสริมความรู้ในเรื่องที่นักเรียนกำลังเรียน หรือสนับสนุนให้นักเรียนหาความรู้จากแหล่งวิชาต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด เป็นต้น 3) การปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริม เช่น การให้คำแนะนำ การจัดหาแบบฝึกหัด หรืออาจารย์พิเศษให้ 4) การสนับสนุนและเสริมกำลังใจ เช่น การให้คำชมเชยหรือรางวัล เมื่อนักเรียนมีผลการเรียนเป็นที่น่าพอใจ 5) การจัดหาอุปกรณ์การเรียน เช่น การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียน หรืออุปกรณ์ในการฝึกทักษะทางการเรียน 6) การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น การจัดสถานที่ให้เหมาะสมในการทำงานของนักเรียน ให้นเวล่านักเรียนทำการบ้านอย่างเพียงพอ เป็นต้น ซึ่งในงานวิจัยของ จินดา ทังทอง (2530: 118-123) เกี่ยวกับการนำเสนอแนวทางสำหรับผู้ปกครองในการสนับสนุนการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ก็ได้แบ่งออกเป็น 6 ด้านดังกล่าวเหมือนกัน ส่วนในการศึกษาของ เฉลิมชัย วาสะสิริ (2533: 158-163) เรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ได้เพิ่มเติมเข้าไปอีก 2 ด้าน คือ 1) การร่วมกิจกรรมโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น เข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียนในวันสำคัญ ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการแก้ปัญหาความประพฤติของนักเรียน เข้าร่วมในคณะกรรมการศึกษาในการประชุมผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น และ 2) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน เช่น สนับสนุนให้เห็นความสำคัญในการมาเรียน ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการที่โรงเรียนส่งครูออกมาเยี่ยมเยียนนักเรียน เป็นต้น

นอกจากนี้ พาณี พิทักษา (2532: 87-94) ซึ่งวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่าน กับนิสัยในการอ่านของนักเรียน ได้แบ่งบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่าน ออกเป็น 4 ด้านด้วยกัน คือ 1) บทบาทในฐานะการเป็นแบบอย่างที่ดี เช่น ใช้เวลาพักผ่อนหย่อนใจด้วยการอ่านหนังสือ ฟังวิทยุถึงเรื่องราวในหนังสือ วิทยุ หรือ โทรทัศน์กับบุคคลอื่น ๆ เช่น คนในครอบครัว เป็นต้น 2) บทบาทในฐานะเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เช่น กำหนดเวลาและจัดสถานที่ให้เด็กอ่านหนังสือ จัดหาหนังสือที่เหมาะสมกับวัย

และความสนใจของเด็ก เลือกรายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก จัดสถานที่ให้มีบรรยากาศน่าสนใจต่อการอ่าน พาเข้าไปใช้บริการของห้องสมุด เป็นต้น 3) บทบาทในฐานะเป็นผู้ดูแลและติดตาม เช่น เมื่อเด็กอ่านหนังสือแล้ว ให้เด็กเล่าเรื่องจากหนังสือที่เขาอ่าน สนับสนุนให้เด็กสนิทสนมกับบุคคลในครอบครัวอื่นที่ชอบอ่านหนังสือ พบครูเพื่อแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาการเรียนหนังสือของเด็ก เป็นต้น 4) บทบาทในฐานะเป็นผู้อบรมและฝึกฝน เช่น แนะนำให้เด็กอ่านข่าวหรือเรื่องราวที่น่าสนใจในหนังสือ ยกย่องชมเชยเมื่อเห็นเด็กอ่านหนังสือ พูดคุยกับเด็กถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการอ่านหนังสือ อธิบายให้เด็กทราบถึงประโยชน์ของการอ่านหนังสือ สนับสนุนและชักชวนให้เด็กยืมหนังสือมาอ่าน ตักเตือนเด็กให้ทำงานให้เสร็จไม่คั่งค้าง เป็นต้น

พัชรี วรจรัสรังสี (2541: 152-158) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งแนวทางสำหรับผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา ออกเป็น 5 ด้านด้วยกัน คือ 1) ไม่สร้างความกดดันให้กับบุตร เช่น พูดเตือนให้เลิกทำในสิ่งที่ไม่เกี่ยวกับเรื่องเรียน และหันมาทำสิ่งเกี่ยวกับเรื่องเรียน ไม่บังคับเคี่ยวเข็ญในเรื่องเรียนมากเกินไป ไม่คาดหวังในตัวนักเรียนมากเกินไป หรือคาดหวังในสิ่งที่เป็นไปได้ เป็นต้น 2) การสนับสนุนทางจิตวิทยา หมายถึง การส่งเสริมในด้านให้กำลังใจที่ผู้ปกครองมีต่อบุตรในเรื่องการเรียน โดยการให้ความสนใจ ดูแลเอาใจใส่ รวมทั้งการให้คำแนะนำ เรื่องการเรียนของบุตร เช่น กล่าวชมเชย หรือให้รางวัลแก่บุตร เมื่อทำคะแนนได้ดี พูดให้เหตุผลให้เห็นความสำคัญของการศึกษา ปลอบใจและให้กำลังใจเมื่อบุตรมีปัญหาในการเรียน ยอมรับและเข้าใจในความสามารถของบุตร เป็นต้น 3) ความช่วยเหลือ หมายถึง การส่งเสริมของผู้ปกครองให้บุตรในเรื่องการเรียน เช่น จัดซื้อหนังสือแบบเรียน หนังสือคู่มือส่งเสริมการเรียนให้ จัดหาเครื่องเขียน และอุปกรณ์การศึกษาที่จำเป็นให้ ช่วยอธิบายเนื้อหาวิชาที่ไม่เข้าใจ จัดหาครูสอนพิเศษให้เมื่อไม่มีเวลาดูแล เป็นต้น 4) การกระตุ้นพัฒนาการทางสติปัญญา หมายถึง การส่งเสริมและเกื้อหนุนของผู้ปกครองเพื่อให้บุตรมีสติปัญญาดีกว่าเดิม เช่น สนทนาซักถามเกี่ยวกับการเรียนในแต่ละวัน แนะนำให้เห็นความสำคัญของการเข้าห้องสมุด จัดหาหนังสือที่เป็นประโยชน์มาให้อ่าน ตรวจสมุดแบบฝึกหัด และสมุดรายงานผลการสอบทุกครั้ง พาไปชมสถานที่ซึ่งเป็นแหล่งความรู้ จัดสถานที่เป็นส่วนส่วนตัว สำหรับการบ้าน ทบทวนบทเรียน และอ่านหนังสือ เป็นต้น 5) การแบ่งเวลา หมายถึง การจัดตารางเวลาซึ่ง ผู้ปกครองเป็นผู้กำหนดให้นักเรียนให้เวลาเรื่องการเรียน เช่น กำหนดเวลาทำการบ้านหรือทบทวนบทเรียนก่อนจะ去玩 ดูโทรทัศน์ หรือทำอย่างอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเรียน กำหนดให้นักเรียนจัดตารางสอนและเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้เรียบร้อยก่อนเข้านอนทุกวัน เป็นต้น

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ข้างต้น ทำให้สรุปได้ว่า พฤติกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร หมายถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองในการสนับสนุนการเรียนรู้ของ บุตรใน 2 ด้านด้วยกัน คือ

ด้านที่หนึ่ง การส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น การช่วย สอนหรืออธิบายเมื่อบุตรหลานไม่เข้าใจเกี่ยวกับการเรียน การซักถามถึงการเรียนในแต่ละวันของ บุตรหลาน การแนะนำดัดเตือนให้บุตรอ่านหนังสือทบทวนการเรียนและทบทวนก่อนสอบ รวมทั้ง ดัดเตือนให้ท่องจำคำศัพท์และสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา การแนะนำหรือพาไปใช้บริการของ แหล่งหนังสือต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด หรือที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การจัดหาหนังสือจากที่ต่าง ๆ มาให้บุตรหลานได้อ่าน รวมถึงการอธิบายให้บุตรหลานเห็นถึงความสำคัญของการเรียน นอกจากนี้ ยังรวมถึง การดูแลและติดตามผลการเรียนของเด็ก เช่น การสอบถามเกี่ยวกับการเรียน และการทำ การบ้านของเด็กอย่างสม่ำเสมอ การติดตามดูความสามารถและผลการเรียนของเด็ก การติดต่อและ พบอาจารย์เพื่อติดตามและสอบถามผลการเรียน เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหา แนวทางการแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาการเรียนของเด็ก เป็นต้น

ด้านที่สอง การส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ เช่น การให้การ สนับสนุน และเสริมกำลังใจเมื่อเด็กมีปัญหาในการเรียน การพูดให้บุตรหลานเกิดความมานะ พยายามและขยันหมั่นเพียรในการเรียน การให้รางวัล และยกย่องชมเชยเด็ก เมื่อเด็กทำคะแนนได้ดี และปลอบใจ ให้กำลังใจเด็กเมื่อคะแนนไม่ดีพอ พูดคุยกับเด็กถึงปัญหาที่เกิดขึ้น การชวนบุตร หลานพูดคุยหรือทำกิจกรรมเพื่อคลายความเครียดจากการเรียน ยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก และ ยอมรับในความสามารถของเด็ก ซึ่งวัดโดยแบบวัดมาตรฐานประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

1.4.1.2 พฤติกรรมการผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน : ตัวแปร

ความหมาย และวิธีวัด

การเลี้ยงดูบุตรหลานเป็นความรับผิดชอบขั้นพื้นฐานของครอบครัวที่เป็นที่ยอมรับ กันมากที่สุด เนื่องจากขั้นตอนการพัฒนาจะต้องอาศัยความผูกพันระหว่างบุคคล การดูแลที่ดีที่สุด สำหรับมนุษย์ จึงเป็นการดูแลโดยผู้ที่รู้จัก และรักบุคคลนั้น ๆ การทำหน้าที่ของพ่อแม่ผู้ปกครอง จึงมีความสำคัญต่อเด็ก ไม่ว่าจะเป็นช่วงอายุก่อนวัยเรียน ช่วงวัยเรียน วัยรุ่น หรือแม้แต่หลังจากนั้น ก็ตาม (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, 2537: 49, 103) ซึ่งนอกจากพ่อแม่ ผู้ปกครองจะมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อบุตรหลานในด้านการศึกษาแล้ว ยังจะต้องรับผิดชอบใน ด้านอื่น ๆ ที่สำคัญอีก เช่น ด้านสุขภาพอนามัยของบุตรหลาน ด้านความประพฤติ การปลูกฝังนิสัย ที่ดีงามต่าง ๆ มารยาท ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ เป็นต้น

การดูแลสุขภาพอนามัยของบุตรหลานเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครองควรให้ความสำคัญ เด็กในช่วงวัยเรียนเป็นระยะที่มีการเจริญเติบโตรวดเร็ว ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ฉะนั้นสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญมาก นอกจากนี้เด็กที่ไม่มีความสุข ตื่นกลัว รู้สึกตัวเองว่าไม่ปลอดภัยอยู่เสมอ การขาดการพักผ่อน การขาดอาหารในวัยเด็ก จะทำให้การต้านทานโรคภัยไข้เจ็บของเด็กลดน้อยลง และยังมีผลให้การเติบโตทางร่างกายของเด็กล่าช้าลง ด้วย (แฟลเกอร์ และ แอนเดอร์สัน, 2511: 31-36) ซึ่งปัญหาพัฒนาการทางร่างกายจะมีผลกระทบต่อจิตใจและสังคม เช่น การที่เด็กมีร่างกายแคระแกร็น สายตาสั้น หูตึง หรือโรคเรื้อรังต่าง ๆ ย่อมจะมีผลทำให้เด็กต้องขาดเรียน เรียนช้า หรือไม่ตั้งใจเรียน

พฤติกรรมความรับผิดชอบที่พ่อแม่ผู้ปกครอง พึงมีต่อบุตรหลานของตนในด้านสุขภาพอนามัยนั้น สามารถแบ่งออกเป็นหลายด้านด้วยกัน เช่น การดูแลเรื่องอาหารการกิน โดยพ่อแม่ผู้ปกครองต้องให้บุตรหลานได้รับอาหารที่เหมาะสมและถูกต้อง มีปริมาณเพียงพอแก่ความต้องการของร่างกาย และมีคุณค่าครบถ้วน (แฟลเกอร์ และ แอนเดอร์สัน, 2511: 35, นิตยา คชภักดี, ม.ม.ป.: 90-91) นอกจากนี้ เด็กจะต้องได้รับอาหารเสริมที่มีคุณค่าอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ตามความต้องการของร่างกายในช่วงอายุต่าง ๆ กัน เพื่อให้ร่างกายเจริญเติบโตเต็มที่ และแข็งแรง สมบูรณ์ตามปกติในวัยของตน รวมถึงควรให้เด็กทานอาหารเป็นเวลา รับประทานอาหารที่ใหม่ สะอาด ไม่ควรให้ทานที่ออฟฟี่ ลูกอม เพราะจะทำให้ฟันผุ และกินอาหารได้น้อย (ประเวศ วะสี และคณะ, 2519: 5)

นอกจากนี้พ่อแม่ผู้ปกครองยังต้องให้เด็กได้ออกกำลังกาย โดยพ่อแม่ผู้ปกครองควรส่งเสริมให้บุตรหลานได้เล่นกลางแจ้งทุกวัน มีสถานที่วิ่งเล่น และคอยดูแลระมัดระวัง เพราะการออกกำลังกายจะทำให้เด็กเติบโตเร็วขึ้น มีร่างกายแข็งแรงขึ้น ขณะที่ออกกำลังกายเด็กยังสามารถมีทักษะในการเล่น มีทักษะในการเข้าสังคม ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการปรับตัวในอนาคต และยังช่วยป้องกันโรคภัยไข้เจ็บได้ดี (แฟลเกอร์ และ แอนเดอร์สัน, 2511: 33, นิตยา คชภักดี, ม.ม.ป.: 91, ประเวศ วะสี และคณะ, 2519: 6)

การป้องกันโรค และอุบัติเหตุ ก็ถือเป็นความรับผิดชอบที่สำคัญของพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครองควรให้บุตรหลานของตนได้รับวัคซีนเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรค โดยวัคซีนที่สำคัญสำหรับเด็กวัยเรียนมีอย่างน้อย 6 โรค คือ วัคซีนป้องกันโรคคอตีบ บาดทะยัก โปлио หัด ไทฟอยด์ และวัณโรค ซึ่งเมื่อเด็กเข้าเรียน พ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องทบทวนประวัติการได้รับวัคซีนที่จำเป็นอีกครั้งหนึ่ง และให้เพิ่มเติมในรายที่ยังได้รับไม่ครบถ้วน เด็กวัยนี้ทุกคนหลังจากได้รับวัคซีนแล้ว ควรจะทราบด้วยว่าวัคซีนที่ได้รับแล้วคือวัคซีนป้องกันโรคอะไรบ้าง และเมื่อใดจึงจะต้องการอีก (แฟลเกอร์ และ แอนเดอร์สัน, 2511: 33, ประเวศ วะสี และคณะ, 2519: 6) นอกจากนี้ พ่อแม่

ผู้ปกครองควรมีการเฝ้าระวังสุขภาพให้กับเด็กเมื่อมีการเจ็บป่วย เช่น การดูแลอย่างใกล้ชิด คอยเช็ดตัวให้เพื่อลดไข้ เป็นต้น เนื่องจากเด็กวัยนี้ยังช่วยตัวเองไม่ได้มากนัก และการดูแลใกล้ชิดนี้เป็น การช่วยทางด้านจิตใจต่อเด็กที่กำลังป่วยด้วย รวมทั้งต้องมีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ เช่น เก็บของ ใ้ที่เป็นอันตราย ของมีคม หรือสารพิษ ยาฆ่าแมลง ฯลฯ ให้พ้นมือเด็ก (นิตยา คชภักดี, ม.ม.ป.: 90)

เด็กควรได้รับการตรวจสุขภาพ และการเฝ้าระวังการเจริญเติบโต ได้รับการตรวจค้นหา ความพิการที่อาจบั่นทอนการเจริญเติบโต ทางร่างกาย และสติปัญญา เพื่อจะได้รับการแก้ไข และ พัฒนาสมรรถภาพเสียแต่เนิ่น ๆ ซึ่งเด็กควรจะได้รับ การตรวจร่างกายอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง (นิตยา คชภักดี, ม.ม.ป.: 90, ประเวศ วะสี และคณะ, 2519: 9) ซึ่งควรมีการตรวจสายตาเพื่อดูความผิดปกติของ สายตา เช่น สายตาสั้น สายตาเอียง หรือตาบอดสี เป็นต้น ซึ่งปัญหาเกี่ยวกับสายตานิ่ หากไม่ได้รับ การแก้ไขย่อมส่งผลกระทบต่อ การเรียนของเด็กด้วย นอกจากนี้ควรรู้จักถนอมสายตาของเด็กโดยไม่ให้ โดนแสงสว่างจนเกินไป และหลีกเลี่ยงการอ่านหนังสือในที่มืด หรือบนรถยนต์ หลีกเลี่ยงการดู โทรทัศน์ในระยะใกล้ เป็นต้น นอกจากนี้ควรมีการตรวจสอบการได้ยินของเด็ก การตรวจฟัน เนื่องจากเด็กวัยเรียนยังมีนิสัยละเลยอนามัยส่วนบุคคลค่อนข้างมาก โดยเฉพาะสุขภาพของช่องปาก ดังนั้นผู้ปกครองควรให้เด็กได้รับการตรวจฟันจากทันตแพทย์ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง นอกจากนี้เด็ก ควรได้รับการติดตามการเจริญเติบโต โดยมีการชั่งน้ำหนัก และวัดส่วนสูงในเด็กวัยเรียน ซึ่ง โดยทั่วไปทำประมาณปีละ 1-2 ครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้ทราบสภาพการเจริญเติบโตว่าสมบูรณ์แค่ไหน และจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรต่อไปด้วย (แฟกเกอร์ และ แอนเดอร์สัน, 2511: 43-48)

นอกจากพ่อแม่ผู้ปกครองจะมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อบุตรหลานของตนในด้าน การเรียน ด้านการดูแลสุขภาพอนามัยซึ่งได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว พ่อแม่ผู้ปกครองยังมีหน้าที่ความ รับผิดชอบที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่ง นั่นก็คือ ความรับผิดชอบด้านการดูแลระเบียบความประพฤติ ของบุตรหลานของตน ซึ่งในช่วงเด็กแรกเกิดจนถึงอายุก่อน 10 ขวบนี้ เป็นช่วงที่เด็กมีความไวต่อ การปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรม และวัฒนธรรมเป็นอย่างยิ่ง และเด็กยังเป็นไม้อ่อนที่ดัดง่าย ฉะนั้นการปฏิบัติต่อเด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการทางด้านร่างกายและโดยเฉพาะเหมาะสมกับ พัฒนาการทางด้านจิตใจของเด็กเล็กและเด็กโต จะเป็นการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ได้มาก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2544: 41) การฝึกนิสัยเด็กในวัยนี้มีความสำคัญมาก จำเป็นจะต้องฝึกให้มีนิสัยที่ดี การที่เด็กจะเจริญเติบโตขึ้นเป็นคนที่สมบูรณ์หรือไม่ จะมีความสุข หรือความทุกข์ จะสามารถทำประโยชน์หรือก่อโทษให้ตนเองและสังคมต่อไปในภายภาคหน้า ก็ ขึ้นอยู่กับการอบรมบ่มนิสัยโดยพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นสำคัญ (ประเวศ วะสี และคณะ, 2519: 6)

ในปัจจุบันพ่อแม่ผู้ปกครองบางคน มักเข้าใจผิดว่าครูและโรงเรียนสามารถจะเข้ามารับภาระ ในการอบรมบ่มนิสัยเด็กแทนตน และทำได้ดีกว่าตน เมื่อพาเด็กไปฝากโรงเรียนแล้ว ก็รู้สึกเบาใจว่า

ต่อไปนี้ไม่ต้องรับผิดชอบต่อเด็กอย่างเต็มที่เหมือนแต่ก่อน และยังอาจจะคาดหวังให้โรงเรียนเป็นแหล่งที่จะช่วยแบ่งเบาภาระในการอบรมบ่มนิสัยบุตรของตนด้วย ซึ่งอาจจะทำให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองบางประเภท ย่อหย่อนต่อการอบรมบ่มนิสัยเด็ก เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนแล้ว (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชุชม และงามตา วนินทานนท์, 2528: 48-49) ซึ่งความจริงแล้วเมื่อเด็กเติบโตพอที่จะเข้าศึกษาในโรงเรียนได้แล้ว ก็มีใ้พ่อแม่ผู้ปกครองจะหมดภาระหน้าที่ในการดูแลบุตรหลานของตน หรือจะมอบความรับผิดชอบไปให้ครูทั้งหมดในเรื่องการอบรมการศึกษา และดูแลความประพฤติทุกอย่างให้ไม่ได้ โรงเรียนหรือครูมีหน้าที่แต่เพียงในการศึกษาให้ความรู้แนะนำช่องทางในการดำเนินชีวิตในทางที่ถูกที่ชอบเท่านั้น ส่วนความรู้งานและจุดหมายปลายทางแห่งชีวิตของบุตรหลานนั้นอยู่ที่พ่อแม่ผู้ปกครอง และอยู่ที่บ้านเป็นส่วนใหญ่ มิได้อยู่ที่โรงเรียนแต่เพียงอย่างเดียว (อาภา ภมรบุตร, 2529: 27)

ในการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้องในด้านนี้ ได้มีการประมวลทั้งจากเอกสารตำราต่าง ๆ รวมทั้งในแง่หลักศาสนา และตามหลักทางด้านจิตวิทยาพัฒนาการด้วย ซึ่งในทางพุทธศาสนานั้น พระเทพวิสุทธิเมธี (ปัญญานันทภิกขุ) ได้กล่าวถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในด้านการส่งเสริมนิสัยที่ดี และจริยธรรมแก่บุตรไว้ดังนี้ 1) สอนให้ทำความดี ไม่ทำความชั่ว โดยพ่อแม่จะต้องห้ามมิให้ลูกทำความชั่ว มีการชี้แจงให้ลูกเข้าใจชัดเจนว่าอะไรเป็นความชั่ว หรือความชั่วคืออะไร พร้อมทั้งยกตัวอย่างคนทำชั่วและบอกถึงผลของความชั่วนั้นว่าจะเป็นอย่างไ และสอนให้ลูกตั้งอยู่ในความดี (พระเทพวิสุทธิเมธี, ม.ป.ป.: 88-97) นอกจากนี้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีต่อลูกด้านจริยธรรม และการเป็นพลเมืองที่ดี แนะนำอบรมให้ลูกประพฤติดี (เฉลียว บุรีภักดี และคณะ, 2526: 78-84) ต้องไม่ให้เด็กคุ้นเคยกับอบายมุขต่าง ๆ เช่น การพนัน และสิ่งเสพติดต่าง ๆ เป็นต้น (ประเวศ วะสี และคณะ, 2519: 9) 2) ฝึกให้เคารพสิทธิของผู้อื่น 3) ฝึกให้เด็กตรงต่อเวลา และรู้คุณค่าของเวลา เช่น ในครอบครัวควรฝึกเด็กให้รับประทานอาหารเช้า เวลาในการทำงาน การเล่น การพักผ่อน ก็ควรทำอย่างมีระเบียบและเป็นเวลาด้วย (พระเทพวิสุทธิเมธี, ม.ป.ป.: 141-146) 4) ฝึกให้พูดความจริง ซึ่ง ประเวศ วะสี และคณะ (2519: 7) ได้เพิ่มเติมว่า พ่อแม่ผู้ปกครองควรฝึกให้เด็กกล้าพูดความจริง ไม่พูดปด หรือนินทา โดยพยายามพูดความจริงกับเด็ก ไม่เป็นตัวอย่างในการพูดปดหรือนินทาวาร้าย 5) ฝึกให้เป็นคนมีระเบียบวินัย เช่น สอนให้เก็บเสื้อผ้าเครื่องเขียน และของเล่นให้เป็นระเบียบให้อ่านเขียนตามเวลา กวดขันให้ทำการบ้านให้เรียบร้อย สมุดและเครื่องเขียน ของใช้ต้องอยู่ในภาวะที่สะอาดและเรียบร้อยเสมอ เป็นต้น (พระเทพวิสุทธิเมธี, ม.ป.ป.: 147-153) 6) ฝึกให้รู้จักเสียสละ และให้อภัยผู้อื่น เช่น ในเวลาเรามีของกินของใช้ แม่ควรแบ่งของนั้นให้เด็กอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้กับเขาบ้าง ทำให้เด็กได้เห็นการกระทำในรูปของการแบ่งปันสิ่งของที่ตนมีอยู่เพื่อผู้อื่นบ้าง และในบางครั้งตนก็ได้รับแบ่งของจาก

ประการที่สอง นอกจากการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อคุณธรรมแล้ว พ่อแม่ผู้ปกครอง ยังต้องสอนเกี่ยวกับความเชื่อฟัง โดยช่วงเด็กเล็กนี้เป็นช่วงที่มีความเหมาะสมที่สุดที่จะสร้างความเชื่อฟังในเด็ก ที่เป็นดังนี้เพราะความเชื่อฟังผู้ใหญ่ จะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งที่ถูกที่ควรอย่างแม่นยำ โดยใช้ผู้ใหญ่เป็นหลักในตอนต้นของชีวิต เนื่องจากเด็กเล็กยังไม่สามารถทราบว่าจะอะไรถูกอะไรควร ต้องให้ผู้ใหญ่เป็นผู้ตัดสินชี้ขาดก่อน ต่อเมื่อโตขึ้น จึงควรเลิกเน้นความเชื่อฟังลง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2544: 41-45) การพัฒนาความเชื่อฟังในเด็กเล็กนี้ ทำได้ด้วยการควบคุมและการลงโทษหรือให้รางวัล โดยผู้ใหญ่จะออกคำสั่งให้เด็กทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือไม่ให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อสั่งแล้วผู้ใหญ่ต้องตรวจตราอยู่ใกล้ชิดเด็ก เพื่อดูว่าเด็กทำตามคำสั่งหรือไม่ ถ้าทำตามก็ให้รางวัล ถ้าไม่ทำตามก็ดักเตือน ช่วงวัยเด็กเล็กนี้ เป็นวัยที่เด็กควรได้รับการควบคุมจากผู้ใหญ่มากกว่าที่จะให้เด็กควบคุมตนเอง เพราะเด็กยังทำได้น้อย ส่วนการให้รางวัลหรือลงโทษ ควรอยู่ในรูปผสมระหว่างการให้สัมผัสทางกาย (เช่น รางวัลเป็นการกอด ถูบหัวถูบหลัง หรือลงโทษด้วยการตีให้รู้สึกเจ็บ) กับการให้สิ่งที่เป็นวัตถุสิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เด็กพอใจคำชมเชยควรใช้ผสมไปด้วย แต่เด็กวัยนี้จะเข้าใจการสัมผัสทางกาย และการได้รับวัตถุสิ่งของมากกว่าคำชมเชย จากการได้รับรางวัลเมื่อทำดี และโดนลงโทษ เมื่อทำผิดนั้น ถ้าผู้ใหญ่ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับพฤติกรรมของเด็ก โดยระวังไม่ใช้อารมณ์มากนัก จะช่วยให้เด็กเรียนรู้ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ตั้งแต่วัยนี้เป็นต้นไป ซึ่งเป็นขั้นแรกของความเจริญทางจริยธรรมขั้นสูงในวัยต่อไป (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2538: 80-81)

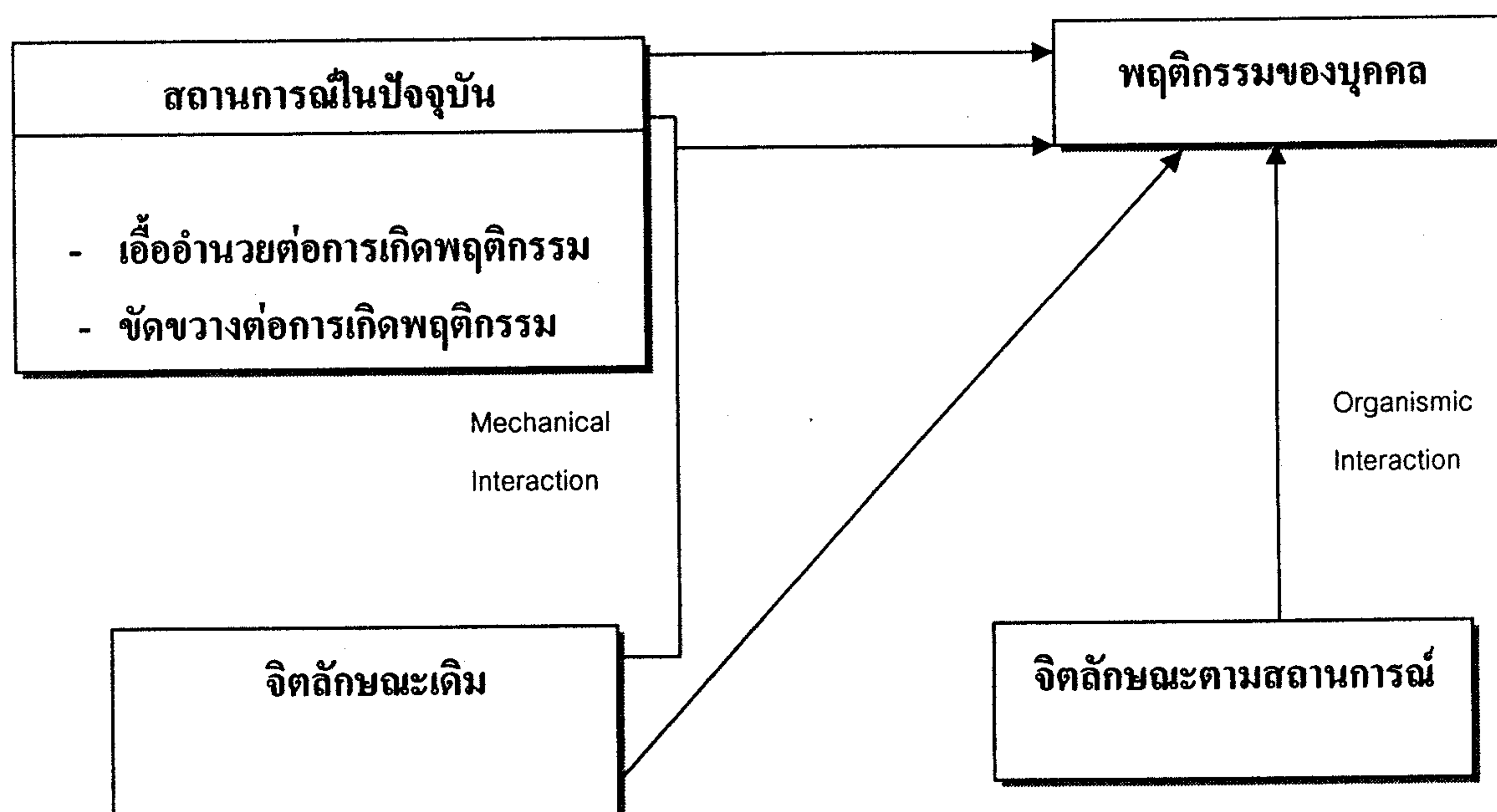
สุดท้าย พ่อแม่ผู้ปกครองต้องเตรียมความพร้อมในการรับจริยศึกษาของเด็ก ซึ่งเด็กมักจะได้รับอิทธิพลจากครอบครัวในหลายด้าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับความพร้อมทางจิตใจของเด็กในการเข้ารับการอบรมสั่งสอนทางจริยธรรมที่โรงเรียน ลักษณะเหล่านี้คือ การรู้จักตนเอง และการยอมรับตน การยอมรับแบบอย่างจากผู้อื่น และความพอใจที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งการที่เด็กรู้จักตนเองพร้อมจะรับแบบอย่างจากตัวแบบที่ตนรักและศรัทธา พร้อมที่จะทำงานที่ยากอย่างไม่ย่อท้อ ไม่กลัวความล้มเหลว แต่พอใจที่จะประสบความสำเร็จ เป็นลักษณะความพร้อมทางจิตใจในการที่เด็กจะรับการพัฒนาทางจริยธรรมต่อไป โดยจิตลักษณะทั้ง 5 ชนิดที่กำหนดนี้ คือ จิตลักษณะที่การวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศยืนยันว่า เหมาะสมที่จะปลูกฝังให้แก่เด็กในช่วงอายุนี้นี้ ถ้าปลูกฝังเมื่อใดก่อนนั้นก็จะไม่เกิดผลตามต้องการ ทั้งนี้เพราะขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางร่างกาย และพัฒนาการทางจิตใจของเด็ก ซึ่งเกิดและเปลี่ยนแปลงไปเสมอหยุดยั้งไม่ได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2544: 41-45)

สำหรับความหมายของพฤติกรรมผลการผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน นั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ เช่น ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และ งามดา วนิทานนท์ (2528: 57) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมผลการผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ว่าหมายถึง ปริมาณ

การยอมรับว่า ครูมีบทบาท และภาระหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กแทนบิดามารดาเมื่อเด็กเข้าโรงเรียน ทำให้บิดามารดาที่มีความรับผิดชอบต่องานน้อยลง นอกจากนี้ ยังรวมถึงความเชื่อและความต้องการของผู้ปกครองที่จะให้โรงเรียน รับผิดชอบในการตรวจตราและพัฒนาสุขภาพและนิสัยของเด็ก เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนแล้ว บิดามารดาก็รู้สึกว่าหน้าที่ทางด้านนี้น้อยลง เพราะยกให้เป็นหน้าที่ของครูไปแล้ว เช่น การที่ผู้ปกครองรู้สึกว่าเด็กอยู่กับครูที่โรงเรียนในแต่ละวันนานกว่าอยู่กับพ่อแม่ ฉะนั้นครูควรรับผิดชอบเด็กมากกว่าพ่อแม่ หรือเชื่อว่าครูคือบุคคลสำคัญที่สุด ในการสร้างอนาคตให้แก่เด็ก เด็กควรได้รับการสอนนิสัยต่าง ๆ และตรวจตราสุขภาพจากทางโรงเรียนมากกว่าจากที่บ้าน เป็นต้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชุชม และงามตา วนินทานนท์, 2528: 105) ซึ่งในการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพชีวิตเด็กและเยาวชน เรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ / ผู้ปกครองกับเด็ก และการอบรมเลี้ยงดูเด็กของ เบญพร ปัญญาียงและคณะ (2542: 55) พบว่าการที่พ่อแม่ขาดการดูแลเอาใจใส่บุตรหลานของตน (Inadequate Parental Supervision / Control) ถือเป็นการเลี้ยงดูที่ผิดปกติอย่างหนึ่ง (Abnormal Qualities of Upbringing) โดยการที่พ่อแม่ขาดการดูแลเอาใจใส่บุตรหลานของตนนั้น สามารถประเมินได้จาก การที่พ่อแม่ไม่ทราบเกี่ยวกับเด็ก ไม่ทราบว่าเด็กทำอะไรอยู่ที่ไหน ไม่สามารถควบคุม หรือจัดการปัญหาเกี่ยวกับเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สนใจหรือเข้าไปจัดการเวลาที่เด็กเข้าไปในสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง

จากการประมวลเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการณ์การดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนนั้น หน้าที่ความรับผิดชอบของพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหลานของตนที่อาจละเลย 2 ด้านด้วยกันคือ การดูแลด้านสุขภาพอนามัยของบุตรหลาน และด้านการดูแลระเบียบความประพฤติของบุตรหลาน ซึ่งในปัจจุบันนี้พ่อแม่ผู้ปกครองกลับละเลย เพราะเห็นว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียนมากกว่าจะเป็นหน้าที่ของตน ดังนั้นในการวิจัยนี้ พฤติกรรมการณ์การดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน หมายถึง การที่พ่อแม่ผู้ปกครองละเลย ไม่ดูแลเอาใจใส่ต่อบุตรหลานของตนอย่างเต็มที่ โดยมอบหมายหน้าที่ให้ทางโรงเรียนดูแลแทน ใน 2 ด้านคือ

ประการที่หนึ่ง ด้านการอบรมบ่มนิสัย เช่น การที่พ่อแม่ผู้ปกครองไม่สนใจต่อการอบรมบ่มนิสัยของบุตรหลานในเรื่องต่าง ๆ เช่น การสอนให้เป็นคนซื่อสัตย์ไม่ลักขโมย การเล่านิทานสอนใจถึงการทำความดี และผลของการทำความดีให้บุตรหลานฟัง การสอนให้เป็นคนมีมารยาท เช่น การพูดจาไพเราะ การรู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน และเคารพผู้ใหญ่ การสอนให้เป็นคนตรงต่อเวลาและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ สอนให้รู้จักเชื่อฟังและเป็นคนประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย เป็นต้น

ภาพที่ 1.1 แสดงการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม ด้วยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม
(Interactionism Model)

แหล่งที่มา: Magnusson and Endler, 1977: 18-21.

ทั้งนี้เพราะประสบการณ์เดิมทำให้การเรียนรู้ และการรับรู้ในปัจจุบันแตกต่างกัน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2541: 105-106)

ในการวิจัยนี้ ได้ยึดทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยมเป็นกรอบความคิดพื้นฐานในการกำหนดกลุ่มตัวแปร การประมวลเอกสาร และการกำหนดสมมติฐาน ซึ่งในส่วนต่อไปจะได้ประมวลเอกสารซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.4.3 ปัจจัยทางด้านสถานการณ์กับจิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบ บุตรในวัยเรียน

ในส่วนนี้จะได้ประมวลเอกสารที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านสถานการณ์ 4 ด้าน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ภาระทางบ้าน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน กับจิตลักษณะตามสถานการณ์ ใน 3 ด้าน คือ ทักษะที่ดีต่อบุตร ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร และพฤติกรรมการรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.4.3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน กับจิตลักษณะตาม

สถานการณ์ และพฤติกรรมที่กระทบต่อบุตรในวัยเรียน

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานนั้น ดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วนิทานนท์ และคณะ (2536: 40) ได้ให้ความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างบุตรกับบิดามารดา ในเชิงการรับรู้ของบุตรไว้ว่า หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุตรกับบิดามารดาทางด้านการติดต่อกัน ความเข้าใจกัน การช่วยเหลือสนับสนุนกัน รวมทั้งการขัดแย้ง และการที่บุตร รู้สึกว่าบิดามารดาไม่เข้าใจตน ส่วน งามตา วนิทานนท์ (2536: 69) ได้ให้ความหมายของ ความใกล้ชิดที่บิดามารดามีต่อบุตร ว่าหมายถึง ปริมาณความถี่ที่บิดามารดาปฏิสัมพันธ์กับบุตรของตนในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกครอบครัว เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนของบุตร ร่วมเล่นเกมและกีฬาต่าง ๆ ภายในบ้าน ทำงานอดิเรกร่วมกัน พาบุตรไปคูของใช้จำเป็น พาไปทัศนศึกษา และพูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกัน เป็นต้น นอกจากนี้ผู้ที่มีความใกล้ชิดลูกมาก จะใช้เวลาอยู่กับลูกอย่างมีคุณภาพ เช่น ช่วยกันทำงานบ้าน ดูโทรทัศน์ร่วมกับลูกพร้อมพูดคุยให้ข้อคิดคำแนะนำที่เหมาะสม ออกกำลังกายร่วมกัน พาไปเที่ยวชมสถานที่ต่าง ๆ รวมทั้งวัดวาอารามร่วมกัน เป็นต้น

ในงานวิจัยนี้ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ในเชิงการรับรู้ของผู้ปกครอง ดังนั้นจึงให้นิยามของ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับเด็ก ได้ว่าหมายถึง การที่ผู้ปกครองมีความรู้สึกที่ตนกับเด็กมีการติดต่อกัน มีความเข้าใจกัน มีการช่วยเหลือสนับสนุนกัน รวมทั้งการขัดแย้ง และการที่ผู้ปกครอง รู้สึกว่าตนไม่เข้าใจเด็ก นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงจำนวนเวลาและความถี่ที่บิดามารดามีปฏิสัมพันธ์กับบุตรของตนในโอกาสและสถานที่ต่าง ๆ ด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กับทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่น่าปรารถนานั้น ในงานวิจัยหลายเรื่องพบผลการวิจัยที่สอดคล้องไปในทำนองเดียวกันว่า ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลมีส่วนสำคัญต่อการที่บุคคลจะมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่น่าปรารถนาหลายอย่าง เช่น ในงานวิจัยของ บังอร โสภส (2540: 66, 111-115) ซึ่งทำการศึกษาข้ามวัฒนธรรมด้วยปัจจัยทางจิตสังคม ที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานของหัวหน้าในธนาคารไทย และอเมริกัน โดยศึกษาจาก ผู้จัดการและผู้ช่วยผู้จัดการธนาคารในประเทศไทย จำนวน 607 คน และในประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวน 97 คน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้ากับลูกน้อง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน โดยหัวหน้าที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหัวหน้ากับลูกน้องมาก เป็นผู้ที่มีความทัศนคติที่ดีต่อการทำงานมากกว่า หัวหน้าที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้ากับลูกน้องน้อย ผลนี้พบในกลุ่มรวม และในกลุ่มย่อย 19 จาก 25 กลุ่มที่ทำการศึกษา นอกจากนี้ ในการทำนายทัศนคติต่อการทำงาน โดยใช้ตัวทำนาย 4 ตัว ร่วมกัน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้ากับลูกน้อง โครงสร้างของงาน แอลพีซี และอำนาจในตำแหน่ง พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้ากับลูกน้อง เป็นตัวแปรที่มีบทบาทมาก

ที่สุด โดยทำนายทัศนคติต่อการทำงานได้ 25.4 % ในกลุ่มรวม และสามารถทำนายได้สูงสุด 45.9 % ในกลุ่มไทย-ภาคใต้ โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้ากับลูกน้อง เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 และในการศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมของหัวหน้า ในสถานีนามัยตำบล ของ คุณเดือน พันธมนาวิน (2547: 91, 113) ซึ่งศึกษาหัวหน้าในสถานีนามัยตำบล จำนวน 509 คน พบผลที่สอดคล้องกันคือ หัวหน้าที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกน้องมาก มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมมากกว่า หัวหน้าที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกน้องน้อย นอกจากนี้ในการทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้ากับลูกน้องเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 โดยเมื่อร่วมกับตัวแปร จิตลักษณะเดิมและตัวแปรสถานการณ์อีก 4 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมได้ 52.8 % ในกลุ่มรวม

นอกจากนี้ในงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ก็พบผลที่สอดคล้องกันไปในทิศทางเดียวกับความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้ากับลูกน้อง โดยในการศึกษาปัจจัย เชิงเหตุ และผลของพฤติกรรมการพัฒนานักเรียนของครูคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา โดย คุณเดือน พันธมนาวิน และ อัมพร ม้าคนอง (2547: 149) ซึ่งศึกษาคูคณิตศาสตร์ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 509 คน พบว่า ครูคณิตศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีมากกับนักเรียน เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่องานครูมากกว่า ครูคณิตศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนน้อย และผลการวิจัยที่สอดคล้องกันนี้ยังพบในงานวิจัยของ สุทธิดา ทองสงคติ (2548: 149) ซึ่งศึกษาปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่างบ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 473 คน พบว่า นักเรียนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการดูแลญาติผู้สูงอายุมากกว่า นักเรียนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองน้อย

จากการประมวลเอกสารข้างต้น ทำให้เห็นถึงโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับทัศนคติของบุคคลต่อพฤติกรรมที่เหมาะสมด้วย เช่น หัวหน้าที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกน้องมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน และทัศนคติที่ดีต่อ พฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมมากด้วย นอกจากนี้ครูที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนมาก จะมีทัศนคติที่ดีต่องานครูมากด้วย ซึ่งโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้ากับลูกน้อง และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนนั้น เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ที่มีโครงสร้างใกล้เคียงกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรหลานมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรหลานน้อย

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน กับพฤติกรรมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ในงานวิจัยหลายเรื่องพบผลสำคัญที่เป็นไปในทำนองเดียวกันว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน มีความสำคัญอย่างมากต่อพฤติกรรมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เช่น ในงานวิจัยของ ควงเคื่อน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์ (2529: 212-213, 277) ได้ศึกษาผู้ปกครองของนักเรียนจำนวน 1600 คน พบว่า ในการใช้ ตัวแปรทั้งหมด 7 ตัว คือ สถานภาพทางสังคมของผู้ปกครอง อายุของเด็ก ระยะเวลาที่ดูแลเด็ก เวลาที่ใกล้ชิดเด็กต่อสัปดาห์ การให้หนังสือแก่เด็กเมื่อยังเล็ก และปริมาณการชมโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ของเด็กร่วมกับผู้ปกครอง ร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนการควบคุมเด็กแต่ละด้าน ผลปรากฏว่าในกลุ่มรวมสามารถทำนายปริมาณการควบคุมการเปิดรับ (การควบคุมเวลา ปริมาณ และรายการหรือเนื้อหาไปพร้อมกัน) ได้ 19 % ทำนายการควบคุมการเข้าใจ (การอธิบายเนื้อหาของสื่อมวลชนจนเด็กเข้าใจได้ถูกต้องชัดเจน) ได้ 10% และทำนายการควบคุมการยอมตาม (การประเมินคุณค่าของเนื้อหาในสื่อมวลชน แล้วแนะนำให้เด็กรับทางด้านที่เป็นประโยชน์และปฏิเสธด้านที่เป็นโทษ) ได้ 10% การที่ผู้ปกครองจะมีโอกาสแนะนำบุตรให้รับสื่อมวลชนหรือหลีกเลี่ยงที่จะรับสื่อมวลชนชนิดใดนั้น ผู้ปกครองจะต้องมีความรักใกล้ชิดและสนับสนุนบุตรมาก นอกจากนั้น การที่ผู้ปกครองจะมีโอกาสอธิบายเนื้อหาจากวิทยุหรือโทรทัศน์หรือจากสิ่งตีพิมพ์ ผู้ปกครองจะต้องร่วมรับฟังหรือรับชมรายการเหล่านั้นพร้อมกับเด็ก นอกจากนี้ตัวแปรด้านความเกี่ยวข้องกับเด็กเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมเด็กของผู้ปกครองโดย ตัวแปรประเภทความเกี่ยวข้องกับเด็ก 2 ตัว ที่สามารถร่วมกันทำนายปริมาณการควบคุมการเข้าใจได้สูงสุดถึง 23 % ทำนายการควบคุมการเปิดรับได้ 19 % และการควบคุมการยอมตามได้ 10 % ในกลุ่มรวม ตัวทำนายที่สำคัญ 2 ตัวนี้ คือ การจัดหาหนังสือให้เด็กเมื่อยังเล็กและเวลาที่ใกล้ชิดเด็กต่อสัปดาห์ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวทำนายกับตัวแปรตามทำให้กล่าวได้ว่า ถ้าผู้ปกครองจัดหาหนังสือให้เด็กเมื่อยังเล็กมากเท่าใด (ค่าอาร์สำหรับการควบคุมแต่ละด้านคือ .42, .46 และ .31 ตามลำดับ) มีเวลาใกล้ชิดเด็กเป็นประจำวันมากเท่าใด (ค่าอาร์สำหรับการควบคุมแต่ละด้านคือ .14, .13 และ .09 ตามลำดับ) ผู้ปกครองก็จะรายงานว่าได้ควบคุมเด็กเกี่ยวกับสื่อมวลชนทั้ง 3 ด้านอย่างเหมาะสมมากเท่านั้น

นอกจากนี้ ยังได้มีการศึกษาเกี่ยวกับความผูกพันระหว่างบิดามารดากับบุตร ตอบทบาทการเป็นบิดามารดา เช่น ในการศึกษาคู่สมรสของมารดาหลังคลอดบุตรคนแรก จำนวน 83 คน ของ อาริยา เตชะไมตรีจิตต์ (2538: 64-68) โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 40 คน และกลุ่มทดลอง 43 คน พบว่า ความผูกพันระหว่างบิดาและทารกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบทบาทในการเลี้ยงดูบุตรของบิดาหลังคลอด 3 วัน และ 1 เดือน ทั้งในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยบิดาที่มีความผูกพันกับ

ทารกมาก เป็นผู้ที่มียับยั้งในการเลี้ยงดูบุตรได้ดีกว่า บิดาที่มีความผูกพันกับทารกน้อย และในปีต่อมา ศิริวรรณ มั่นสุข (2539: 58-61) ได้ศึกษามารดาหลังคลอด จำนวน 120 คน พบว่า ความผูกพันระหว่างมารดาและทารกในระยะตั้งครรภ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับบทบาทของมารดาภายหลังคลอด โดยมารดาที่มีความผูกพันกับทารกมาก เป็นผู้ที่มีการปรับบทบาทของมารดาภายหลังคลอดได้มากกว่า มารดาที่มีความผูกพันกับทารกน้อย นอกจากนี้ผลวิจัยที่สอดคล้องในทำนองเดียวกันยังพบในงานวิจัยของ นิสารัตน์ ให้โก้ (2540: 57-62) ซึ่งได้ศึกษาผู้ที่เป็นบิดาครั้งแรก จำนวน 150 คน พบว่า ความผูกพันระหว่างบิดาและบุตร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับบทบาทการเป็นบิดา และความผูกพันระหว่างบิดาและบุตร สามารถทำนายการปรับบทบาทการเป็นบิดาได้ โดยบิดาที่มีความผูกพันกับบุตรมาก เป็นผู้ที่สามารถปรับบทบาทการเป็นบิดาได้ดีกว่า บิดาที่มีความผูกพันกับบุตรน้อย และในการศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 5 ปี เลี้ยงบุตรด้วยตนเอง และอยู่กับคู่สมรส จำนวน 843 คน ของ (วรวรรณ อัสวกุล และคณะ, 2546: 181-193) พบว่า ในการทำนายพฤติกรรมรักษาความสะอาดช่องปากบุตร ตัวแปรความใกล้ชิดบุตรร่วมกับตัวแปรอีก 2 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมรักษาความสะอาดช่องปากบุตร ได้ 31% ในกลุ่มรวม โดยเป็นตัวทำนายที่มีความสำคัญอันดับที่สอง นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ความใกล้ชิดบุตรสามารถทำนายพฤติกรรมการดูแลการบริโภคของบุตรเพื่อทันตสุขภาพได้ 21% ในกลุ่มรวม โดยเป็นตัวทำนายที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่สอง และทำนายพฤติกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพของบุตรได้ 29% ในกลุ่มรวม และสามารถทำนายได้สูงสุด 39 % ในกลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ โดยเป็นตัวทำนายที่มีความสำคัญอันดับที่สอง

ในการศึกษาบิดาหรือมารดาของเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 8-15 ปี จำนวน 545 คน ของงามตา วนินทานนท์ (2536: 117-125, 163-177) ก็พบผลที่น่าสนใจคือ การที่ผู้ปกครองมีความใกล้ชิดบุตรมีความเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธ โดยผู้ปกครองที่มีความใกล้ชิดบุตรมาก เป็นผู้ที่มีการอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธด้านสร้างความสนใจรับทราบ ด้านสร้างการยอมรับและเปลี่ยนตาม และด้านสร้างความเข้าใจเนื้อความมากกว่า ผู้ปกครองที่มีความใกล้ชิดบุตรน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า บิดามารดาที่มีความใกล้ชิดบุตรมากจะเป็นผู้ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธทั้ง 3 ด้าน มากกว่าบิดามารดาที่มีความใกล้ชิดบุตรต่ำ และในการทำนายพฤติกรรมอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธของบิดามารดาสร้างความสนใจรับทราบ พบว่า ความใกล้ชิดบุตรเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 โดยสามารถทำนายได้ 67 % ในกลุ่มบุตรใกล้ชิดบิดาและกลุ่มครอบครัวแตกแยก ส่วนในการทำนายพฤติกรรมอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธของบิดามารดาสร้างความเข้าใจเนื้อความ พบว่า ความใกล้ชิดบุตรสามารถทำนายได้ 66 % ในกลุ่มการศึกษาปานกลาง โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ร่วมกับความเชื่อทางพุทธ และวิถีชีวิต

แบบพุทธ นอกจากนี้ ยังสามารถทำนายพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธของบิดา มารดา ด้านสร้างการยอมรับและเปลี่ยนตามได้ 70 % ในกลุ่มบุตรใกล้ชิดบิดา โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 3 ร่วมกับความเชื่อทางพุทธและวิถีชีวิตแบบพุทธ นอกจากนี้ในการศึกษา ผู้ปกครอง ของนักเรียนประถมต้น และมัธยมต้นในกรุงเทพมหานคร จำนวน 662 คน ของ ดวงเดือน พันธุมนาวิณ, อรพินทร์ ชูชม และ งามตา วนิชทานนท์ (2528: 105-106) พบว่า ในส่วนของบิดา ความใกล้ชิดกับ เด็กเป็นตัวทำนายการอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบรักสนับสนุนที่สำคัญ และ ผู้ปกครองในกลุ่มที่อยู่อาศัย ในที่ปัจจุบันมานานนั้น ผู้ที่ผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนมากคือ ผู้ที่มีเวลาใกล้ชิดเด็ก น้อยในแต่ละวัน นอกจากนี้ยังพบว่า เวลาที่ใกล้ชิดเด็กในแต่ละวัน และจำนวนคนต่อห้อง สามารถ ร่วมกันทำนายปริมาณการผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้ 19 % ในกลุ่มผู้ที่อยู่อาศัย ในที่อยู่ปัจจุบันมานานกว่า 3 ปี

จากการประมวลเอกสารข้างต้น ทำให้สรุปได้ว่า การที่ผู้ปกครองมีความใกล้ชิดต่อบุตรมาก มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรที่เหมาะสมหลายอย่าง เช่น พฤติกรรม การควบคุมการเปิดรับสื่อ พฤติกรรมการรักษาความสะอาดช่องปากของบุตร พฤติกรรม การอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธ และการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรักสนับสนุน เป็นต้น นอกจากนี้ ความใกล้ชิดต่อบุตรยังมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนอีกด้วย โดยผู้ปกครองที่มีความใกล้ชิดต่อบุตรมาก เป็นผู้ที่มีการผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรหลานมาก เป็นผู้ที่มีการรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรหลานน้อย

1.4.3.2 การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว กับจิตลักษณะตามสถานการณ์ และ พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน

การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2 คน ในสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งผู้ให้การสนับสนุนทางสังคมนั้น สามารถให้การสนับสนุนได้ใน 3 ด้าน คือ 1) การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (Emotional Support) เช่นการปลอบโยน การให้ความเป็นห่วงเป็นใย ความรัก ความอบอุ่น ความเห็นอกเห็นใจ หรือการยอมรับ เป็นต้น ทำให้ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในด้านดังกล่าว เกิดความ รู้สึกมั่นใจ และรู้สึกว่ามีความรักและห่วงใยตน 2) การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational Support) เช่นการช่วยแก้ปัญหา การให้ข้อมูลป้อนกลับ หรือให้คำแนะนำให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหา เป็นต้น 3) การสนับสนุนทางด้านวัสดุเครื่องใช้ รวมทั้งเงิน และแรงงาน (Material Support) (Bhanthumnavin, 2000: 156-157)

การสนับสนุนทางสังคมนั้น จะมีผลทำให้ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคม มีความหวัง มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมากขึ้น ช่วยลดความเครียดที่มีอยู่ และยังช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่กดดัน หรือช่วยให้บุคคลสามารถปรับบทบาทหน้าที่ของตนได้ดียิ่งขึ้น และยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะเป็นตัวเชื่อมระหว่างความพร้อมที่จะกระทำ กับ พฤติกรรมอีกด้วย (ประภาเพ็ญ สุวรรณ และ สวิง สุวรรณ, 2534: 171) ซึ่งพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อบุตรหลานซึ่งเป็นคนในครอบครัวนั้น ผู้ที่จะให้การสนับสนุนทางสังคมต่อพฤติกรรมดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุดนั้น น่าจะเป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกัน เนื่องจากมีความรัก ความผูกพัน รู้จัก ใกล้ชิด และเข้าใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งเข้าใจถึงปัญหาและสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในครอบครัวมากกว่าบุคคลภายนอก

ในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้าง กับทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น ได้พบงานวิจัยหลายชิ้นด้วยกันที่พบผลในทำนองเดียวกันว่า การที่บุคคลได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในครอบครัวและบุคคลรอบข้างมากนั้น จะมีความเกี่ยวข้องกับการที่บุคคลดังกล่าวจะมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่น่าปรารถนาอย่างชัดเจน อาทิ ในงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่นของ เกษม จันทพร (2541: 166) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมต้น พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้างมาก เป็นผู้ที่มีความเสี่ยงที่ต่ำต่อยาบ้ามากกว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้างน้อย ผลในทำนองนี้ยังพบในงานวิจัยของ นภา ปิยะศิรินนท์ (2541: 107-108) ซึ่งได้ศึกษานักศึกษาสถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 420 คน พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการไปเลือกตั้งมากกว่า นักศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวน้อย ซึ่งปรากฏอย่างเห็นได้ชัดทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาหญิง

นอกจากนี้ ในการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยผู้ใหญ่ ก็พบผลที่สอดคล้องกัน ซึ่งการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวและคนรอบข้าง ยังมีความเกี่ยวข้องกับทัศนคติทางด้านการทำงานอีกด้วย เช่น ณัฐสุดา สุจินันท์กุล (2541: 149-162) ซึ่งได้ศึกษาพยาบาลวิชาชีพหญิงที่ประจำการตามหน่วยงานต่าง ๆ ในโรงพยาบาลของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร 10 แห่ง จำนวน 299 คน พบว่า ผู้ที่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกในครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มีความเสี่ยงที่ต่ำต่อพฤติกรรมพยาบาลมากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกในครอบครัวน้อย นอกจากนี้ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวยังมีความเกี่ยวข้องกับทัศนคติทางด้านการดูแลสุขภาพอีกด้วย เช่น พรรณราย พัทธกเจริญ (2543: 147-166) ได้ศึกษาผู้สูงอายุที่เป็นข้าราชการของจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 303 คน พบว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว

มาก มีทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพมากกว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวน้อย ซึ่งพบในกลุ่มไม่มีโรคประจำตัว และกลุ่มฟันปกติ นอกจากนี้การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และจิตลักษณะ 3 ตัว ร่วมกันทำนายทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ ได้ 25.9 % นอกจากนี้ผลที่สอดคล้องกันยังพบในงานวิจัยของ วรวรรณ อัสวกุล (2546: 138-139) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทันตสุขภาพแก่บุตร ก่อนวัยเรียน โดยศึกษาจากมารดาจำนวน 843 คน ที่มีบุตรอายุ 5 ปี เลี้ยงบุตรด้วยตนเอง และอยู่กับคู่สมรส พบว่าการสนับสนุนทางสังคมของสามีในการดูแลสุขภาพบุตร เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 3 ร่วมกับตัวทำนายอีก 3 ตัวในการทำนายทัศนคติต่อพฤติกรรมดูแลสุขภาพของบุตร โดยสามารถทำนายได้ 15 % ในกลุ่มมีบุตรหญิง และทำนายได้สูงสุด 18% ในกลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจสูง

จากการประมวลเอกสารต่าง ๆ ในข้างต้น แสดงให้เห็นได้ว่า การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลต่าง ๆ โดยเฉพาะจากบุคคลที่ใกล้ชิด เช่น บุคคลในครอบครัวนั้น มีความเกี่ยวข้องกับการที่บุคคลเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่น่าปรารถนามาก เช่น ทัศนคติที่ดีต่อการไปเลือกตั้งในวัยรุ่น และในวัยผู้ใหญ่ เช่น การเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่องาน การมีทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ การมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมพยาบาล และการมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมดูแลสุขภาพของบุตร เป็นต้น ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการรับผิชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย

การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว กับความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ระหว่างการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้พบงานวิจัยหลายชิ้นด้วยกันที่พบผลในทำนองเดียวกันว่า การที่บุคคลได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในครอบครัวและบุคคลรอบข้างมากนั้น จะมีความเกี่ยวข้องกับการที่บุคคลดังกล่าวจะมีความเชื่ออำนาจในตนในเรื่องนั้น ๆ อย่างชัดเจน อาทิ ในงานวิจัยที่ศึกษาวัยรุ่นของ เกษม จันทสร (2541: 166) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาสูบของนักเรียนมัธยมต้น พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้างมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนด้านสุขภาพสูงกว่า ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลรอบข้างน้อย และ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วรินทร์านนท์ และคณะ (2536: 257-268) ซึ่งได้ศึกษาลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน พบว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคม เป็นตัวทำนายความเชื่ออำนาจในตนที่สำคัญตัวหนึ่งใน 3 ตัวแรก โดยนักเรียนหญิงที่ขาดบิดามาไม่นานนัก และ

ในหมู่เด็กที่ขาดมารดาและมีแต่บิดานั้น ถ้าได้รับการสนับสนุนจากสังคมมาก จะมีความเชื่ออำนาจในตนมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย

นอกจากนี้ การสนับสนุนทางสังคมในวัยผู้ใหญ่ ยังมีความเกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจในตนในงานของผู้ใหญ่ด้วย เช่น สุพัตรา ธรรมวงษ์ (2544: 88, 105-107) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการพลีชีพในชุมชนในงานพยาบาลผู้ป่วยใน โดยศึกษาจากพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานประจำตึกผู้ป่วยในโรงพยาบาลของรัฐ จำนวน 330 คน พบว่า การสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกในหน่วยงาน เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ร่วมกับตัวแปรมุ่งอนาคตควบคุมตน และการปฏิบัติทางศาสนา ในการทำนายความแปรปรวนของความเชื่ออำนาจในตนในงาน โดยสามารถทำนายความแปรปรวนของความเชื่ออำนาจในตนในงานได้ 51.4% ส่วน ภมรินทร์ เชาวณจินดา (2542: 89) ได้ศึกษาลักษณะทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยศึกษาผู้สูงอายุที่อายุตั้งแต่ 61-76 ปี จำนวน 247 คน พบว่า การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 โดยสามารถร่วมกับตัวแปรลักษณะทางพุทธ 2 ตัวแปร และตัวแปรด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลอื่นอีก 1 ตัวแปร ในการทำนายความแปรปรวนของความเชื่ออำนาจในตนได้ระหว่าง 14.1 % ถึง 32.4 % โดยทำนายได้สูงสุด 32.4 % ในกลุ่มรายได้ต่ำ นอกจากนี้ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวยังเกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจในตนด้านสุขภาพด้วย โดย พรรณราย พัทธการเจริญ (2543: 147-166) ได้ศึกษาผู้สูงอายุที่เป็นข้าราชการของจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 303 คน พบว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนมาก มีความเชื่ออำนาจในตนด้านสุขภาพมากกว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนน้อย ซึ่งพบในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยแทบทุกกลุ่ม ยกเว้นกลุ่มเพศชาย กลุ่มอายุมาก กลุ่มรายได้น้อย และกลุ่มไม่มีโรคประจำตัว

นอกจากนี้ การสนับสนุนทางสังคม ยังมีความเกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจในตนของบิดามารดาในการดูแลบุตรด้วย ซึ่ง วราภรณ์ อึ้งพานิชย์ (2544: 136) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของบิดามารดาในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็ก โดยศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 1-5 ปี 400 คน พบว่า บิดามารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กมากกว่า บิดามารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย

จากการประมวลเอกสารข้างต้น ทำให้สรุปได้ว่า การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลต่าง ๆ โดยเฉพาะจากบุคคลที่ใกล้ชิด เช่นบุคคลในครอบครัวนั้น มีความเกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจในตนในด้านต่าง ๆ ของบุคคล เช่น ความเชื่ออำนาจในตนด้านสุขภาพ ความเชื่ออำนาจในตนด้านการทำงาน และความเชื่ออำนาจในตนด้านการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กอีกด้วย

ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย

การสนับสนุนทางสังคมโดยเฉพาะจากคนในครอบครัวนั้น นอกจากจะมีความสำคัญต่อทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ และความเชื่ออำนาจในตนของบุคคลแล้ว การสนับสนุนทางสังคมโดยเฉพาะจากคนในครอบครัว ยังมีความสำคัญต่อการมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรด้วย ซึ่ง วรวรรณ อัสวกุล และคณะ (2546: 144-145) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทันตสุขภาพแก่บุตรก่อนวัยเรียน โดยศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 5 ขวบ เลี้ยงดูบุตรด้วยตนเองและอยู่กับคู่สมรสจำนวนทั้งสิ้น 843 คน พบว่า การสนับสนุนทางสังคมของสามีในการดูแลสุขภาพบุตรสามารถทำนายทัศนคติต่อบุตรได้ 23 % ในกลุ่มอายุน้อย โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 จากการใช้ตัวแปรร่วมกันทำนายทั้งหมด 3 ตัว และสามารถทำนายได้ 26 % ในกลุ่มมีบุตรชาย โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 3 จากการใช้ตัวทำนายทั้งหมด 5 ตัว

จากการประมวลเอกสารข้างต้น แสดงให้เห็นได้ว่า การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลต่าง ๆ โดยเฉพาะจากบุคคลที่ใกล้ชิด เช่นบุคคลในครอบครัวนั้น มีส่วนสำคัญต่อการมี ทัศนคติที่ดีต่อบุตรด้วย ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก จะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย

การสนับสนุนทางสังคมโดยเฉพาะจากคนในครอบครัวนั้น นอกจากจะมีความสำคัญต่อทัศนคติและความเชื่ออำนาจในตนของบุคคลแล้ว การสนับสนุนทางสังคมโดยเฉพาะจากคนในครอบครัว ยังมีความสำคัญต่อการที่บุคคลจะสามารถทำพฤติกรรมที่เหมาะสมและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้หลายอย่างด้วยกัน เช่น ในวัยรุ่น ได้มีการศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมต้น ของ เกษม จันทพร (2541: 88-129) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้างมาก มีการหลีกเลี่ยงเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้ามากกว่าผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้างน้อย นอกจากนี้การสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้าง ร่วมกับตัวแปรอีก 3 ตัว สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้าได้ 38.6 % ในกลุ่มรวม และในการศึกษาผู้หญิงอายุระหว่าง 15-49 ปี จำนวน 83 คน (จิราพร ถนอมกล่อม, 2540: 118) พบว่า การสนับสนุนทางสังคมโดยรวม รวมทั้งการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ ด้านการได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่า ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ด้านความช่วยเหลือด้านสิ่งของเงินทองและการได้รับการบริการ และด้านข้อมูลข่าวสาร ล้วนมี

ความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ โดยผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มียพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์มากกว่า ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย

นอกจากนี้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลรอบข้างและบุคคลในครอบครัว ยังมีความสำคัญ ต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของบุคคลอีกด้วย เช่น ในการศึกษาปัจจัยทางจิต สังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนในงานพยาบาลผู้ป่วยในของ สุพัตรา ธรรมวงษ์ (2544: 93, 98, 105-107) พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมตามจรรยาพยาบาล และ พฤติกรรมเคารพสิทธิผู้ป่วย คือ การสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกในหน่วยงาน โดยตัวแปรการ สนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกในหน่วยงาน สามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมตาม จรรยาพยาบาลได้ 23% ในกลุ่มอายุน้อย โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ร่วมกับตัวแปร ปทัสถานสังคมด้านสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ยังสามารถทำนายพฤติกรรมเคารพสิทธิผู้ป่วยได้ 26.3 % ในกลุ่มประสบการณ์น้อย โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ร่วมกับตัวแปรปทัสถานสังคม ด้านสิทธิมนุษยชน และ ในการศึกษาพยาบาลวิชาชีพหญิง จำนวน 299 คน ของ ณัฐสุดา สุจินันท์ กุล (2541: 149-162) พบว่า ในกลุ่มพยาบาลอายุมาก พยาบาลที่รับรู้ว่าการสนับสนุนทาง สังคมจากสมาชิกในครอบครัวมาก ไม่ว่าสภาพการทำงานจะเครียดน้อยหรือมากก็ตาม มีพฤติกรรมการ พยาบาลอย่างเหมาะสมมากกว่า ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกในครอบครัวน้อย และอยู่ในสภาพการทำงานที่เครียดมากด้วย นอกจากนี้การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิก ในครอบครัว ยังสามารถทำนายพฤติกรรมการพยาบาลร่วมกับตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัวอีก 3 ตัว แปร โดยสามารถทำนายได้ร้อยละ 4 ในกลุ่มรวม และร้อยละ 2 ถึง 15 ในกลุ่มย่อย 10 กลุ่ม โดย ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มพยาบาลที่มีระดับเงินเดือนสูง

นอกจากนี้ พฤติกรรมเกี่ยวกับการดูแลตนเอง รวมทั้งการดูแลบุคคลต่าง ๆ ที่ใกล้ชิดนั้น ยัง เกี่ยวข้องกับการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวด้วย เช่นในการศึกษาผู้สูงอายุ จำนวน 303 คน ของ พรรณราย พัทธกเจริญ (2543: 73-74) พบว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับการสนับสนุน ทางสังคมจากครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มียพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองมากกว่า ผู้ที่ได้รับการ สนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวน้อย โดยพบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยบางกลุ่มคือ กลุ่มอายุน้อย กลุ่มรายได้มาก กลุ่มสมรส กลุ่มไม่มีโรคประจำตัว และกลุ่มมีโรคประจำตัว และในการศึกษา ผู้สูงอายุ จำนวน 235 คน ของ อัจฉรา อารมณ์ (2540: 94) พบว่า การสนับสนุนทางสังคม มี ความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุที่ได้รับการ สนับสนุนทางสังคมมาก เป็นผู้ที่สามารถดูแลสุขภาพตนเองได้ดีกว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับการ สนับสนุนทางสังคมน้อย นอกจากนี้การสนับสนุนทางสังคมยังสามารถทำนายการดูแลสุขภาพตนเอง ของผู้สูงอายุร่วมกับตัวแปรระดับการศึกษาได้ 20.6 %

นอกจากการสนับสนุนทางสังคมจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดูแลตนเองแล้ว ยังเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดูแลผู้อื่นด้วย เช่น ในการศึกษาญาติผู้ซึ่งดูแลผู้ติดเชื้อเอดส์ จำนวน 415 คน ของ ทิพย์สุดา จันทรแจ่มหล้า (2544: 207, 295-316) พบว่า ผู้ดูแลโดยทั่วไป โดยเฉพาะผู้ดูแลอายุมาก ซึ่งรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลรอบข้างมาก มีพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์ในภาวะวิกฤตด้านรวม และด้านย่อยทั้ง 4 ด้าน อย่างเหมาะสม มากกว่าผู้ดูแลที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลรอบข้างน้อย และในการทำนายพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์ในภาวะวิกฤตด้านรวม พบว่า การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลรอบข้าง และสถานการณ์ทางสังคมอีก 2 ตัวแปร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์ในภาวะวิกฤตด้านรวมได้ 41 % ในกลุ่มรวม และ 29.9 % ถึง 48 % ในกลุ่มย่อย นอกจากนี้การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลรอบข้าง ยังเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ร่วมกับเจตคติต่อพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์ โดยสามารถทำนายพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์ในภาวะวิกฤติ ด้านวัสดุสิ่งของ เงิน แรงงาน ได้ 26% ในกลุ่มเพศหญิง

ในการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลบุตรหลานของตน กับ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลรอบข้าง และบุคคลในครอบครัว เช่น ในงานวิจัยของ ศิริกาญจนา เอกศิริไตรรัตน์ (2543: 61-64) ซึ่งได้ศึกษามารดาที่มีบุตรป่วยเป็นโรคหอบหืด จำนวน 101 คน พบว่า การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์กับความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรโรค หอบหืด โดยมารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก โดยเฉพาะการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร จะเป็นผู้ที่สามารถดูแลบุตรโรคหอบหืดได้ดีกว่า มารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย นอกจากนี้ การสนับสนุนทางสังคม ยังสามารถทำนายพฤติกรรมการดูแลบุตรโรคหอบหืดของมารดาได้ 32% โดยมีการสนับสนุนทางสังคมเป็นตัวทำนายอันดับที่ 2 และในการศึกษาลักษณะทางพุทธศาสนาและจิตลักษณะของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดูแลบุตรเจ็บป่วยเรื้อรังด้วยโรคธาลัสซีเมีย ของ ชุติมา เทศศิริ (2537: 127) พบว่า บิดามารดาที่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม (ทั้งจากคู่สมรส และจากบุคคลอื่น) สูง มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการดูแลบุตรเจ็บป่วยเรื้อรังมากกว่า บิดามารดาที่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมต่ำ นอกจากนี้ในการศึกษามารดาที่ติดเชื้อเอชไอวี จำนวน 80 คน ของ พัทธรินทร์ กิตติธงโสภณ (2541: 80) ซึ่งศึกษาการสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมการดูแลบุตรวัยเตาะแตะของมารดาที่ติดเชื้อเอชไอวี พบว่า การสนับสนุนทางสังคมโดยรวม และการสนับสนุนทางสังคมรายด้าน ได้แก่ ด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการยอมรับและเห็นคุณค่า ด้านวัสดุสิ่งของเงินทอง แรงงาน และด้านการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลบุตรวัยเตาะแตะ โดยมารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มี

พฤติกรรมการดูแลบุตรวัยเตาะแตะดีกว่า มารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย และในการศึกษาบิดามารดาที่มีบุตรอายุ 1-5 ปี จำนวน 400 คน ของ วราภรณ์ อึ้งพานิชย์ (2544: 128-132, 141-145) พบว่า แรงสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมของบิดามารดาในการดูแลเด็กก่อนการรับวัคซีน พฤติกรรมการนำเด็กไปรับวัคซีนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค และ พฤติกรรมการดูแลเด็กภายหลังการรับวัคซีน โดยบิดามารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก มีพฤติกรรมดังกล่าวมากกว่า บิดามารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย นอกจากนี้การสนับสนุนทางสังคมยังสามารถทำนายพฤติกรรมการดูแลเด็กก่อนการได้รับวัคซีนได้ 32.5 % โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับ 2 จากการใช้ตัวทำนายร่วมกันทั้งหมด 4 ตัว และยังสามารถทำนาย พฤติกรรมการนำเด็กไปรับวัคซีนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้ 29.2 % โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 3 จากการใช้ตัวทำนายทั้งหมด 3 ตัว

นอกจากนี้ในการศึกษามารดาที่มีบุตรคนแรก จำนวน 200 คน และสามี จำนวน 111 คน ของ พรทิพย์ วงศ์วิเศษสิริกุล (2540: 96-98) พบว่า แรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลรอบข้างและความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง สามารถร่วมกันทำนายการปรับเปลี่ยนบทบาทการเป็นมารดาได้ 12.31 % โดยมีแรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลรอบข้างเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 นอกจากนี้แรงสนับสนุนทางสังคมยังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และการปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นมารดา แสดงว่า แรงสนับสนุนทางสังคมยิ่งมาก มารดาหลังคลอดยิ่งมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงขึ้น และสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทการเป็นมารดาได้ดีขึ้นด้วย ซึ่งในการวิจัยนี้ การปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นมารดา หมายถึง การรับรู้ของมารดาหลังคลอดของความยากง่ายในการปรับเปลี่ยนสภาพจากสตรีที่ยังไม่เคยมีบุตรมาเป็นมารดาที่ต้องดูแลบุตรด้วยตนเองภายหลังคลอด และผลการวิจัยที่สอดคล้องกันนี้ยังพบในงานของ วรพรรณ อัสวกุล (2546: 63-69, 124-125) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทันตสุขภาพแก่บุตรก่อนวัยเรียน โดยศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 5 ปี เลี้ยงบุตรด้วยตนเอง และอยู่กับคู่สมรส จำนวน 843 คน พบว่ามารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสามีในการดูแลสุขภาพของบุตรมาก เป็นผู้ที่มิพฤติกรรมการดูแลรักษาความสะอาดช่องปากของบุตรมาก ทั้งยังเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพของบุตรมากกว่า มารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสามีในการดูแลสุขภาพของบุตรน้อย นอกจากนี้มารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสามีในการดูแล สุขภาพของบุตรมาก ยังเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมดูแลการบริโภคของบุตรเพื่อทันตสุขภาพมากด้วย ซึ่งพบในกลุ่มการศึกษาสูง กลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจสูง กลุ่มมีบุตรหญิง และกลุ่มมีบุตรฟันไม่ดี นอกจากนี้ในการทำนายพฤติกรรมของมารดาในการส่งเสริมทันตสุขภาพของบุตรยัง พบว่าการสนับสนุนทางสังคมของสามีในการดูแลสุขภาพของบุตรเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับ 1 จากการใช้ตัวทำนายร่วมกันทั้งหมด

3 ตัว ซึ่งพบในกลุ่มรวม กลุ่มอายุน้อย กลุ่มการศึกษาสูง กลุ่มครอบครัวขยาย และกลุ่มมีบุตรหญิง โดยทำนายได้ 9 % ในกลุ่มรวม และทำนายได้สูงสุด 14% ในกลุ่มครอบครัวขยาย

สรุปได้ว่า การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลต่าง ๆ โดยเฉพาะจากบุคคลที่ใกล้ชิด เช่น บุคคลในครอบครัวนั้น มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่สำคัญในวัยผู้ใหญ่หลายด้านด้วยกัน เช่น พฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเอง พฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอชไอวี พฤติกรรมการดูแลบุตรที่เป็นโรค พฤติกรรมการนำเด็กไปรับวัคซีน และพฤติกรรมส่งเสริมทัศนสุขภาพแก่บุตรหลาน เป็นต้น ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย

1.4.3.3 ภาระของครอบครัวกับพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน

ในการศึกษาเกี่ยวกับภาระของครอบครัว ในงานวิจัยที่ผ่านมาจะศึกษาตัวแปรภาระของครอบครัวใน 2 ประเด็นด้วยกัน คือ 1) ปริมาณการรับรู้ของบุคคลที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่มีต่อบุคคลในครอบครัว เช่น ลูก สามี หรือญาติผู้ใหญ่ เป็นต้น และ 2) ความรับผิดชอบต่อการงานบ้านว่ามีมากน้อยเพียงใด เช่น ในงานวิจัยของ ณัฐสุดา สุจินันท์กุล (2541: 28) ได้ศึกษาการรับรู้ภาระของครอบครัว โดยหมายถึง ปริมาณการรับรู้ของบุคคลที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่มีต่อบุคคลในครอบครัว เช่น ลูก สามี หรือญาติผู้ใหญ่ เป็นต้น รวมทั้งความรับผิดชอบต่อการงานบ้านว่ามีมากน้อยเพียงใด ส่วนในงานวิจัยนี้ จะศึกษาการรับรู้ภาระของครอบครัวในประเด็นแรก คือปริมาณการรับรู้ของบุคคลที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อการงานบ้านว่ามีมากน้อยเพียงใด เช่น ความรู้สึกว่าต้องดูแลและทำความสะอาดบ้านทุกอย่างด้วยตนเอง หรือการมีความกังวลใจในเรื่องงานบ้านมาก การรู้สึกว่าไม่มีเวลาว่างไปทำงานอย่างอื่นเนื่องจากต้องทำงานบ้าน หรือความรู้สึกว่าไม่มีใครในครอบครัวที่ช่วยรับผิดชอบงานบ้านแทนตนได้เลย เป็นต้น

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับภาระของครอบครัว กับทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมของบุคคลนั้น อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล (2533: 100-101) ได้ศึกษาเรื่องตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา โดยศึกษาจากนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 120 คน พบว่า ผู้ที่มีการรับรู้ภาระทางครอบครัวน้อย เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อการเรียนต่อมากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ภาระทางครอบครัวมาก นอกจากนี้ภาระของครอบครัวยังเกี่ยวข้องกับทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมในการดูแลทัศนสุขภาพของบุตรด้วย โดย วรวรรณ อัสวกุล และคณะ (2546: 138-139) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทัศนสุขภาพแก่บุตรก่อนวัยเรียน โดยศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 5 ปี เลี้ยงบุตรด้วยตนเองและอยู่กับคู่สมรสจำนวนทั้งสิ้น 843 คน พบว่าภาระหน้าที่ในครอบครัวของมารดา สามารถทำนายทัศนคติต่อพฤติกรรมในการดูแลทัศนสุขภาพ

ของบุตรร่วมกับตัวแปรความสัมพันธ์กับคู่สมรส ได้ 5 % ในกลุ่มรวม และทำนายได้สูงสุด 7 % ในกลุ่มอายุมาก

จากการประมวลเอกสารดังกล่าวข้างต้น ทำให้สรุปได้ว่า ภาระของครอบครัวนั้น มีความเกี่ยวข้องกับการที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น ทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของบุตร เป็นต้น ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่มีภาระทางครอบครัวน้อย มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีภาระทางครอบครัวมาก

ส่วนงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับภาระของครอบครัวกับทัศนคติที่ดีต่อบุตรนั้น เช่น วรวรรณ อัสวกุล และคณะ (2546: 144) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทันตสุขภาพแก่บุตรก่อนวัยเรียน โดยศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 5 ปี เลี้ยงบุตรด้วยตนเองและอยู่กับคู่สมรสจำนวนทั้งสิ้น 843 คน พบว่าภาระหน้าที่ในครอบครัวของมารดาสามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อบุตรได้ 10% ในกลุ่มอายุมาก โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ร่วมกับตัวแปรสถานการณ 1 ตัว

จากการประมวลเอกสาร ทำให้เห็นว่า ภาระของครอบครัวนั้น มีความเกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อเด็กด้วย ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่มีภาระทางครอบครัวน้อย เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีภาระทางครอบครัวมาก

นอกจากภาระของครอบครัวจะมีความเกี่ยวข้องกับทัศนคติของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ และทัศนคติที่มีต่อบุตรแล้ว ภาระของครอบครัวยังมีความเกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจในตนด้วย เช่น สุพัตรา ธรรมวงษ์ (2544: 88) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนในงานพยาบาลผู้ป่วยใน ซึ่งศึกษาพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานประจำตึกผู้ป่วยในโรงพยาบาลของรัฐ จำนวน 330 คน พบว่า ตัวแปรภาระของครอบครัวเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 ร่วมกับตัวทำนายอีก 2 ตัว คือการสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกในหน่วยงาน และปทัสถานสังคมด้านสิทธิมนุษยชน สามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนของความเชื่ออำนาจในตนในงานได้ 20.7 %

จากการประมวลเอกสาร ทำให้สรุปได้ว่า ภาระของครอบครัวนั้น มีความเกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจในตนในด้านต่าง ๆ ของบุคคล เช่น ความเชื่ออำนาจในตนในงานของบุคคลวัยผู้ใหญ่ เป็นต้น ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่มีภาระทางครอบครัวน้อย มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีภาระทางครอบครัวมาก

นอกจากนี้ งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ภาระของครอบครัวกับพฤติกรรมของบุคคล เช่น สุพัตรา ธรรมวงษ์ (2544: 88) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม

การเคารพสิทธิมนุษยชนในงานพยาบาลผู้ป่วยใน พบว่าตัวแปรภาระของตนต์อกรอบครัวสามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมตามจรรยาพยาบาลได้ 48.8% โดยมีภาระของตนต์อกรอบครัวเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ร่วมกับตัวทำนายอีก 3 ตัว นอกจากนี้ ภาระทางครอบครัวยังมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบิดามารดาในการดูแลบุตรด้วย อาทิเช่น ในงานวิจัยของ วรวรรณ อัสกุล และคณะ (2546: 80-85, 114) ซึ่งได้ศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 5 ปี เลี้ยงบุตรด้วยตนเอง และอยู่กับคู่สมรส จำนวน 843 คน พบว่า มารดาที่มีภาระครอบครัวน้อย มีพฤติกรรมรักษาความสะอาดช่องปากของบุตรมากกว่า มารดาที่มีภาระทางครอบครัวมาก ซึ่งพบในกลุ่มรวม กลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ กลุ่มครอบครัวเดี่ยว กลุ่มมีบุตรชาย และกลุ่มมีบุตรฟันไม่ดี นอกจากนี้ มารดาที่มีภาระทางครอบครัวน้อย มีพฤติกรรมในการดูแลการบริโภคของบุตรเพื่อทันตสุขภาพของบุตรมาก ซึ่งพบในกลุ่มมีบุตรฟันไม่ดี และมารดาที่มีภาระหน้าที่ทางครอบครัวน้อย มีพฤติกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพของบุตรมากกว่า มารดาที่มีภาระหน้าที่ทางครอบครัวมาก ซึ่งพบในกลุ่มครอบครัวเดี่ยว และกลุ่มมีบุตรฟันไม่ดี ส่วนในการทำนายพฤติกรรมการดูแลรักษาความสะอาดช่องปากบุตรนั้นพบว่า ภาระหน้าที่ในครอบครัวของมารดาเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 4 ร่วมกับตัวทำนายอีก 3 ตัว โดยสามารถทำนายพฤติกรรมการดูแลรักษาความสะอาดช่องปากบุตรได้ 47% ในกลุ่มมีบุตรฟันไม่ดี ส่วนในการทำนายพฤติกรรมการดูแลการบริโภคของบุตรเพื่อทันตสุขภาพนั้น ภาระหน้าที่ทางครอบครัวสามารถทำนายได้ 8% ในกลุ่มอายุน้อย โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ร่วมกับตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส

จากการประมวลเอกสารต่าง ๆ ข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ภาระของตนต์อกรอบครัว นั้นเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่น่าปรารถนาหลายอย่าง เช่น พฤติกรรมการเคารพสิทธิผู้ป่วย พฤติกรรมตามจรรยาพยาบาล พฤติกรรมการดูแลรักษาความสะอาดช่องปากบุตร และพฤติกรรมการส่งเสริมทันตสุขภาพของบุตรหลาน ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่มีภาระทางครอบครัวน้อย เป็นผู้มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีภาระทางครอบครัวมาก

1.4.3.4 การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน กับพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน

เมื่อลูกเข้าโรงเรียนแล้ว พ่อแม่ควรจะให้ความเอาใจใส่ต่อลูก และควรจะมีมือกับครูในการรับผิดชอบต่อลูก และส่งเสริมให้ลูกเป็นคนเก่ง การติดต่อกันระหว่างพ่อแม่และครู เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา พ่อแม่ควรมีโอกาสมาโรงเรียนเพื่อรับรู้ถึงเป้าหมายการเรียนการสอน ลักษณะการเรียนของเด็ก และพบปะทำความรู้จักกับครูเมื่อเด็กมีปัญหาที่โรงเรียน ครูก็จะได้มีโอกาสนปรึกษาหารือกับพ่อแม่ของเด็ก การติดต่อกันระหว่างครูกับพ่อแม่ของเด็กนักเรียนอาจทำได้หลายรูปแบบ บางเวลาครูอาจมาเยี่ยมที่บ้าน

หรือเชิญพ่อแม่ของเด็กไปประชุมปรึกษาหารือที่โรงเรียนเป็นครั้งคราวก็ได้ (สมพร อินทร์แก้ว, 2534: 9)

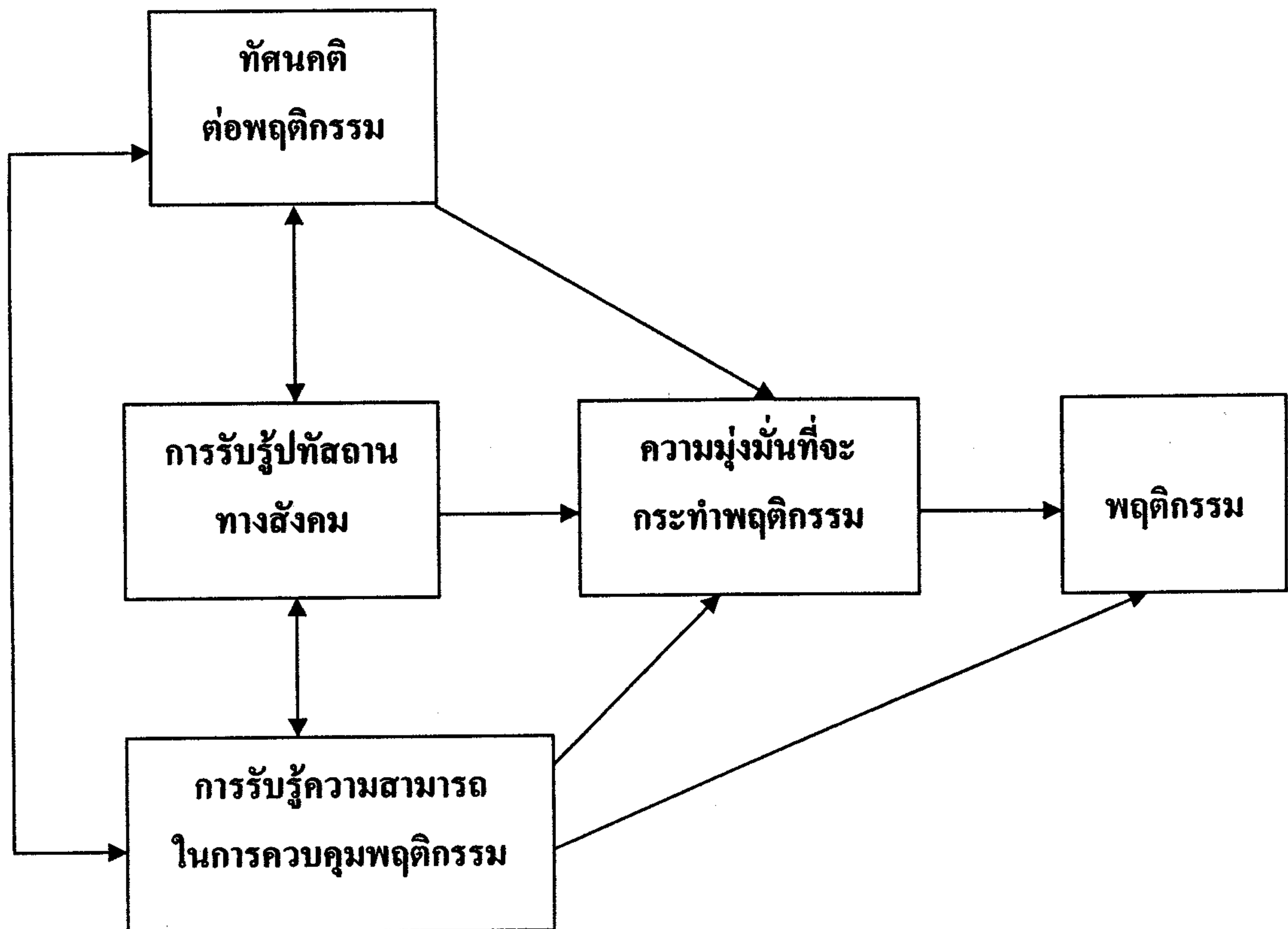
โดยทั่วไปแล้ว ถ้าบุคคลมีความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมมากเท่าใด ก็จะมีการพยายามทำพฤติกรรมมากขึ้นเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้วยังมีปัจจัยในด้านอื่น ๆ อีก ซึ่งส่งผลขัดขวางหรือเอื้อหนุนต่อการกระทำพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งนอกเหนือไปจากแนวคิดที่ว่า ความสำเร็จในการทำพฤติกรรมขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ (Intention) แล้ว ก็ยังมีปัจจัยแวดล้อมอื่นอีก ได้แก่ ทรัพยากรและโอกาส เช่น เวลา เงิน ทักษะความสามารถ และความร่วมมือจากบุคคลอื่น ๆ อีก เป็นต้น ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ความสามารถในการที่จะควบคุมพฤติกรรม (Behavioral Control) นั้น ๆ ของบุคคลได้

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (The Theory of Planned Behavior) เป็นทฤษฎีที่ใช้ในการทำนาย และอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งเป็นส่วนขยายมาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (The Theory of Reasoned Action) ซึ่งทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลมีข้อจำกัดในเรื่องของพฤติกรรมบางอย่างซึ่งไม่อาจทำตามความต้องการได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้นทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนจึงได้อธิบายและทำนายพฤติกรรมของบุคคล โดยเพิ่มตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเข้าไปด้วย โดยทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน อธิบายการเกิดพฤติกรรมของบุคคลว่า ตัวแปรทัศนคติต่อพฤติกรรม การรับรู้ทัศนคติทางสังคม หรือการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ที่ละตัว และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 ตัวนี้ จะมีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นที่จะกระทำพฤติกรรมของบุคคล และส่งผลให้เกิดการทำพฤติกรรมต่าง ๆ ขึ้น (Ajzen, 1991: 181-183) (แผนภูมิที่ 1.2)

Ajzen (1991: 183-184) ได้ให้ความหมายของ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมว่าหมายถึง ความเชื่อของบุคคลว่าเขาสามารถควบคุมให้พฤติกรรมที่ต้องการทำนั้นสำเร็จลงได้ โดยการพิจารณาจากความสามารถในการทำพฤติกรรม กับความสามารถในการจัดการกับปัจจัยเกื้อหนุน หรือปัจจัยขัดขวางต่อพฤติกรรมนั้น ยกตัวอย่าง เช่น การรับรู้ความสามารถของตนในการอนุรักษ์น้ำ หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจว่า ตนเองสามารถกระทำพฤติกรรมอนุรักษ์น้ำในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นเงื่อนไขด้วยความมั่นใจมากน้อยเพียงใด (คุชฎี โยเหลา และ ประทีป จินฉัตร, 2537: 51-56) นอกจากนี้ ในงานวิจัยของ จิระนันท์ พากเพียร (2540: 76-83) ก็ได้ให้ความหมายของ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล ว่าหมายถึง การที่นักศึกษาทราบว่า การป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาลนั้นง่าย และขึ้นอยู่กับตัวของนักศึกษา อยู่ภายใต้การควบคุมของนักศึกษามากน้อยเพียงใด

ในงานวิจัยนี้ ได้ศึกษาการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน โดยได้ให้ความหมายว่าหมายถึง ปริมาณการรับรู้สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวย หรือขัดขวางผู้ปกครองในการติดต่อกับโรงเรียน โดยรับรู้ว่าคุณสะดวกในการติดต่อกับโรงเรียนนั้น ขึ้นอยู่กับตนเอง และอยู่ภายใต้การ

ควบคุมของตน ซึ่งการติดต่อกันระหว่างครูกับผู้ปกครอง จัดว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก ทั้งนี้ เพราะว่าการพัฒนาเด็กที่จะให้ไปในทิศทางเดียวกันได้นั้น ครูและผู้ปกครองจะต้องทำงาน ประสานกัน กล่าวคือ ครูจะต้องทราบข้อมูลของเด็กจากผู้ปกครอง และผู้ปกครองก็จะต้อง

ภาพที่ 1.2 แสดงการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม ด้วยรูปแบบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน
(The Theory of Planned Behavior)

แหล่งที่มา: Icek, 1991: 50-182.

ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเด็กของตนจากครูเช่นกัน อีกทั้งต้องให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน (พัชรี ผลโยธิน และ บุญเยี่ยม จิตรดอน, 2532: 335) นอกจากนี้การที่ผู้ปกครองรู้เกี่ยวกับงานและกิจกรรมของเด็กที่โรงเรียน รู้จักครูที่สอนเด็ก สิ่ง que เด็กกระทำที่โรงเรียน วิชาที่เด็กเรียน และอุปกรณ์การเรียนที่เด็กต้องใช้ ฯลฯ จะทำให้ผู้ปกครองสามารถให้การสนับสนุนและส่งเสริมแก่เด็กได้ถูกต้อง

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกับทัศนคติต่อพฤติกรรมของบุคคล ในการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลนั้น พบว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคล มีผลโดยตรงต่อทัศนคติต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศหลายเรื่อง เช่น ในงานวิจัยของ

Parker, Mansted, Stradling, Reason and Baxter (1992: 96-97) ได้ทำการวิจัยศึกษาถึง ความตั้งใจ ในการกระทำพฤติกรรมขับขี่ผิดกฎจราจร โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน โดยศึกษา จากผู้ที่ขับขี่รถจำนวน 881 คน พบว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการขับขี่ มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการขับขี่ละเมิดกฎหมาย โดยผู้ขับขี่ที่มีการรับรู้ ความสามารถของตนในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการขับขี่ได้มาก เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อการขับขี่ ละเมิดกฎหมายน้อยกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการขับขี่ได้ น้อย นอกจากนี้ผลการวิจัยที่สอดคล้องกันยังพบในงานวิจัยของ Wambach (1997: 56) ซึ่งได้ ศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้นมบุตรของมารดาชาวอเมริกันจำนวน 135 คน ซึ่งเป็นการ วิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน พบว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม กรรมการให้นมบุตรของมารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อพฤติกรรมกรรมการให้นมบุตรของ มารดา โดยมารดาที่มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการให้นมบุตรมาก เป็นผู้มี ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการให้นมบุตรมากกว่า มารดาที่มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุม พฤติกรรมกรรมการให้นมบุตรน้อย

จากการประมวลเอกสารต่าง ๆ ข้างต้น ทำให้เห็นได้ว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุม พฤติกรรมของบุคคลนั้น มีความเกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อพฤติกรรมของบุคคลด้วย เช่น ผู้ที่มีการ รับรู้ความสามารถของตนในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการให้นมบุตรมาก มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม กรรมการให้นมบุตรมากด้วย ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับ โรงเรียนได้สะดวกมาก เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนได้สะดวกน้อย

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกับการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลนั้น พบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคล มีผลโดยตรงต่อความตั้งใจในการ ที่จะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศหลายเรื่อง เช่น ใน งานวิจัยของ Parker, Mansted, Stradling, Reason and Baxter (1992: 94-100) ได้ทำการวิจัยศึกษา ถึง ความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมขับขี่ผิดกฎจราจร โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน โดยศึกษาจากผู้ขับขี่รถจำนวน 881 คน พบว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม กรรมการขับขี่ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมขับขี่ขณะดื่มสุรา โดยผู้ขับ ขี่ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการขับขี่ได้มาก มีความตั้งใจที่จะ กระทำพฤติกรรมกรรมการขับขี่ขณะดื่มสุราน้อยกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการควบคุม พฤติกรรมกรรมการขับขี่ได้น้อย นอกจากนี้การรับรู้ความสามารถของตนในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการขับขี่

ที่ใช้ในการวิเคราะห์ทั้งหมด 22,594 คน ของ Johnson, Albarracin, Fishbein, Muellerleile (2001: 142-158) พบผลที่สำคัญซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้ประมวลมาแล้วข้างต้น โดยพบว่า การรับรู้ความสามารถของบุคคลในการควบคุมพฤติกรรมนั้น จะส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ในอนาคต โดยการที่บุคคลมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมาก จะส่งผลให้บุคคลนั้นมีความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมมากด้วย และความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม ก็จะส่งผลให้เกิดการกระทำพฤติกรรมดังกล่าวในอนาคต นอกจากนี้การรับรู้ความสามารถของตนในการควบคุมพฤติกรรม ยังส่งผลโดยตรงต่อการเกิดพฤติกรรม โดยที่เมื่อบุคคลมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมาก ก็จะส่งผลให้มีการกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ในอนาคตมากด้วย

ส่วนในงานวิจัยของไทย ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนในการควบคุมพฤติกรรมนั้นพบว่ายังมีน้อย แต่ก็ให้ผลการวิจัยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศ โดยพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนในการควบคุมพฤติกรรม มีผลโดยตรงต่อการกระทำพฤติกรรมของบุคคล เช่น ในการศึกษา นักศึกษาหลักสูตรทันตภิบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 86 คน ของ จิระนันท์ พากเพียร (2540: 76-83) ซึ่งได้ศึกษาถึงการทำนายและอธิบายพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาลในคลินิกทันตกรรมของนักศึกษาทันตภิบาล พบว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล โดยนักศึกษาที่รับรู้ว่าการป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาลนั้นง่าย และขึ้นอยู่กับตัวของนักศึกษา อยู่ภายใต้การควบคุมของนักศึกษามากเพียงใด ก็จะมีผลให้นักศึกษามีความตั้งใจและพยายามที่จะป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาลสูงขึ้นเพียงนั้น นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมการใส่แว่นตาตลอดเวลาขณะพูด หินน้ำลาย และการใส่แว่นตาตลอดเวลาขณะพูด หินน้ำลายในอดีตไม่ยาก และเคยทำพฤติกรรมนี้มาแล้ว จะตั้งใจและพยายามที่จะทำมากกว่า นักศึกษาที่คิดว่าการกระทำนี้ยากและเคยทำน้อยกว่า นอกจากนี้ยังพบด้วยว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมยังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการทำความสะอาดมืออย่างถูกวิธีก่อนเปลี่ยนผู้ป่วยด้วย

และในงานวิจัยที่ศึกษาบุคคลในวัยผู้ใหญ่ โดยศึกษาครูจำนวน 1,148 คน ของ คุชฎี โยเหลา และ ประทีป จินนี (2537: 51-56) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมอนุรักษ์น้ำของครูประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนในการอนุรักษ์น้ำในงานวิจัยนี้ หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจว่าตนเองสามารถกระทำพฤติกรรมอนุรักษ์น้ำในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นเงื่อนไขด้วยความมั่นใจมากน้อยเพียงใด พบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองในการประหยัดน้ำมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมประหยัดน้ำ โดยครูที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองใน

การประหยัคน้ำมาก มีพฤติกรรมการประหยัคน้ำมากกว่า ครูที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการประหยัคน้ำน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนในการไม่ทิ้งขยะลงในน้ำมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมไม่ทำให้เกิดมลพิษในน้ำ โดยครูที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการไม่ทิ้งขยะลงในน้ำมาก มีพฤติกรรมไม่ทำให้เกิดมลพิษในน้ำมากกว่า ครูที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการไม่ทิ้งขยะลงในน้ำน้อย

จากการประมวลเอกสารต่าง ๆ ข้างต้น ทำให้เห็นได้ว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลด้วย เช่น ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการประหยัคน้ำมาก มีพฤติกรรมการประหยัคน้ำมากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการประหยัคน้ำน้อย หรือผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาลมาก มีพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อมากด้วย ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนได้สะดวกมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนได้สะดวกน้อย

1.4.4 ปัจจัยทางด้านจิตลักษณะเดิม กับพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน

สำหรับในส่วนนี้ จะได้ทำการประมวลเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะเดิมของบุคคล 4 ประการ คือ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก และการปรับตัวทางจิตสังคม ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.4.4.1 ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม

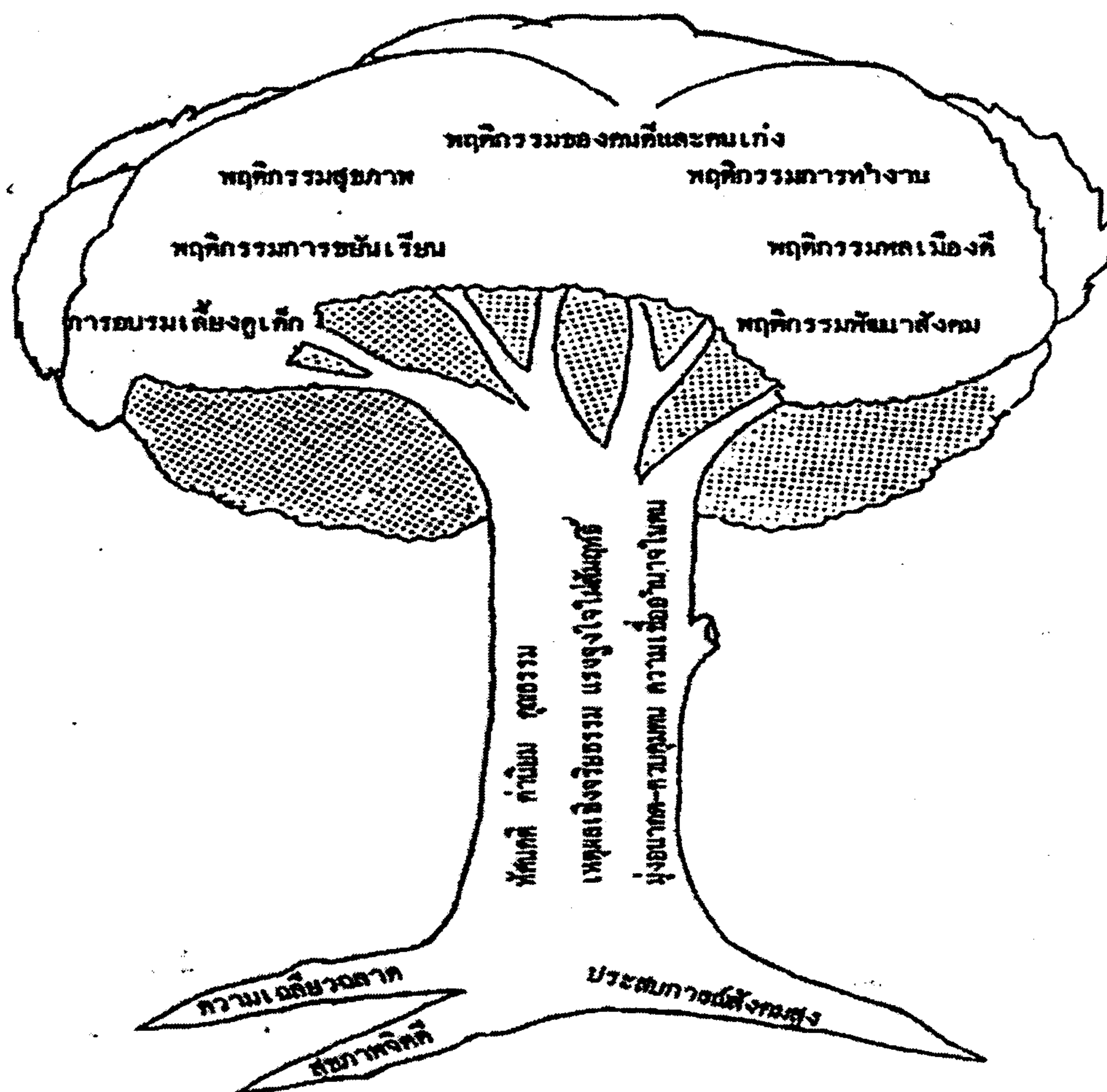
พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน เป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบ และการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของพลเมืองที่ดีในสังคม ซึ่งเป็นลักษณะของคนดีและคนเก่ง โดยการที่แต่ละคนจะเป็นคนดีและคนเก่งได้นั้น ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมได้แสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและคนเก่งที่น่าปรารถนาต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมสุขภาพ พฤติกรรมการขยันเรียน พฤติกรรมพัฒนาสังคม พฤติกรรมพลเมืองดี พฤติกรรมการทำงาน และพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ว่ามีสาเหตุจากลักษณะทางจิตใจอะไรบ้าง โดยทฤษฎีนี้สร้างจากการสรุปผลการวิจัยในเรื่องดังกล่าวของ เยาวชนและประชาชนไทยอายุ 6 ถึง 60 ปี จำนวนรวมหลายพันคน ซึ่งเป็นผลการวิจัยในประเทศไทย ในช่วง 20 ปีนี้

ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมนี้ ได้เปรียบเทียบพฤติกรรมต่าง ๆ ของคนดีและคนเก่งว่าเหมือนผลไม้บนต้น ส่วนที่เป็นลำต้นและรากจะต้องสมบูรณ์ก่อน กล่าวคือ พฤติกรรมต่าง ๆ ที่น่าปรารถนาจะมีสาเหตุ

จากลักษณะทางจิตใจ 2 กลุ่มด้วยกัน กลุ่มแรกคือ ส่วนรากของต้นไม้ อันประกอบด้วยจิตลักษณะ 3 ด้าน คือ 1) สติปัญญา คือความเฉลียวฉลาดเหมาะสมกับอายุ เมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็มีความสามารถทางด้านการคิดที่เป็นนามธรรมขั้นสูงได้ 2) ประสบการณ์ทางสังคม หมายถึง การเข้าใจมนุษย์และสังคม รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และ 3) สุขภาพจิตดี หมายถึง การมีความวิตกกังวลน้อย หรือในปริมาณที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ ซึ่งจิตลักษณะทั้ง 3 ประการที่ส่วนรากนี้ อาจใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้นได้ โดยบุคคลจะต้องมีลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ด้านนี้ ในปริมาณที่สูงเหมาะสมกับอายุ จึงจะเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้น ซึ่งถือเป็นส่วนที่สอง โดยจิตลักษณะ 5 ด้าน ซึ่งถือเป็นส่วนลำต้นของต้นไม้ ได้แก่ 1) เหตุผลเชิงจริยธรรม หรือการเห็นแก่ผู้อื่นส่วนรวม และหลักสากลมากกว่า การเห็นแก่ตัว 2) ลักษณะมุ่งอนาคต สามารถคาดการณ์ไกล และควบคุมตนให้อดได้รอได้อย่างเหมาะสม 3) ความเชื่ออำนาจในตน ว่าทำดีได้ชั่วจะต้องได้รับโทษ 4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หรือความ มุทะลุบากบันฝ่าฟันอุปสรรคจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และ 5) ทศนคติ คุณธรรมและค่านิยม ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้น ๆ หรือสถานการณ์นั้น ๆ ลักษณะทางจิตทั้ง 5 ประการนี้ถ้ามีมากในบุคคลใด บุคคลนั้นจะเป็น

ผู้มีพฤติกรรมของคนดีและคนเก่งอย่างสม่ำเสมอ แต่ถ้าขาดลักษณะหลายประการมากเท่าใด บุคคลนั้นก็จะเป็นผู้ที่ไม่สามารถเป็นคนดีและคนเก่งได้ ซึ่งจิตลักษณะทั้ง 5 นี้ จะพัฒนาไปเองโดยอัตโนมัติ ถ้าบุคคลมีความพร้อมทางจิตใจ 3 ด้านดังกล่าว และอยู่ในสภาพแวดล้อมทางบ้าน ทางโรงเรียน และทางสังคมที่เหมาะสม ดังนั้นจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการนี้ จึงเป็นสาเหตุของสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง บุคคลที่มีลักษณะพื้นฐานทางจิตทั้ง 3 ประการนี้สูงเหมาะสมกับอายุ เปรียบเสมือนคนที่เป็นบัวเหนือน้ำในพุทธศาสนา เหมาะสมที่จะรับการพัฒนาลักษณะทางจิตที่ลำต้นและพฤติกรรมของคนดีและคนเก่งซึ่งเปรียบเสมือนผลไม้บนต้นต่อไป

จากการวิจัยทางจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์อื่น ๆ หลายสิบเรื่อง ทำให้ทราบว่าแม้สภาพแวดล้อมจะไม่เอื้ออำนวยให้ทำดี หรือสิ่งแวดล้อมจะขั้วใจให้ทำชั่ว แต่บุคคลมากมายก็ยังทำความดีละเว้นความชั่วได้ และเป็นคนเก่งที่มีประโยชน์มากต่อสังคมได้ ซึ่งคนเหล่านี้มีลักษณะทางจิตใจที่สำคัญ 8 ประการดังกล่าว ที่แตกต่างจากคนที่ดীন้อยและเก่งน้อย ลักษณะทางจิตใจ 8 ประการนี้คือ ลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ด้านในส่วนของราก และ 5 ด้านในส่วนของ ลำต้นนั่นเอง

ภาพที่ที่ 1.3 ทฤษฎีดั้งไม้จริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐาน และองค์ประกอบทางจิตใจของ
พฤติกรรมทางจริยธรรม

แหล่งที่มา: ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2543: 7.

ซึ่งหากต้องการที่จะเข้าใจ อธิบาย ทำนายและพัฒนาพฤติกรรมนั้น จะต้องใช้จิตลักษณะ
บางด้านหรือทั้ง 5 ด้านนี้ประกอบกัน จึงจะได้ผลดีที่สุด นอกจากนี้จิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการนี้
อาจเป็นสาเหตุร่วมกับจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำดับ เพื่อใช้อธิบาย ทำนาย และพัฒนาพฤติกรรม
ของคนดีและคนเก่งด้วย

กล่าวโดยสรุป จุดเริ่มต้นของการพัฒนาคนให้เป็นคนดีและคนเก่งคือ การเริ่มที่รากของ
ต้นไม้จริยธรรม ซึ่งเป็นการสร้างพื้นฐานทางจิตใจเบื้องต้น ซึ่งจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการนี้จะ
เป็นสาเหตุของการที่จิตลักษณะอีก 5 ประการที่ลำดับจะพัฒนาไปได้ และทำให้เกิดพฤติกรรมที่น่า
ปรารถนาอย่างสม่ำเสมอในที่สุด (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2538: 3 , 24-27 , 54-59) (แผนภูมิที่ 1.3)

ดังนั้นในส่วนนี้ จะได้ทำการประมวลเอกสาร และงานวิจัยของจิตลักษณะที่ควรได้รับการพัฒนาตามแนวทางของทฤษฎีด้านไม้จริยธรรม เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรสุขภาพจิต และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และมีตัวแปรทางจิตลักษณะเดิมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนอีก 2 ตัว คือ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก และการปรับตัวทางจิตสังคม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.4.4.2 สุขภาพจิต กับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน

สุขภาพจิตดี หมายถึง การไม่รู้สึกรัดทึงกังวลจนเกินเหตุ ไม่โกรธง่าย ไม่ตื่นตื่นง่าย มีสมาธิ และมีความกล้าในสิ่งที่สมควร (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วนิทนานนท์ และคณะ, 2536: 38-39) และบิดามารดาที่มีสุขภาพจิตดี คือ บิดามารดาที่รายงานว่าตนมีลักษณะดังต่อไปนี้ในปริมาณน้อย คือ รู้สึกรัดทึงกังวลโดยไม่ทราบสาเหตุ มีอารมณ์รุนแรง ขาดความอดทน ตื่นตื่นง่าย นอนไม่หลับ เป็นต้น (งามตา วนิทนานนท์, 2536: 55)

ผู้ที่มีสุขภาพจิตดี จะสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในสังคมโดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจ มีความมั่นคงทางใจ มีสมรรถภาพในการทำงาน สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความพอใจ มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และสามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเอง และสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2530: 6) ผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพจิตดี ย่อมนำครอบครัวให้เป็นสุข และปฏิบัติหน้าที่ การงานทั้งต่อตนเอง และต่อสังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (ธรรุทธิ์ บุตรแสนคม, 2535: 68) นอกจากนี้ ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตดี เป็นผู้ที่เต็มใจที่จะทำงาน และรับผิดชอบอย่างเหมาะสมกับบทบาท หรือตำแหน่งในชีวิตของเขา (วีระ ไชยศรีสุข, 2533: 16-17) เป็นที่เชื่อกันโดยทั่วไปว่า ปัญหาทางจิตใจเป็นต้นเหตุของปัญหาทางพฤติกรรมของบุคคล การที่บิดามารดาจะเลี้ยงดูบุตรอย่างไม่เหมาะสมกล่าวคือ รักสนับสนุนบุตรน้อย ใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล ลงโทษทางกายมาก และมีการควบคุมเด็กมากเกินไปหรือน้อยเกินไป ตลอดจนขาดความอดทนในการฝึกเด็กให้ฟังตนเอง ปัญหาทางพฤติกรรมของผู้ที่เป็นบิดามารดานี้ อาจเนื่องจากสาเหตุหลายประการ แต่ที่สำคัญคือสุขภาพจิตของบิดาหรือมารดานั่นเอง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชุชม และงามตา วนิทนานนท์, 2528: 51) การที่พ่อแม่จะเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการอบรมเลี้ยงดูบุตรนั้น ปัจจัยประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องคือ สุขภาพจิตของพ่อแม่ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ พ่อแม่ที่มีความวิตกกังวล มีอาการทางกายและมีอารมณ์กลัดกลุ้มมากจะไม่แสดงความรักลูก ทำตัวห่างเหิน ลงโทษลูกมาก และแสดงอาการขัดเคืองใจที่ต้องเลี้ยงลูก (ถัดดาวัลย์ เกษมเนตร และ ประทีป จินฉี, 2541: 5-6)

ในงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิตในวัยรุ่นนั้น ทำให้พบว่า สุขภาพจิตเป็นจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ไม่น่าปรารถนาหลายอย่าง โดยพบผลในทำนองเดียวกันว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิต

ดังนั้นในส่วนนี้ จะได้ทำการประมวลเอกสาร และงานวิจัยของจิตลักษณะที่ควรได้รับการพัฒนาตามแนวทางของทฤษฎีด้านไม้จริยธรรม เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรสุขภาพจิต และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และมีตัวแปรทางจิตลักษณะเดิมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนอีก 2 ตัว คือ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก และการปรับตัวทางจิตสังคม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.4.4.2 สุขภาพจิต กับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน

สุขภาพจิตดี หมายถึง การไม่รู้สึกรัดกักรวบรวมจนเกินเหตุ ไม่โกรธง่าย ไม่ตื่นเต้นง่าย มีสมาธิ และมีความกล้าในสิ่งที่สมควร (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วนิทนานนท์ และคณะ, 2536: 38-39) และบิดามารดาที่มีสุขภาพจิตดี คือ บิดามารดาที่รายงานว่าตนมีลักษณะดังต่อไปนี้ในปริมาณน้อย คือ รู้สึกวิตกกังวลโดยไม่ทราบสาเหตุ มีอารมณ์รุนแรง ขาดความอดทน ตื่นเต้นง่าย นอนไม่หลับ เป็นต้น (งามตา วนิทนานนท์, 2536: 55)

ผู้ที่มีสุขภาพจิตดี จะสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในสังคมโดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจ มีความมั่นคงทางใจ มีสมรรถภาพในการทำงาน สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความพอใจ มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และสามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเอง และสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2530: 6) ผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพจิตดี ย่อมนำครอบครัวให้เป็นสุข และปฏิบัติหน้าที่ การงานทั้งต่อตนเอง และต่อสังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (ธรรุทธิ์ บุตรแสนคม, 2535: 68) นอกจากนี้ ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตดี เป็นผู้ที่เต็มใจที่จะทำงาน และรับผิดชอบอย่างเหมาะสมกับบทบาท หรือตำแหน่งในชีวิตของเขา (วีระ ไชยศรีสุข, 2533: 16-17) เป็นที่เชื่อกันโดยทั่วไปว่า ปัญหาทางจิตใจเป็นต้นเหตุของปัญหาทางพฤติกรรมของบุคคล การที่บิดามารดาจะเลี้ยงดูบุตรอย่างไม่เหมาะสมกล่าวคือ รักสนับสนุนบุตรน้อย ใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล ลงโทษทางกายมาก และมีการควบคุมเด็กมากเกินไปหรือน้อยเกินไป ตลอดจนขาดความอดทนในการฝึกเด็กให้พึ่งตนเอง ปัญหาทางพฤติกรรมของผู้ที่เป็นบิดามารดานี้ อาจเนื่องจากสาเหตุหลายประการ แต่ที่สำคัญคือสุขภาพจิตของบิดาหรือมารดานั่นเอง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชุชม และงามตา วนิทนานนท์, 2528: 51) การที่พ่อแม่จะเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการอบรมเลี้ยงดูบุตรนั้น ปัจจัยประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องคือ สุขภาพจิตของพ่อแม่ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ พ่อแม่ที่มีความวิตกกังวล มีอาการทางกายและมีอารมณ์กักตักลุ่มมากจะไม่แสดงความรักลูก ทำตัวห่างเหิน ลงโทษลูกมาก และแสดงอาการขัดเคืองใจที่ต้องเลี้ยงลูก (ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และ ประทีป จินิจ, 2541: 5-6)

ในงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิตในวัยรุ่นนั้น ทำให้พบว่า สุขภาพจิตเป็นจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ไม่น่าปรารถนาหลายอย่าง โดยพบผลในทำนองเดียวกันว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิต

ดีมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมที่ไม่น่าปรารถนาน้อยกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีน้อย อาทิในงานวิจัยของ ประชิด สุขอนันต์ (2545: 210) ซึ่งได้ศึกษา นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 จำนวน 1,160 คน พบว่านักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก เป็นผู้ที่มีการคิดและพยายามฆ่าตัวตายน้อยกว่านักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีน้อยอย่างชัดเจน นอกจากนี้ในงานวิจัยของ วรณี วรรณชาติ (2541: 107) ซึ่งได้ศึกษา นักศึกษาชาย ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 และ 3 จำนวน 325 คน พบว่า นักศึกษาที่มีสุขภาพจิตดีมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการคบเพื่อนอย่างเสี่ยงเอดส์น้อยกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีน้อย ซึ่งพบในกลุ่มรวม กลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำ กลุ่มที่บิดามารดามีการศึกษาต่ำ และกลุ่มที่อายุน้อย ส่วนในงานวิจัยของ เกษม จันทสร (2541: 102) ก็ได้ผลการวิจัยที่สอดคล้องกันทำนองเดียวกัน ซึ่งนักวิจัยได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับการด้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมต้น พบว่านักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก เป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้ามาก พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยแทบทุกกลุ่ม เด่นชัดในนักเรียน 4 ประเภทคือ นักเรียนชาย นักเรียนจากครอบครัวฐานะค่อนข้างต่ำ ครอบครัวสมบูรณ์ และครอบครัวเดี่ยว

ผ่องพรรณ แววิเศษ (2534: 103-115) ซึ่งศึกษาวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 250 คน พบว่าสุขภาพจิต และจิตลักษณะอีก 3 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมได้ถึง 31% และทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของนักศึกษาวิชาก่อสร้างได้ 16% นอกจากนี้สุขภาพจิตยังมีความสัมพันธ์กับลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ในกลุ่มนักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำอีกด้วย ส่วน ถินดา สุวรรณดี (2543: 147, 172-175) ได้ศึกษานักเรียนจำนวน 480 คน พบว่าสุขภาพจิตดีเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่าในกลุ่มที่มีผลการเรียนสูง ส่วนในการทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ พบว่าสุขภาพจิตดี เป็นตัวทำนายที่สำคัญตัวหนึ่งร่วมกับตัวทำนายอีก 5 ตัว โดยสามารถทำนายได้ 45.2 % ในกลุ่มรวม และทำนายได้สูงสุด 50.9 % ในกลุ่มผลการเรียนสูง ผลในทำนองเดียวกันยังพบในงานวิจัยของ สุภาสิณี นุ่มเนียน (2546: 96-98) ซึ่งทำการศึกษาถึงปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และจิตลักษณะ ที่เกี่ยวข้องกับการพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีมาก มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในครอบครัวสูงกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีน้อย

ในการศึกษางานวิจัยซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยผู้ใหญ่ ก็ยังพบผลที่สอดคล้องกัน โดยพบว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก ก็จะมีพฤติกรรมการทำงานตามหน้าที่ พฤติกรรมการดูแลผู้ป่วยที่เหมาะสมมากด้วย เช่น ในงานวิจัยของ วิรติ ปานศิลา (2542: 137-139) ซึ่งได้ศึกษานักบุคลากรสาธารณสุขระดับตำบล จำนวน 634 คน พบว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตในการทำงานดีมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการทำงานสูงมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตในการทำงานดีน้อย นอกจากนี้ ในงานวิจัยของทิพย์สุดา จันทร์แจ่มหล้า

(2544: 122 , 241) ได้ศึกษาญาติผู้ซึ่งดูแลผู้ติดเชื่อเอดส์ จำนวน 415 คน พบว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตดี มาก จะมีพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื่อเอดส์ในภาวะวิกฤติได้ดีกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า สุขภาพจิตเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 3 ร่วมกับตัวแปรอีก 2 ตัว คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ติดเชื่อเอดส์ และวิถีชีวิตแบบพุทธ ในการทำนายพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื่อเอดส์ในภาวะวิกฤติด้านข้อมูลข่าวสาร โดยสามารถทำนายได้ 46 % ในกลุ่มเพศชาย

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยอีกหลายชิ้น ที่แสดงให้เห็นว่า การที่บิดามารดา หรือผู้ปกครอง มีสุขภาพจิตที่ดีนั้น ย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรของตนด้วย อาทิ ในงานวิจัยของ งามตา วนินทานนท์ (2536: 113) ซึ่งได้ศึกษาบิดา หรือมารดาของเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 8-15 ปี จำนวน 545 คน พบว่า บิดามารดาที่มีสุขภาพจิตที่ดีในปริมาณสูง เป็นผู้ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธทั้งสามด้าน คือ ด้านสร้างความเข้าใจเนื้อความ ด้านสร้างความสนใจรับทราบ และด้านการยอมรับและเปลี่ยนแปลงมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีในปริมาณต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่าในกลุ่มบิดามารดาบางประเภทที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำทั้งสองด้าน หรือมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรต่ำแต่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง ถ้ายังมีสุขภาพจิตที่ดีในปริมาณสูงอยู่ ก็สามารถอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธด้านสร้างความสนใจรับทราบได้มากกว่า บิดามารดาที่มีสุขภาพจิตดีในปริมาณต่ำ ส่วน วรวรรณ อัสวกุล และคณะ (2546: 112-125) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทันตสุขภาพแก่บุตรก่อนวัยเรียน โดยศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 5 ปี เลี้ยงบุตรด้วยตนเอง และอยู่กับคู่สมรส จำนวน 843 คน พบว่ามารดาที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการดูแลการบริโภค พฤติกรรมรักษาความสะอาดช่องปากบุตร และพฤติกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพของลูกดีกว่า มารดาที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย นอกจากนี้ สุขภาพจิตยังเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 3 ร่วมกับตัวทำนายอีก 3 ตัว ทำนายพฤติกรรมรักษาความสะอาดช่องปากบุตรได้ 21 % และทำนายพฤติกรรมการดูแลการบริโภคเพื่อทันตสุขภาพของบุตรได้ 11 % ในกลุ่มรวม โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ร่วมกับตัวแปรจิตลักษณะของมารดาอีก 2 ตัว นอกจากนี้ยังทำนายพฤติกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพของบุตรได้ 10% ในกลุ่มมีบุตรหญิง โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 3 ร่วมกับตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนในการเลี้ยงดูบุตร และตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากสามี

ผลการวิจัยที่สอดคล้องไปในทำนองเดียวกันนี้ ยังพบในงานวิจัยของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชุขม และงามตา วนินทานนท์ (2528: 105-108, 116-128) ซึ่งได้ศึกษาผู้ ปกครองของนักเรียนประถมต้น และมัธยมต้นในกรุงเทพมหานคร จำนวน 662 คน พบว่าการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบใช้เหตุผล แบบรักสนับสนุน แบบฝึกให้เด็กพึ่งตนเอง และแบบควบคุมเด็ก แปรปรวนไปตาม

ระดับสุขภาพจิตของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่ฝึกเด็กให้พึ่งตนเองเร็ว มีการควบคุมเด็กน้อย และใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ทั้งยังเป็นผู้ที่รักและสนับสนุนบุตรมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ด้อย นอกจากนี่ยังพบว่า ปริมาณการปลุกการอบรมเลี้ยงดูบุตรให้แก่ทางโรงเรียน แปรปรวนไปตามระดับสุขภาพจิตของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่ปลุกการอบรมเลี้ยงดูบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ด้อย นอกจากนี่ยังพบว่า สุขภาพจิตเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 ในการทำนายพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบใช้เหตุผล โดยสามารถทำนายพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบใช้เหตุผลได้ 40 % ในกลุ่มรวม และสามารถทำนายได้สูงสุด 45 % ในกลุ่มมารดาไม่ทำงาน

สรุปได้ว่าการเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดีนั้น เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เหมาะสมหลายอย่าง ทั้งในวัยรุ่น เช่น พฤติกรรมการหลีกเลี่ยงเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า พฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า พฤติกรรมการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม และพฤติกรรมรับผิดชอบหน้าที่ และวัยผู้ใหญ่ เช่น พฤติกรรมการดูแลผู้ป่วย พฤติกรรมการทำงานตามหน้าที่ พฤติกรรมการดูแลการบริโภคของลูก พฤติกรรมส่งเสริมทัศนสุขภาพของลูก และพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างเหมาะสม ดังนั้น จึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตดีมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตด้อย

1.4.4.3 การปรับตัวทางจิตสังคม กับพฤติกรรมความรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน

วิชาการทางจิตวิทยา ได้พบลักษณะที่สำคัญหลายลักษณะของมนุษย์ อันเป็นลักษณะทางจิตใจที่ผลักดันให้บุคคลทำตนให้เป็นประโยชน์ ทั้งต่อส่วนรวมและต่อกลุ่มที่ตนใกล้ชิดให้มากที่สุด และไม่ทำตนให้เป็นปัญหาต่อสังคม จิตลักษณะที่สำคัญอันหนึ่งคือ ลักษณะเอกลักษณ์แห่งอีโก้ (Ego Identity) ซึ่งเป็นลักษณะที่ อีริก อีริกสัน เสนอไว้ในทฤษฎีพัฒนาการของบุคลิกภาพด้านสังคมอารมณ์ของมนุษย์ ตามทฤษฎีนี้บุคคลใช้เวลา 15-20 ปีแรก ในการพัฒนาเอกลักษณ์แห่งอีโก้ และในช่วงวัยรุ่นตอนต้น บุคคลจะบรรลุเอกลักษณ์แห่งอีโก้ด้านต่าง ๆ ส่วนอีก 50 ปีหลังของชีวิตของมนุษย์ เป็นช่วงของการนำเอาเอกลักษณ์แห่งอีโก้ มาใช้ในการนำพาชีวิต ในทำนองที่บุคคลจะทำตนให้เป็นประโยชน์หรือเป็นโทษแก่สังคมในปริมาณต่าง ๆ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2541: 1)

เอกลักษณ์แห่งอีโก้ หมายถึง โครงสร้างของบุคลิกภาพของบุคคล ที่เกิดจากการรู้จักตนเองและการยอมรับตนว่ามีลักษณะที่คงที่ และต่อเนื่องมาตั้งแต่เด็ก จนถึงผู้ใหญ่ ในขณะที่เดียวกันบุคคลก็เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน ตามที่สังคมและวัฒนธรรมของตนกำหนดไว้ และมองเห็นว่าลักษณะความรู้ ความสามารถ และความต้องการของตนนั้น สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและคน

รอบข้าง ทำให้เกิดความมั่นใจว่าตนจะสามารถทำทุกอย่างได้ดี ตามมาตรฐานของตนเองและของสังคมไปพร้อม ๆ กัน (Erikson, 1968: อ้างใน ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2541: 14)

พัฒนาการทางจิตสังคมของบุคคลนั้น อีริกสันมองเห็นว่าเป็นการพัฒนา โดยรวมของบุคลิกภาพของบุคคล มิใช่การพัฒนาเพียงด้านใดด้านหนึ่งของจิตใจเท่านั้น ดังนั้นเอกลักษณ์แห่งอีโก้จึงเป็นลักษณะของการบรรลุพัฒนาทางจิตใจโดยรวม ที่อาจเกี่ยวข้องกับลักษณะทางจิตหลายประการของบุคคลไปพร้อมกัน จิตลักษณะด้านแรกที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมของอีริกสัน คือความวิตกกังวล หรือสุขภาพจิตของบุคคล ซึ่งเกิดจากการเผชิญปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางสรีระ และข้อเรียกร้องทางสังคมจากคนรอบด้านของบุคคลในช่วงต่าง ๆ ของชีวิต ถ้าเขาปรับตัวได้ยาก หรือปรับตัวไม่ได้ในแต่ละช่วงของชีวิต ก็จะทำให้เกิดความวิตกกังวลมากและสุขภาพจิตไม่ดี นอกจากนั้นจิตลักษณะอื่น ๆ ที่ควรจะเกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์แห่งอีโก้ของบุคคล คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคต และความเชื่ออำนาจในตน (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2541: 38) พัฒนาการของเอกลักษณ์แห่งอีโก้ มักเกิดควบคู่ไปกับพัฒนาการทางจิตด้านอื่น ๆ ที่สำคัญ คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ที่มีพัฒนาการของ เอกลักษณ์แห่งอีโก้มาก มักจะเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดีด้วย (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2541: 43) ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก มารดาหรือผู้เลี้ยงจะเลี้ยงเด็กได้อย่างเหมาะสม ถ้าเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถปรับตัวได้ และมีความพอใจที่เห็นเด็กมีความก้าวหน้า ไม่ใช่อำนาจข่มขู่เด็ก ใช้วิธีบอกกล่าว ให้คำสอน คำแนะนำแก่เด็กด้วยความรักและไว้วางใจเด็ก ซึ่งมารดาจะปฏิบัติเช่นนี้ได้ ก็ต้องเป็นบุคคลที่บรรลุเอกลักษณ์แห่งอีโก้ และมีความซื่อสัตย์กับสามี (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2541: 27)

ในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์แห่งอีโก้ พบว่า เอกลักษณ์แห่งอีโก้มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่น่าปรารถนาหลายประการด้วยกัน อาทิเช่น ในงานวิจัยของ นภาพิยะศิรินนท์ (2541: 103, 111-115) ซึ่งศึกษานักศึกษาสถาบันราชภัฏ ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 420 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้สูง มีความตั้งใจที่จะไปเลือกตั้งในอนาคตมากกว่า นักศึกษาที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้ต่ำ และยังพบอีกว่า เอกลักษณ์แห่งอีโก้ เป็นตัวทำนายที่สำคัญของความตั้งใจที่จะไปเลือกตั้งในอนาคตของนักศึกษาด้วย โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 พบผลในกลุ่มเพศชาย กลุ่มอายุมาก กลุ่มเรียนนิเวศวิทยาด้วย โดยทำนายได้สูงสุด 15.85 % ในกลุ่มเพศชาย และในเวลาต่อมา สุภชัย สุพรรณทอง (2544: 152-160) ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมการไปเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรม ของนักศึกษาศาสนาชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 504 คน ก็พบอีกว่า เอกลักษณ์แห่งอีโก้เป็นปัจจัยเชิงเหตุของพฤติกรรมการไปเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมสูง โดยนักศึกษาที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้มาก มีพฤติกรรมการไปเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรม และมีพฤติกรรมการเลือก ส.ส. และพรรคการเมืองอย่างมีจริยธรรมสูงกว่า นักศึกษาที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้ต่ำ พบในกลุ่มรวม

กลุ่มนักศึกษาอายุน้อย กลุ่มนักศึกษาปีที่ 1-2 กลุ่มนักศึกษารัฐานะต่ำ และกลุ่มนักศึกษาต่างจังหวัด ในเขตเมือง นอกจากนี้ในการทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรม การไปเลือกตั้งอย่างมี จริยธรรม พบว่าเอกลักษณ์แห่งอีโก้ เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับ ที่ 2 ร่วมกับตัวทำนายอีก 3 ตัว โดยสามารถทำนายพฤติกรรม การไปเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมได้ 30.5 % ในกลุ่มเรียนเอกอื่น ๆ

ส่วนในงานวิจัยของ จิรวัดนา มั่นยืน (2536: 111, 212, 219) ซึ่งได้ศึกษานิสิตชายหญิงที่ เป็นสมาชิกของชมรมพุทธศาสนา จำนวน 132 คน และที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของชมรมพุทธศาสนา จำนวน 128 คน พบว่า การปฏิบัติทางพุทธศาสนา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ เอกลักษณ์แห่ง อีโก้ทางพุทธศาสนา (ค่าอาร์ .35) นอกจากนี้ นิสิตที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้ทางพุทธศาสนา มาก จะ เป็นผู้ที่มีความเชื่อทางพุทธศาสนาอีกด้วย นอกจากนี้ พรณราย พัทธกเจริญ (2543: 105, 119) ได้ศึกษาเรื่องจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพกายและจิตของข้าราชการ สูงอายุ โดยศึกษาผู้สูงอายุที่เป็นข้าราชการของจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 303 คน พบว่า การ ปรับตัวด้านจิตสังคม สามารถทำนายพฤติกรรม การดูแลสุขภาพกายตนเองได้ 43.9 % ในกลุ่มเพศ ชาย โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 3 ร่วมกับตัวแปรทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน นอกจากนี้ยังสามารถทำนายพฤติกรรมปรับตัวด้านการกินได้ 18.6 % ในกลุ่มไม่มีโรค โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 3 ร่วมกับตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และค่านิยมด้านชีวิตและสุขภาพ

ส่วนงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์แห่งอีโก้ นั้น Adams (1985: อ้างใน ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2541: 22-23) ซึ่งได้ศึกษาครอบครัว 45 ครอบครัว โดยเก็บข้อมูลจากสามี ภรรยา และบุตรสาว ที่เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า บิดาที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้ สูง เป็นผู้ที่ปฏิเสธลูกน้อยกว่า บิดาที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้ต่ำ ส่วนมารดาที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้สูง นั้น นอกจากจะปฏิเสธลูกน้อยแล้ว ยังแสดงความรักลูกมากกว่า และให้การสนับสนุนลูกมากกว่า มารดาที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้ต่ำ ซึ่งแสดงว่า บิดามารดาที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้สูง จะเป็นผู้ที่ สามารถอบรมเลี้ยงดูลูกแบบรักสนับสนุนได้มากกว่า บิดามารดาที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้ต่ำ

สรุปได้ว่า เอกลักษณ์แห่งอีโก้ มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่น่าปรารถนาหลาย อย่างใน วัยรุ่น เช่น พฤติกรรม การไปเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมสูง ส่วนในวัยผู้ใหญ่ ก็พบว่าเอกลักษณ์แห่ง อีโก้ มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เหมาะสมหลายอย่าง เช่น พฤติกรรม การดูแลสุขภาพกาย ตนเอง พฤติกรรมปรับตัวด้านการกิน นอกจากนี้ บิดามารดาที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้สูงจะเป็นผู้ ปฏิเสธลูกน้อย และแสดงความรักลูกมากกว่า และให้การสนับสนุนแก่ลูกมากกว่า บิดามารดาที่มี เอกลักษณ์แห่งอีโก้ต่ำ ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้สูง เป็นผู้มีพฤติกรรม รับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน มากกว่าผู้ปกครองที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้ต่ำ

ลักษณะสนิทชิดใกล้ หมายถึง การบรรลุความสามารถในการปรับตัว โดยสามารถมีความสัมพันธ์อย่างผูกมัดและลึกซึ้งกับบุคคลต่าง ๆ ทั้งต่างเพศและเพศเดียวกัน ผู้ที่มีลักษณะสนิทชิดใกล้และก่อนความสนิทชิดใกล้มักจะเป็นผู้ที่ไวต่อความรู้สึกและความต้องการของคู่ นอกจากนี้อังเปิดเผยในความสัมพันธ์นั้นที่มีมากกว่า คนที่ไม่ได้มีลักษณะสนิทชิดใกล้ ลักษณะจิตสังคมของความสนิทชิดใกล้เป็นผลของการพัฒนาของเอกลักษณ์แห่งอีโก้ที่สมบูรณ์ และการมีบุคลิกภาพทางบวกของคนในวัยผู้ใหญ่ ความสนิทชิดใกล้ตามทฤษฎีของอีริกสันได้รวมไว้ทั้งความใกล้ชิดกับเพื่อนเพศเดียวกันในวัยเด็กไปจนถึงความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา และรวมทั้งความพอใจในกิจกรรมทางเพศของทั้งสองฝ่ายพร้อมกันด้วย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2541: 48-49) นอกจากนี้ งามตา วนิทานนท์ (2536: 70) ได้ให้ความหมายของ ความสัมพันธ์ของกลุ่มสมรส ว่าหมายถึง ปริมาณการรับรู้ของสามีหรือภรรยา เกี่ยวกับความผูกพันที่สามีและภรรยามีต่อกันใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการสนับสนุนทางอารมณ์ ได้แก่ การให้ความรัก ความเอื้ออาทร และการเห็นคุณค่าของกันและกัน เป็นต้น 2) การสนับสนุนด้านที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ การพึ่งพาด้านการเงิน เป็นต้น และ 3) การสนับสนุนด้านข่าวสารข้อมูล ได้แก่ การให้ข่าวสาร การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นต้น และ จารุณี อรัญญูมิ (2542: 8) ได้ให้ความหมายของ สัมพันธภาพระหว่างบิดาและมารดาที่ดี ว่าหมายถึง ความเข้าใจซึ่งกันและกันในบ้าน รับผิดชอบงานในหน้าที่ พูดยุติปรียากันในเรื่องต่าง ๆ เช่น การวางแผนร่วมกันในการใช้จ่ายเงิน การวางแผนในการมีบุตร และการอบรมเลี้ยงดูบุตร ตลอดจนช่วยกันแก้ปัญหาความขัดแย้ง

ในช่วงที่เริ่มตั้งครรภ์ บุคคลจะอยู่ในขั้นพัฒนาการที่ 6 คือขั้นความสนิทชิดใกล้ (Intimacy) กับคู่สมรสถ้าเขาปรับตัวได้ดี แต่ถ้าปรับตัวไม่ได้จะเป็นคนที่ห่างเหินจากคู่ครองทั้งทางกาย และจิต จนเกิดความโดดเดี่ยวลำพัง (Isolation) แม้จะอยู่ด้วยกันก็ตาม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2541: 47) ปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง ที่จะส่งเสริมการปฏิบัติตนของพ่อแม่ต่อลูกให้เป็นไปอย่างราบรื่น และสามารถเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการอบรมเลี้ยงดูบุตรนั้น คือความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและสภาพแวดล้อมทางบ้าน (ถัดดาวัลย์ เกษมเนตร และ ประทีป จินจี้, 2541: 5-6) ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสที่ได้รับการยอมรับทางสังคม รวมทั้งความรู้สึกทางอารมณ์และจิตใจที่มีต่อกัน เป็นสิ่งที่เป็นรากฐานของชีวิตครอบครัว (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, 2537: 45) ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบิดามารดา ถ้ามีมากเด็กจะได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากกว่า เด็กที่บิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วนิทานนท์ และคณะ, 2536: 276)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส นั้น สุพัตรา ธรรมวงษ์ (2544: 79, 88, 106-107) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการพลีทิมมนุษย์ในงาน

พยาบาลผู้ป่วยใน โดยศึกษาจากพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 330 คน พบว่า พยาบาลที่มีการปรับตัวเข้ากับคู่สมรสได้ดี เป็นผู้มีพฤติกรรมตามจรรยาพยาบาลสูงกว่า พยาบาลที่มีการปรับตัวเข้ากับคู่สมรสได้น้อย และยังพบว่าพยาบาลที่มีความสัมพันธ์ที่ดีมากกับคู่สมรส มีพฤติกรรมตามจรรยาและพฤติกรรมเคารพสิทธิผู้ป่วยมากกว่า ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ด้อยกว่าคู่สมรส นอกจากนี้ความสัมพันธ์ที่ดีกับคู่สมรส ยังสามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมตามจรรยาพยาบาลได้ 48.8% โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 3 จากการใช้ตัวทำนายร่วมกันทั้งหมด 4 ตัว นอกจากนี้ความสัมพันธ์ที่ดีกับคู่สมรส ร่วมกับตัวแปรมุ่งอนาคตควบคุมตน และพรหมวิหาร 4 สามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมเคารพสิทธิผู้ป่วยได้ 45.9% โดยความสัมพันธ์ที่ดีกับคู่สมรสเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 3 และ อัสรา อวรณ์ (2540: 94) ได้ศึกษาผู้สูงอายุจำนวน 235 คน พบว่าสัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการ ดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุอีกด้วย โดยผู้สูงอายุที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดีมาก เป็นผู้ที่สามารถดูแลสุขภาพของตนเองได้ดีกว่า ผู้สูงอายุที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวด้อย

ในการศึกษางานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะนิสัยจิตใจนี้ ทำให้ทราบด้วยว่าสัมพันธภาพระหว่างบิดาและมารดา มีความสำคัญต่อบทบาทการเป็นบิดามารดาและพฤติกรรมการดูแลบุตรอีกด้วย ดังในงานวิจัยของ งามตา วนิทนันทน์ (2536: 116-127) ซึ่งได้ศึกษาบิดาหรือมารดาของเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 8-15 ปี จำนวน 545 คน พบว่า บิดามารดาที่มีความใกล้ชิดบุตรต่ำ และใช้เวลากับบุตรน้อย ถ้าหากความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสยังสูงอยู่ ก็สามารถให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธด้านสร้างการยอมรับและเปลี่ยนตามได้มากกว่า บิดามารดาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสต่ำ และพบว่าบิดามารดาที่มีความใกล้ชิดบุตรต่ำ ถ้ายังมีความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสสูงอยู่ ก็สามารถให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธด้านสร้างความสนใจรับทราบ และด้านสร้างความเข้าใจเนื้อความได้มากกว่า บิดามารดาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสต่ำ นอกจากนี้บิดามารดาที่ใช้เวลากับบุตรน้อย ถ้าหากความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสยังสูงอยู่ ก็สามารถให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธด้านสร้างความเข้าใจเนื้อความได้มากกว่า บิดามารดาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่า บิดามารดาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสสูง จะเป็นผู้ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธ 2 ด้านคือ ด้านสร้างความเข้าใจเนื้อความ และด้านสร้างการยอมรับและเปลี่ยนตามมากกว่า บิดามารดาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสต่ำ

ผลการวิจัยที่สอดคล้องกันนี้ ยังพบในงานวิจัยของ พรทิพย์ วงศ์วิเศษศิริกุล (2540: 98-108) ซึ่งได้ทำการศึกษามารดาที่มีบุตรคนแรก จำนวน 200 คน และสามี จำนวน 111 คน ผลการวิจัยพบว่า ยิ่งสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสดี มารดาหลังคลอดยิ่งมีอาการวิตกกังวล และอาการซึมเศร้าภายหลังคลอดน้อย และสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส สามารถทำนายความแปรปรวนของอาการ

วิตกกังวลหลังคลอดได้ นอกจากนี้ยังพบว่าสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสด้านระดับความสุขในชีวิตสมรส ความเห็นพ้องกันระหว่างคู่สมรส และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบทบาทการเป็นมารดา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ การปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นมารดา หมายถึง การรับรู้ของมารดาหลังคลอดของความยากง่ายในการปรับเปลี่ยนสภาพจากสตรีที่ยังไม่เคยมีบุตร มาเป็นมารดาที่ต้องดูแลบุตรด้วยตนเองภายหลังคลอด และในเวลาต่อมา จารุณี อรัญญูมิ (2542: 132, 156-157) ได้ศึกษาบิดาของเด็กวัยก่อนเรียนอายุ 3-5 ปี จำนวน 200 คน โดยศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ และการรับรู้บทบาทการเป็นบิดา กับการปฏิบัติตามบทบาทของบิดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียน ซึ่งการปฏิบัติตามบทบาทของบิดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ในงานวิจัยนี้ครอบคลุมใน 6 ด้านด้วยกันคือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย ทางด้านอารมณ์ ทางด้านสังคม ทางด้านสติปัญญา ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี และด้านการปกป้องคุ้มครองอันตราย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพระหว่างบิดาและมารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติตามบทบาทของบิดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมาก มีการปฏิบัติตามบทบาทของบิดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรได้ดีกว่า บิดามารดาที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันน้อย และยังพบอีกว่า สัมพันธภาพระหว่างบิดาและมารดาสามารถทำนายการปฏิบัติตามบทบาทของบิดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรได้ 38.84 % โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ส่วนวรรณ ธิสวกุล และคณะ (2546: 113-125) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทันตสุขภาพแก่บุตรก่อนวัยเรียน โดยศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 5 ปี เลี้ยงบุตรด้วยตนเองและอยู่กับคู่สมรส จำนวนทั้งสิ้น 843 คน พบว่า ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสเป็นตัวแปรที่สำคัญอันดับที่ 1 ในการทำนายพฤติกรรมของมารดาในการส่งเสริมทันตสุขภาพของบุตร ร่วมกับตัวแปรความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพ และตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนในการเลี้ยงดูบุตร โดยสามารถทำนายได้ 8 % ในกลุ่มอายุมาก นอกจากนี้ยังสามารถทำนายพฤติกรรมการรักษาความสะอาดช่องปากของบุตรได้ 22% ในกลุ่มครอบครัวขยาย และทำนายได้สูงสุด 47 % ในกลุ่มมีบุตรพินไม่ดี โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 จากการใช้ตัวทำนายร่วมกันทั้งหมด 4 ตัว ส่วนในการทำนายพฤติกรรมดูแลการบริโภคเพื่อทันตสุขภาพของบุตรพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสสามารถทำนายได้ 12 % ในกลุ่มการศึกษาสูง โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 ร่วมกับตัวแปรลักษณะมุงอนาคต

นอกจากนี้ ในงานวิจัยของ พรทิพา หอมจันทร์ (2529: 118, 167-168) ซึ่งได้ศึกษาการจัดেলাทางสังคมของครอบครัวในชุมชนแออัดของกรุงเทพมหานคร พบว่าครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวดี จะให้การอบรมสั่งสอนแก่บุตรได้ดีกว่า ในขณะที่ครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดี ก็จะทำให้การจัดেলাทางสังคมได้ไม่ดีตามไปด้วย ซึ่งในงานวิจัยนี้

การจัดเถลาทางสังคมที่ดี หมายถึง การที่พ่อแม่ได้มีการฝึกลูกให้มีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักเกรงใจผู้อื่น และฝึกให้ลูกเป็นผู้ที่มีความต้องการในการทำกิจกรรมทุกอย่างให้ได้รับผลสำเร็จ เป็นคนกล้าและชอบแข่งขัน ทำงานทุกอย่างมีมาตรฐาน อีกทั้งยังต้องการให้ลูกประสบความสำเร็จทางการศึกษา มีความเป็นผู้นำ ทั้งยังให้อิสระแก่ลูกคือ ให้อิสระพึ่งตัวเอง ช่วยเหลือตัวเองได้ในทุกเรื่อง ฝึกให้ลูกมีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้การขัดแย้งกันในครอบครัวมีผลกระทบกระเทือนทั้งตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องและสังคม ชีวิตครอบครัวที่ไม่มีความสุขจะทำให้บุคคลขาดกำลังใจในการทำงาน สุขภาพทั้งในร่างกายและจิตใจจะไม่มั่นคง ความแตกแยกระหว่างพ่อแม่จะมีผลโดยตรงต่อลูก ๆ เพราะถ้าพ่อแม่มีปัญหาซึ่งกันและกัน ลูก ๆ ก็มักจะถูกปล่อยให้อยู่ไปตามบุญตามกรรม ไม่มีคนคอยดูแลเอาใจใส่ให้การอบรมสั่งสอน ซึ่งผลการวิจัยนี้ ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ เบญจพร ปัญญา และคณะ (2542: 24) ซึ่งได้ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพชีวิตเด็กและเยาวชน พบว่า การทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการอบรมเลี้ยงดูที่สำคัญประการหนึ่ง

จากการประมวลเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นว่า ความสนิทชิดใกล้ของสามีและภรรยา เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เหมาะสมหลายอย่างในผู้ใหญ่ เช่น พฤติกรรมการพยาบาลอย่างเหมาะสม พฤติกรรมตามจรรยาพยาบาล พฤติกรรมเคารพสิทธิผู้ป่วย พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธ พฤติกรรมการปฏิบัติตามบทบาทของบิดาและมารดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตร และพฤติกรรมการขัดเถลาทางสังคมให้แก่บุตร เป็นต้น ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมชั้น 6 (ความสนิทชิดใกล้) มากเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมชั้น 6 (ความสนิทชิดใกล้) น้อย

1.4.4.4 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน กับพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน

ลักษณะมุ่งอนาคต (Future Orientation) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะคาดการณ์ไกลไปในอนาคต โดยคิดได้ว่า อะไรจะเกิดขึ้น ทั้งผลดีและผลเสีย และเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดในอนาคตนั้น นอกจากนั้นผู้ที่มุ่งอนาคตจะเป็นผู้ที่สามารถกำหนดเป้าหมายในชีวิตของตนโดยมีการกำหนดโครงการระยะสั้นและระยะยาวให้กับตนเองทางด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการทำงาน ด้านครอบครัว ด้านสุขภาพ เป็นต้น ลักษณะมุ่งอนาคตคือส่วนต้นของปรากฏการณ์ ส่วนการควบคุมตน หรือวินัยในตนเอง จะเป็นส่วนปลาย และควรเกิดควบคู่กัน คือมีการมุ่งอนาคตในบางเรื่องเกิดนำมาก่อน แล้วบุคคลต้องใช้ในการควบคุมตนเอง เพื่อให้สามารถดำเนินการไปตามที่ได้วางเป้าหมายเอาไว้ นั่น จนประสบความสำเร็จในเวลาที่กำหนดไว้ด้วย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2537: 86) ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นลักษณะทางจิตใจด้านหนึ่งของมนุษย์ มี 3 องค์ประกอบด้วยคือ

1) การรับรู้ได้ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย 2) ยอมรับว่าสิ่งที่จะเกิดในอนาคตนั้นอาจเกิดกับตนเองได้ด้วย 3) มองเห็นความสำคัญของเวลาที่ผ่านไป และมองเห็นคุณค่า ความสำคัญของสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นนั้นได้เท่าเทียมกับสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้ว (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2541: 42)

การควบคุมตนเอง หรือ การมีวินัยในตนเอง หมายความว่า การบังคับตนเอง การปรับปรุงตนเอง หรือการจัดระเบียบพฤติกรรมบางชนิดของตนเอง เพื่อเป้าหมายของการจัดสร้างพฤติกรรมใหม่ที่น่าปรารถนา เพิ่มปริมาณพฤติกรรมนั้น และอนุรักษ์พฤติกรรมที่ดีมีประโยชน์ ตลอดจนการลดหรือจัดพฤติกรรมเดิมที่ไม่น่าปรารถนาให้หมดไปจากตน โดยการจัดการของตนเอง และไม่ต้องพึ่งการควบคุมบังคับจากผู้อื่น (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2537: 93)

ในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนหลายเรื่อง พบว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เหมาะสมหลายอย่าง เช่น ในงานวิจัยของ ประจิต สุขอนันต์ (2545: 216) ซึ่งได้ศึกษานักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 จำนวน 1,160 คน พบว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง เป็นผู้ที่มีความคิดและพยายามฆ่าตัวตายน้อยกว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ และในงานวิจัยของ วรณี วรรณชาติ (2541: 107-116) ได้ศึกษานักศึกษาชาย ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 และ 3 จำนวน 325 คน พบว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์น้อยกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่ำ ซึ่งพบในกลุ่มรวม และจากการทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์ของนักศึกษา ปรากฏว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สามารถทำนายได้ 44.1% ในกลุ่มรวม โดยมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองเป็นตัวทำนายที่มีความสำคัญ อันดับที่ 2 ส่วน สุริยะ พันธดี (2536: 130-147) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาในโรงเรียนกับจิตลักษณะและพฤติกรรมก้าวร้าว ในนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า ในกลุ่มรวมนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูงเท่าใด ก็เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยเท่านั้น นอกจากนี้ในกลุ่มรวมนั้น ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน และตัวทำนายอีก 2 ตัว สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมก้าวร้าวได้ 38 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเด่นชัดคือ ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าว

ส่วน เกษม จันทศร (2541: 102-129) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมต้น พบว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง เป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้ามากกว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ พบในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยแทบทุกกลุ่ม และ นภา ปิยะศิรินนท์ (2541: 103) ซึ่งศึกษา

นักศึกษาสถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง จำนวน 420 คน พบว่าลักษณะ มุ่งอนาคตและควบคุมตนเป็นตัวแทนที่สำคัญของความตั้งใจที่จะไปเลือกตั้งในอนาคตของนักศึกษา โดยเป็นตัวแทนที่สำคัญอันดับที่ 2 ในกลุ่มเพศชาย โดยสามารถทำนายได้ 15.85 % ซึ่ง สอดคล้องกับ สุภชัย สุพรรณทอง (2544: 116, 152-153) ซึ่งศึกษานักศึกษาสถาบันราชภัฏชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 504 คน พบว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง มีพฤติกรรมการไปเลือกตั้ง และ พฤติกรรมการเลือก ส.ส. และพรรคการเมืองอย่างมีจริยธรรมสูงกว่า นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคต ต่ำ โดยพบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยหลายกลุ่ม และยังพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ยังเป็น ตัวแทนที่สำคัญอันดับที่ 1 ในการทำนายพฤติกรรมการเลือกส.ส. และพรรคการเมืองอย่างมี จริยธรรม โดยสามารถทำนายได้ 43.9% ในกลุ่มนักศึกษาปีที่ 3-4 โดยมีตัวแทนร่วมกันทั้งหมด 5 ตัว

นอกจากนี้ ลินดา สุวรรณดี (2543: 172-175) ได้ศึกษานักเรียนจำนวน 480 คน พบว่า ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า และพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน โดยผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้ สิ่งของอย่างคุ้มค่า และพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะสูงกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ ส่วนในการทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ พบว่าลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนเป็นตัวแทนที่สำคัญอันดับที่ 2 โดยสามารถทำนายได้ 52.2 % ในกลุ่มผลการเรียนสูง นอกจากนี้ ดวงเดือน พันธมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจฉิก (2520: 165-169) ได้ศึกษา จริยธรรมของเยาวชนไทยซึ่งเป็นการวิจัยเชิงทดลอง พบว่า ผู้ที่มีจริยธรรมและการมุ่งอนาคตสูง แม้จะอยู่ในสถานการณ์ชั่วอยู่ที่รุนแรง ก็มีความซื่อสัตย์มากกว่า ผู้ที่มีจริยธรรมต่ำและมุ่งอนาคตต่ำ และในงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร, ประทีป จินน์, ทศนา ทองภักดี, อุษา ศรีจินดารัตน์ และ วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ (2539: 51-53) ได้ศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 276 คน และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 264 คน พบว่าลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมี ความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการมีวินัย กล่าวคือ ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง เป็นผู้ ที่มีพฤติกรรมการมีวินัยสูงกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนเป็นตัวแปรที่สำคัญ ในการทำนายพฤติกรรมการมีวินัยเป็นลำดับแรกของกลุ่มตัวอย่าง โดยสามารถทำนายได้ 39.27 % ในกลุ่มรวม และทำนายได้สูงสุด 55.55 % ในกลุ่มนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ระดับการศึกษาของบิดาและมารดาต่ำ

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนยังมีความเกี่ยวข้องกับการรู้จักเลือกอาหารเพื่อความเหมาะสมกับ สุขภาพอนามัยด้วย เช่นในงานวิจัยของ รุจิเรศ พิชิตานนท์ (2546: 75-79, 116-120) ซึ่งได้ศึกษา ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมฉลาดเลือกกินของนักเรียนวัยรุ่นตอนปลาย พบว่าผู้ที่มี ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมฉลาดเลือกกิน และพฤติกรรมการกินอาหารอย่าง

เหมาะสมกับสุขภาพสูงกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ นอกจากนี้ในการทำนายพฤติกรรมฉลาดเลือกกิน ยังพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับ 2 ร่วมกับทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมฉลาดเลือกกิน และกิจกรรมเหมาะสมที่ทำร่วมกับเพื่อน ซึ่งพบในกลุ่มผลการเรียนต่ำ กลุ่มน้ำหนักส่วนสูง สูง กลุ่มบิคาราคการศึกษาต่ำ และกลุ่มบิคาราคการศึกษาสูง โดยทำนายได้สูงสุด 36.1% ในกลุ่มเพศชาย นอกจากนี้ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ยังมีความสัมพันธ์กับการมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในครอบครัวอีกด้วย เช่น ในการวิจัยของสุภาสิณี นุ่มเนียม (2546: 142-144, 180) ซึ่งได้ศึกษาถึงปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในครอบครัวสูงกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และในการทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในครอบครัว ยังพบอีกว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ในหลายกลุ่มที่ศึกษา โดยทำนายได้สูงสุด 53.5% ในกลุ่มเพศชาย

จากการศึกษางานวิจัยในหลาย ๆ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนนั้น ยังทำให้พบอีกว่า การที่บุคคลมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมากเท่าไร เป็นผู้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมมากเท่านั้น เช่น ในงานวิจัยของพรรณราย พิทักษ์เจริญ (2543: 137-140) ได้ศึกษาผู้สูงอายุที่เป็นข้าราชการของจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 303 คน พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ร่วมกับตัวแปรอีก 4 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมปรับตัวด้านการกินได้สูงถึง 57.4 % ในกลุ่มอายุมาก โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 นอกจากนี้ยังสามารถทำนายพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองได้ 45.1% ในกลุ่มเพศชาย โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 3 ส่วน อุบล เลี้ยววาริณ (2534: 219) ได้ศึกษาผู้ปฏิบัติงานในอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ อายุระหว่าง 18-45 ปี จำนวน 335 คน พบว่า ในทุกพฤติกรรมที่ศึกษา ซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมการกิน พฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการเสพยาที่เป็นโทษ และพฤติกรรมรักษานามัยส่วนบุคคล ตัวทำนายที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมดังกล่าว คือ ลักษณะมุ่งอนาคต ซึ่งเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 3

นอกจากนี้ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ยังเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานในหน้าที่ของบุคคลอีกด้วย เช่น ในงานวิจัยของ วิรติ ปานศิลา (2542: 137-139) ซึ่งได้ศึกษาบุคลากรสาธารณสุขระดับตำบล จำนวน 634 คน พบว่า ผู้ที่มีการมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง และมีความเชื่ออำนาจในตนสูง ในกลุ่มผู้ที่การศึกษาระดับต่ำ มีพฤติกรรมการทำงานมากกว่า กลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงแต่มีจิตลักษณะในกลุ่มเดียวกันต่ำกว่า นอกจากนี้ ผู้ที่มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีความคล่องแคล่วในบทบาทในการทำงานน้อย และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมในการทำงานมาก มีพฤติกรรมการทำงานมากด้วย และ สุพัตรา ธรรมวงษ์ (2544: 88, 100-107) ได้ศึกษาปัจจัยทาง

จิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการพลีชีพในชุมชนในงานพยาบาลผู้ป่วยใน พบว่าพยาบาลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมตามจรรยาพยาบาล และพฤติกรรมเคารพสิทธิผู้ป่วยมากกว่า พยาบาลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ นอกจากนี้ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนยังสามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมตามจรรยาพยาบาลได้ 48.8 % โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 4 ร่วมกับตัวทำนายอีก 3 ตัว และทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมเคารพสิทธิผู้ป่วยได้ 45.9% โดยลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 ร่วมกับตัวแปรพรหมวิหาร 4 และความสัมพันธ์ที่ดีกับคู่สมรส

ในงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน กับพฤติกรรมการดูแลบุตรของบิดามารดานั้น ยังพบอีกว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของบิดามารดาในการดูแลบุตรของตนเป็นอย่างมาก อาทิในงานวิจัยของ วราภรณ์ อึ้งพานิชย์ (2544: 129-131, 150) ซึ่งได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของบิดามารดาในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็ก โดยศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 1-5 ปี 400 คน พบว่าลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กของบิดามารดา โดยบิดามารดาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมในการดูแลเด็กก่อนการรับวัคซีนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค พฤติกรรมการนำเด็กไปรับวัคซีนป้องกันโรค และพฤติกรรมในการดูแลเด็กหลังการรับวัคซีนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคดีกว่า บิดามารดาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ นอกจากนี้การมุ่งอนาคตและควบคุมตน ยังเป็นตัวแปรที่ดีที่สุดที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กของบิดามารดาอีกด้วย โดยทำนายได้ 39.5 % นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยที่สอดคล้องกันอีก เช่น ในงานวิจัยของ วรวรรณ อัสวกุล และคณะ (2546: 113-125) ซึ่งได้ศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 5 ปี เลี้ยงบุตรด้วยตนเองและอยู่กับคู่สมรสจำนวน 843 คน พบผลที่น่าสนใจคือ ในการทำนายพฤติกรรมเกี่ยวกับการดูแลทันตสุขภาพของบุตรนั้น มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 ในหลายกลุ่มที่ศึกษา โดยลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพของบุตรได้ 10% ในกลุ่มมีบุตรเพศชาย โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 นอกจากนี้ยังสามารถทำนายพฤติกรรมการดูแลรักษาความสะอาดช่องปากของบุตรได้ 21% ในกลุ่มรวม และทำนายได้สูงสุด 24% ในกลุ่มอายุน้อย และกลุ่มมีบุตรชาย โดยมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 จากการใช้ตัวทำนายทั้งหมด 4 ตัว และในการทำนายพฤติกรรมดูแลการบริโภคเพื่อทันตสุขภาพของบุตรก็พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับ 1 อีกเช่นกัน โดยทำนายได้ 13% ในกลุ่มรวม และทำนายได้สูงสุด 15% ในกลุ่มการศึกษาต่ำ โดยใช้ตัวทำนายร่วมกันทั้งหมด 4 ตัวแปร

สรุปว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนนั้น มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมต่าง ๆ ที่น่าปรารถนาหลายอย่างด้วยกันในวัยรุ่น เช่น พฤติกรรมหลีกเลี่ยงเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า พฤติกรรมการไปเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรม พฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ พฤติกรรมการมีวินัย พฤติกรรมการกินอาหารอย่างเหมาะสมกับสุขภาพ และพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในครอบครัว และในวัยผู้ใหญ่ เช่น พฤติกรรมการปรับตัวด้านการกิน พฤติกรรมการรักษาอนามัยส่วนบุคคล และพฤติกรรมการทำงาน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีความเกี่ยวข้องกับการดูแลบุตรของบิดามารดาด้วย เช่น พฤติกรรมของบิดามารดาในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็ก พฤติกรรมการดูแลเด็กหลังได้รับวัคซีน และพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของบุตร เป็นต้น ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนมาก ย่อมเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนของตนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนน้อย

1.4.4.5 ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก กับพฤติกรรมการรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และประทีป จินฉัตร (2541: 5-6) ได้กล่าวถึง บิดามารดา หรือผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กว่า ผู้ที่มีพื้นความรู้ด้านการพัฒนาของเด็กอย่างถูกต้อง จะทราบว่าเด็กอายุเท่าใดควรมีพัฒนาการทางกายและจิตใจอย่างไร ตัวอย่างเช่น เด็กอายุยังน้อยควรควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ให้อาหารเมื่อหิว และลงโทษแต่น้อย เมื่อเด็กเติบโตเป็นวัยรุ่นควรฝึกให้ดูแลรับผิดชอบตนเองมากขึ้น เมื่อลูกดูแลตนเองได้ก็ชมเชยสนับสนุน ถ้าเด็กทำผิดพลาดไปไม่ซ้ำเติมแต่ให้กำลังใจ บอกวิธีที่ถูกต้องและให้ลองพยายามดูแลตนเองใหม่ ไม่ติดตามลูกวัยรุ่นมากเกินไป คอยอยู่ห่าง ๆ อย่างสนใจ ยกเว้นในกรณีที่มีปัญหาควรเข้าไปช่วยแก้ไข เป็นต้น

ในการสอนหรืออบรมเด็ก พ่อแม่จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการตามปกติของเด็กในแต่ละวัย หรือที่เรียกว่าธรรมชาติของเด็ก เพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมของเด็กว่าวัยไหนสามารถทำอะไรได้บ้าง จะได้ไม่คาดหวังในตัวเด็กมากเกินไป เกิดความมั่นใจในการเลี้ยงดู ไม่ตื่นตระหนกตกใจเมื่อเห็นสิ่งผิดปกติหรือสิ่งเปลี่ยนแปลงในตัวเด็ก รู้จักจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อพัฒนาการของเด็ก และสามารถตอบสนองความต้องการของเด็กได้อย่างเหมาะสม (พิริยา ธาราพิสุทธิกุล, 2533: 20) การที่พ่อแม่จะเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการอบรมเลี้ยงดูบุตรนั้น ก็ขึ้นอยู่กับว่าพ่อแม่มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติต่อเด็ก และพัฒนาการของเด็กมากน้อยเพียงใด ซึ่งความรู้ดังกล่าวพ่อแม่จะได้มาจากการอ่านหนังสือ ดูรายการโทรทัศน์ หรือฟังวิทยุที่มีรายการที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู และจากประสบการณ์ในสังคม (ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และประทีป จินฉัตร, 2541: 5-6)

ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ของบุคคล กับพฤติกรรมในเรื่องนั้น ๆ แสดงให้เห็นว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหนึ่งเรื่องใดของบุคคลนั้น มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในเรื่องดังกล่าวด้วย อาทิ ในงานวิจัยของ วันชัย มิกกลาง (2530: 92-94, 118-119) ซึ่งศึกษานิสิตปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐบาลเฉพาะที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 510 คน พบว่าความรู้ความเข้าใจในพุทธศาสนามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามหลักคำสอนในพุทธศาสนา แสดงว่าผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในพุทธศาสนามาก ย่อมมีการปฏิบัติตามหลักคำสอนในพุทธศาสนามากด้วย และพบอีกว่าความรู้ความเข้าใจในพุทธศาสนาสามารถทำนายการปฏิบัติตามหลักคำสอนในพุทธศาสนาได้ 32.4% ในกลุ่มมารดาที่มีการศึกษาสูง โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ร่วมกับเจตคติต่อศาสนาและการได้รับการถ่ายทอดทางศาสนา และทำนายได้สูงสุด 37.4 % ในกลุ่มบิดาอาชีพบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันศักดิ์ สินธุพันธ์ประทุม (2523: 71) ที่ได้ศึกษานักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 4 จำนวน 571 คน พบว่าการปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้และความเชื่อในพระพุทธศาสนา ส่วน เกษม จันทสร (2541: 98-131) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับการต้านทานการเสพติดของ นักเรียนมัธยมต้น พบว่านักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก เป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้ามากกว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้าน้อย พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยแทบทุกกลุ่มเด่นชัดในกลุ่มฐานะค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่าความรู้เกี่ยวกับยาบ้า สามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้าของนักเรียนได้ 41.4 % ในทุกกลุ่มที่ศึกษา โดยปริมาณการทำนายสูงสุดปรากฏในกลุ่มนักเรียนชาย ซึ่งทำนายได้ 47.3% โดยมีความรู้เกี่ยวกับยาบ้าเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 และ อรุณ ชันทะวงศ์ (2544: 114) ได้ศึกษานักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 1 จำนวน 372 คน พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารตามสุขบัญญัติแห่งชาติ โดยนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารมาก มีการบริโภคอาหารตามสุขบัญญัติแห่งชาติมากกว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารน้อย

นอกจากนี้ รุจิเรศ พิษิตานนท์ (2546: 75-79) ซึ่งได้ศึกษาถึงปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมฉลาดเลือกกินของนักเรียนวัยรุ่นตอนปลาย พบว่าผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับอาหารและสุขภาพมากมีพฤติกรรมฉลาดเลือกกิน และพฤติกรรมการกินอาหารเหมาะสมกับสุขภาพสูงกว่า ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับอาหารและสุขภาพน้อย ส่วน พรรณราย พิทักษ์เจริญ (2543: 153-164) ได้ศึกษาผู้สูงอายุที่เป็นข้าราชการของจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 303 คน พบว่า ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพ เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 จากการใช้ตัวทำนายร่วมกันทั้งหมด 4 ตัว ในการทำนาย

พฤติกรรมการปรับตัวด้านการกิน โดยสามารถทำนายได้สูงถึง 52.4 % ในกลุ่มรวม และในปีต่อมา ทิพย์สุดา จันทรแจ่มกล้า (2544: 305-320) ได้ศึกษาญาติผู้ซึ่งดูแลผู้ติดเชื้อเอดส์จำนวน 415 คน พบว่าในกลุ่มผู้ดูแลที่มีระดับการศึกษาประถม 4 หรือต่ำกว่า และในกลุ่มผู้ดูแลที่มีระยะเวลาดูแล 19-118 เดือน ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนด้านการดูแลสุขภาพน้อย แต่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอดส์มาก มีพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์ในภาวะวิกฤตด้านวัตถุดิบของ เงิน แรงงานอย่างเหมาะสมมากกว่า ผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้ติดเชื้อเอดส์น้อย นอกจากนี้ในหมู่ผู้ดูแลหญิง และผู้ดูแลที่เป็นบุคคลใกล้ชิดปานกลาง ผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอดส์มาก และมีความเชื่ออำนาจในตนด้านการดูแลสุขภาพมากกว่า 2 ด้าน มีพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์ในภาวะวิกฤตด้านรวมอย่างเหมาะสมมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบทุกกลุ่ม และในการทำนายพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์ในภาวะวิกฤตด้านรวม พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอดส์ และสถานการณ์ทางสังคม 2 ตัวแปร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์ในภาวะวิกฤตด้านรวมได้ร้อยละ 41.0 ในกลุ่มรวม โดยตัวทำนายที่สำคัญคือ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอดส์

และจากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับความรู้ของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง พบว่ามิงานวิจัยหลายเรื่องที่แสดงว่า ความรู้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบิดามารดาหรือผู้ปกครองในการดูแลบุตรของตนด้วย เช่น ในงานวิจัยของ สิริกาญจนา เอกสิริไตรรัตน์ (2543: 61-64) ซึ่งได้ศึกษามารดาที่มีบุตรป่วยเป็นโรคหอบหืด จำนวน 101 คน พบว่า ความรู้เรื่องโรคหอบหืดมีความสัมพันธ์ทางบวก กับความสามารถของมารดาในการปฏิบัติดูแลบุตรโรคหอบหืด โดยมารดาที่มีความรู้เรื่องโรคหอบหืดมาก เป็นผู้ที่ปฏิบัติดูแลบุตรโรคหอบหืดได้ดีกว่ามารดาที่มีความรู้เรื่องโรคหอบหืดน้อย นอกจากนี้ความรู้เรื่องโรคหอบหืดยังเป็นตัวทำนายที่ดีที่สุดในการทำนายพฤติกรรมของมารดาในการปฏิบัติดูแลบุตรโรคหอบหืด โดยสามารถทำนายได้ 32 % นอกจากนี้ วราภรณ์ อึ้งพานิชย์ (2544: 128-132) ซึ่งได้ศึกษา มารดาที่มีบุตรอายุ 1-5 ปี ที่อาศัยในพื้นที่สาธารณสุขเขต 2 จำนวน 400 คน พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมของบิดามารดาในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็ก โดยบิดามารดาที่มีความรู้เกี่ยวกับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กมาก มีพฤติกรรมดูแลเด็กก่อนการรับวัคซีนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค พฤติกรรมการนำเด็กไปรับวัคซีน และพฤติกรรมดูแลเด็กภายหลังการรับวัคซีนได้ดีกว่า บิดามารดาที่มีความรู้เกี่ยวกับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กน้อย

และในงานวิจัยของ วรวรรณ อัสวกุล และคณะ (2546: 63-69, 113-125) พบว่าผลที่สอดคล้องกัน โดยในการศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 5 ปี เลี้ยงบุตรด้วยตนเอง และอยู่กับคู่สมรสจำนวน 843 คน พบว่า มารดาที่มีความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพบุตรมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการดูแลรักษาความสะอาดช่องปากบุตรมาก และยังเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพของบุตรมากกว่า มารดาที่มีความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพบุตรน้อย นอกจากนี้ยังพบด้วยว่า มารดาที่มีความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพของบุตรมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการดูแลการบริโภคของบุตรเพื่อทันตสุขภาพมากกว่า มารดาที่มีความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพบุตรน้อย ซึ่งพบในกลุ่มอายุมาก กลุ่มฐานะเศรษฐกิจดี และกลุ่มมีบุตรพินไม่ดี ส่วนในการทำนายพฤติกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพของบุตรนั้น พบว่า ความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพของบุตรเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 โดยสามารถทำนายได้ 7 % ในกลุ่มมีบุตรพินไม่ดี และทำนายได้ 14 % ในกลุ่มครอบครัวขยาย โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ร่วมกับตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมของสามี และในการทำนายพฤติกรรมการดูแลรักษาความสะอาดในช่องปากบุตรพบว่า ความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพบุตร สามารถทำนายได้ 47% ในกลุ่มมีบุตรพินไม่ดี โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 3 ร่วมกับตัวทำนายอีก 3 ตัว ส่วนในการทำนายพฤติกรรมการดูแลการบริโภคเพื่อทันตสุขภาพของบุตร พบว่า ความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพของบุตรสามารถทำนายได้ 13 % ในกลุ่มมีบุตรชาย โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ร่วมกับตัวแปรสุขภาพจิต และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ส่วนในงานวิจัยของ นันทา แทนธานี (2534: 91-101) ได้ศึกษานักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 และผู้ปกครองของนักเรียนดังกล่าว จำนวน 266 คู่ เกี่ยวกับตัวแปรบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการของเด็กทั้งในด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสติปัญญา และด้านจริยธรรม มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมพัฒนาการในด้านดังกล่าวของเด็ก กล่าวคือ ผู้ปกครองที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการของเด็กมาก มีพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยใส่ใจส่งเสริมความเจริญเติบโต ความแข็งแรงของเด็ก เช่น การดูแลทำความสะอาดร่างกาย แปรงฟัน ล้างมือ ล้างเท้า เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ให้เด็ก นำเด็กไปตรวจร่างกาย รวมทั้งส่งเสริมให้เด็กมีความฉลาด ดูรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ จัดหาสื่ออุปกรณ์ที่ช่วยให้เด็กมีความคิดริเริ่ม อีกทั้งยังเป็นผู้ที่มีการปลุกฝังให้เด็กมีจิตใจเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ รู้จักเคารพผู้ใหญ่ เชื่อฟังผู้ใหญ่มากกว่า ผู้ปกครองที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการของเด็กน้อย และยังพบอีกว่าความรู้ความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการของเด็ก สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมพัฒนาการได้ 13.76% โดยมีตัวแปรความรู้ความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการของเด็ก เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 และในงานวิจัยของ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชุชม และงามตา วนินทานนท์ (2528: 114-129) ซึ่งได้ศึกษาผู้ปกครองของนักเรียนประถมต้น และมัธยมต้นในกรุงเทพมหานคร จำนวน 662 คน ก็พบผลที่สอดคล้องกันคือ ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็ก สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมของมารดาได้มากที่สุด โดยทำนายได้ 10 % ในกลุ่มรวม และทำนายได้สูงสุด 32 % ในกลุ่มมารดาการศึกษาสูง โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 ในส่วนบิดานั้น ปริมาณความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็ก สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และแบบลงโทษทางกายได้เป็นลำดับต้น ๆ นอกจากนี้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็ก ยังเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับ 2 รองจากสุขภาพจิต ในการทำนายการอบรมเลี้ยงดูแบบฝึกให้เด็กพึ่งตนเองได้ ผลการวิจัยนี้ยังพบอีกว่า ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็กมาก เป็นผู้ที่อบรมเลี้ยงดูบุตรแบบใช้เหตุผลกับลูกมาก ควบคุมลูกน้อย และฝึกลูกให้พึ่งตนเองเร็ว และผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็กมากเท่าใด เป็นผู้ที่ผลการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้แก่ทางโรงเรียนน้อยลงเท่านั้น

สรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ของบุคคล มีความเกี่ยวข้องกับการกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ของบุคคลด้วย และบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับเด็กมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมในการดูแลบุตรที่เหมาะสม เช่น พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กในด้านต่าง ๆ พฤติกรรมการปฏิบัติดูแลบุตรโรคหอบหืด พฤติกรรมการนำบุตรมาฉีดวัคซีนครบ พฤติกรรมการดูแลบุตรหลังรับวัคซีน พฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพแก่บุตร รวมทั้งยังเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผลการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้แก่ทางโรงเรียนอีกด้วย ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กน้อย

1.4.5 จิตลักษณะตามสถานการณ์ กับพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน

สาเหตุของการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ ตามรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) ได้กล่าวถึง ตัวแปรทางจิตสังคมซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ซึ่งหนึ่งในนั้นคือจิตลักษณะตามสถานการณ์ หรือที่เรียกว่าปฏิสัมพันธ์แบบในตน (Organismic Interaction) ซึ่งเป็นลักษณะทางจิตของบุคคลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ปัจจุบันของบุคคลกับจิตลักษณะเดิมของเขา ทำให้จิตลักษณะตัวนั้นเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่บุคคลเผชิญ และมีอิทธิพลต่อการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ซึ่งในงานวิจัยนี้จะได้มีการศึกษาถึงจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 3 ตัวแปรด้วยกันคือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทักษะที่ดีต่อเด็ก และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.4.5.1 ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร กับพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน

ทัศนคติ คือ จิตลักษณะประเภทหนึ่งของบุคคล อยู่ในรูปของความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกนี้เกิดจากความรู้เชิงประเมินค่าของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งนั้น คือ ความรู้ว่สิ่งนั้นมีประโยชน์ หรือมีโทษมากน้อยเพียงใด เมื่อเกิดความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจสิ่งหนึ่ง บุคคลนั้นจะมีความพร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งนั้นไปในทางที่สอดคล้องกับความชอบหรือไม่ชอบของตนต่อสิ่งนั้น ฉะนั้น บุคคลจึงสามารถมีทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ มากมาย แม้แต่ทัศนคติต่อตนเอง หรือทัศนคติต่อการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2531: 120) ทัศนคติเป็นนามธรรม และเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการแสดงออกด้านการปฏิบัติ แต่ทัศนคติไม่ใช่แรงจูงใจ (Motive) และแรงขับ (Drive) หากแต่เป็นสภาพแห่งความพร้อมที่จะได้ตอบ (State of Readiness) และแสดงให้ทราบถึงแนวทางของการสนองตอบของบุคคลต่อสิ่งเร้า (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2520: 1) ทัศนคติหรือเจตคติ เป็นลักษณะทางจิตใจของบุคคล ที่นักวิชาการเชื่อว่ามี ความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลนั้นมากกว่าจิตลักษณะประเภทอื่น ๆ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2523: 65)

ทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มี 3 องค์ประกอบ คือ 1) องค์ประกอบทางการรู้เชิงประเมินค่า หมายถึง การรู้การคิด ความเชื่อ ตลอดจนข้อสนเทศทั่วไปเกี่ยวกับวัตถุทางทัศนคตินั้น (Cognitive Component) แต่องค์ประกอบนี้จะต้องมีลักษณะที่มีทิศทางประกอบด้วย คือทางด้านดี หรือเลว ประโยชน์หรือโทษ จึงไม่ใช่ข้อเท็จจริง (Fact) ตามปกติเท่านั้น 2) องค์ประกอบทางความรู้สึก ทัศนคติดีลักษณะที่สำคัญ คือ อารมณ์ของบุคคลเกี่ยวกับวัตถุทางทัศนคตินั้นเช่นเดียวกับ องค์ประกอบแรก ความรู้สึกของบุคคลจะต้องมีลักษณะที่เป็นทิศทางด้วย ซึ่งหมายถึง ความชอบ - ไม่ชอบ หรือความพอใจ - ไม่พอใจ องค์ประกอบทางความรู้สึกนี้ของทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งของบุคคล จะต้องสอดคล้องกับทิศทางขององค์ประกอบทางการรู้เชิงประเมินค่าด้วย คือถ้าบุคคลเชื่อว่าสิ่งใดดี มีประโยชน์ บุคคลก็จะชอบและพอใจสิ่งนั้น แต่ถ้าเชื่อว่าสิ่งนั้นเลวหรือมีโทษ บุคคลก็จะไม่ชอบ ไม่พอใจสิ่งนั้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2523: 66-67) 3) องค์ประกอบทางความมุ่งกระทำ หมายถึง การที่บุคคลมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือ สนับสนุน ทะนุบำรุง ส่งเสริม สิ่งที่เขาชอบเขาพอใจ และพร้อมที่จะทำลายทำร้าย หรือทำเพิกเฉยต่อสิ่งที่เขาไม่ชอบไม่พอใจ องค์ประกอบนี้ก็ยัง อยู่ภายในจิตใจของบุคคล และยังไม่ปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2531: 122) ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เชิงประเมินค่า ความรู้สึกต่อสิ่งนั้น และความพร้อมที่จะกระทำ จะมีความสัมพันธ์กันอย่างสอดคล้อง แต่โดยทั่วไปแล้วสิ่งที่เราสังเกตได้ หรือสามารถสะท้อนให้ทราบถึงทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ คือ การแสดงออกของบุคคลหรือพฤติกรรม

พฤติกรรมนี้เป็นส่วนที่ต่อเนื่องจากองค์ประกอบที่สามคือ ความพร้อมที่จะกระทำ (พิสมัย วิบูลย์ สวัสดิ์ และคณะ, 2528: 85) ทั้งการปฏิบัติ หรือ พฤติกรรม การแสดงออกที่สังเกตได้ กับทัศนคติ ต่างก็มีความสัมพันธ์ และมีผลซึ่งกันและกัน เป็นที่เชื่อกันว่า ทัศนคติมีผลต่อการแสดงออกของ พฤติกรรมของบุคคล และขณะเดียวกันการแสดงออกหรือการปฏิบัติของบุคคลก็มีผลต่อทัศนคติ ของบุคคลนั้นด้วย (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2520: 5)

ดังนั้น ในงานวิจัยนี้ได้ให้ความหมายของ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการรับผิดชอบ บุตร ไว้ว่า หมายถึง 1) การที่ผู้ปกครองประเมินค่าของการรับผิดชอบบุตร ว่าเป็นสิ่งที่ดี หรือเป็นสิ่งที่ไม่ดี มีโทษ หรือมีประโยชน์ มากเพียงใด 2) ความรู้สึกที่ผู้ปกครองมีต่อการรับผิดชอบบุตร ว่าชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ มากน้อยเพียงใด 3) ความพร้อมของผู้ปกครองในการที่จะรับผิดชอบบุตร มาก น้อยเพียงใด

ในการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับ ทัศนคติของบุคคลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ นั้น พบว่าทัศนคติที่ บุคคลมีต่อพฤติกรรมต่าง ๆ นั้น มีความเกี่ยวข้องกับการกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ด้วย ดังเช่นใน งานวิจัยของ ฐานันตร์ เปียศิริ (2545: 155, 182) ซึ่งศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียน พบว่าผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการประหยัด พลังงานไฟฟ้ามาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครอบครัว และพฤติกรรมการ ประหยัดพลังงานไฟฟ้าเพื่อส่วนรวมสูงกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงาน ไฟฟ้าน้อย นอกจากนี้ ในการทำนายพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าในครอบครัว พบว่า ทัศนคติที่ ดีต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับ 1 ซึ่งสามารถทำนายได้ 50 % ในกลุ่มรวม และทำนายได้สูงสุด 55.6% ในกลุ่มผลการเรียนต่ำ ส่วน เกษม จันทสร (2541: 113-168) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับการต้านทานการเสพติดของนักเรียนมัธยมต้น พบว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาบ้ามาก เป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับ ยาบ้า และมีพฤติกรรมต้านทานการเสพติดยาบ้ามากกว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาบ้าน้อย นอกจากนี้ยังพบว่าทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาบ้าสามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมการเสพ สารเบื้องต้นในกลุ่มรวมได้ 40.3 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาบ้า

นอกจากนี้ สุภาสิณี นุ่มเนียม (2546: 180) ได้ศึกษาถึงปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และจิต ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ทัศนคติที่ ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 ในการทำนายพฤติกรรม รับผิดชอบต่อหน้าที่ในครอบครัว โดยพบในกลุ่มเพศชาย กลุ่มสมาชิกมาก และกลุ่มไม่ใช่บุตรคน แรก และสามารถทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในครอบครัวได้สูงสุดถึง 66.5 % ในกลุ่ม ไม่ใช่บุตรคนแรก นอกจากนี้ อรนุช ชันทะวงศ์ (2544: 114) ได้ศึกษานักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 1

จำนวน 372 คน พบว่า เจตคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารตามสุขบัญญัติแห่งชาติ โดยนักเรียนที่มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการบริโภคอาหารมาก เป็นผู้ที่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารตามสุขบัญญัติแห่งชาติมากกว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการบริโภคอาหารน้อย ส่วน รุจิเรศ พิชิตานนท์ (2546: 116-120) ได้ศึกษาถึงปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมฉลาดเลือกกินของนักเรียนวัยรุ่นตอนปลาย พบว่า ในการทำนายพฤติกรรมฉลาดเลือกกิน และพฤติกรรมการกินอาหารเหมาะสมกับสุขภาพ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมดังกล่าว เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 โดยในกลุ่มรวมสามารถทำนายพฤติกรรมฉลาดเลือกกินได้ 28.5 % และทำนายพฤติกรรมการกินอาหารเหมาะสมกับสุขภาพได้ 19.4 %

สุภชัย สุพรรณทอง (2544: 111, 155-171) ได้ศึกษานักศึกษาสถาบันราชภัฏชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 504 คน พบว่านักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเลือกตั้งสูง มีพฤติกรรมการไปเลือกตั้งและพฤติกรรมการเลือก ส.ส. และพรรคการเมืองอย่างมีจริยธรรมสูงกว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเลือกตั้งน้อย โดยพบในกลุ่มนักศึกษาชายที่มีค่านิยมประชาธิปไตยต่ำ นอกจากนี้ทัศนคติที่ดีต่อการเลือกตั้งเป็นตัวทำนายที่สำคัญในการทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมการไปเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรม โดยสามารถทำนายได้ 41.8 % ในกลุ่มฐานะทางครอบครัวสูง โดยมีทัศนคติที่ดีต่อการเลือกตั้ง เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ร่วมกับตัวแปรเหตุผลเชิงจริยธรรม และค่านิยมประชาธิปไตย ส่วน อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล (2533: 133) ได้ศึกษานิสิตระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 120 คน และเพื่อนร่วมงานที่ทำงานในหน่วยงานเดียวกัน หรือมีลักษณะสภาพแวดล้อมการทำงานคล้ายคลึง แต่ไม่ได้มาศึกษาต่อจำนวน 120 คน พบว่าทัศนคติที่ดีต่อการเรียนต่อ และการรับรู้บรรทัดฐานทางสังคมต่อการเรียนต่อนั้นสามารถทำนายพฤติกรรมการศึกษาต่อได้สูงถึง 65% ในกลุ่มรวม

นอกจากนี้ ในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติในด้านต่าง ๆ ของบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่ ยังพบด้วยว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมสุขภาพ มีการปฏิบัติพฤติกรรมดังกล่าวได้ดีอีกด้วย ส่วนผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน หรือต่อหน้าที่ที่ตนต้องทำมาก ก็สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดีเช่นเดียวกัน โดย วิรติ ปานศิลา (2542: 137-139) ได้ศึกษาบุคลากรสาธารณสุขระดับตำบล จำนวน 634 คน พบว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานสาธารณะสุขมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการทำงานสาธารณะสุขสูงมากกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานสาธารณะสุขน้อย และ สุพัทธา ธรรมวงษ์ (2544: 93, 98) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนในงานพยาบาลผู้ป่วยใน พบว่าทัศนคติที่ดีต่องาน เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 ร่วมกับตัวทำนายอีก 3 ตัว โดยสามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมตามจรรยาพยาบาลได้ 56.2% ในกลุ่มรวม และทำนายได้สูงสุด 63.3 % ในกลุ่มประสบการณ์มาก นอกจากนี้ ยังสามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมการเคารพสิทธิผู้ป่วยได้ 51.0 % ในกลุ่มรวม โดย ทัศนคติที่ดี

ต้องงานเป็นตัวทำนายที่มีความสำคัญอันดับ 1 และทำนายได้สูงสุด 60.04 % ในกลุ่มประสบการณ์มาก และ ณัฐสุดา สุจินันท์กุล (2541: 151-161) ได้ศึกษาพยาบาลวิชาชีพหญิงที่ประจำการตามหน่วยงานต่าง ๆ ในโรงพยาบาลของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร 10 แห่ง จำนวน 299 คน พบว่าพยาบาลที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการพยาบาลมาก มีพฤติกรรมกรรมการพยาบาลอย่างเหมาะสมมากกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการพยาบาลน้อย พบผลเด่นชัดในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยที่แยกตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังทั้ง 14 กลุ่ม นอกจากนี้ทัศนคติต่อพฤติกรรมกรรมการพยาบาลสามารถร่วมกับตัวแปรปัจจัยด้านจิตใจ และลักษณะทางพุทธศาสนาอีก 3 ตัวแปร ทำนายพฤติกรรมกรรมการพยาบาลได้ร้อยละ 45 ในกลุ่มรวม โดยมีทัศนคติต่อพฤติกรรมกรรมการพยาบาล เป็นตัวแปรที่มีบทบาทสำคัญในการทำนายตัวหนึ่ง

และ ทิพย์สุดา จันทรแจ่มกล้า (2544: 300-320) ได้ศึกษาญาติผู้ซึ่งดูแลผู้ติดเชื้อเอดส์จำนวน 415 คน พบว่าในกลุ่มผู้ดูแลโดยทั่วไป ผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์มาก มีพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์ในภาวะวิกฤติด้านรวม และด้านย่อยทั้ง 4 ด้าน อย่างเหมาะสมมากกว่า ผู้ดูแลที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์น้อย นอกจากนี้เจตคติต่อพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์อีก 2 ตัวแปร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์ในภาวะวิกฤติด้านรวม ได้ร้อยละ 49.4 ในกลุ่มรวม โดยตัวทำนายที่สำคัญคือ เจตคติต่อพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์ และพรรณราย พัทธกเจริญ (2543: 138-141) ได้ศึกษาผู้สูงอายุที่เป็นข้าราชการของจังหวัดฉะเชิงเทราจำนวน 303 คน พบว่า ทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ เป็นตัวทำนายพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการกินที่สำคัญอันดับที่ 1 จากการใช้ตัวทำนายร่วมกันทั้งหมด 4 ตัว โดยสามารถทำนายได้ 52.4 % ในกลุ่มรวม และทำนายได้สูงสุดถึง 57.4 % ในกลุ่มอายุมาก นอกจากนี้ทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ ยังเป็นตัวทำนายพฤติกรรมกรรมการดูแลสุขภาพตนเองที่สำคัญอันดับที่ 1 ร่วมกับตัวแปรการได้รับการสนับสนุนจากเพื่อน โดยสามารถทำนายได้ 41 % ในกลุ่มรวม และทำนายได้สูงสุดถึง 48.7 % ในกลุ่มมีโรค

ส่วนในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติและพฤติกรรมกรรมการดูแลบุตรนั้น ก็พบว่าหากบิดามารดามีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมดังกล่าวมาก ก็จะทำให้มีการดูแลบุตรได้ดีด้วยเช่นกัน อาทิเช่นในงานวิจัยของ วราภรณ์ อึ้งพานิชย์ (2544: 128-132, 141-142) ซึ่งได้ศึกษา มารดาที่มีบุตรอายุ 1-5 ปีจำนวน 400 คน พบว่า ทัศนคติต่อการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กของบิดามารดา โดยมารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กมาก เป็นผู้มีพฤติกรรม

ในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กมากกว่า มารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กน้อย และ วรวรรณ อัสวกุล และคณะ (2546: 80-85, 159-171) ได้ศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 5 ปี เลี้ยงบุตรด้วยตนเอง และอยู่กับคู่สมรส จำนวน 843 คน พบว่า มารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการดูแลทันตสุขภาพบุตรมาก เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมการดูแลการบริโภคของบุตรเพื่อทันตสุขภาพ พฤติกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพของบุตร และพฤติกรรมการดูแลรักษาความสะอาดช่องปากบุตรมากกว่า มารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพบุตรน้อย และในการทำนายพฤติกรรมการดูแลรักษาความสะอาดช่องปากบุตร พบว่า ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของบุตรเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 โดยสามารถทำนายได้ 30% ในกลุ่มรวม ร่วมกับตัวทำนายอีก 3 ตัว และสามารถทำนายได้สูงสุด 36 % ในกลุ่มมีบุตรชาย โดยที่มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของบุตร เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 อีกเช่นกัน ส่วนในการทำนายพฤติกรรมการดูแลการบริโภคเพื่อทันตสุขภาพของบุตรก็พบว่า ทัศนคติต่อพฤติกรรม การดูแลทันตสุขภาพของบุตรสามารถทำนายได้ 21% ในกลุ่มรวม และทำนายได้สูงสุด 28 % ในกลุ่มมีบุตรชาย โดยมีทัศนคติต่อพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของบุตร เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 อีกเช่นกัน นอกจากนี้ในการทำนายพฤติกรรมการส่งเสริมทันตสุขภาพแก่บุตรก็พบอีกเช่นกันว่า ทัศนคติต่อพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของบุตรเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 โดยสามารถทำนายได้ 28 % ในกลุ่มรวม และทำนายได้สูงสุด 34 % ในกลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจสูง และกลุ่มมีบุตรชาย นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยซึ่งให้ผลที่สอดคล้องกับงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นอีก เช่น ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน ของ เบญจพร ปัญญาขย และคณะ (2542: 24) ก็พบว่า ปัจจัยในครอบครัวที่มีผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่สำคัญประการหนึ่งคือ เจตคติของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

สรุปได้ว่า ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมต่าง ๆ นั้น มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำพฤติกรรมเหล่านั้นด้วย เช่น ในวัยรุ่นที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในครอบครัวมากด้วย ส่วนผู้ใหญ่ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานมาก ก็มีพฤติกรรมการทำงานสูงมากด้วย นอกจากนี้ ในมารดาที่นำบุตรมาฉีดวัคซีนครบ มีทัศนคติต่อการให้ภูมิคุ้มกันโรคดีกว่ามารดาที่นำบุตรมาฉีดวัคซีนไม่ครบ หรือไม่นำมาฉีดเลย หรือมารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการดูแลทันตสุขภาพของบุตรมาก มีพฤติกรรมรักษาความสะอาดช่องปากของบุตรมาก ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย

1.4.5.2 ทักษะที่ดีต่อบุตร กับพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน

ทักษะที่ดีต่อบุตร หมายถึง ปริมาณความรู้สึกรักใคร่พอใจในตัวบุตร ซึ่งอาจเกิดจากการมองเห็นว่า บุตรมีลักษณะที่ดี นำความสุขความสบายใจมาสู่ตนและครอบครัว และยังหมายรวมถึง ความพร้อมในอันที่จะส่งเสริมสนับสนุนบุตรอย่างเต็มความสามารถด้วย (งามตา วนิทานนท์, 2536: 52) นอกจากนั้นทักษะที่ดีต่อบุตรของดอนยังขึ้นอยู่กับสาเหตุที่สำคัญอีกอย่างน้อย 2 ประการ คือ การเห็นคุณค่าของการมีบุตร และลักษณะนิสัยและลักษณะทางกายภาพของเด็กคนนั้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชุชม และงามตา วนิทานนท์, 2528: 46) ทักษะที่ดีต่อบุตรนั้น เป็นจิตลักษณะที่มีบทบาทสำคัญประการหนึ่งต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดา โดยการอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดาทั้งแบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวด หรือแบบให้ความรักนั้น ย่อมเป็นไปเพราะทัศนคติของบิดามารดาที่มีต่อบุตรของตน (จตุพร เฟื่องชัย, 2535: 105-108) และการที่พ่อแม่จะเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการอบรมเลี้ยงดูบุตรนั้น ปัจจัยประการหนึ่งขึ้นอยู่กับว่าพ่อแม่มีทัศนคติต่อบุตรอย่างไร (ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และ ประทีป จินฺจ, 2541: 5-6)

ในการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของบิดามารดาผู้ปกครองที่มีต่อบุตรและพฤติกรรมการดูแลบุตรนั้น พบผลในทำนองที่คล้ายกันว่า หากพ่อแม่ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรของตนมาก ก็จะมีพฤติกรรมการดูแลบุตรที่เหมาะสมมากเช่นกัน ดังในงานวิจัยของหลายท่านด้วยกัน เช่น งามตา วนิทานนท์ (2536: 114-115) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยศึกษาบิดาหรือมารดาของเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 8-15 ปี จำนวน 545 คน พบว่า บิดามารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรในปริมาณสูง ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธแต่ละด้านมากกว่า บิดามารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรในปริมาณที่ต่ำ และในการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อ พัฒนาศักยภาพชีวิตเด็กและเยาวชน เรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครองกับเด็ก และการอบรมเลี้ยงดูเด็ก จากการศึกษาของ เบญพร ปัญญาขย และคณะ (2542: 54, 78) พบว่า การแสดงความรุนแรงเฉพาะกับเด็ก (Hostility Towards or Scapegoating of The Child) ของพ่อหรือแม่เฉพาะเจาะจงที่ตัวเด็ก เนื่องจากมีความรู้สึกทางลบกับเด็กมากเป็นพิเศษ นอกจากนี้การ อบรมเลี้ยงดูเด็กพิเศษ พ่อแม่ของเด็กปัญญาอ่อนที่มีเจตคติที่ดีต่อบุตร จะแสดงพฤติกรรมและปฏิบัติต่อบุตรก่อนข้างดี โดยจะพยายามแสวงหาข้อมูลในการรักษา และเข้าใจแผนการรักษาได้ดี ส่วนการศึกษาในเด็กพิเศษอื่น เช่น การศึกษาเปรียบเทียบในเด็กออทิสติก พบว่า พ่อแม่ของเด็กออทิสติกจะมีทัศนคติไม่ดีต่อบุตรในพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และเลี้ยงดูด้วยความยากลำบาก ทำให้รู้สึกเป็นภาระ ท้อแท้ และเครียด

นอกจากนี้ ชูติมา เทศศิริ (2537: 119) ซึ่งศึกษาบิดา หรือมารดา จำนวน 200 คน พบผลที่น่าสนใจคือ ในบิดามารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการดูแลบุตรที่

เจ็บป่วยเรื้อรังได้เหมาะสมดีกว่า บิดามารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย ส่วนในการวิจัยของ วรวรรณ อัสวกุล และคณะ (2546: 63-69) ได้ศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 5 ปี เลี้ยงบุตรด้วยตนเอง และอยู่กับคู่สมรส จำนวน 843 คน พบว่ามารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก มีพฤติกรรมรักษาความสะอาดช่องปากบุตรมาก มีการดูแลการบริโภคของบุตรเพื่อทันตสุขภาพมาก ทั้งยังเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพของบุตรมากกว่า มารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย นอกจากนี้ยังพบผลการวิจัยที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และงามตา วณิชานนท์ (2528: 115, 158, 183-185) ซึ่งได้ศึกษาผู้ปกครองของนักเรียนประถมต้นและมัธยมต้น ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 662 คน พบว่าทัศนคติที่ดีต่อบุตรเป็นจิตลักษณะที่สำคัญที่สุดในการทำนายการอบรมเลี้ยงดูบุตรโดยใช้วิธีการลงโทษทางกาย และยังเป็นตัวแปรที่ทำนายคะแนนการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรักสนับสนุนได้มากที่สุด นอกจากนี้ทัศนคติที่ดีต่อบุตรยังเข้าสู่สมการทำนายเป็นอันดับ 2 ในการวิเคราะห์คะแนนการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบใช้เหตุผลและแบบควบคุมในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบิดานั้น พบว่าทัศนคติที่ดีต่อบุตรเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรักสนับสนุนมากที่สุด และเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบใช้เหตุผล และแบบลงโทษทางกายในปริมาณที่รองลงมา ส่วนในกลุ่มมารดา พบว่าทัศนคติที่ดีต่อบุตรเกี่ยวข้องกับการรายงานการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบใช้เหตุผลมากที่สุด และเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรักสนับสนุนในปริมาณที่รองลงมา นอกจากนั้นยังเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบลงโทษทางกายในกลุ่มมารดาด้วย ส่วนการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบควบคุม ก็มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่ดีต่อบุตรในปริมาณต่ำแต่ยอมรับได้ นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ยังพบว่า มารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้ที่มีการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรักสนับสนุนมาก และใช้เหตุผลมาก ลงโทษทางกายแก่บุตรน้อย และยังพบด้วยว่าทัศนคติที่ดีต่อบุตรเป็นลักษณะพื้นฐานที่สำคัญในการกำหนดแบบแผนของการอบรมเลี้ยงดูบุตรในมารดาไทย โดยมารดาที่มีแบบแผนที่สอดคล้องกันในการอบรมเลี้ยงดูบุตรนั้นคือ มารดาที่มีความเชื่ออำนาจนอกตนต่ำในขณะเดียวกันก็มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากกว่าที่จะเป็นมารดาประเภทตรงกันข้าม นอกจากนี้ในการทำนายพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรักสนับสนุนพบว่า ทัศนคติที่ดีต่อบุตรเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 ในทุกกลุ่มที่ศึกษา โดยในกลุ่มรวมสามารถทำนายได้ 17 % และทำนายได้สูงสุด 29% ในกลุ่มมารดาการศึกษาสูง นอกจากนี้ยังสามารถทำนายพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบใช้เหตุผลได้ 43% ในกลุ่มมารดาการศึกษาสูง โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1

จากการประมวลเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่า การที่พ่อแม่ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อบุตร มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรที่เหมาะสมหลายประการด้วยกัน เช่น พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธ พฤติกรรมการดูแลบุตร

เจ็บป่วยเรื้อรัง พฤติกรรมการรักษาความสะอาดช่องปากบุตร และพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตร แบบใช้เหตุผล และแบบรักสนับสนุน นอกจากนี้ทัศนคติที่ดีต่อบุตร ยังเป็นลักษณะพื้นฐานที่สำคัญ ในการกำหนดแบบแผนของการอบรมเลี้ยงดูบุตรในมารดาไทย ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่มี ทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มี ทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย

1.4.5.3 ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กกับพฤติกรรมการรับผิดชอบ บุตรในวัยเรียน

ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง ปริมาณความตระหนักว่า สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดกับตน ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ดี หรือไม่ดี ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการกระทำของตนเองแทบทั้งสิ้น ตรงข้ามกับผู้ ที่เชื่ออำนาจนอกตน ซึ่งเป็นผู้ที่คิดว่า สิ่งที่เกิดกับตนนั้นขึ้นกับโชคเคราะห์ ความบังเอิญ หรือเกิด จากการกระทำของผู้อื่นมากกว่าที่จะเป็นผลมาจากการกระทำของตนเอง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วนิันทนนท์ และคณะ (2536: 38)

ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร หมายถึง ปริมาณความเชื่อที่บิดา มารดา เชื่อว่าตนเองสามารถให้การปลูกฝังอบรมนิสัยที่ดีให้แก่บุตรได้มาก สามารถที่จะเลี้ยงดูเด็กเพื่อให้ เด็กเติบโตเป็นคนดี และคนเก่งได้ตามที่ตนปรารถนา ไม่จำเป็นต้องพึ่งอำนาจจากภายนอก ส่วน ลักษณะที่ตรงข้ามคือ ความเชื่ออำนาจภายนอกตน ซึ่งหมายถึง การที่บิดา มารดา มีความเชื่อว่า บุตร จะเติบโตเป็นคนเช่นใดนั้นขึ้นกับโชคเคราะห์ ความบังเอิญ หรืออำนาจภายนอกอื่น ๆ เป็นผู้กำหนด แนวทาง และความสำเร็จในชีวิตของบุตรของตน และเชื่อว่าการอบรมเลี้ยงดูบุตรของตนมีส่วน ส่งเสริมให้บุตรเป็นคนดี หรือคนเก่งได้ไม่มากนัก หรือไม่ได้เลย (งามตา วนิันทนนท์, 2536: 56)

การที่บิดา มารดาจะอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยตระหนักถึงภาระหน้าที่ของตนต่อบุตรอย่าง จริงจัง บิดา มารดาจะต้องมีความเชื่อว่า ตนสามารถที่จะก่อให้เกิดผลดีหรือผลเสียในบุตรของตนทั้ง ในปัจจุบัน และในอนาคต (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชุชม และงามตา วนิันทนนท์, 2528: 48) ลักษณะของความเชื่ออำนาจภายใน ภายนอกตนนี้ อาจวัดในฐานะที่เป็นลักษณะโดยทั่วไปของ บุคคล หรืออาจวัดโดยใช้เนื้อหาที่เฉพาะเจาะจงเป็นเรื่อง ๆ ไป เช่น การวัดลักษณะความเชื่ออำนาจ ในตนที่เกี่ยวกับผลของการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และอาจคาดได้ว่ามารดาที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง เป็นผู้ที่ใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกวิธี และมีความรู้พัฒนาการเด็กมากกว่า มารดาที่มีความ เชื่ออำนาจในตนต่ำกว่า เนื่องจากการวิจัยหลายเรื่องแสดงว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงจะเป็นผู้ ที่แสวงหาความรู้ที่อาจเป็นประโยชน์ต่อตนในการควบคุมสถานการณ์ให้ได้ผลตามที่ตนต้องการ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชุชม และงามตา วนิันทนนท์, 2528: 48-49) และการที่พ่อแม่

จะเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการอบรมเลี้ยงดูบุตรนั้น ปัจจัยประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องคือ ความเชื่อในผลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อลูก (ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และประทีป จินฉัตร, 2541: 5)

จากการศึกษางานวิจัยหลายเรื่อง พบว่าความเชื่ออำนาจในคนในเรื่องต่าง ๆ ของบุคคลนั้น มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในเรื่องดังกล่าวด้วย เช่น ในงานวิจัยของ ศุภชัย สุพรรณทอง (2544: 111, 154-171) ซึ่งได้ศึกษานักศึกษาสถาบันราชภัฏชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 504 คน พบว่านักศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในคนด้านการเมืองสูง มีพฤติกรรมการไปเลือกตั้งและพฤติกรรมการเลือก ส.ส. และพรรคการเมืองอย่างมีจริยธรรมสูงกว่า นักศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในคนด้านการเมืองต่ำ โดยพบในกลุ่มรวม และกลุ่มนักศึกษาอายุน้อย กลุ่มนักศึกษาเอกอื่น ๆ กลุ่มนักศึกษากรุงเทพมหานคร และกลุ่มนักศึกษาต่างจังหวัดนอกเขตเมืองที่มีค่านิยมประชาธิปไตยต่ำ นอกจากนี้ความเชื่ออำนาจในคนด้านการเมือง ยังสามารถร่วมกับตัวแปรอีก 4 ตัว ทำนายพฤติกรรมการเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมได้ 35.4% ในกลุ่มเรียนเอกอื่น ๆ โดยมีความเชื่ออำนาจในคนด้านการเมือง เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 5 และ เกษม จันทพร (2541: 109-168) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับการต้านทานการเสพติดของนักเรียนมัธยมต้น พบว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในคนด้านสุขภาพสูง เป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสพติดเบี่ยงเบนน้อยกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในคนด้านสุขภาพต่ำ นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า และมีพฤติกรรมต้านทานการเสพติด 3 ด้าน มากกว่านักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในคนด้านสุขภาพต่ำ ส่วน รุจิเรศ พิชิตานนท์ (2546: 100-104) ซึ่งได้ศึกษาถึงปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมฉลาดเลือกกินของนักเรียนวัยรุ่นตอนปลาย พบว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในคนด้านสุขภาพสูง มีพฤติกรรมฉลาดเลือกกิน และพฤติกรรมการกินอาหารเหมาะสมกับสุขภาพสูงกว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในคนด้านสุขภาพต่ำ

นอกจากนี้ การวิจัยในวัยผู้ใหญ่ เช่น ในงานวิจัยของ อุบล เลี้ยววาริณ (2534: 219, 247) ได้ศึกษาผู้ปฏิบัติงานในอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ อายุระหว่าง 18-45 ปี จำนวน 335 คน พบว่าในทุกพฤติกรรมที่ศึกษา ซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมการกิน พฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการเสพติดที่เป็นโทษ และพฤติกรรมรักษานามัยส่วนบุคคล ตัวทำนายที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมดังกล่าวคือ ความเชื่ออำนาจในคนเกี่ยวกับสุขภาพ ซึ่งเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 นอกจากนี้ในกลุ่มที่จบการศึกษามานาน ถ้ามีความเชื่ออำนาจภายในคนเกี่ยวกับสุขภาพมาก มีพฤติกรรมการกินอาหารที่เหมาะสมต่อสุขภาพมากกว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในคนเกี่ยวกับสุขภาพน้อย และในกลุ่มที่มีอาชีพทำงานในโรงพยาบาล กลุ่มอายุมาก กลุ่มจบการศึกษามานาน ถ้ามีความเชื่ออำนาจภายในคนเกี่ยวกับสุขภาพมาก มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการเสพติดที่เป็นโทษมาก นอกจากนี้ในกลุ่มเพศหญิง- กลุ่มทำงานมานาน ถ้ามีความเชื่ออำนาจในคนเกี่ยวกับสุขภาพมาก มีพฤติกรรมรักษานามัย

ส่วนบุคคลที่เหมาะสมมากด้วย และ ทิพย์สุดา จันทร์แจ่มหล้า (2544: 106, 219-241) ได้ศึกษาญาติผู้ซึ่งดูแลผู้ติดเชื่อเอดส์ จำนวน 415 คน พบว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนด้านการดูแลสุขภาพมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื่อเอดส์ในภาวะวิกฤติดีกว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนด้านการดูแลสุขภาพน้อย นอกจากนี้ ความเชื่ออำนาจในตนด้านการดูแลสุขภาพยังเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ร่วมกับตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื่อเอดส์ ในการทำนายพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื่อเอดส์ในภาวะวิกฤติ ด้านวัสดุสิ่งของ เงิน แรงงาน ในกลุ่มอายุมาก กลุ่มประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า และกลุ่มบุคคลใกล้ชิดปานกลาง โดยทำนายได้สูงสุด 28% ในกลุ่มอายุมาก นอกจากนี้ยังสามารถทำนายพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื่อเอดส์ในภาวะวิกฤติด้านอารมณ์ โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 และทำนายได้สูงสุดถึง 51% ในกลุ่มบุคคลใกล้ชิดปานกลาง และในการทำนายพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื่อเอดส์ในภาวะวิกฤติด้านข้อมูลข่าวสาร สามารถทำนายได้สูงสุด 48% ในกลุ่มระยะดูแล 3-18 เดือน โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ร่วมกับตัวแปรการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ติดเชื่อเอดส์

จากการศึกษาของ สุพัตรา ธรรมวงษ์ (2544: 93, 98) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนในงานพยาบาลผู้ป่วยใน โดยศึกษาจากพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 330 คน พบว่า ความเชื่ออำนาจในตนในงานสามารถทำนายพฤติกรรมตามจรรยาพยาบาลได้ 52.1 % ในกลุ่มมีคู่สมรส โดยที่ความเชื่ออำนาจในตนในงาน เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ร่วมกับทัศนคติที่ดีต่องาน นอกจากนี้ ยังสามารถทำนายพฤติกรรมการเคารพสิทธิผู้ป่วยได้ 44 % ในกลุ่มรวม และทำนายได้สูงสุด 52.2 % ในกลุ่มประสบการณ์มาก โดยที่ความเชื่ออำนาจในตนในงาน เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ร่วมกับทัศนคติที่ดีต่องาน ส่วนในงานวิจัยของ พรพรรณราย พัทธกเจริญ (2543: 137) ซึ่งศึกษาจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพกายและจิตของข้าราชการสูงอายุ โดยศึกษาจากผู้สูงอายุจำนวน 303 คน พบว่า ความเชื่ออำนาจในตนด้านสุขภาพ เป็นตัวทำนายที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมการปรับตัวด้านการกิน โดยสามารถทำนายได้ 44.8 % ในกลุ่มเพศชาย โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ร่วมกับตัวแปรความรู้ด้านการดูแลสุขภาพ และทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ

นอกจาก ความเชื่ออำนาจในตนจากผลของการอบรมเลี้ยงดูบุตร ยังมีความเกี่ยวข้องกับบทบาทการเป็นบิดามารดาด้วย เช่น ในงานวิจัยของ พงษ์สุดา รัตนมาสมงคล (2533: 106-107) ซึ่งศึกษาจากบิดาของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ปีที่ 3 จำนวน 383 คน และบุตรวัยรุ่นของบิดาดังกล่าว จำนวน 383 คน ผลการวิจัยพบว่า บิดาที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก เป็นผู้มีทัศนคติต่อบทบาทการเป็นบิดาดีกว่า บิดาที่มีความเชื่ออำนาจในตน

น้อยกว่าอย่างชัดเจน โดยทัศนคติต่อบทบาทการเป็นบิดาในงานวิจัยนี้หมายถึง ความรู้สึกรู้หาของบิดาที่มีต่อการกระทำต่าง ๆ ในบทบาทการเป็นบิดาต่อบุตรใน 5 ด้านคือ การเลี้ยงดู การแก้ปัญหา การหาเลี้ยงครอบครัว การเป็นตัวแบบทางสังคม และสันตนาการ และในงานวิจัยของ ชุตติมา เทศศิริ (2537: 122-123) ซึ่งได้ศึกษาบิดาหรือมารดาที่มีบุตรเจ็บป่วยเรื้อรังด้วยโรคธาลัสซีเมีย จำนวน 200 คน พบว่า ตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนด้านการดูแลบุตร เป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถทำนายพฤติกรรมดูแลบุตรเจ็บป่วยเรื้อรังของบิดามารดาได้ โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2 ซึ่งสามารถทำนายพฤติกรรมดูแลบุตรเจ็บป่วยเรื้อรังของบิดามารดาได้สูงถึง 60% และพบว่า บิดามารดาที่มีความเชื่ออำนาจในตนด้านการดูแลบุตรสูง มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก และมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับบุตรต่ำ มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการดูแลบุตรเจ็บป่วยเรื้อรังมากกว่าบิดามารดาที่มีความเชื่ออำนาจในตนด้านการดูแลบุตรต่ำ

จากงานวิจัยของ วราภรณ์ อึ้งพานิชย์ (2544: 128-132, 147-148) ซึ่งได้ศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 1-5 ปี ที่อาศัยในพื้นที่สาธารณสุขเขต 2 จำนวน 400 คน พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กของบิดามารดาโดยบิดามารดาที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมดูแลเด็กก่อนการรับวัคซีน พฤติกรรมการนำเด็กไปรับวัคซีน และพฤติกรรมดูแลเด็กหลังได้รับวัคซีนดีกว่า บิดามารดาที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กน้อย นอกจากนี้ความเชื่ออำนาจในตนในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็ก ยังสามารถร่วมกับตัวแปรอีก 2 ตัว ทำนายพฤติกรรมดูแลเด็กหลังได้รับวัคซีนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้ 20.1% โดยความเชื่ออำนาจในตนในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็ก เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 จากการศึกษาของ วรพรรณ อัสวกุล และคณะ (2546: 80-85, 113-125) ได้ศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 5 ปี เลี้ยงบุตรด้วยตนเอง และอยู่กับคู่สมรส จำนวน 843 คน พบว่า มารดาที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการเลี้ยงดูบุตรให้มีสุขภาพดีมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมดูแลการบริโภคของบุตรเพื่อทันตสุขภาพมากกว่า มารดาที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการเลี้ยงดูบุตรให้มีสุขภาพดีน้อย และมารดาที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการเลี้ยงดูบุตรให้มีสุขภาพดีมาก จะพฤติกรรมรักษาความสะอาดช่องปากบุตรมากกว่า มารดาที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการเลี้ยงดูบุตรให้มีสุขภาพดีน้อย ส่วนในการทำนายพฤติกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพแก่บุตรพบว่า ความเชื่ออำนาจในตนในการเลี้ยงดูบุตรให้มีสุขภาพดี เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1 โดยสามารถทำนายได้ 5% ในกลุ่มการศึกษาต่ำ และ 7% ในกลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ นอกจากนี้ความเชื่ออำนาจในตนในการเลี้ยงดูบุตรให้มีสุขภาพดี ยังสามารถทำนายพฤติกรรมดูแลรักษาความสะอาดช่องปากบุตรได้สูงถึง 47 % ในกลุ่มมีบุตรฟันไม่ดี โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 1

จากการใช้ตัวทำนายทั้งหมด 4 ตัว ส่วนในการทำนายพฤติกรรมการดูแลการบริโภคเพื่อทันทสุขภาพของบุตร พบว่าความเชื่ออำนาจในตนในการเลี้ยงดูบุตรให้มีสุขภาพดีร่วมกับตัวแปรอีก 3 ตัว สามารถทำนายได้ 15 % ในกลุ่มการศึกษาค่า โดยมีความเชื่ออำนาจในตนในการเลี้ยงดูบุตรให้มีสุขภาพดีเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่ 2

ผลการวิจัยที่ให้ผลสอดคล้องกับงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ยังพบงานวิจัยของ คงเคื่อน พันธมนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และงามตา วณิชทานนท์ (2528: 108, 118, 154-158) ซึ่งได้ศึกษาผู้ปกครองของนักเรียนประถมต้น และมัธยมต้นในกรุงเทพมหานคร จำนวน 662 คน พบว่า บิดามารดาที่มีความเชื่ออำนาจนอกตนมากเท่าใด เป็นผู้ที่อบรมเลี้ยงดูเด็กแบบใช้เหตุผลกับเด็กน้อย และรักสนับสนุนเด็กน้อย และพบอีกว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจนอกตนมากเท่าใด เป็นผู้ที่ผลักระการดูแลเด็กให้โรงเรียนมาก มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็กน้อย มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย และมีสุขภาพจิตที่ดีน้อยเท่านั้น นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังพบอีกว่า ความเชื่ออำนาจนอกตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร เป็นลักษณะพื้นฐานที่สำคัญในการกำหนดแบบแผนของการอบรมเลี้ยงดูบุตรในมารดาไทย โดยมารดาที่มีแบบแผนที่สอดคล้องกันในการอบรมเลี้ยงดูบุตรนั้นคือ มารดาที่มีความเชื่ออำนาจนอกตนต่ำ ในขณะที่เดียวกันก็มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรสูง มากกว่าที่จะเป็นมารดาประเภทตรงข้าม และในการทำนายพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบใช้เหตุผล ความเชื่ออำนาจในตนเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับ 1 ในกลุ่มมารดาทำงาน โดยทำนายได้ 44 %

จากการศึกษาสรุปได้ว่า ความเชื่ออำนาจในตนในผลของการอบรมเลี้ยงดูบุตรมีความเกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อบทบาทการเป็นบิดา และพฤติกรรมการดูแลบุตรที่เหมาะสมหลายอย่างด้วยกัน เช่น พฤติกรรมการดูแลบุตรเจ็บป่วยเรื้อรัง พฤติกรรมสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็ก พฤติกรรมการดูแลเด็กหลังได้รับวัคซีน พฤติกรรมการดูแลการบริโภคของบุตรหลาน พฤติกรรมส่งเสริมทันทสุขภาพแก่บุตรหลาน และพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรโดยใช้เหตุผล และแบบรักสนับสนุน นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการผลักระการดูแลเด็กให้แก่ทางโรงเรียนอีกด้วย ดังนั้นจึงคาดได้ว่า ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในผลของการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนของตนได้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในผลของการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย

1.5 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษานี้ มีทั้งหมด 4 ประเภทด้วยกัน คือ ตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม ตัวแปรเชื่อมแทรก และตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.5.1 ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษานี้มี 8 ตัวแปร ดังนี้

1.5.1.1 กลุ่มสถานการณ์ มี 4 ตัวแปร แบ่งเป็นสถานการณ์ทางบ้าน 3 ตัวแปร คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ภาระทางบ้าน และการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และสถานการณ์ทางโรงเรียน 1 ตัวแปร คือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน

1.5.1.2 กลุ่มจิตลักษณะเดิม มี 4 ตัวแปร คือ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก

1.5.2 ตัวแปรอธิบาย

ตัวแปรอธิบายหรือตัวแปรเชื่อมแทรก เป็นตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ มี 3 ตัวแปร คือ ทักษะที่ดีต่อบุตร ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร

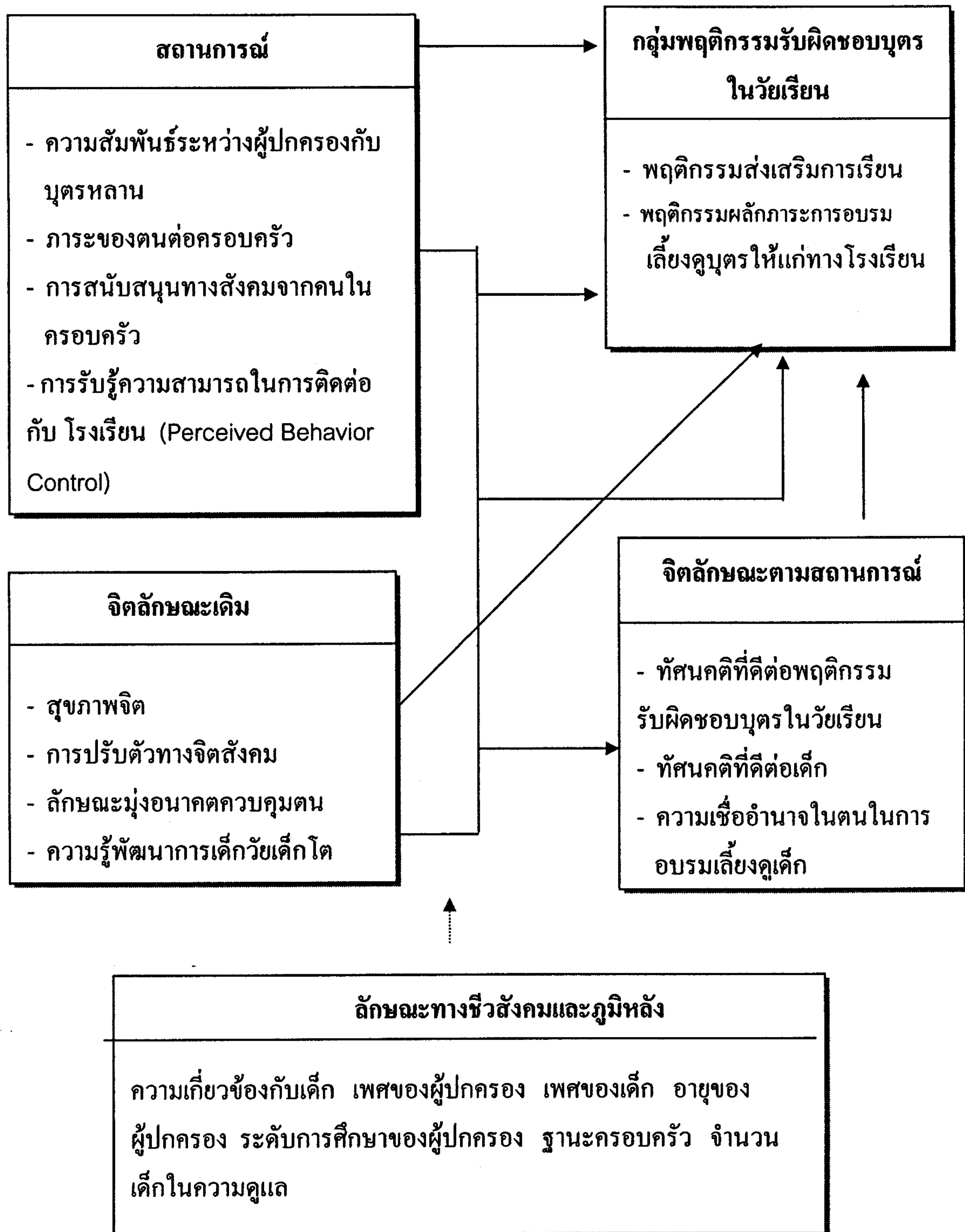
1.5.3 ตัวแปรตาม

เป็นกลุ่มพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง มี 2 ตัวแปร คือ

1) พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรและ 2) พฤติกรรมผลักการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน

1.5.4 ตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อย

เป็นลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งมีทั้งหมด 7 ตัวแปร ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับเด็ก เพศของผู้ปกครอง เพศของเด็ก อายุของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ฐานะทางครอบครัว และจำนวนเด็กในความดูแลเป็นต้น ซึ่งตัวแปรกลุ่มนี้ใช้ในการแบ่งประเภทของผู้ตอบ มิได้ใช้เป็นตัวแปรหลักในการวิจัย

ภาพที่ 1.4 กรอบความคิด และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิจัย

1.6 นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

ตัวแปรต่าง ๆ ในการวิจัยนี้มี 4 ประเภท คือ ตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระ ตัวแปรอธิบาย และตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อย ซึ่งในที่นี้จะได้ให้ความหมายของแต่ละตัวแปร โดยจะแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1.6.1 นิยามปฏิบัติการของตัวแปรตาม

ตัวแปรตามในการวิจัยนี้ คือ กลุ่มพฤติกรรม รับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ซึ่งมี 2 ตัวแปร คือ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร และพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.6.1.1 พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน

หมายถึง พฤติกรรมของผู้ปกครองในการรับผิดชอบต่อการดูแลบุตรในวัยเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตัวแปรย่อย คือ 1) พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร และ 2) พฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน

1.6.1.2 พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

หมายถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองในการสนับสนุนเรื่องการเรียนของบุตรใน 2 ด้าน คือ 1) การส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น การให้ความรู้เพิ่มเติม การช่วยสอนหรืออธิบาย การทบทวนบทเรียน การให้เรียนพิเศษ การอธิบายให้เห็นความสำคัญของการเรียน การติดตามผลการเรียน การติดต่อและพบครูเพื่อทราบถึงปัญหาและความก้าวหน้าในการเรียน และ 2) การส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านการสนับสนุนด้านอารมณ์ เช่น การให้กำลังใจเมื่อเด็กมีปัญหาในการเรียน การให้รางวัลและการชมเชย พูดคุยกับเด็กถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ขอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก เป็นต้น แบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยคคำถาม 10 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร 5 ข้อ และคำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านการอารมณ์ 5 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนสูง แสดงว่ามีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรมาก (การปฏิบัติตนชุดที่ 1 ภาคผนวก ก)

1.6.1.3 พฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน

หมายถึง การที่พ่อแม่ผู้ปกครองละเลย ไม่ดูแลเอาใจใส่ต่อบุตรหลานของตนอย่างเต็มที่ โดยเกิดจากความเข้าใจผิดว่าเมื่อเด็กเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาแล้ว ก็เป็นหน้าที่ของครู

อาจารย์ที่ต้องรับผิดชอบดูแลเด็กแทนตน ซึ่งเป็นการบกพร่องต่อหน้าที่ใน 2 ด้าน คือ 1) ด้านการอบรมบ่มนิสัย เช่น การสอนให้เป็นคนซื่อสัตย์ไม่ลักขโมย การเล่านิทานสอนใจถึงการทำความดี และผลของการทำความดี สอนมารยาท เช่น การพูดจาไพเราะ อ่อนน้อมถ่อมตน และเคารพผู้ใหญ่ สอนให้ตรงต่อเวลาและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ สอนให้รู้จักเชื่อฟังและเป็นคนประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย เป็นต้น และ 2) ด้านการดูแลด้านสุขภาพอนามัยของบุตรหลาน เช่น การที่ผู้ปกครองไม่สนใจต่อสุขภาพอนามัยของบุตรหลาน ไม่พาไปตรวจสุขภาพ ไม่ติดตามการได้รับวัคซีน รวมถึงการออกกำลังกาย การรับประทานอาหาร การทำความสะอาดร่างกาย การดูแลฟัน และสายตา เป็นต้น แบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยคคำถาม 14 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับการปลุกการะในด้านการอบรมบ่มนิสัยบุตรหลาน 7 ข้อ และคำถามเกี่ยวกับการปลุกการะในด้านการดูแลสุขภาพอนามัยบุตรหลาน 7 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 14 ถึง 84 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนสูง แสดงว่ามีพฤติกรรมปลุกการะการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย (การปฏิบัติตนชุดที่ 2 ภาคผนวก ก)

1.6.2 นิยามปฏิบัติการของตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระในการวิจัยนี้ คือ ตัวแปรสถานการณ์ในครอบครัว 3 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และภาระทางบ้าน ตัวแปรสถานการณ์ในโรงเรียน 1 ตัว ได้แก่ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และตัวแปรจิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก รวม 8 ตัวแปร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.6.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน

หมายถึง การที่ผู้ปกครองมีความรู้สึกว่า ตนกับบุตรหลานมีการติดต่อกัน มีความเข้าใจกัน มีการช่วยเหลือสนับสนุนกัน รวมทั้งการขัดแย้ง และการที่ผู้ปกครองรู้สึกว่าคุณไม่เข้าใจเด็ก แบบวัดนี้ปรับมาจากแบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบิดามารดา ของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วณิชานนท์ และคณะ (2536) เรื่องลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน แบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยคคำถาม 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ปกครองที่มี

ความสัมพันธ์กับบุตรหลานมากและผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์กับบุตรหลานน้อย (ฉันทกับบุตรหลาน ภาคผนวก ก)

1.6.2.2 การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว

หมายถึง การที่บุคคลได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวให้รับผิดชอบในการดูแลบุตร ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น การช่วยแก้ปัญหา การให้ข้อมูลป้อนกลับหรือให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหา 2) ด้านอารมณ์ เช่น การปลอบโยน การให้ความเป็นห่วงเป็นใย หรือการยอมรับ และ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ รวมทั้งเงินและแรงงาน แบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยคคำถาม 12 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร 4 ข้อ คำถามเกี่ยวกับการสนับสนุนด้านอารมณ์ 4 ข้อ และคำถามเกี่ยวกับการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ 4 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12 ถึง 72 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่รู้สึกว่าได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก และผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่รู้สึกว่าได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย (ฉันทกับคนในครอบครัว ภาคผนวก ก)

1.6.2.3 ภาระทางบ้าน

หมายถึง ปริมาณการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับภาระงานบ้านในความรับผิดชอบว่ามีมากน้อยเพียงใด เช่น ความรู้สึกที่ต้องดูแลและทำความสะอาดบ้านทุกอย่างด้วยตนเอง หรือการมีความกังวลใจในเรื่องงานบ้านมาก การรู้สึกที่ไม่มีเวลาว่างไปทำงานอย่างอื่นเนื่องจากต้องทำงานบ้าน หรือความรู้สึกที่ไม่มีใครในครอบครัวที่ช่วยรับผิดชอบงานบ้านแทนตนได้เลย เป็นต้น แบบวัดนี้ปรับมาจากแบบวัดการรับรู้ภาระทางบ้าน ของ อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533) เรื่องตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา และแบบวัดการรับรู้ภาระทางบ้านของ สุพัตรา ธรรมวงษ์ (2544) เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเพิกเฉยในงานพยาบาลผู้ป่วยใน แบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยคคำถาม 12 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12 ถึง 72 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ปกครองที่มีความรู้สึกว่ามีภาระทางบ้านน้อย และผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ปกครองที่มีความรู้สึกว่ามีภาระทางบ้านมาก (กิจกรรมทางบ้าน ภาคผนวก ก)

1.6.2.4 การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน

หมายถึง ปริมาณการรับรู้สถานการณ์ ต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวย หรือขัดขวาง ผู้ปกครองในการติดต่อกับโรงเรียน โดยรับรู้ว่าความสะดวกในการติดต่อกับโรงเรียนนั้น ขึ้นอยู่กับ

ตนเอง และอยู่ภายใต้การควบคุมของตน แบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยคคำถาม 10 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่ามีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับทางโรงเรียนได้สะดวกมาก และผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่ามีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับทางโรงเรียนได้สะดวกน้อย (ฉันกับโรงเรียน ภาคผนวก ก)

1.6.2.5 สุขภาพจิตดี

หมายถึง การที่ผู้ปกครองรายงานว่า ตนไม่รู้สึกรู้สีกวิตกกังวลจนเกินเหตุ ไม่ โกรธง่าย ไม่ตื่นตื่นง่าย มีสมาธิ และมีความกล้าในสิ่งที่สมควร และมีลักษณะดังต่อไปนี้ในปริมาณน้อย คือ รู้สึกรู้สีกวิตกกังวลโดยไม่ทราบสาเหตุ มีอารมณ์รุนแรง ขาดความอดทน ตื่นตื่นง่าย นอนไม่หลับ เป็นต้น แบบวัดนี้เป็นแบบวัดที่นำมาจากแบบวัดสุขภาพจิตที่ใช้ในงานวิจัยของ งามดา วณิชทานนท์ (2536) เรื่องลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิณฑบาตที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร แบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยคคำถาม 15 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 15 ถึง 90 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดีมาก และผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดีน้อย (ความรู้สึกรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง ภาคผนวก ก)

1.6.2.6 การปรับตัวทางจิตสังคม

การปรับตัวทางจิตสังคมขั้น 5 (เอกลักษณ์แห่งอีโก้) หมายถึง โครงสร้างของบุคลิกภาพของบุคคลที่เกิดจากการที่บุคคลรู้จักตนเอง และการยอมรับตนว่ามีลักษณะที่คงที่ ในขณะเดียวกันบุคคลก็เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามที่สังคมและวัฒนธรรมของตนกำหนดไว้ และมองเห็นว่าลักษณะความรู้ ความสามารถ และความต้องการของตนนั้นสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและคนรอบข้าง ทำให้เกิดความมั่นใจว่าตนสามารถทำทุกอย่างได้ดีตามมาตรฐานของตนเองและของสังคมไปพร้อม ๆ กัน การปรับตัวทางจิตสังคมขั้น 6 (ลักษณะสนิทชิดใกล้) หมายถึง การบรรลุความสามารถในการปรับตัว โดยสามารถมีความสัมพันธ์อย่างผูกมัด และลึกซึ้งกับบุคคลต่าง ๆ ทั้งต่างเพศและเพศเดียวกัน ผู้ที่มีลักษณะสนิทชิดใกล้มักจะเป็นผู้ที่ไวต่อความรู้สึก และความต้องการของคนรอบข้าง นอกจากนี้ยังเปิดเผยในความสัมพันธ์นั้นที่มีตรมากกว่าคนที่ไม่ได้มีลักษณะสนิทชิดใกล้ แบบวัดนี้มาจากแบบวัดการปรับตัวทางจิตสังคมที่ใช้ในงานวิจัยของ พรรณราย พัทธการเจริญ (2543) เรื่องจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพกายและจิตของข้าราชการสูงอายุ แบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยคคำถาม 15 ข้อ โดยแบ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับการปรับตัวทางจิตสังคมขั้น 5 มี 8 ข้อ การปรับตัวทางจิตสังคมขั้น 6 มี 5 ข้อ และการปรับตัวทางจิตสังคมขั้น 7 มี 2 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่

จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 15 ถึง 90 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก และผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย (การปรับตัว ภาคผนวก ก)

1.6.2.7 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะคาดการณ์ไกลไปในอนาคต โดยคิดได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น ทั้งผลดีและผลเสีย และเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดในอนาคตนั้น และมีความสามารถในการควบคุมตนให้ดำเนินไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม อดได้ รอได้ เพื่อผลที่ยิ่งใหญ่กว่าในอนาคต แบบวัดนี้นำมาจากแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนที่ใช้ในงานวิจัยของ พรรณราย พัทธเจริญ (2543) เรื่องจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพกายและจิตของข้าราชการสูงอายุ แบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยคคำถาม 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย (ฉันทะในปัจจุบันและอนาคต ภาคผนวก ก)

1.6.2.8 ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก

หมายถึง ปริมาณความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติต่อเด็กในช่วงอายุวัยเด็กโต โดยทราบว่าเด็กอายุเท่าใดควรมีพัฒนาการทางกายและจิตใจอย่างไร ซึ่งทำให้ผู้ปกครองสามารถให้การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนได้ถูกต้องเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก แบบวัดนี้ปรับมาจากแบบวัดความรู้พัฒนาการเด็กของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และงามตา วรินทร์านนท์ (2528) เรื่องปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย แบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยคคำถาม 15 ข้อ วัดได้โดยให้ตอบว่า ข้อความใดถูกต้องและข้อความใดผิด แบบวัดนี้มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 0 ถึง 15 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กมาก และผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กน้อย (เด็กกับโรงเรียน ภาคผนวก ก)

1.6.3 นิยามปฏิบัติการของตัวแปรอธิบาย

ตัวแปรอธิบายหรือตัวแปรเชื่อมแทรกในงานวิจัยนี้ เป็นตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ มี 3 ตัวแปร คือ ทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม รับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทศนคติที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.6.3.1 ทักษะคิดต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน

หมายถึง การที่ผู้ปกครองประเมินค่าของการรับผิดชอบบุตร ว่าเป็นสิ่งที่ดี หรือ เป็นสิ่งที่ไม่ดี มีโทษ หรือมีประโยชน์ มากน้อยเพียงใด และความรู้สึกที่ผู้ปกครองมีต่อการ รับผิดชอบบุตร ว่าชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ มากน้อยเพียงใด รวมถึงความพร้อม ของผู้ปกครองในการที่จะรับผิดชอบบุตร ว่ามีมากน้อยเพียงใด แบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยค คำถาม 15 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 15 ถึง 90 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก และผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า ค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ด้อยต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย (ความคิดเห็น ของผู้ปกครอง ภาคผนวก ก)

1.6.3.2 ทักษะคิดที่ดีต่อบุตร

หมายถึง ปริมาณความรู้สึกรักใคร่พอใจในตัวบุตร ซึ่งอาจเกิดจากการมองเห็นว่า บุตรมีลักษณะที่ดี นำความสุขความสบายมาสู่ตนและครอบครัว และยังหมายรวมถึงความพร้อม ในอันที่จะส่งเสริมสนับสนุนบุตรอย่างเต็มความสามารถด้วย แบบวัดนี้นำมาจากแบบวัดทัศนคติที่ ดีต่อบุตร ที่ใช้ในงานวิจัยของ งามตา วนิทธานนท์ (2536) เรื่องลักษณะทางพุทธศาสนาและ พฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร แบบวัดนี้ประกอบด้วย ประโยคคำถาม 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย แบบ วัดนี้มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่า เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก และผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มี ทัศนคติที่ ดีต่อบุตรน้อย (ความคิดเห็นต่อบุตรหลาน ภาคผนวก ก)

1.6.3.3 ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

หมายถึง ปริมาณความเชื่อที่ผู้ปกครองเชื่อว่า ตนเองสามารถให้การปลูกฝังอบรมบ่ม นิษย์ที่ดีให้แก่บุตรได้มาก สามารถที่จะเลี้ยงดูเด็กเพื่อให้เด็กเติบโตเป็นคนดีและคนเก่งได้ตามที่ตน ปรรารถนา รวมถึงเชื่อว่าการอบรมเลี้ยงดูบุตรของตนมีส่วนส่งเสริมความสำเร็จในชีวิตของบุตร ของตน ไม่จำเป็นต้องพึ่งอำนาจจากภายนอก หรือโชคเคราะห์ ความบังเอิญ แบบวัดนี้นำมาจาก แบบวัดความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ที่ใช้ในงานวิจัยของ งามตา วนิทธานนท์ (2536) เรื่องลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรม เลี้ยงดูบุตร แบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยคคำถาม 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน โดยผู้ ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กมาก

มาก และผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กน้อย (ความคาดหวังในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ภาคผนวก ก)

1.7 สมมติฐานในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยทางด้าน สถานการณ์ด้านครอบครัว สถานการณ์ด้านโรงเรียน และจิตลักษณะของผู้ปกครอง ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทำให้สามารถตั้งสมมติฐานในการวิจัยได้ ดังนี้

1.7.1 สมมติฐานที่ 1

ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีมากกับบุตร ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก จะเป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรมากกว่า หรือมีพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรน้อย ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย

1.7.2 สมมติฐานที่ 2

ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตดีมาก มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก จะเป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรมากกว่า หรือมีพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ด้น้อย มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย

1.7.3 สมมติฐานที่ 3

ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก จะเป็นผู้มีพฤติกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรมากกว่า หรือมีพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า

ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย

1.7.4 สมมติฐานที่ 4

ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านน้อย มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก จะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรมากกว่า หรือมีพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านมาก มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตน้อย และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย

1.7.5 สมมติฐานที่ 5

กลุ่มตัวทำนายนด้านจิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ร่วมกับตัวทำนายนด้านสถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตร ภาระทางบ้าน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน รวมทั้งหมด 8 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อบุตรได้มากกว่า ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนได้มากกว่า ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรได้มากกว่า พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่บุตรได้มากกว่า หรือพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้มากกว่า กลุ่มตัวทำนายนด้านใดด้านหนึ่งเพียงกลุ่มเดียว อย่างน้อย 5 %

1.7.6 สมมติฐานที่ 6

กลุ่มตัวทำนายนด้านจิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และตัวทำนายนด้านสถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตร ภาระทางบ้าน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ร่วมกับตัวทำนายนด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อบุตร ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร รวมทั้งหมด 11 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้มากกว่า หรือพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้มากกว่า กลุ่มตัวทำนายนด้านจิตลักษณะเดิมร่วมกับสถานการณ์ อย่างน้อย 10 %

บทที่ 2

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เปรียบเทียบ (Correlational – Comparative Study) จิตลักษณะและสภาพแวดล้อมของผู้ปกครองนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ซึ่งในส่วนนี้จะได้นำเสนอถึงกลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือวัดตัวแปร วิธีการหาคุณภาพของเครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างและวิธีสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ ผู้ปกครองของนักเรียน ในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 และ/หรือ ปีที่ 3 เนื่องจากเด็กในช่วงวัยดังกล่าวยังต้องพึ่งพาการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่ผู้ปกครองในหลายด้านด้วยกัน เช่น การเรียน การอบรมบ่มนิสัย การดูแลสุขภาพอนามัย และยังเป็นช่วงวัยที่รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมได้ง่ายอีกด้วย แต่ไม่เลือกผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากขณะที่บุตรหลานกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ผู้ปกครองของนักเรียนดังกล่าว อาจจะมีประสบการณ์ในการดูแลเด็กในช่วงวัยดังกล่าวน้อยเกินไป และอาจยังไม่สามารถปรับพฤติกรรมในการดูแลเด็กในช่วงวัยดังกล่าวให้มีลักษณะที่แน่นอนเพื่อใช้ในการศึกษาได้

การศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในต่างจังหวัด ซึ่งคือจังหวัดราชบุรี เนื่องจากในต่างจังหวัดนั้น พ่อแม่ผู้ปกครองยังให้ความสำคัญต่อการดูแลเอาใจใส่ต่อบุตรหลานไม่มากเท่ากับผู้ปกครองที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และมักพบอยู่เสมอ ๆ ว่าเมื่อเด็กเริ่มเปลี่ยนขึ้นมาศึกษาในระดับประถมศึกษาแล้ว บางครั้งพ่อแม่ผู้ปกครองกลับละเลยไม่ดูแลเอาใจใส่ต่อบุตรหลานของตนเหมือนเช่นที่ผ่านมา และมักผลักระการดูแลบุตรหลานในช่วงวัยดังกล่าว ให้เป็นหน้าที่ของทางโรงเรียน

ส่วนโรงเรียนที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ โรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล เนื่องจากในต่างจังหวัดที่มีใช้ในเขตอำเภอเมือง จะมีโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นของเอกชนน้อยมาก หรือแทบ

ไม่มีเลย และในขณะเดียวกันโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาลและเอกชน ก็มีความแตกต่างกันในหลายด้าน เช่นจำนวนนักเรียนในโรงเรียน จำนวนห้องเรียนที่มีในแต่ละชั้น จำนวนนักเรียนในแต่ละห้อง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นต้น ดังนั้นจึงเลือกศึกษาผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล เนื่องจากมีจำนวนโรงเรียนที่มากกว่า และเป็นโรงเรียนที่นักเรียนในต่างจังหวัดที่อยู่นอกเขตอำเภอเมืองเลือกเรียนกันมากกว่า โดยผู้ปกครองนักเรียนในการศึกษารุ่นนี้ ได้รวมถึงพ่อแม่ผู้ปกครองหรือบุคคลอื่น อาจจะเป็นญาติมิตร ซึ่งพ่อแม่ไว้วางใจที่มีหน้าที่อบรมเลี้ยงดู

ในการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นกำหนดโควตา (Stratified Quota Random Sampling) โดยมีตัวแปรในการสุ่มตัวอย่างดังนี้ 1) จำนวนโรงเรียนของรัฐ 3 แห่ง 2) ระดับชั้นเรียน (ป.2 และ ป.3) 3) จำนวนห้องเรียนในแต่ละชั้นเรียน ชั้นละ 2 ห้อง เนื่องจาก โรงเรียนในต่างจังหวัดส่วนใหญ่โดยเฉพาะที่อยู่นอกเขตอำเภอเมือง จะมีจำนวนห้องเรียนในแต่ละห้องน้อย ส่วนใหญ่มีจำนวนห้องเรียนประมาณ 2-3 ห้องเรียนต่อชั้น และ 4) จำนวนผู้ปกครองของนักเรียนในแต่ละห้องเรียน จำนวนห้องละประมาณ 30 คน เนื่องจากโรงเรียนในต่างจังหวัดส่วนใหญ่โดยเฉพาะที่อยู่นอกเขตอำเภอเมือง จะมีจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องน้อย ส่วนใหญ่มีจำนวนนักเรียนประมาณห้องละ 20 - 30 คนต่อ 1 ห้อง จำนวนกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากตัวแปรในการสุ่มตัวอย่าง 4 ตัวแปร คือ จำนวนโรงเรียน จำนวนชั้นเรียน จำนวนห้องเรียน และจำนวนผู้ปกครองในแต่ละห้องเรียน ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่คาดประมาณจึงเท่ากับ $3 \times 2 \times 2 \times 30 = 360$ คน

2.2 เครื่องมือวัดตัวแปร

เครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง แบบวัดกลุ่มพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน แบบวัดกลุ่มลักษณะสถานการณ์ แบบวัดกลุ่มจิตลักษณะเดิม และแบบวัดกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1 แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับลักษณะของผู้ปกครองนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 เช่น ความเกี่ยวข้องกับเด็ก เพศของผู้ปกครอง เพศของเด็ก อายุของผู้ปกครอง การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และจำนวนเด็กในความดูแล เป็นต้น โดยมีทั้งให้เลือกตอบจากคำตอบที่ให้ไว้ในแบบสอบถาม และแบบเติมคำตอบในช่องว่างที่กำหนดให้

2.2.2 แบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรหลาน

(การปฏิบัติตนชุดที่ 1) มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้
 ต่อบุตรหลานของตน ใน 2 ด้าน คือ 1) การส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านการสนับสนุนด้านข้อมูล
 ข่าวสาร เช่น การให้ความรู้เพิ่มเติม ช่วยทบทวนบทเรียน อธิบายให้เห็นถึงความสำคัญของการ
 เรียน และการติดตามผลการเรียน การติดต่อและพบครูเพื่อทราบถึงปัญหาและความก้าวหน้าใน
 การเรียน และ 2) การส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านการสนับสนุนด้านอารมณ์ เช่น ให้กำลังใจเมื่อเด็ก
 มีปัญหาในการเรียน ให้รางวัลและชมเชยเด็ก พุดคุยกับเด็กถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ยอมรับฟังความ
 คิดเห็นของเด็ก เป็นต้น แบบวัดนี้วัดด้วยมาตราประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 25 ข้อ
 จากนั้นนำไปปรึกษาอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิให้ช่วยปรับปรุงแก้ไข แล้วทำการหาคุณภาพของแบบวัด
 จากนั้นทำการคัดเลือกให้ได้จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด
 ถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .70

ตัวอย่าง แบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรหลาน (รายละเอียดใน
 ภาคผนวก ก)

(0) ฉันไม่ค่อยตรวจสอบดูรายงานผลการสอบของบุตรหลาน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความในแบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร
 หลาน มี 2 ด้าน คือ ข้อความที่แสดงพฤติกรรมด้านบวก และข้อความที่แสดงพฤติกรรมด้านลบ
 ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนจึงมี 2 ลักษณะดังนี้

ลักษณะด้านบวก ประกอบด้วยข้อ 3, 5 การให้คะแนนให้จาก 6, 5, 4, 3, 2, 1
 ตามลำดับจาก จริงที่สุด จริง “ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ลักษณะด้านลบ ประกอบด้วยข้อ 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10 การให้คะแนนให้จาก 1, 2,
 3, 4, 5, 6 ตามลำดับจาก จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การคิดคะแนน คิดโดยรวมคะแนนทุกข้อในแบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้
 ของบุตรหลาน พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 10 – 60 คะแนน โดยผู้ปกครองที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ที่มี
 พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรหลานมาก

2.2.3 แบบวัดพฤติกรรมผลกระทการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน

(การปฏิบัติตนชุดที่ 2) มีเนื้อหาเกี่ยวกับการรายงานการปฏิบัติของผู้ปกครอง ซึ่งละเอียด ไม่ดูแลเอาใจใส่ต่อบุตรหลานของตนอย่างเต็มที่ เนื่องจากความเข้าใจผิดว่า เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนในระดับประถมศึกษาแล้ว พ่อแม่ก็หมดภาระหน้าที่ในการดูแลเด็ก และคิดว่าหน้าที่ดังกล่าวเป็นของครูอาจารย์ในโรงเรียนแทน ทำให้บกพร่องต่อหน้าใน 2 ด้าน คือ 1) ด้านการอบรมบ่มนิสัย เช่น สอนให้เป็นคนซื่อสัตย์ไม่ลักขโมย เล่านิทานสอนใจถึงการทำความดี และผลของการทำความดี สอนมารยาท เช่น พูดยาไฟเราะ อ่อนน้อมถ่อมตน และเคารพผู้ใหญ่ สอนให้ต่อเวลาและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ สอนให้รู้จักเชื่อฟังและเป็นคนประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย เป็นต้น และ 2) ด้านการดูแลด้านสุขภาพอนามัยของบุตรหลาน เช่น ไม่พาไปตรวจสุขภาพ หรือไม่ติดตามการได้รับวัคซีน การออกกำลังกาย รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ การทำความสะอาดร่างกาย การดูแลฟันและสายตา เป็นต้น แบบวัดนี้วัดด้วยมาตราประมินรวมค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 29 ข้อ จากนั้นนำไปปรึกษาอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิให้ช่วยปรับปรุงแก้ไข แล้วทำการหาคุณภาพของแบบวัด จากนั้นทำการคัดเลือกให้ได้จำนวน 14 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .88

ตัวอย่าง แบบวัดพฤติกรรมผลกระทการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

(0) ฉันไม่ค่อยได้พาบุตรหลานไปตรวจสุขภาพเพราะโรงเรียนมีบริการนี้เป็นประจำอยู่แล้ว

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความในแบบวัดพฤติกรรมผลกระทการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน มีเพียงด้านเดียว คือ ข้อความที่แสดงพฤติกรรมด้านลบ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนจึงมีลักษณะดังนี้

ลักษณะด้านลบ ประกอบด้วยข้อ 1 - 14 การให้คะแนนให้จาก 1, 2, 3, 4, 5, 6 ตามลำดับจาก จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การคิดคะแนน คิดโดยรวมคะแนนทุกข้อในแบบวัดพฤติกรรมผลกระทการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 14 – 84 คะแนน โดยผู้ปกครองที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลกระทการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย

2.2.4 แบบวัดกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์

ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ภาระทางบ้าน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนได้สะดวก โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.5 แบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน

(ท่านกับบุตรหลาน) วัดโดยการรายงานของผู้ปกครองถึงการรับรู้ว่าคุณกับบุตรหลานมีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด เช่น การติดต่อกัน การมีความเข้าใจกัน มีการช่วยเหลือสนับสนุนกัน รวมทั้งการขัดแย้ง และการที่ผู้ปกครองรู้สึกว่าคุณไม่เข้าใจบุตรหลาน แบบวัดนี้วัดด้วยมาตราประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยคัดแปลงมาจากแบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบิดามารดาของ ควงเคือน พันธุมนาวัน, งามตา วนิทธานนท์ และคณะ (2536) เรื่องลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 16 ข้อ จากนั้นนำไปปรึกษาอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิให้ช่วยปรับปรุงแก้ไข แล้วทำการหาคุณภาพของแบบวัด จากนั้นทำการคัดเลือกให้ได้จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย ซึ่งแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .66 และเมื่อนำมาปรับใช้ในงานวิจัยนี้ แบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .75

ตัวอย่าง แบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

(0) ฉันมักจะมีเรื่องขัดแย้งกับบุตรหลานของฉัน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความในแบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน มี 2 ด้าน คือ ข้อความที่เป็นด้านบวก และข้อความที่เป็นด้านลบ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนจึงมี 2 ลักษณะดังนี้

ลักษณะด้านบวก ประกอบด้วยข้อ 7 การให้คะแนนให้จาก 6, 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับจาก จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ลักษณะด้านลบ ประกอบด้วยข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 การให้คะแนนให้จาก 1, 2, 3, 4, 5, 6 ตามลำดับจาก จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การคิดคะแนน คิดโดยรวมคะแนนทุกข้อในแบบวัดความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้ปกครองกับบุตรหลาน พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 10 – 60 คะแนน โดยผู้ปกครองที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่า เป็นผู้ที่ความสัมพันธ์กับบุตรหลานมาก ส่วนผู้ปกครองที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่า เป็นผู้ที่ความสัมพันธ์กับบุตรหลานน้อย

2.2.6 แบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว

(ท่านกับครอบครัว) วัดโดยการรายงานของผู้ปกครอง ถึงการรับรู้ว่าคุณได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวให้รับผิดชอบในการดูแลบุตรหลานน้อยเพียงใด ซึ่งวัดการสนับสนุนทางสังคมใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น การช่วยแก้ปัญหา การให้ข้อมูล ป้อนกลับหรือให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหา 2) ด้านอารมณ์ เช่น การปลอบโยน การให้ความเป็นห่วงเป็นใย หรือการยอมรับ และ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ รวมทั้งเงิน และแรงงาน แบบวัดนี้วัดด้วยมาตราประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 43 ข้อ จากนั้นนำไปปรึกษาอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิให้ช่วยปรับปรุงแก้ไข แล้วทำการหาคุณภาพของแบบวัด จากนั้นทำการคัดเลือกให้ได้จำนวน 12 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84

ตัวอย่าง แบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

(0) เมื่อฉันมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรหลาน คนในครอบครัวของฉันพยายามหาข้อมูลเพื่อมาแนะนำให้ฉัน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความในแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว มี 2 ด้าน คือ ข้อความที่เป็นด้านบวก และข้อความที่เป็นด้านลบ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนจึงมี 2 ลักษณะดังนี้

ลักษณะด้านบวก ประกอบด้วยข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 7, 10 การให้คะแนนให้จาก 6, 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับจาก จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ลักษณะด้านลบ ประกอบด้วยข้อ 6, 8, 9, 11, 12 การให้คะแนนให้จาก 1, 2, 3, 4, 5, 6 ตามลำดับจาก จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การคิดคะแนน คิดโดยรวมคะแนนทุกข้อในแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว พิสูจน์คะแนนอยู่ระหว่าง 12 – 72 คะแนน โดยผู้ปกครองที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่รู้สึกว่าคุณได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก ส่วนผู้ปกครองที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่รู้สึกว่าคุณได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย

2.2.7 แบบวัดภาระทางบ้าน

(กิจกรรมทางบ้าน) วัดโดยการรายงานของผู้ปกครอง ถึงความรู้สึกเกี่ยวกับภาระงานบ้านที่คุณต้องรับผิดชอบว่ามีมากน้อยเพียงใด เช่น ความรู้สึกว่าคุณดูแลและทำความสะอาดบ้านทุกอย่างด้วยตนเอง หรือการมีความกังวลใจในเรื่องงานบ้านมาก การรู้สึกว่าไม่มีเวลาว่างไปทำงานอย่างอื่นเนื่องจากต้องทำงานบ้าน หรือความรู้สึกว่าไม่มีใครในครอบครัวที่ช่วยรับผิดชอบงานบ้านแทนคุณได้เลย เป็นต้น แบบวัดนี้ดัดแปลงมาจากแบบวัดการรับรู้ภาระทางบ้าน ของ อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533) เรื่องตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา และแบบวัดการรับรู้ภาระทางบ้านของ สุพัตรา ธรรมวงษ์ (2544) เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเครพสิทธิมนุษยชนในงานพยาบาลผู้ป่วยใน โดยแบบวัดนี้วัดด้วยมาตราประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 14 ข้อ จากนั้นนำไปปรึกษาอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิให้ช่วยปรับปรุงแก้ไข แล้วทำการหาคุณภาพของแบบวัด จากนั้นทำการคัดเลือกให้ได้จำนวน 12 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 และ .88 ตามลำดับ และเมื่อนำมาปรับใช้ในงานวิจัยนี้ แบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81

ตัวอย่าง แบบวัดภาระทางบ้าน (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

(0)- ทุกวันนี้ฉันต้องรับภาระงานบ้านมากจนไม่มีเวลาที่จะทำเรื่องอื่นเลย

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความในแบบวัดภาระทางบ้าน มี 2 ด้าน คือ ข้อความที่เป็นด้านบวก และข้อความที่เป็นด้านลบ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนจึงมี 2 ลักษณะดังนี้					
ลักษณะด้านลบ ประกอบด้วยข้อ 1, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11 การให้คะแนนให้จาก 1,2,3,4,5,6 ตามลำดับจาก จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย					
ลักษณะด้านบวก ประกอบด้วยข้อ 2, 7, 8, 12 การให้คะแนนให้จาก 6,5,4,3,2,1 ตามลำดับจาก จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย					

การคิดคะแนน คิดโดยรวมคะแนนทุกข้อในแบบวัดภาระทางบ้าน พิสัย
คะแนนอยู่ระหว่าง 12 – 72 คะแนน โดยผู้ปกครองที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มี
ความรู้ดีกว่าคนมีภาระทางบ้านน้อย ส่วนผู้ปกครองที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มี
ความรู้ดีกว่าคนมีภาระทางบ้านมาก

2.2.8 แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน

(ทำนกับโรงเรียน) วัดโดยการรายงานของผู้ปกครอง ถึงปริมาณการรับรู้สถานการณ์ต่าง ๆ
ที่เอื้ออำนวย หรือขัดขวางผู้ปกครองในการติดต่อกับโรงเรียน โดยรับรู้ว่าคุณสะดวกในการ
ติดต่อกับโรงเรียนนั้น ขึ้นอยู่กับตนเอง และอยู่ภายใต้การควบคุมของตนมากน้อยเพียงใด แบบวัดนี้
วัดด้วยมาตราประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ จากนั้นนำไปปรึกษาอาจารย์
ผู้ทรงคุณวุฒิให้ช่วยปรับปรุงแก้ไข แล้วทำการหาคุณภาพของแบบวัด จากนั้นทำการคัดเลือกให้ได้
จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีค่า
ความเชื่อมั่นเท่ากับ .75

ตัวอย่าง แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน (รายละเอียดใน
ภาคผนวก ก)

(0) ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าขอพบคุณครู คุณครูคงให้ข้าพพบยาก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความในแบบวัดการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับ โรงเรียน มี 2 ด้าน คือ ข้อความที่เป็นด้านบวก และข้อความที่เป็นด้านลบ ดังนั้นเกณฑ์การให้ คะแนนจึงมี 2 ลักษณะดังนี้					
ลักษณะด้านบวก ประกอบด้วยข้อ 9 การให้คะแนนให้จาก 6, 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับจาก จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย					
ลักษณะด้านลบ ประกอบด้วยข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10 การให้คะแนนให้จาก 1, 2, 3, 4, 5, 6 ตามลำดับจาก จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย					

การคิดคะแนน คิดโดยรวมคะแนนทุกข้อในแบบวัดการรับรู้ความสามารถในการ
ติดต่อกับโรงเรียน พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 10 – 60 คะแนน โดยผู้ปกครองที่ได้คะแนนสูงกว่า
ค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ส่วนผู้ปกครองที่ได้
คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย

2.2.9 แบบวัดกลุ่มจิตลักษณะเดิม

ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคมชั้น 5, 6 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และความรู้พัฒนาการเด็กวัยเด็กโต โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.10 แบบวัดสุขภาพจิต

(ความรู้สึเกี่ยวกับตนเอง) เป็นแบบวัดซึ่งประกอบด้วยประโยคบอกเล่า เกี่ยวกับความรู้สึกของผู้ปกครองซึ่งเป็นความรู้สึกด้านลบ เช่น รู้สึกวิตกกังวลโดยไม่ทราบสาเหตุ มีอารมณ์รุนแรง ขาดความอดทน ตื่นเต้นง่าย นอนไม่หลับ เป็นต้น แบบวัดนี้นำมาจากแบบวัดสุขภาพจิตที่ใช้ในงานวิจัยของ งามตา วนิทานนท์ (2536) เรื่องลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิณฑบาตที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร แบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยคคำถาม 15 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 และเมื่อนำมาใช้ในงานวิจัยนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84

ตัวอย่าง แบบวัดสุขภาพจิต (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

(0) ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเองเป็นคนตื่นเต้นง่าย

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความในแบบวัดสุขภาพจิต เป็นแบบวัดที่มีข้อความคำถามเป็นประโยคด้านลบทุกข้อ มีการให้คะแนนดังนี้					

ลักษณะด้านลบ ให้คะแนนให้จาก 1, 2, 3, 4, 5, 6 ตามลำดับจาก จริงที่สุด
จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การคิดคะแนน คิดโดยรวมคะแนนทุกข้อในแบบวัดสุขภาพจิต พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 15 – 90 คะแนน โดยผู้ปกครองที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่า เป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดีมาก ส่วนผู้ปกครองที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่า เป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดีน้อย

2.2.11 แบบวัดการปรับตัวทางจิตสังคม

(การปรับตัว) เป็นแบบวัดซึ่งวัดโครงสร้างของบุคลิกภาพของบุคคลที่เกิดจากการที่บุคคลรู้จักตนเอง และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามที่สังคมและวัฒนธรรมของตนกำหนดไว้ (ชั้น 5 ลักษณะเอกลักษณ์แห่งอีโก้) รวมทั้งวัดความสามารถในการมีความสัมพันธ์อย่างผูกมัด และลึกซึ้งกับบุคคลต่าง ๆ ทั้งต่างเพศและเพศเดียวกันอย่างเปิดเผยในความสัมพันธ์ฉันท์มิตร (ชั้น 6 ลักษณะสนิทชิดใกล้) และวัดการสร้างขยายให้แก่บุตรหลานรุ่นต่อ ๆ ไป (ชั้น 7 การสร้างขยายหรือความล้าถอย) แบบวัดนี้นำมาจากแบบวัดการปรับตัวทางจิตสังคมที่ใช้ในงานวิจัยของ พรรณราย พัทธการเจริญ (2543) เรื่องจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพกายและจิตของ

ข้าราชการสูงอายุ แบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยคคำถาม 15 ข้อ โดยแบ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับการปรับตัวทางจิตสังคมชั้น 5 มี 8 ข้อ การปรับตัวทางจิตสังคมชั้น 6 มี 5 ข้อ และการปรับตัวทางจิตสังคมชั้น 7 มี 2 ข้อ โดยได้ตัดการวัดการปรับตัวทางจิตสังคมชั้น 7 (การสร้างขยายหรือความถ้อย) ออก 5 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .78 และเมื่อนำมาปรับใช้ในงานวิจัยนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .80

ตัวอย่าง แบบวัดการปรับตัวทางจิตสังคม (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

(0) ฉันรู้สึกเหมือนกับว่าฉันอยู่คนเดียวในโลก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความในแบบวัดการปรับตัวทางจิตสังคม มี 2 ด้าน คือ ข้อความที่เป็นด้านบวก และข้อความที่เป็นด้านลบ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนจึงมี 2 ลักษณะดังนี้					
ลักษณะด้านบวก ประกอบด้วยข้อ 1, 2, 3, 13, 14 การให้คะแนนให้จาก 6, 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับจาก จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย					
ลักษณะด้านลบ ประกอบด้วยข้อ 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15 การให้คะแนนให้จาก 1, 2, 3, 4, 5, 6 ตามลำดับจาก จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย					

การคิดคะแนน คิดโดยรวมคะแนนทุกข้อในแบบวัดการปรับตัวทางจิตสังคม พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 15 – 90 คะแนน โดยผู้ปกครองที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่า เป็นผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก ส่วนผู้ปกครองที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่า เป็นผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย

2.2.12 แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

(ฉันในปัจจุบันและอนาคต) เป็นแบบวัดซึ่งประกอบด้วยประโยคบอกเล่า เกี่ยวกับความสามารถของบุคคลที่จะคาดการณ์ไกลไปในอนาคต โดยคิดได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น ทั้งผลดีและผลเสีย และเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดในอนาคตนั้น และมีความสามารถในการควบคุมตนให้ดำเนินไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม อดได้ รอได้ เพื่อผลที่ยิ่งใหญ่กว่าในอนาคต แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนนี้ นำมาจากแบบวัดของ จินตนา บิลมาศ (2529) เรื่องคุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน ที่นำมาใช้ในงานวิจัยของ พรรณราย พิทักษ์เจริญ (2543) เรื่องจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพกายและจิตของข้าราชการสูงอายุ ประกอบด้วยประโยคคำถาม 18 ข้อ และได้ทำการคัดออกให้เหลือเพียง 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตร

ประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .78 และ .71 ตามลำดับ และเมื่อนำมาใช้ในงานวิจัยนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .72

ตัวอย่าง แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

(0) การประกอบกรรมดีโดยขาดผู้รู้เห็น เป็นการกระทำที่สูญเปล่า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความในแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มีเพียงด้านเดียว คือ ข้อความที่เป็นด้านลบ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนจึงมีลักษณะดังนี้

ลักษณะด้านลบ ประกอบด้วยข้อ 1 – 10 การให้คะแนนให้จาก 1, 2, 3, 4, 5, 6

ตามลำดับจาก จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การคิดคะแนน คิดโดยรวมคะแนนทุกข้อในแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน โดยผู้ปกครองที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย

2.2.13 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก

(เด็กกับโรงเรียน) เป็นการวัดปริมาณความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปฏิบัติ และไม่ควรปฏิบัติต่อเด็กในช่วงอายุวัยเด็ก แบบวัดนี้ปรับมาจากแบบวัดความรู้พัฒนาการเด็กของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชุชม และงามดา วนิทานนท์ เรื่องปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย (2528) แบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยคคำถาม 15 ข้อ วัดได้โดยให้ตอบว่า ข้อความใดถูกต้องและข้อความใดผิด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .71 และเมื่อนำมาใช้ในงานวิจัยนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.01

ตัวอย่าง แบบวัดความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

(0) _____ การให้เด็กนั่งนิ่งเฉย ย่อมเป็นการฝึกนิสัยที่ดีให้กับเด็ก

เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความในแบบวัดความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก มี 2 ด้าน คือ ข้อความที่ถูกต้อง และข้อความที่ผิด ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนจึงมี 2 ลักษณะดังนี้

ลักษณะข้อความที่ถูกต้อง ประกอบด้วยข้อ 1, 4 การให้คะแนน หากตอบว่า ข้อความดังกล่าวถูก ให้คะแนน 1 คะแนน แต่หากตอบว่าผิด ให้คะแนน 0 คะแนน

ลักษณะข้อความที่ผิด ประกอบด้วยข้อ 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 การให้คะแนน หากตอบว่าข้อความดังกล่าวผิด ให้คะแนน 1 คะแนน แต่หากตอบว่าถูก ให้คะแนน 0 คะแนน

การคิดคะแนน คิดโดยรวมคะแนนทุกข้อในแบบวัดความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 0 ถึง 15 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กมาก และผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กน้อย

2.2.14 แบบวัดกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์

ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบในวัยเรียน ทักษะที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.15 แบบวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบในวัยเรียน

(ความคิดเห็นของผู้ปกครอง) เป็นการวัดโดยให้ผู้ปกครองประเมินค่าของการรับผิดชอบบุตร ว่าเป็นสิ่งที่ดี หรือเป็นสิ่งที่ไม่ดี มีโทษ หรือมีประโยชน์ มากน้อยเพียงใด และความรู้สึกที่ผู้ปกครองมีต่อการรับผิดชอบบุตร ว่าชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ มากน้อยเพียงใด รวมถึงความพร้อมของผู้ปกครองในการที่จะรับผิดชอบบุตร ว่ามีมากน้อยเพียงใด แบบวัดนี้วัดด้วยมาตรประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ จากนั้นนำไปปรึกษาอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิให้ช่วยปรับปรุงแก้ไข แล้วทำการหาคุณภาพของแบบวัด จากนั้นทำการคัดเลือกให้ได้จำนวน 15 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย แบบวัดนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87

ตัวอย่าง แบบวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบในวัยเรียน (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

(0) ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อหน่ายที่ต้องคอยกวาดขันเรื่องการเรียนของบุตรหลาน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความในแบบวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบในวัยเรียน มี 2 ด้าน คือ ข้อความที่เป็นด้านบวก และข้อความที่เป็นด้านลบ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนจึงมี 2 ลักษณะดังนี้

ลักษณะด้านบวก ประกอบด้วยข้อ 3 การให้คะแนนให้จาก 6, 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับจาก จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ลักษณะด้านลบ ประกอบด้วยข้อ 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 การให้คะแนนให้จาก 1, 2, 3, 4, 5, 6 ตามลำดับจาก จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ส่งเสริมความสำเร็จในชีวิตของบุตรของตน ไม่จำเป็นต้องพึ่งอำนาจจากภายนอก หรือโชคเคราะห์ ความบังเอิญ แบบวัดนี้ นำมาจากแบบวัดความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ใช้ในงานวิจัยของ งามตา วรินทร์านนท์ (2536) เรื่องลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร แบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยคคำถาม 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .63 และเมื่อนำมาใช้ในงานวิจัยนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .66

ตัวอย่าง แบบวัดความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

(0) พ่อแม่ที่โชคดีเท่านั้น จึงจะมีลูกเป็นเด็กดีและเรียนเก่ง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความในแบบวัดความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก มี 2 ด้าน คือ ข้อความที่เป็นด้านบวก และข้อความที่เป็นด้านลบ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนน จึงมี 2 ลักษณะดังนี้					

ลักษณะด้านบวก ประกอบด้วยข้อ 1, 3, 5, 6, 10 การให้คะแนนให้จาก 6, 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับจาก จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2.2.17.2 ข้อความด้านลบ ประกอบด้วยข้อ 2, 4, 7, 8, 9 การให้คะแนนให้จาก 1, 2, 3, 4, 5, 6 ตามลำดับจาก จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การคิดคะแนน คิดโดยรวมคะแนนทุกข้อในแบบวัดความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก พิสูจน์คะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน โดยผู้ปกครองที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กมาก ส่วนผู้ปกครองที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กน้อย

2.3 การหาคุณภาพเครื่องมือ

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทำการหาคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบวัดที่สร้างขึ้น 7 ฉบับ คือ แบบวัดกลุ่มพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้บุตรหลาน และแบบวัดพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน แบบวัดกลุ่มลักษณะสถานการณ์ ได้แก่ แบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน แบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว แบบวัดภาระทางบ้าน และแบบวัดการรับรู้ความสามารถในการ

ตารางที่ 2.1 แสดงคุณภาพของเครื่องมือวัดแบบพิสัยค่า t และ พิสัยค่า r

แบบวัด	พิสัยค่า t	พิสัยค่า r	ค่าความเชื่อมั่น
1. พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้	2.73 ถึง 7.40	.09 ถึง .65	.70
2. พฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน	6.27 ถึง 8.77	.41 ถึง .77	.88
3. ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน	2.24 ถึง 7.85	.08 ถึง .60	.75
4. ภาระทางบ้าน	1.85 ถึง 9.02	.05 ถึง .67	.81
5. การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว	4.54 ถึง 7.80	.27 ถึง .71	.84
6. การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน	0.93 ถึง 10.18	-.02 ถึง .63	.75
7. สุขภาพจิต	3.32 ถึง 7.75	.16 ถึง .64	.84
8. ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	3.33 ถึง 8.00	.29 ถึง .48	.72
9. การปรับตัวทางจิตสังคม	2.76 ถึง 7.24	.25 ถึง .68	.80
10. ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน	4.28 ถึง 7.97	.16 ถึง .66	.87
11. ทักษะที่ดีต่อบุตร	5.14 ถึง 11.08	.34 ถึง .62	.79
12. ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร	3.83 ถึง 5.56	.06 ถึง .51	.66

ตารางที่ 2.2 แสดงคุณภาพของเครื่องมือวัดแบบ D-index และ P-index

แบบวัด	พิสัยค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (D – index)	พิสัยค่าความยากรายข้อ (P – index)	ค่าความเชื่อมั่น
13. ความรู้เกี่ยวกับ พัฒนาการเด็กวัยเด็กโต	0.03 ถึง 0.50	0.15 ถึง 0.97	.01

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย ทำการขอหนังสือจากทางสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงทางโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง และ เมื่อได้รับการตอบรับหรือได้รับอนุญาตแล้ว จึงทำการประสานกับทางโรงเรียนหรือครูผู้รับผิดชอบ ในแต่ละชั้นเรียนโดยตรง เพื่อทำการนัดวันที่จะนำแบบสอบถามและแบบวัดไปทำการเก็บข้อมูล โดย

ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้ควบคุมการตอบด้วยตนเอง ซึ่งผู้วิจัยจะมีการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบถามและแบบวัดอย่างละเอียดให้กับผู้ช่วยวิจัยได้เข้าใจอย่างถูกต้อง ก่อนจะทำการเก็บข้อมูล

2.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ซึ่งใช้สถิติดังนี้

2.5.1 สถิติอนุมาน (Inferential Statistics)

เพื่อทดสอบสมมติฐานซึ่ง มี 2 ลักษณะ คือ

2.5.1.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (Three - Way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1, 2, 3, และ 4 และถ้าพบผลที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ต่อไป

2.5.1.2 การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis : MRA) ด้วยวิธี Stepwise และ Total Standard (Enter) โดยใช้เกณฑ์แตกต่างของเปอร์เซ็นต์ทำนายที่เท่ากับ หรือมากกว่า 5 % (Cohen, 1977: 413-414) สำหรับสมมติฐานที่ 5 และใช้เกณฑ์แตกต่างของเปอร์เซ็นต์ทำนายที่เท่ากับ หรือมากกว่า 10 % (Cohen, 1977: 413-414) สำหรับสมมติฐานที่ 6

2.5.2 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)

ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลังของผู้ปกครอง

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง "ปัจจัยทางจิตสังคมและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง" เป็นการวิจัยเชิงสัมพันธ์ - เปรียบเทียบ ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ในจังหวัดราชบุรี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงปัจจัยด้านลักษณะสถานการณ์ด้านครอบครัวและโรงเรียน จิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะทางชีวสังคมภูมิหลัง ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง และมากน้อยเพียงใด

ในส่วนต่อไปนี้จะนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มนำเสนอลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เข้าใจลักษณะของผู้ปกครองที่ถูกศึกษา ตามด้วยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ ประกอบด้วยผู้ปกครองนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 จำนวนทั้งสิ้น 360 คน มีลักษณะเบื้องต้นซึ่งแบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง 8 กลุ่ม ดังนี้ (ตารางที่ 3.1) 1) แบ่งตามเพศของผู้ปกครอง โดยแบ่งเป็น กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 29.17 และกลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 70.83 2) แบ่งตามอายุของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองที่ศึกษามีอายุระหว่าง 17 ปี ถึง 65 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 36 ปี เมื่อใช้ค่าเฉลี่ยเป็นตัวแบ่ง สามารถแบ่งผู้ปกครองออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย เป็นผู้ปกครองที่มีอายุน้อยกว่า หรือเท่ากับ 36 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.78 และกลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก เป็นผู้ปกครองที่มีอายุมากกว่า 36 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.22 3) แบ่งตามการศึกษาของผู้ปกครอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นตัวแบ่ง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11 ปี ผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อยกว่า หรือเท่ากับ 11 ปี ถือว่าเป็นกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย คิดเป็นร้อยละ 50 และ ผู้ปกครองที่มีการศึกษามากกว่า 11 ปี ถือว่าเป็นกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก คิดเป็นร้อยละ 50 4) แบ่งตามระดับรายได้ของครอบครัว โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18,400 บาท เมื่อใช้ค่าเฉลี่ย

7) แบ่งตามเพศของบุตรที่ดูแล โดยแบ่งเป็น กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และ 8) แบ่งตามลำดับการเกิดของบุตรที่ดูแล โดยแบ่งเป็น กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก คิดเป็นร้อยละ 59.72 และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น คิดเป็นร้อยละ 40.28

สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองเพศหญิงมากกว่าผู้ปกครองเพศชาย มีอายุน้อย มีจำนวนผู้ที่มีการศึกษามากและน้อยเท่ากัน มีรายได้ของครอบครัวน้อย มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย มีจำนวนเด็กในความดูแลน้อย มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรกมากกว่าบุตรลำดับอื่น และมีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย และเพศหญิงจำนวนเท่ากัน

3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของจิตลักษณะตามสถานการณ์ และ พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ตามระดับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง กับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ที่แตกต่างกัน

ในส่วนนี้ได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three – Way Analysis of Variance) ของจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน และ ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร) และ พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 2 ด้าน (พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร และพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน) โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน หมายถึง การที่ผู้ปกครองมีความรู้สึกว่าตนกับบุตรหลานมีการติดต่อกัน มีความเข้าใจกัน มีการช่วยเหลือสนับสนุนกัน รวมทั้งการขัดแย้ง และการที่ผู้ปกครองรู้สึกว่าตนไม่เข้าใจเด็ก พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดมีค่า 26 คะแนน ถึง 60 คะแนน ซึ่งคะแนนที่ได้ ถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 50.31 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.84 คะแนน ซึ่งผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก และผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า หรือเท่ากับค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย

การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว หมายถึง การที่บุคคลได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวให้รับผิดชอบในการดูแลบุตร ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น การช่วยแก้ปัญหา การให้ข้อมูลป้อนกลับหรือให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหา 2) ด้านอารมณ์ เช่น การปลอบโยน การให้ความเป็นห่วงเป็นใย หรือการยอมรับ และ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ รวมทั้งเงิน และแรงงาน พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดมีค่า 14 คะแนน ถึง 71 คะแนน ซึ่งคะแนนที่ได้ ถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 52.39 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.89 คะแนน ซึ่งผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก และผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า หรือเท่ากับค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย

การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน หมายถึง ปริมาณการรับรู้สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวย หรือขัดขวางผู้ปกครองในการติดต่อกับโรงเรียน โดยรับรู้ว่าคุณสะดวกในการติดต่อกับโรงเรียนนั้น ขึ้นอยู่กับตนเอง และอยู่ภายใต้การควบคุมของตน พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดมีค่า 29 คะแนน ถึง 60 คะแนน ซึ่งคะแนนที่ได้ ถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 46.79 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.54 คะแนน ซึ่ง ผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก และผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า หรือเท่ากับค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ทำการวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ซึ่งกลุ่มย่อยมีดังนี้ 1) แบ่งตามเพศของผู้ปกครอง คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย และกลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง 2) แบ่งตามเพศของบุตรที่ดูแล คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง 3) แบ่งตามอายุของผู้ปกครอง คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก 4) แบ่งตามจำนวนเด็กในความดูแล คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก 5) แบ่งตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก 6) แบ่งตามลำดับการเกิดของบุตรที่ดูแล คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น 7) แบ่งตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และ 8) แบ่งตามระดับรายได้ของครอบครัว คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้ของครอบครัวน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้ของครอบครัวมาก กลุ่มย่อยทั้งหมดรวมเป็น 16 กลุ่ม ซึ่งการวิเคราะห์จะเสนอผลตามตัวแปรดังนี้

3.2.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรม

รับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ตามระดับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน

ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน หมายถึง การที่ผู้ปกครองประเมินค่าของการรับผิดชอบบุตร ว่าเป็นสิ่งที่ดี หรือเป็นสิ่งที่ไม่ดี มีโทษ หรือมีประโยชน์ มากน้อยเพียงใด และ ความรู้สึกที่ผู้ปกครองมีต่อการรับผิดชอบบุตร ว่าชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ มากน้อยเพียงใด รวมถึงความพร้อมของผู้ปกครองในการที่จะรับผิดชอบบุตร ว่ามีมากน้อยเพียงใด ตัวแปรนี้มีลักษณะเป็นคะแนนแบบต่อเนื่อง พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดนี้มีค่า 43 คะแนน ถึง 90 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 75.33 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.57 คะแนน ซึ่งผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมสูง เป็นผู้ปกครองที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง พบว่า ในกลุ่มรวมคะแนนทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัวทั้งสามตัว คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน (ตารางที่ 3.2) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย 2) ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย และ 3) ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย

เมื่อทำการวิเคราะห์กลุ่มย่อยอีก 16 กลุ่ม (ตารางที่ 3.2) พบว่า คะแนนทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัวทั้งสามตัว เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อยพบผลนี้ในทุกกลุ่มย่อย 2) ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย พบผลนี้ใน 9 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่ม ผู้ปกครองเพศหญิง

กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย
 กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก

ตารางที่ 3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรม
 รับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ตามระดับของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับ
 บุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้
 ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และ
 ค่าเฉลี่ยของทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ตามระดับของตัวแปร
 อิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)

(ตอนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	แสดงค่าเอฟ							%ทำนาย
		ความ สัมพันธ์	สนับสนุน ทางสังคม	รับรู้ ความสามารถ	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
รวม	360	40.09***	10.84***	49.64***	< 1	2.17	1.41	< 1	31.7
ผปค.ชาย	105	14.75***	2.97	10.49**	2.78	1.22	< 1	< 1	40.9
ผปค.หญิง	255	25.99***	6.17*	35.75***	< 1	< 1	2.02	< 1	29.4
บุตรชาย	180	14.37***	5.05*	28.63***	< 1	1.73	1.69	< 1	31.6
บุตรหญิง	180	22.07***	4.73*	15.27***	< 1	< 1	< 1	< 1	33.2
ผปค.อายุน้อย	190	19.17***	13.57***	30.08***	< 1	3.16	3.29	1.93	33.3
ผปค.อายุมาก	170	19.86***	< 1	21.12***	< 1	< 1	< 1	< 1	33.0
เด็กดูแลน้อย	254	28.71***	8.40**	32.19***	< 1	7.96**	2.44	< 1	31.4
เด็กดูแลมาก	106	11.97***	2.57	14.45***	< 1	1.86	< 1	< 1	37.4
คนในคค.น้อย	234	44.16***	8.22**	26.80***	1.52	5.34*	< 1	1.72	39.2
คนในคค.มาก	126	8.03**	1.61	24.31***	< 1	< 1	1.15	< 1	28.6
บุตรคนแรก	215	19.91***	10.86***	29.75***	< 1	4.37*	2.61	1.70	32.3
บุตรลำดับอื่น	145	19.90***	< 1	19.70***	< 1	< 1	< 1	< 1	33.9
ศึกษาน้อย	180	17.66***	10.49***	41.44***	1.91	< 1	< 1	< 1	37.8
ศึกษามาก	180	14.50***	3.18	8.75**	3.65	4.75*	< 1	< 1	27.7
รายได้น้อย	217	48.49***	2.16	15.42***	< 1	1.09	< 1	< 1	37.3
รายได้มาก	143	4.62*	6.11*	24.68***	< 1	5.4*	2.79	< 1	30.9

มีนัยสำคัญที่ระดับ *.05, **.01, ***.001

(ตอนที่ 2)

กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยทัศนคติที่คัดต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
รวม	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 77.60		น้อย = 71.80
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 76.21		น้อย = 73.19
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 77.93		น้อย = 71.48
ผู้ปกครองชาย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 77.93		น้อย = 71.24
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 77.41		น้อย = 71.76
ผู้ปกครองหญิง	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 77.65		น้อย = 71.96
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 76.19		น้อย = 73.42
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 78.14		น้อย = 71.47
ดูแลบุตรชาย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 77.34		น้อย = 72.56
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 76.37		น้อย = 73.54
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 78.33		น้อย = 71.58
ดูแลบุตรหญิง	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 78.06		น้อย = 71.21
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 76.22		น้อย = 73.05
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 77.48		น้อย = 71.79
ผู้ปกครองอายุน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 76.74		น้อย = 71.00
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 76.29		น้อย = 71.46
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 77.47		น้อย = 70.27
ผู้ปกครองอายุมาก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 78.55		น้อย = 72.79
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 78.64		น้อย = 72.70
มีเด็กดูแลน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 77.47		น้อย = 71.93
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 76.20		น้อย = 73.21
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 77.63		น้อย = 71.77
มีเด็กดูแลมาก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 78.45		น้อย = 71.68
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 78.78		น้อย = 71.35
สมาชิกครอบครัวน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 79.34		น้อย = 72.48
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 77.39		น้อย = 74.43
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 78.59		น้อย = 73.24
สมาชิกครอบครัวมาก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 75.00		น้อย = 69.97
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 76.86		น้อย = 68.11
ดูแลบุตรคนแรก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 77.19		น้อย = 71.77
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 76.48		น้อย = 72.48
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 77.79		น้อย = 71.17
ดูแลบุตรลำดับอื่น	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 78.35		น้อย = 72.01
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 78.33		น้อย = 72.03

(ตอนที่ 2) ต่อ

กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
การศึกษาน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 77.13		น้อย = 71.93
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 76.53		น้อย = 72.52
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 78.51		น้อย = 70.55
การศึกษามาก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 77.89		น้อย = 72.35
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 77.27		น้อย = 72.97
รายได้ครอบครัวน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 79.34		น้อย = 71.24
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 77.58		น้อย = 73.01
รายได้ครอบครัวมาก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 76.20		น้อย = 72.84
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 76.45		น้อย = 72.58
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 78.41		น้อย = 70.63

กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และ 3) ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย พบผลนี้ในทุกกลุ่มย่อย

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (ตารางที่ 3.2) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย (ตารางที่ 1 ภาคผนวก ข) พบว่ามีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 5 คู่ และทุกคู่เป็นคู่ที่สำคัญ โดยในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อยพบว่า 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมากด้วย เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมากด้วย เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย 3) ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมากด้วย เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน

มากกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงข้าม ผลในข้อ 1 ถึง 3 นี้ ยังพบในทุกกลุ่มย่อยที่กล่าวมาข้างต้นอีกด้วย 4) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย แต่ยังมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย ผลเช่นนี้ยังพบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก 5) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย แต่หากยังมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมากอยู่ ก็ยังเป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย ผลเช่นนี้ยังพบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากที่สุด ซึ่งผลดังกล่าวยังปรากฏในทุกกลุ่มย่อยที่กล่าวมาข้างต้นอีกด้วย และยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อยที่สุด โดยผลเช่นนี้ยังพบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่พบว่า ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก คือประการแรก ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และ 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก 2 ประการ คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก ประการที่สอง กลุ่มผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 7 กลุ่มย่อยคือ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และ 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และประการที่สาม กลุ่มผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 5 กลุ่มย่อยคือ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย

2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และ 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามากที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก

3.2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ตามระดับของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน

ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร หมายถึง ปริมาณความเชื่อที่ผู้ปกครองเชื่อว่า ตนเองสามารถให้การปลูกฝังอบรมบ่มนิสัยที่ดีให้แก่บุตรได้มาก สามารถที่จะเลี้ยงดูเด็กเพื่อให้เด็กเติบโตเป็นคนดีและคนเก่งได้ตามที่ตนปรารถนา รวมถึงเชื่อว่าการอบรมเลี้ยงดูบุตรของตนมีส่วนส่งเสริมความสำเร็จในชีวิตของบุตรของตน ไม่จำเป็นต้องพึ่งอำนาจจากภายนอก หรือโชคเคราะห์ ความบังเอิญ พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดนี้มีค่า 30 คะแนน ถึง 60 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 48.04 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.69 คะแนน ซึ่งผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมสูงเป็นผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง พบว่า ในกลุ่มรวมคะแนนความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัว สองตัว คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน (ตารางที่ 3.3) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย 2) ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย

เมื่อทำการวิเคราะห์กลุ่มย่อยอีก 16 กลุ่ม (ตารางที่ 3.3) พบว่า คะแนนความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัวทั้งสามตัว และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย พบผลนี้ใน 8 กลุ่มย่อย โดยมีกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้ครัวเรือนน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น กลุ่มผู้ปกครองที่มี

เด็กในความดูแลน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก 2) ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า

ตารางที่ 3.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ตามระดับของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และ ค่าเฉลี่ยของความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)

(ตอนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	แสดงค่าเอฟ							%ทำนาย
		ความ สัมพันธ์	สนับสนุนทาง สังคม	รับรู้ ความสามารถ	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
				๑					
รวม	360	12.59***	3.11	11.69***	< 1	4.51 [*]	< 1	< 1	12.7
สปค.ชาย	105	20.25***	< 1	< 1	1.94	9.69**	11.71***	1.57	31.9
สปค.หญิง	255	3.75	< 1	12.04***	< 1	2.01	1.00	< 1	10.7
บุตรชาย	180	3.77	2.45	6.88**	< 1	5.58 [*]	< 1	< 1	12.2
บุตรหญิง	180	8.50**	< 1	4.13 [*]	< 1	< 1	< 1	< 1	15.2
สปค.อายุน้อย	190	3.59	3.18	12.39***	< 1	< 1	< 1	< 1	14.4
สปค.อายุมาก	170	13.37***	< 1	2.93	< 1	8.21**	1.08	< 1	15.8
เด็กดูแลน้อย	254	9.36**	7.96**	15.96***	< 1	4.23 [*]	< 1	< 1	18.8
เด็กดูแลมาก	106	3.74	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	7.8
คนในคค.น้อย	234	9.94**	1.93	5.89 [*]	< 1	1.69	< 1	< 1	13.8
คนในคค.มาก	126	2.22	1.89	5.77 [*]	< 1	2.64	< 1	< 1	12.8
บุตรคนแรก	215	< 1	9.74**	8.23**	< 1	< 1	< 1	< 1	14.0
บุตรลำดับอื่น	145	15.84***	< 1	3.52	< 1	9.44**	< 1	< 1	20.0
ศึกษาน้อย	180	7.73**	< 1	8.56**	< 1	2.22	< 1	< 1	15.0
ศึกษามาก	180	2.53	3.54	< 1	1.63	< 1	< 1	2.41	9.3
รายได้น้อย	217	16.22***	< 1	6.89**	< 1	8.69**	1.42	< 1	20.3
รายได้มาก	143	< 1	1.09	2.82	< 1	< 1	< 1	< 1	4.8

มีนัยสำคัญที่ระดับ *.05, **.01, ***.001

(ตอนที่ 2)

กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
รวม	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 49.06		น้อย = 46.88
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน	มาก = 49.02		น้อย = 46.92
ผู้ปกครองชาย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 51.76		น้อย = 46.69
ผู้ปกครองหญิง	รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน	มาก = 49.01		น้อย = 46.45
ดูแลบุตรชาย	รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน	มาก = 49.21		น้อย = 46.96
ดูแลบุตรหญิง	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 49.48		น้อย = 46.67
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน	มาก = 49.06		น้อย = 47.09
ผู้ปกครองอายุน้อย	รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน	มาก = 49.85		น้อย = 47.04
ผู้ปกครองอายุมาก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 49.09		น้อย = 45.57
มีเด็กดูแลน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 49.01		น้อย = 46.84
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 48.93		น้อย = 46.92
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน	มาก = 49.34		น้อย = 46.51
สมาชิกครอบครัวน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 48.85		น้อย = 46.20
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน	มาก = 48.54		น้อย = 46.51
สมาชิกครอบครัวมาก	รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน	มาก = 49.73		น้อย = 47.43
ดูแลบุตรคนแรก	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 48.97		น้อย = 46.61
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน	มาก = 48.88		น้อย = 46.71
ดูแลบุตรลำดับอื่น	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 50.26		น้อย = 46.19
การศึกษาน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 47.87		น้อย = 45.39
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน	มาก = 47.93		น้อย = 45.33
รายได้ครอบครัวน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 49.36		น้อย = 45.94
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน	มาก = 48.77		น้อย = 46.54

ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย พบผลนี้ใน 2 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย และ 3) ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย พบผลนี้ใน 10 กลุ่มย่อย โดยมีกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย

จากการศึกษาพบว่าคะแนนของความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น กลุ่ม

ผู้ปกครองที่มีอายุมาก กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรชาย (ตารางที่ 3.3) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 2 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 3 คู่ และทุกคู่เป็นคู่ที่สำคัญ คือ 1) ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก และมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมากด้วย เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงกันข้าม 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย เป็นผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อยที่สุด ผลทั้งหมดเช่นนี้ในข้างต้นยังปรากฏในทุกกลุ่มย่อยที่กล่าวมาข้างต้นอีกด้วย

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองเพศชาย (ตารางที่ 3.3) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 3 ภาคผนวก ข) พบว่ามีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 3 คู่ และทุกคู่เป็นคู่ที่สำคัญ โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมากด้วย เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงกันข้าม และ 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรม

เลี้ยงดูบุตรมากที่สุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่พบว่า ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ผลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากที่สุด คือ ประการแรก ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 9 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย 8) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย และ 9) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชายที่รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย ประการที่สอง ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก ผลเช่นนี้ปรากฏใน 3 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก 3) กลุ่มผู้ปกครองเพศชายที่รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก และ ประการที่สาม ผู้ปกครองที่รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 8 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายไ้มาก 7) ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย 6 ประเภท คือ ก) ผู้ปกครองเพศชาย ข) ผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย ค) ผู้ปกครองที่มีอายุมาก ง) ผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย จ) ผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น ฉ) ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย และ 8) ผู้ปกครองเพศชายที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก

3.2.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามระดับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน

พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองในการสนับสนุนการเรียนรู้ของบุตรใน 2 ด้าน คือ 1) การส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น การให้ความรู้เพิ่มเติม การช่วยสอนหรืออธิบาย การทบทวนบทเรียน การให้เรียนพิเศษ การอธิบายให้เห็นความสำคัญของการเรียน การติดตามผลการเรียน การติดต่อและพบครูเพื่อทราบถึงปัญหาและความก้าวหน้าในการเรียน และ 2) การส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านการสนับสนุนด้านอารมณ์ เช่น การให้กำลังใจเมื่อเด็กมีปัญหาในการเรียน การให้รางวัลและการชมเชย พุดคุยกับเด็กถึง

ปัญหาที่เกิดขึ้น ขอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก เป็นต้น ตัวแปรนี้มีลักษณะเป็นคะแนนแบบต่อเนื่อง พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดนี้มีค่า 29 คะแนน ถึง 60 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 48.57 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.04 คะแนน ซึ่งผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมสูง เป็นผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มาก

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง พบว่า ในกลุ่มรวมคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัวทั้งสามตัว คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน (ตารางที่ 3.4) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย 2) ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย และ 3) ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย

เมื่อทำการวิเคราะห์กลุ่มย่อยอีก 16 กลุ่ม (ตารางที่ 3.4) พบว่า คะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัวทั้งสามตัวเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย พบผลนี้ในทุกกลุ่มย่อยที่ศึกษา 2) ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย พบผลนี้ในกลุ่มรวม และ 8 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย และ 3) ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย พบผลนี้ในกลุ่มรวม และ 9 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ยังแปรปรวนไปตาม ปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และการรับรู้ ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และกลุ่มผู้ ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย (ตารางที่ 3.4) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วย วิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย (ตารางที่ 4 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 5 คู่ โดยมีกลุ่มที่สำคัญเพียง 4 คู่ คือ 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มี

ตารางที่ 3.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตาม ระดับของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคม จากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และ ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามระดับ ของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดี่ยว (ตอนที่ 2)

(ตอนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	แสดงค่าเอฟ							%ทำนาย
		ความ สัมพันธ์	สนับสนุนทาง สังคม	รับรู้ ความสามารถ	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
				๑					
รวม	360	58.06***	9.27**	10.07**	< 1	< 1	1.04	1.81	25.1
ผปค.ชาย	105	8.02**	2.53	3.47	< 1	< 1	< 1	< 1	29.2
ผปค.หญิง	255	50.55***	6.47*	6.43*	< 1	1.30	< 1	3.72	25.9
บุตรชาย	180	29.44***	3.82	5.45*	< 1	1.15	< 1	4.28*	25.3
บุตรหญิง	180	22.61***	5.50*	2.28	1.56	< 1	1.86	< 1	28.1
ผปค.อายุน้อย	190	42.22***	7.36**	11.45***	< 1	3.06	< 1	1.15	31.2
ผปค.อายุมาก	170	16.71***	2.72	2.16	< 1	1.25	< 1	< 1	17.8
เด็กดูแลน้อย	254	54.60***	12.10***	3.06	< 1	2.03	< 1	< 1	30.5
เด็กดูแลมาก	106	10.40**	< 1	6.65*	1.25	< 1	< 1	3.90	24.5
คนในคค.น้อย	234	47.99***	10.91***	1.01	< 1	4.64*	1.94	3.27	31.6
คนในคค.มาก	126	13.77***	2.33	12.34***	< 1	2.37	< 1	< 1	24.7
บุตรคนแรก	215	42.41***	9.48**	3.95*	< 1	< 1	< 1	3.33	29.1
บุตรลำดับอื่น	145	14.50***	< 1	7.19**	< 1	< 1	< 1	< 1	21.4
ศึกษาน้อย	180	45.17***	4.97*	3.78	< 1	4.07*	< 1	1.37	30.8
ศึกษามาก	180	15.65***	3.03	2.61	< 1	< 1	< 1	< 1	18.0
รายได้น้อย	217	34.17***	5.55*	6.79**	< 1	2.46	2.05	< 1	31.1
รายได้มาก	143	9.48**	< 1	8.35**	1.63	3.43	< 1	< 1	18.2

มีนัยสำคัญที่ระดับ *.05, **.01, ***.001

(ตอนที่ 2)

กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
รวม	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 50.50		น้อย = 45.89
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 49.12		น้อย = 47.27
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 49.16		น้อย = 47.23
ผู้ปกครองชาย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 49.54		น้อย = 46.26
ผู้ปกครองหญิง	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 50.92		น้อย = 45.72
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 49.25		น้อย = 47.39
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 49.24		น้อย = 47.39
ดูแลบุตรชาย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 50.63		น้อย = 45.83
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 49.26		น้อย = 47.20
ดูแลบุตรหญิง	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 50.29		น้อย = 46.01
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 49.20		น้อย = 47.09
ผู้ปกครองอายุน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 50.45		น้อย = 45.09
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 48.89		น้อย = 46.65
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 49.17		น้อย = 46.37
ผู้ปกครองอายุมาก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 50.71		น้อย = 47.01
มีเด็กดูแลน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 50.37		น้อย = 45.73
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 49.14		น้อย = 46.96
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 50.95		น้อย = 46.26
มีเด็กดูแลมาก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 50.95		น้อย = 46.26
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 50.49		น้อย = 46.73
สมาชิกครอบครัวน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 50.52		น้อย = 45.48
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 49.20		น้อย = 46.80
สมาชิกครอบครัวมาก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 50.26		น้อย = 46.14
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 50.15		น้อย = 46.25
ดูแลบุตรคนแรก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 50.73		น้อย = 45.62
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 49.39		น้อย = 46.97
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 48.96		น้อย = 47.40
ดูแลบุตรลำดับอื่น	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 50.20		น้อย = 46.48
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 49.65		น้อย = 47.03
การศึกษาน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 50.10		น้อย = 44.27
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 48.15		น้อย = 46.22
การศึกษามาก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 51.23		น้อย = 47.76
รายได้ครอบครัวน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 49.76		น้อย = 44.79
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 48.27		น้อย = 46.27
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 48.38		น้อย = 46.17

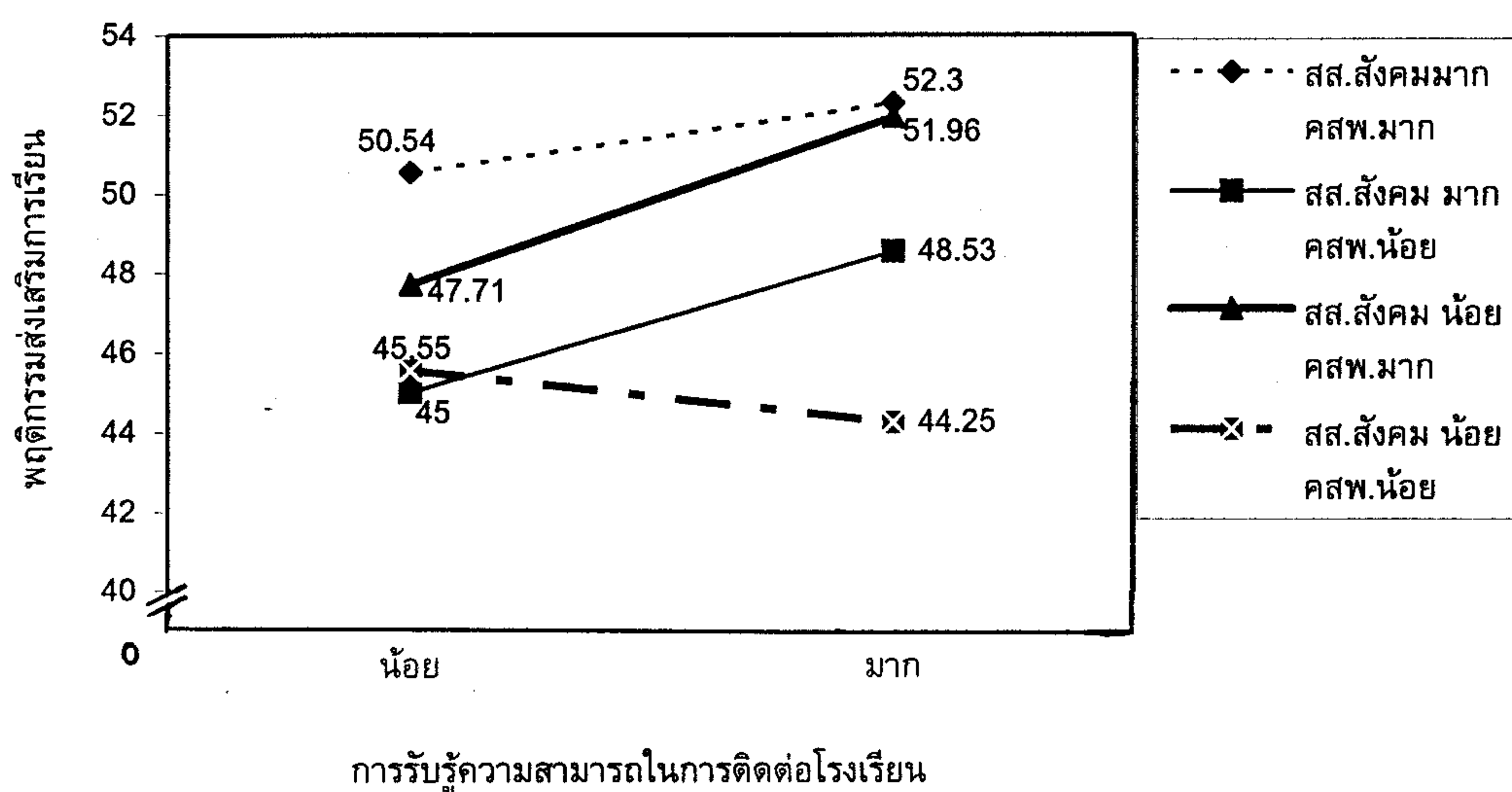
(ตอนที่ 2) ต่อ

กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
รายได้ครอบครัวมาก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 51.08		น้อย = 48.45
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 51.00		น้อย = 48.53

ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย 2) ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงกันข้าม 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย และ 4) ในหมู่ผู้ปกครองที่แม้จะมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย หากยังเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากที่สุด ผลทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ยังปรากฏในกลุ่มผู้ปกครองที่มีศึกษาน้อยอีกด้วย

นอกจากนี้คะแนนของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางระหว่าง ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเพศชาย (ตารางที่ 3.4) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 4 และแผนภูมิที่ 3.1 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 16 คู่ แต่มีคู่ที่สำคัญเพียง 7 คู่ โดยพบว่า 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก แต่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่ได้รับ

การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย และรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย 4) ในหมู่ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก และรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย 5) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย และได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก ผู้ที่รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย 6) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย และรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย และ 7) ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก และรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงข้าม

แผนภูมิที่ 3.1 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณาตามการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มาก คือ ประการแรก ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 3 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และ 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย 3 ประเภท คือ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมากและรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ข) กลุ่มผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อยแต่รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก และ ค) กลุ่มผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก แต่รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย ประการที่สอง ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 9 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย 8) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย และ 9) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชายที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อยแต่รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ประการที่สาม ผู้ปกครองที่รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 9 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น 8) ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก 2 ประเภท คือ ก) ผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย ข) ผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และ 9) ผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชายที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมากแต่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย

3.2.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตร ให้แก่ทางโรงเรียน ตามระดับของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน

พฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน หมายถึง การที่พ่อแม่ผู้ปกครองละเลยไม่ดูแลเอาใจใส่ต่อบุตรหลานของตนอย่างเต็มที่ บกพร่องต่อหน้าที่ใน 2 ด้าน คือ 1) ด้านการ

อบรมบ่มนิสัย เช่น การสอนให้เป็นคนซื่อสัตย์ไม่ลักขโมย การเล่านิทานสอนใจถึงการทำความดี และผลของการทำความดี สอนมารยาท เช่น การพูดจาไพเราะ อ่อนน้อมถ่อมตน และเคารพผู้ใหญ่ สอนให้ตรงต่อเวลาและมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ สอนให้รู้จักเชื่อฟังและเป็นคนประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย เป็นต้น และ 2) ด้านการดูแลด้านสุขภาพอนามัยของบุตรหลาน เช่น การที่ผู้ปกครองไม่สนใจต่อสุขภาพอนามัยของบุตรหลาน ไม่พาไปตรวจสุขภาพ ไม่ติดตามการได้รับวัคซีน รวมถึงการออกกำลังกาย การรับประทานอาหาร การทำความสะอาดร่างกาย การดูแลฟัน และสายตา เป็นต้น พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดนี้มีค่า 36 คะแนน ถึง 84 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 71.77 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.76 คะแนน ซึ่งผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมสูงเป็นผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง พบว่า ในกลุ่มรวมคะแนนพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัว สองตัว คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน (ตารางที่ 3.5) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย 2) ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย

เมื่อทำการวิเคราะห์กลุ่มย่อยอีก 16 กลุ่ม (ตารางที่ 3.5) พบว่า คะแนนพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัวทั้งสามตัว และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย พบผลนี้ในทุกกลุ่มย่อย 2) ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย ผลนี้ปรากฏเฉพาะในกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และ 3) ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย พบผลนี้ใน 11 กลุ่มย่อย โดยมีกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็ก

ตารางที่ 3.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมผลักภาระการดูแล
บุตรให้แก่ทางโรงเรียน ตามระดับของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน
การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการ
ติดต่อกับโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และ ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม
ผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว
(ตอนที่ 2)

(ตอนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	แสดงค่าเอฟ							%ทำนาย
		ความ สัมพันธ์	สนับสนุนทาง สังคม	รับรู้ ความสามา รถ	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
รวม	360	60.00***	1.30	14.22***	1.99	< 1	< 1	2.89	23.7
ผปค.ชาย	105	8.76**	< 1	7.71**	< 1	< 1	2.68	< 1	31.0
ผปค.หญิง	255	47.18***	1.73	5.91*	< 1	1.13	1.43	1.60	23.3
บุตรชาย	180	46.33***	< 1	2.66	1.89	< 1	< 1	12.43***	28.7
บุตรหญิง	180	16.29***	< 1	8.26**	< 1	< 1	< 1	1.30	24.9
ผปค.อายุน้อย	190	28.83***	2.51	6.14*	< 1	7.13**	< 1	3.10	24.6
ผปค.อายุมาก	170	32.68***	< 1	12.67***	3.56	5.27*	< 1	< 1	29.3
เด็กดูแลน้อย	254	46.79***	3.82	3.70	< 1	5.34*	< 1	< 1	25.5
เด็กดูแลมาก	106	16.08***	< 1	10.48**	4.95*	3.50	< 1	3.33	32.2
คนในคค.น้อย	234	39.56***	1.31	2.82	< 1	1.74	< 1	1.86	24.0
คนในคค.มาก	126	21.27***	< 1	11.38***	1.66	< 1	< 1	1.15	27.5
บุตรคนแรก	215	37.86***	4.34*	2.79	2.17	3.43	< 1	4.58*	26.0
บุตรลำดับอื่น	145	21.28***	< 1	14.55***	< 1	1.30	< 1	< 1	27.6
ศึกษาน้อย	180	44.25***	< 1	5.29*	< 1	1.07	< 1	< 1	26.3
ศึกษามาก	180	15.44***	1.70	3.74	6.89**	< 1	< 1	2.64	19.8
รายได้น้อย	217	34.89***	< 1	10.11**	< 1	< 1	2.20	< 1	26.2
รายได้มาก	143	13.39***	< 1	4.90*	12.34***	< 1	3.94*	3.59*	26.1

มีนัยสำคัญที่ระดับ *.05, **.01, ***.001

(ตอนที่ 2)

กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมผลกระทการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
รวม	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 74.76		น้อย = 67.89
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 72.99		น้อย = 69.65
ผู้ปกครองชาย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 73.68		น้อย = 68.43
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 73.52		น้อย = 68.59
ผู้ปกครองหญิง	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 75.13		น้อย = 67.90
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 72.79		น้อย = 70.24
ดูแลบุตรชาย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 75.67		น้อย = 67.44
ดูแลบุตรหญิง	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 73.90		น้อย = 68.33
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 73.10		น้อย = 69.13
ผู้ปกครองอายุน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 74.53		น้อย = 67.79
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 72.72		น้อย = 69.61
ผู้ปกครองอายุมาก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 75.18		น้อย = 68.01
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 73.83		น้อย = 69.37
มีเด็กดูแลน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 74.56		น้อย = 68.03
มีเด็กดูแลมาก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 75.66		น้อย = 67.79
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 74.90		น้อย = 68.54
สมาชิกครอบครัวน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 74.69		น้อย = 67.43
สมาชิกครอบครัวมาก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 75.01		น้อย = 68.14
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 74.09		น้อย = 69.06
ดูแลบุตรคนแรก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 75.17		น้อย = 68.57
	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	มาก = 72.99		น้อย = 70.75
ดูแลบุตรลำดับอื่น	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 74.18		น้อย = 67.28
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 73.58		น้อย = 67.87
การศึกษาน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 74.46		น้อย = 65.46
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 71.52		น้อย = 68.40
การศึกษามาก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 75.48		น้อย = 70.99
รายได้ครอบครัวน้อย	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 73.93		น้อย = 66.32
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 72.18		น้อย = 68.08
รายได้ครอบครัวมาก	ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับบุตรหลาน	มาก = 75.65		น้อย = 71.56
	รับรู้ความสามารถในการติดต่อโรงเรียน	มาก = 74.84		น้อย = 72.37

หมายเหตุ: ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดพฤติกรรมผลกระทการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนสูง หมายถึง ผู้ที่มีพฤติกรรมผลกระทการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย

ที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น และกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (ตารางที่ 3.5) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (ตารางที่ 6 ภาคผนวก ข) พบว่ามีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 4 คู่ และทุกคู่เป็นคู่ที่สำคัญ โดยในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มากพบว่า 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย 2) ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก และได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมากด้วย เป็นผู้มีพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงข้าม ผลในข้อ 1 ถึง 2 ยังพบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มากอีกด้วย 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก และได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมากด้วย จะเป็นผู้มีพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยที่สุด นอกจากนี้ยังพบผลเพิ่มเติมในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก อีกด้วยว่า ในหมู่ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก จะเป็นผู้มีพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย

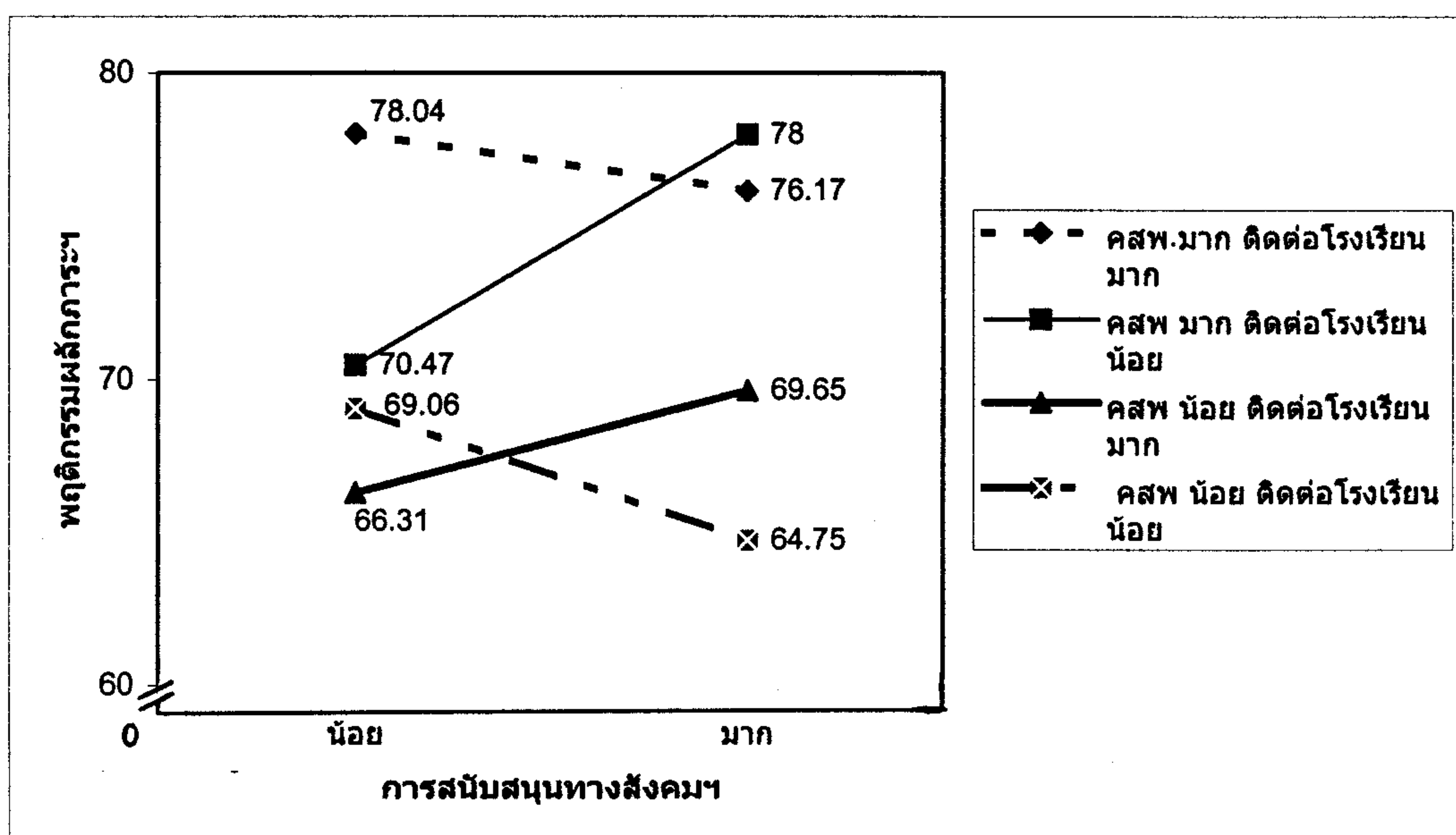
นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนเด็กในความดูแลน้อย (ตารางที่ 3.5) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย (ตารางที่ 7 ภาคผนวก ข) พบว่ามีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 5 คู่ โดยพบคู่ที่สำคัญเพียง 4 คู่ คือ 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมากด้วย เป็นผู้มีพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทาง

โรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย 2) ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก และมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมากด้วย เป็นผู้มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงข้าม 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย ผู้ที่ยังมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย ซึ่งผลทั้ง 3 ข้อ เช่นนี้ยังปรากฏในอีก 2 กลุ่มย่อยข้างต้นด้วย 4) ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก หากมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมากด้วย เป็นผู้มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย ผลเช่นนี้ยังปรากฏในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อยด้วย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก และมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมากด้วย เป็นผู้มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยที่สุด ผลเช่นนี้ยังพบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อยอีกด้วย นอกจากนี้ยังพบประเด็นที่น่าสนใจในกลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมากเพิ่มเติมดังนี้ (ตาราง 8 ภาคผนวก ข) คือ ในหมู่ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (ตารางที่ 3.5) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 9 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 2 คู่ โดยทั้งคู่เป็นคู่ที่สำคัญ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย ผู้ที่ยังมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย และ 2) ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก และยังมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมากด้วย เป็นผู้มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงข้าม

นอกจากนี้คะแนนของพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางระหว่าง ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การ

สนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเพศชาย และผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก (ตารางที่ 3.5) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย (ตารางที่ 10 ภาคผนวก ข และแผนภูมิที่ 3.2) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 17 คู่ แต่มีคู่ที่สำคัญเพียง 7 คู่ โดยพบว่า 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก และได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็น

ภาพที่ 3.2 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน พิจารณาตามการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย

ผู้ที่มีพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว

น้อย และรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย 4) ในหมู่ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก และรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย 5) ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก และรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงข้าม ผลในข้อ 1) ถึง 5) ยังปรากฏในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก 6) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย และได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก ผู้ที่รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก (ตารางที่ 11 ภาคผนวก ข) พบผลเพิ่มเติมอีกว่า ในหมู่ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก และรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย คือ ประการแรก ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวมและ 6 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามากที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก 4) กลุ่มผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก และรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย 3 ประเภท คือ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก และ ค) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก 2 ประเภท คือ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย และ ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และ 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก และรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย ประการที่สอง ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก ผลเช่นนี้ปรากฏใน 3 กลุ่มย่อย

ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก 2 ประเภท คือ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และ ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก แต่รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย 2 ประเภท คือ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย และ ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และ ประการที่สาม ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 10 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก 2 ประเภท คือ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย และ ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมากที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย 8) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มากที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย 9) กลุ่มผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก และได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย 2 ประเภท คือ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย และ ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และ 10) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย และ ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก

3.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และ พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ตามระดับของสุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ในส่วนนี้ได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three – Way Analysis of Variance) ของจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัวแปร (ทัศนคติที่ดีต่อบุตร ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน และ ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร) และ พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 2 ด้าน (พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร และ พฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ ทางโรงเรียน) โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

สุขภาพจิตดี หมายถึง การที่ผู้ปกครองรายงานว่า ตนไม่รู้สึกรู้สึกกังวลจนเกินเหตุ ไม่โกรธง่าย ไม่ตื่นตื้นง่าย มีสมาธิ และมีความกล้าในสิ่งที่สมควร และมีลักษณะดังต่อไปนี้ในปริมาณน้อย

ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก 2 ประเภท คือ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และ ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก แต่รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย 2 ประเภท คือ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย และ ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และ ประการที่สาม ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 10 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก 2 ประเภท คือ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย และ ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมากที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย 8) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มากที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย 9) กลุ่มผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก และได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย 2 ประเภท คือ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย และ ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และ 10) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย และ ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก

3.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และ พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ตามระดับของสุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ในส่วนนี้ได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three – Way Analysis of Variance) ของจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัวแปร (ทัศนคติที่ดีต่อบุตร ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน และ ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร) และ พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 2 ด้าน (พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร และ พฤติกรรมผลึกภาระการดูแลบุตรให้แก่ ทางโรงเรียน) โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

สุขภาพจิตดี หมายถึง การที่ผู้ปกครองรายงานว่า ตนไม่รู้สึกรู้สึกกังวลจนเกินเหตุ ไม่โกรธง่าย ไม่ตื่นเต้นง่าย มีสมาธิ และมีความกล้าในสิ่งที่สมควร และมีลักษณะดังต่อไปนี้ในปริมาณน้อย

คือ รู้สึกวิตกกังวลโดยไม่ทราบสาเหตุ มีอารมณ์รุนแรง ขาดความอดทน ตื่นเต้นง่าย นอนไม่หลับ เป็นต้น พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดมีค่า 30 คะแนน ถึง 89 คะแนน ซึ่งคะแนนที่ได้ ถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 66.77 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.27 คะแนน) ซึ่งผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตดีมาก และผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า หรือเท่ากับค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตดี น้อย

การปรับตัวทางจิตสังคมขั้น 5 (เอกลักษณ์แห่งอีโก้) หมายถึง โครงสร้างของบุคลิกภาพของบุคคลที่เกิดจากการที่บุคคลรู้จักตนเอง และการยอมรับตนว่ามีลักษณะที่คงที่ ในขณะที่เดียวกัน บุคคลก็เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามที่สังคมและวัฒนธรรมของตนกำหนดไว้ และมองเห็นว่า ลักษณะความรู้ ความสามารถ และความต้องการของตนนั้นสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และคนรอบข้าง ทำให้เกิดความมั่นใจว่าตนสามารถทำทุกอย่างได้ดีตามมาตรฐานของตนเองและของสังคมไปพร้อม ๆ กัน ส่วนการปรับตัวทางจิตสังคมขั้น 6 (ลักษณะสนิทชิดใกล้) หมายถึง การบรรลุความสามารถในการปรับตัว โดยสามารถมีความสัมพันธ์อย่างผูกมัด และลึกซึ้งกับบุคคลต่าง ๆ ทั้งต่างเพศและเพศเดียวกัน ผู้ที่มีลักษณะสนิทชิดใกล้มักจะเป็นผู้ที่ไวต่อความรู้สึก และความต้องการของคนรอบข้าง นอกจากนี้ยังเปิดเผยในความสัมพันธ์ฉันท์มิตรมากกว่าคนที่ไม่ได้มีลักษณะสนิทชิดใกล้ การปรับตัวทางจิตสังคมขั้น 7 หมายถึง การที่บุคคลเริ่มมีการสร้างขยายสิ่งต่าง ๆ ให้แก่รุ่นลูกหลานต่อไป พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดมีค่า 47 คะแนน ถึง 90 คะแนน ซึ่งคะแนนที่ได้ ถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 71.96 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.95 คะแนน) ซึ่งผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก และผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า หรือเท่ากับค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะคาดการณ์ไกลไปในอนาคต โดยคิดได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น ทั้งผลดีและผลเสีย และเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดในอนาคตนั้น และมีความสามารถในการควบคุมตนให้ดำเนินไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม อดได้รอได้ เพื่อผลที่ยิ่งใหญ่กว่าในอนาคต พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดมีค่า 25 คะแนน ถึง 60 คะแนน ซึ่งคะแนนที่ได้ ถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 47.56 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.92 คะแนน) ซึ่งผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า หรือเท่ากับค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ทำการวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ซึ่งกลุ่มย่อยมีดังนี้

- 1) แบ่งตามเพศของผู้ปกครอง คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย และ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง
- 2) แบ่งตามเพศของบุตรที่ดูแล คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง
- 3) แบ่งตามอายุของผู้ปกครอง คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก
- 4) แบ่งตามจำนวนเด็กในความดูแล คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก
- 5) แบ่งตาม จำนวนสมาชิกในครอบครัว คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก
- 6) แบ่งตามลำดับการเกิดของบุตรที่ดูแล คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น
- 7) แบ่งตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก

กลุ่มย่อยทั้งหมดรวมเป็น 16 กลุ่ม ซึ่งการวิเคราะห์จะเสนอผลตามตัวแปรดังนี้

3.3.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ทักษะที่ดีต่อบุตร ตามระดับ

ของสุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคมชั้น 5, 6 และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ทักษะที่ดีต่อบุตร หมายถึง ปริมาณความรู้สึกรักใคร่พอใจในตัวบุตร ซึ่งอาจเกิดจากการมองเห็นว่า บุตรมีลักษณะที่ดี นำความสุขความสบายมาสู่ตนและครอบครัว และยังหมายรวมถึงความพร้อมในอันที่จะส่งเสริมสนับสนุนบุตรอย่างเต็มความสามารถด้วย ตัวแปรนี้มีลักษณะเป็นคะแนนแบบต่อเนื่อง พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดนี้มีค่า 27 คะแนน ถึง 60 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 52.27 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.52 คะแนน ซึ่งผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมสูงเป็นผู้ปกครองที่มีทักษะที่ดีต่อบุตรมาก

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง พบว่า ในกลุ่มรวมคะแนนทักษะที่ดีต่อบุตร แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัวทั้งสามตัว คือ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ตารางที่ 3.6) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย 2) ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย และ 3) ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย

เมื่อทำการวิเคราะห์กลุ่มย่อยอีก 16 กลุ่ม (ตารางที่ 3.6) พบว่าคะแนนทักษะที่ดีต่อบุตร แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัวทั้งสามตัวเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของ

กลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย พบผลนี้ใน 8 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีสมาชิกในครอบครัวน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก 2) ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย พบผลนี้ใน 15 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย และ 3) ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก จะเป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย พบผลนี้ใน 15 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของทักษณคติที่ดีต่อบุตร ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง สุขภาพจิต และการปรับตัวทางจิตสังคม ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง และกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก (ตารางที่ 3.6) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง (ตารางที่ 12 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 3 คู่ และทุกคู่มีนัยสำคัญ คือ 1) ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก และมีการปรับตัวทางจิตสังคมมากด้วย เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงข้าม 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย และ 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย และมีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อบุตรน้อยที่สุด ผลทั้งหมดนี้ยังปรากฏในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมากด้วย

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของทักษณคติที่ดีต่อบุตร ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง สุขภาพจิต และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (ตารางที่ 3.6) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 13 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 5 คู่ แต่เป็นคู่ที่สำคัญเพียง 4 คู่ โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากด้วย เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย 2) ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากด้วย เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงข้าม 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดี

น้อย แต่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และ 4) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่คิน้อย

ตารางที่ 3.6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของทัศนคติที่ดีต่อบุตร ตามระดับของ
ความสุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ใน
กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของทัศนคติที่ดีต่อบุตร ตามระดับของ
ตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)

(ตอนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	แสดงค่าเอฟ							%ทำนาย
		สุขภาพ จิต	ปรับตัวทาง จิตสังคม	มุ่งอนาคต ควบคุมตน	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
รวม	360	7.89 ^{**}	25.15 ^{***}	24.77 ^{***}	2.51	< 1	< 1	< 1	27.9
ผปค.ชาย	105	2.12	4.68 [*]	13.00 ^{***}	< 1	< 1	< 1	1.03	34.5
ผปค.หญิง	255	5.01 [*]	14.86 ^{***}	15.28 ^{***}	5.05 [*]	< 1	< 1	1.95	26.5
บุตรชาย	180	4.42 [*]	10.97 ^{***}	9.25 ^{**}	1.45	< 1	< 1	< 1	30.4
บุตรหญิง	180	3.15	13.35 ^{***}	13.15 ^{***}	1.06	< 1	< 1	< 1	25.9
ผปค.อายุน้อย	190	< 1	6.54 [*]	15.95 ^{***}	< 1	< 1	< 1	1.77	26.6
ผปค.อายุมาก	170	8.82 ^{**}	22.28 ^{***}	9.15 ^{**}	2.72	< 1	< 1	< 1	33.6
เด็กดูแลน้อย	254	7.17 ^{**}	17.55 ^{***}	14.14 ^{***}	< 1	< 1	< 1	< 1	28.0
เด็กดูแลมาก	106	< 1	4.05 [*]	10.76 ^{***}	4.40 [*]	< 1	3.73	1.25	31.5
คนในคค.น้อย	234	6.06 [*]	17.99 ^{***}	12.27 ^{***}	1.62	< 1	1.18	< 1	26.5
คนในคค.มาก	126	1.28	6.11 [*]	12.53 ^{***}	< 1	< 1	< 1	1.32	32.2
บุตรคนแรก	215	7.59 ^{**}	9.71 ^{**}	14.64 ^{***}	2.22	< 1	< 1	< 1	30.5
บุตรลำดับอื่น	145	1.04	16.23 ^{***}	9.54 ^{**}	< 1	< 1	< 1	< 1	25.2
ศึกษาน้อย	180	4.64 [*]	12.73 ^{***}	2.14	2.04	< 1	< 1	< 1	22.2
ศึกษามาก	180	2.65	8.36 ^{**}	31.91 ^{***}	< 1	< 1	2.30	< 1	33.7
รายได้น้อย	217	2.07	15.09 ^{***}	8.39 ^{**}	1.79	1.21	< 1	< 1	24.5
รายได้มาก	143	4.96 [*]	1.60	24.45 ^{***}	1.04	4.55 [*]	2.28	< 1	33.4

มีนัยสำคัญที่ระดับ *.05, **.01, ***.001

(ตอนที่ 2)

กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ดีต่อบุตร		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
รวม	สุขภาพจิต	มาก = 52.87		น้อย = 51.25
	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 53.50		น้อย = 50.62
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 53.49		น้อย = 50.63
ผู้ปกครองชาย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 53.69		น้อย = 51.20
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 54.52		น้อย = 50.37
ผู้ปกครองหญิง	สุขภาพจิต	มาก = 52.58		น้อย = 51.05
	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 53.13		น้อย = 50.49
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 53.15		น้อย = 50.47
คุณครูชาย	สุขภาพจิต	มาก = 53.16		น้อย = 51.39
	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 53.67		น้อย = 50.88
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 53.56		น้อย = 50.99
คุณครูหญิง	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 53.40		น้อย = 50.34
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 53.38		น้อย = 50.35
ผู้ปกครองอายุน้อย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 52.32		น้อย = 50.11
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 52.94		น้อย = 49.49
ผู้ปกครองอายุมาก	สุขภาพจิต	มาก = 54.03		น้อย = 51.78
	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 54.69		น้อย = 51.12
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 54.05		น้อย = 51.76
มีเด็กคุณแลน้อย	สุขภาพจิต	มาก = 53.06		น้อย = 51.16
	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 53.59		น้อย = 50.62
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 53.44		น้อย = 50.77
มีเด็กคุณแลมาก	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 52.84		น้อย = 50.73
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 53.51		น้อย = 50.06
สมาชิกครอบครัวน้อย	สุขภาพจิต	มาก = 52.91		น้อย = 51.19
	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 53.53		น้อย = 50.57
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 53.28		น้อย = 50.83
สมาชิกครอบครัวมาก	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 53.45		น้อย = 50.80
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 54.02		น้อย = 50.22
คุณครูคนแรก	สุขภาพจิต	มาก = 53.09		น้อย = 50.93
	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 53.23		น้อย = 50.79
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 53.51		น้อย = 50.51
คุณครูลำดับอื่น	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 53.90		น้อย = 50.40
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 53.49		น้อย = 50.81
การศึกษาน้อย	สุขภาพจิต	มาก = 52.42		น้อย = 50.43
	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 53.07		น้อย = 49.77

(ตอนที่ 2) ต่อ

กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ดีต่อบุตร		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
การศึกษามาก	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 53.56		น้อย = 51.50
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 54.54		น้อย = 50.52
รายได้ครอบครัวน้อย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 53.39		น้อย = 50.19
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 52.99		น้อย = 50.60
รายได้ครอบครัวมาก	สุขภาพจิต	มาก = 53.30		น้อย = 51.18
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 54.60		น้อย = 49.89

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อยที่สุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่พบว่า ทัศนคติที่ดีต่อบุตรแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก คือ ประการแรก ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และ 10 กลุ่มย่อยได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย 8) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก 9) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย 2 ประเภท คือ ก) กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง และ ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก และ 10) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มากและมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ประการที่สอง ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และ 2 กลุ่มย่อยได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย และ 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย 2 ประเภท คือ ก) กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง และ ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก และประการที่สาม ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก

3.3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ตามระดับของสุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง พบว่าในกลุ่มรวมคะแนนทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัว สองตัว

ด้วยกัน คือ การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ตารางที่ 3.7) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย และ 2) ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย เมื่อทำการวิเคราะห์กลุ่มย่อยอีก 16 กลุ่ม (ตารางที่ 3.7) พบว่า คะแนนทักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัว จำนวนสองตัวคือ การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย พบผลนี้ในทุกกลุ่มย่อยที่ศึกษา และ 2) ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย พบผลนี้ใน 14 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีสมาชิกในครอบครัวน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของทักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างสุขภาพจิต และการปรับตัวทางจิตสังคม ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น (ตารางที่ 3.7) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 14 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 4 คู่ แต่พบคู่ที่สำคัญเพียง 3 คู่ โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย แต่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย 2) ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก และยังมีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงข้าม และ 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย และมีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย จะเป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อยที่สุด

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของทักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการปรับตัวทางจิตสังคม ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง (ตารางที่ 3.7) เมื่อทำ

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 15 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 3 คู่ และทุกคู่มีความสำคัญ โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ใน

ตารางที่ 3.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรม รับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ตามระดับของสุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคมและลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย(ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของทักษะที่ดีต่อพฤติกรรม รับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดี่ยว (ตอนที่ 2)

(ตอนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	แสดงค่าเอฟ							%ทำนาย
		สุขภาพจิต	ปรับตัวทางจิตสังคม	มุ่งอนาคตควบคุมตน	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
รวม	360	< 1	26.81***	19.52***	1.74	< 1	2.97	6.06 [*]	26.9
สปค.ชาย	105	< 1	13.40***	8.37**	< 1	3.24	< 1	< 1	43.3
สปค.หญิง	255	< 1	14.99***	10.03**	1.06	< 1	2.08	4.50 [*]	22.0
บุตรชาย	180	< 1	17.83***	2.74	< 1	< 1	< 1	4.09 [*]	27.6
บุตรหญิง	180	< 1	12.74***	14.96***	1.36	< 1	4.99 [*]	1.33	29.2
สปค.อายุน้อย	190	< 1	13.02***	6.97**	< 1	< 1	< 1	4.09 [*]	24.9
สปค.อายุมาก	170	1.65	14.00***	13.48***	3.80	< 1	3.22	2.11	32.4
เด็กดูแลน้อย	254	< 1	18.43***	10.74***	< 1	1.14	2.40	3.85	25.7
เด็กดูแลมาก	106	1.37	7.70**	7.18**	1.82	< 1	< 1	2.71	33.1
คนในคค.น้อย	234	< 1	11.85***	24.03***	< 1	2.41	1.28	1.37	27.9
คนในคค.มาก	126	1.05	12.84***	1.99	2.24	< 1	1.29	3.51	31.6
บุตรคนแรก	215	< 1	15.10***	6.57 [*]	< 1	< 1	2.34	3.42	25.5
บุตรลำดับอื่น	145	< 1	13.49***	15.89***	9.35**	< 1	< 1	2.85	34.6
ศึกษาน้อย	180	1.55	12.61***	5.93 [*]	1.54	< 1	2.70	2.98	27.2
ศึกษามาก	180	< 1	12.28***	10.40**	< 1	1.14	< 1	3.02	22.4
รายได้น้อย	217	< 1	20.15***	7.46**	< 1	< 1	2.62	2.83	24.9
รายได้มาก	143	2.39	4.49 [*]	12.95***	< 1	< 1	< 1	2.60	33.2

มีนัยสำคัญที่ระดับ *.05, **.01, ***.001

(ตอนที่ 2)

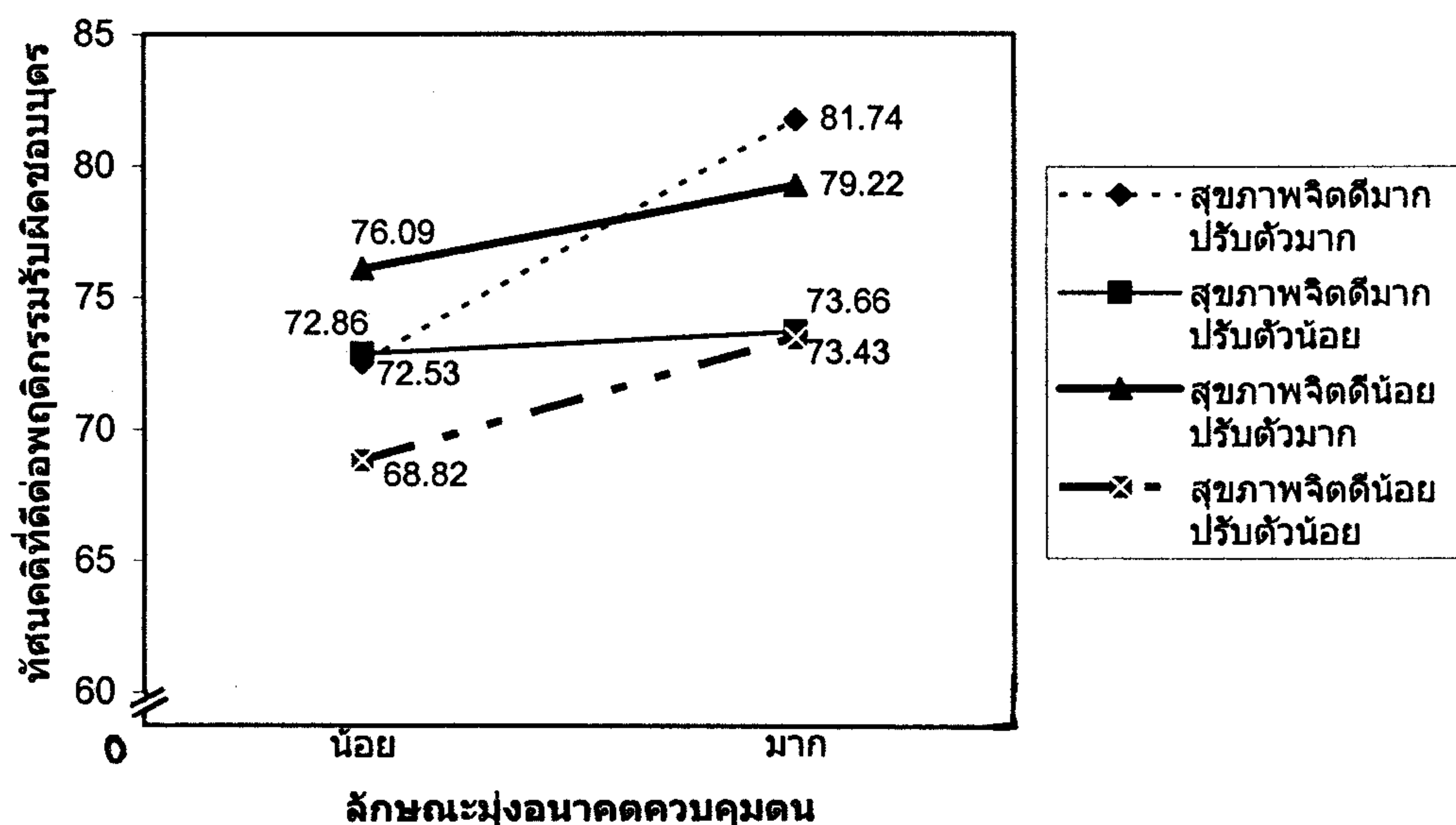
กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
รวม	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 77.39		น้อย = 72.19
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 77.01		น้อย = 72.57
ผู้ปกครองชาย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 77.62		น้อย = 70.68
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 76.89		น้อย = 71.41
ผู้ปกครองหญิง	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 77.41		น้อย = 72.65
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 76.97		น้อย = 73.08
ดูแลบุตรชาย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 78.85		น้อย = 72.70
ดูแลบุตรหญิง	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 76.69		น้อย = 71.52
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 76.91		น้อย = 71.30
ผู้ปกครองอายุน้อย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 76.50		น้อย = 70.95
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 75.75		น้อย = 71.69
ผู้ปกครองอายุมาก	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 78.29		น้อย = 73.36
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 78.24		น้อย = 73.40
มีเด็กดูแลน้อย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 77.38		น้อย = 72.31
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 76.78		น้อย = 72.91
มีเด็กดูแลมาก	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 77.48		น้อย = 71.88
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 77.39		น้อย = 71.98
สมาชิกครอบครัวน้อย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 77.73		น้อย = 73.90
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 78.54		น้อย = 73.08
สมาชิกครอบครัวมาก	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 76.75		น้อย = 69.57
ดูแลบุตรคนแรก	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 76.89		น้อย = 71.50
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 75.97		น้อย = 72.42
ดูแลบุตรลำดับอื่น	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 78.16		น้อย = 72.88
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 78.39		น้อย = 72.65
การศึกษาน้อย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 77.36		น้อย = 72.14
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 76.54		น้อย = 72.96
การศึกษามาก	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 77.59		น้อย = 72.44
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 77.38		น้อย = 72.64
รายได้ครอบครัวน้อย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 78.16		น้อย = 72.09
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 76.97		น้อย = 73.28
รายได้ครอบครัวมาก	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 75.60		น้อย = 71.62
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 76.99		น้อย = 70.23

หมู่ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมากด้วย เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย

2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และ 3) ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และมีการปรับตัวทางจิตสังคมมากด้วย เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงกันข้าม

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และมีการปรับตัวทางจิตสังคมมากด้วย เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากที่สุด

นอกจากนี้จะเห็นของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางระหว่าง สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเพศชาย และผู้ปกครองที่มีอายุน้อย (ตารางที่ 3.7) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 16 ภาคผนวก ข และแผนภูมิที่ 3.3) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 15 คู่ แต่มีคู่ที่สำคัญเพียง 7 คู่ โดยในกลุ่มรวมพบว่า 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก และมีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย 4) ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และมีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะตรงกันข้าม โดยผลในข้อ 1-4 นี้ยังปรากฏในทุกกลุ่มย่อยที่กล่าวมาข้างต้นอีกด้วย 5) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย และมีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย 6) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย 7) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ผู้ที่มีการ

ภาพที่ 3.3 ค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนพิจารณาตามลักษณะ มุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และสุขภาพจิตที่ดีในกลุ่มรวม

ปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย โดยผลในข้อ 5-7 นี้ยังปรากฏในกลุ่มผู้ปกครองเพศหญิงอีกด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ปรากฏว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม รับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก คือ ประเภทแรก ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก ผลเช่นนี้ปรากฏ ใน 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่นที่มีการปรับตัวทางจิตสังคม น้อย และ 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนในการ อบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย 2 ประเภท คือ ก) กลุ่มรวม และ ข) กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง ประการที่สอง ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น ที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย 2) กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิต และความ เชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร มากหรือน้อยทั้งคู่ 4 ประเภท ได้แก่ ก) กลุ่มรวม และ ข) กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง ประการที่สาม กลุ่มผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยง ดูบุตรมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และ 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็น บุตรเพศหญิง 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย 3) กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง

ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก และ 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มี สุขภาพจิตและการปรับตัวทางจิตสังคมมากหรือน้อยทั้งคู่ 2 ประเภท ได้แก่ ก) กลุ่มรวม และ ข) กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง

3.3.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ความเชื่ออำนาจในตนในการ อบรมเลี้ยงดูบุตร ตามระดับของสุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง พบว่า ในกลุ่มรวมคะแนนความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัว สองตัวด้วยกัน คือ การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ตารางที่ 3.8) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กมากกว่า ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย และ 2) ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กมากกว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย

เมื่อทำการวิเคราะห์กลุ่มย่อยอีก 16 กลุ่ม (ตารางที่ 3.8) พบว่า คะแนนความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัว ทั้ง 3 ตัว คือ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กมากกว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ด้อย พบผลนี้ในกลุ่มย่อยที่ศึกษาเพียงกลุ่มเดียว คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก 2) ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กมากกว่า ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย พบผลนี้ใน 11 กลุ่มย่อยที่ศึกษา โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย และ 3) ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก จะเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย พบผลนี้ใน 14 กลุ่มย่อยที่ศึกษา โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และสุขภาพจิต ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก

(ตารางที่ 3.8) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 19 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 3 คู่ และทุกคู่เป็นคู่ที่สำคัญ

ตารางที่ 3.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ความเชื่ออำนาจในตนในการ
อบรมเลี้ยงดูบุตรตามระดับของสุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะ
มุ่งอนาคตควบคุมตนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของความเชื่อ
อำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว
(ตอนที่ 2)

(ตอนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	แสดงค่าเอฟ							% ทำนาย
		สุขภาพ จิต	ปรับตัวทาง จิตสังคม	มุ่งอนาคต ควบคุมตน	ก × ข	ก × ค	ข × ค	ก × ข × ค	
รวม	360	< 1	13.32 ^{***}	19.33 ^{***}	1.09	2.27	2.50	1.80	14.2
ผปค.ชาย	105	< 1	1.22	8.07 ^{**}	< 1	< 1	< 1	< 1	18.9
ผปค.หญิง	255	< 1	10.31 ^{***}	10.62 ^{***}	< 1	1.33	3.14	1.85	12.5
บุตรชาย	180	< 1	6.44 [*]	5.78 [*]	2.08	6.12 [*]	1.95	1.01	14.4
บุตรหญิง	180	< 1	6.89 ^{**}	16.09 ^{***}	< 1	< 1	1.19	< 1	18.4
อายุน้อย	190	< 1	4.55 [*]	11.68 ^{***}	< 1	< 1	1.55	1.88	13.3
อายุมาก	170	< 1	8.57 ^{**}	8.20 ^{**}	< 1	< 1	< 1	< 1	16.2
เด็กดูแลน้อย	254	< 1	12.55 ^{***}	21.82 ^{***}	< 1	1.28	2.05	4.51 [*]	19.1
เด็กดูแลมาก	106	< 1	< 1	1.57	< 1	< 1	< 1	< 1	7.5
คนในคค.น้อย	234	< 1	11.64 ^{***}	10.56 ^{***}	3.16	< 1	< 1	< 1	14.4
คนในคค.มาก	126	1.06	2.96	5.57 [*]	< 1	3.64	3.52	< 1	18.7
บุตรคนแรก	215	4.12 [*]	6.67 ^{**}	13.10 ^{***}	< 1	1.72	< 1	10.17 ^{**}	17.4
บุตรลำดับอื่น	145	< 1	7.61 ^{**}	5.85 [*]	3.15	1.49	6.44 [*]	1.44	19.6
ศึกษาน้อย	180	< 1	14.66 ^{***}	5.69 [*]	1.07	< 1	2.20	2.10	14.2
ศึกษามาก	180	< 1	1.24	9.42 ^{**}	< 1	4.43 [*]	< 1	< 1	13.1
รายได้น้อย	217	< 1	9.48 ^{**}	14.51 ^{***}	1.42	2.69	4.80 [*]	2.81	14.5
รายได้มาก	143	< 1	2.91	3.68	< 1	< 1	< 1	< 1	12.9

มีนัยสำคัญที่ระดับ *.05, **.01, ***.001

(ตอนที่ 2)

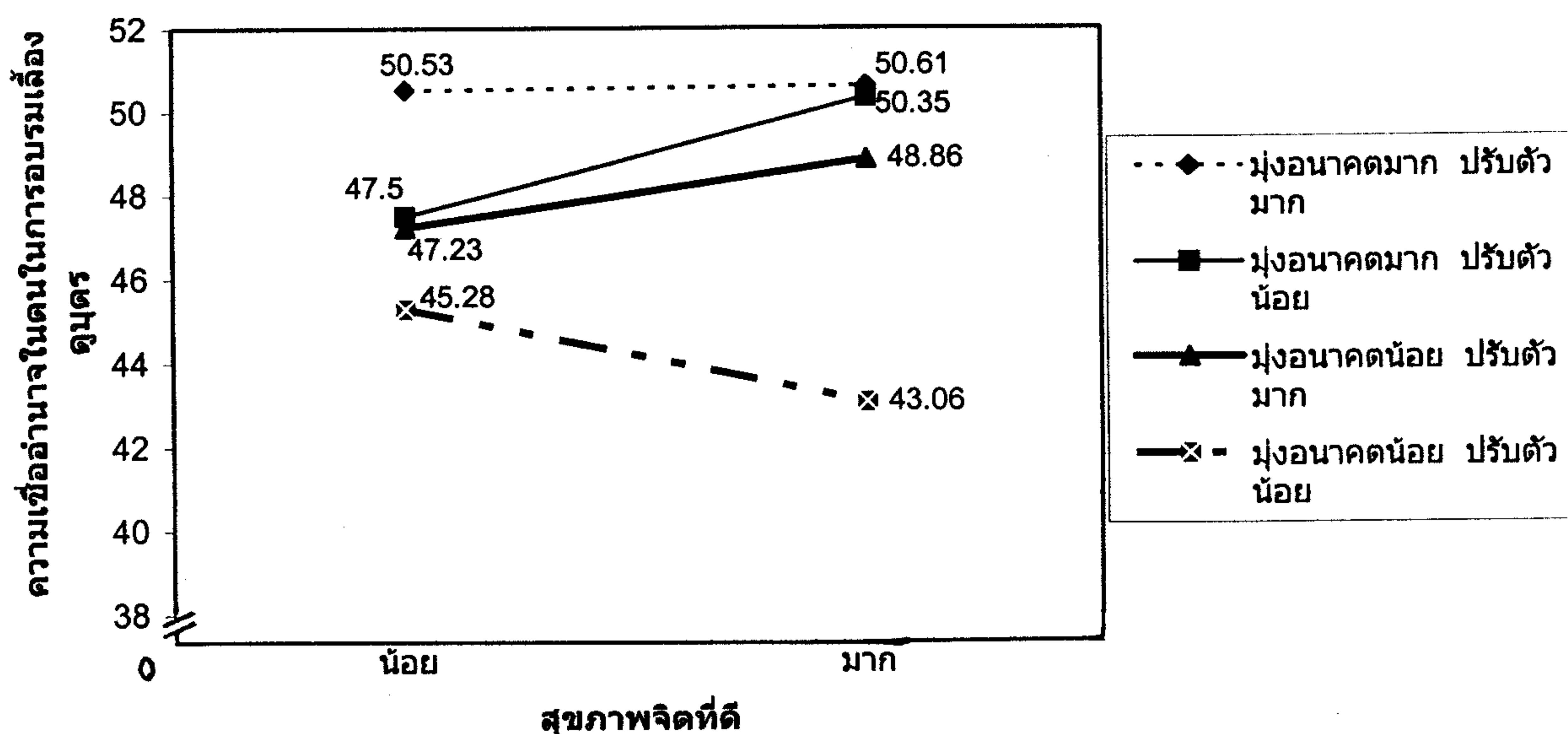
กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
รวม	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 48.83		น้อย = 46.47
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 49.08		น้อย = 46.23
ผู้ปกครองชาย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 50.24		น้อย = 46.35
ผู้ปกครองหญิง	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 48.69		น้อย = 46.24
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 48.71		น้อย = 46.22
ดูแลบุตรชาย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 48.63		น้อย = 46.21
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 48.57		น้อย = 46.28
ดูแลบุตรหญิง	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 49.05		น้อย = 46.64
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 49.68		น้อย = 46.01
ผู้ปกครองอายุน้อย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 49.33		น้อย = 47.44
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 49.90		น้อย = 46.86
ผู้ปกครองอายุมาก	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 48.36		น้อย = 45.51
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 48.33		น้อย = 45.54
มีเด็กดูแลน้อย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 49.31		น้อย = 46.55
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 49.75		น้อย = 46.11
สมาชิกครอบครัวน้อย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 48.66		น้อย = 45.83
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 48.59		น้อย = 45.90
สมาชิกครอบครัวมาก	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 49.48		น้อย = 46.96
ดูแลบุตรคนแรก	สุขภาพจิต	มาก = 48.50		น้อย = 46.86
	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 48.73		น้อย = 46.64
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 49.15		น้อย = 46.22
ดูแลบุตรลำดับอื่น	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 48.87		น้อย = 45.99
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 48.69		น้อย = 46.17
การศึกษาน้อย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 48.13		น้อย = 44.37
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 47.43		น้อย = 45.08
การศึกษามาก	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 50.26		น้อย = 47.74
รายได้ครอบครัวน้อย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 48.64		น้อย = 45.76
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 48.98		น้อย = 45.42

โดยในกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเพศชาย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามากพบว่า 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีมากด้วย เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ด้น้อย 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มี

สุขภาพจิตที่ดีมาก ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และ 3) ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และมีสุขภาพจิตที่ดีมากด้วย เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงข้าม นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และมีสุขภาพจิตที่ดีมากด้วย จะเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากที่สุด

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการปรับตัวทางจิตสังคม ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย (ตารางที่ 3.8) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น (ตารางที่ 20 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 3 คู่ และทุกคู่เป็นคู่ที่สำคัญ พบว่า 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และ 3) ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และมีการปรับตัวทางจิตสังคมมากด้วย เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะตรงกันข้าม นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และมีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย จะเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อยที่สุด ผลทั้งหมดดังกล่าวนี้ยังปรากฏในกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยอีกด้วย

นอกจากนี้คะแนนของความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางระหว่าง สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย และผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก (ตารางที่ 3.8) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 30 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 14 คู่ แต่มีคู่ที่สำคัญเพียง 6 คู่ โดยในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรกพบว่า 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ด้อย และมีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก และมีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรม

ภาพที่ 3.4 ค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และสุขภาพจิตที่ดี ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย

เลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมากและมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย 4) ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และมีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะตรงกันข้าม โดยผลในข้อ 1-4 นี้ยังปรากฏในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อยอีกด้วย 5) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ด้น้อย 6) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ด้น้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก คือ ประการแรก ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก ผลเช่นนี้ปรากฏใน 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และ 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่ง

อนาคตควบคุมตนมาก 3 ประเภท ได้แก่ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และ ค) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย ประการที่สอง ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย 4 ประเภท ได้แก่ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น ค) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย และมีสุขภาพจิตที่ดีมาก และ ง) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และมีสุขภาพจิตที่ดีมาก และ 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก ที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย แต่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และประการที่สาม ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 5 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก 4 ประเภท ได้แก่ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก ค) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย และมีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย และ ง) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และมีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย 2 ประเภท ได้แก่ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย และ ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น และ 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย แต่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก 2 ประเภท ได้แก่ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย และ ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก

3.3.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

ตามระดับของสุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคต

ควบคุมตน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง พบว่า ในกลุ่มรวมคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัว สองตัวด้วยกัน คือ การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ตารางที่ 3.9) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย และ 2) ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย

เมื่อทำการวิเคราะห์กลุ่มย่อยอีก 16 กลุ่ม (ตารางที่ 3.9) พบว่า คะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัว ทั้ง 3 ตัว คือ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย พบผลนี้ในกลุ่มย่อย 2 กลุ่มที่ศึกษา คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก 2) ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย พบผลนี้ใน 7 กลุ่มย่อยที่ศึกษา โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก กลุ่ม

ตารางที่ 3.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามระดับของสุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)

(ตอนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	แสดงค่าเอฟ							%ทำนาย
		สุขภาพจิต	ปรับตัวทางจิตสังคม	มุ่งอนาคตควบคุมตน	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
รวม	360	< 1	5.80 [*]	22.65 ^{***}	< 1	< 1	< 1	< 1	13.4
ผ.ค.ชาย	105	6.98 ^{**}	2.38	3.47	1.09	< 1	< 1	< 1	28.9
ผ.ค.หญิง	255	< 1	3.38	18.50 ^{***}	< 1	< 1	< 1	< 1	10.9
บุตรชาย	180	2.22	< 1	8.21 ^{**}	< 1	< 1	< 1	< 1	13.4
บุตรหญิง	180	< 1	9.59 ^{**}	12.85 ^{***}	< 1	< 1	< 1	< 1	16.3
ผ.ค.อายุน้อย	190	1.83	4.74 [*]	21.69 ^{***}	< 1	< 1	< 1	< 1	19.5
ผ.ค.อายุมาก	170	6.04 [*]	1.36	5.36 [*]	2.64	< 1	< 1	1.32	13.1
เด็กดูแลน้อย	254	< 1	< 1	9.93 ^{**}	< 1	< 1	< 1	1.83	10.9
เด็กดูแลมาก	106	1.33	8.00 ^{**}	11.03 ^{***}	3.43	1.78	1.50	2.88	29.9
คนในค.น้อย	234	< 1	2.05	13.83 ^{***}	< 1	< 1	1.54	< 1	12.3
คนในค.มาก	126	< 1	5.58 [*]	7.34 ^{**}	1.51	< 1	1.02	< 1	21.2
บุตรคนแรก	215	1.88	< 1	8.39 ^{**}	< 1	< 1	< 1	< 1	10.0
บุตรลำดับอื่น	145	< 1	9.35 ^{**}	18.15 ^{***}	2.40	< 1	< 1	< 1	23.6
ศึกษาน้อย	180	2.60	< 1	13.41 ^{***}	< 1	< 1	< 1	< 1	15.5
ศึกษามาก	180	1.58	10.21 ^{**}	3.37	< 1	< 1	< 1	< 1	10.2
รายได้น้อย	217	< 1	< 1	12.14 ^{***}	< 1	< 1	< 1	< 1	12.7
รายได้มาก	143	1.33	7.55 ^{**}	3.09	< 1	< 1	< 1	4.76 [*]	15.0

มีนัยสำคัญที่ระดับ *.05, **.01, ***.001

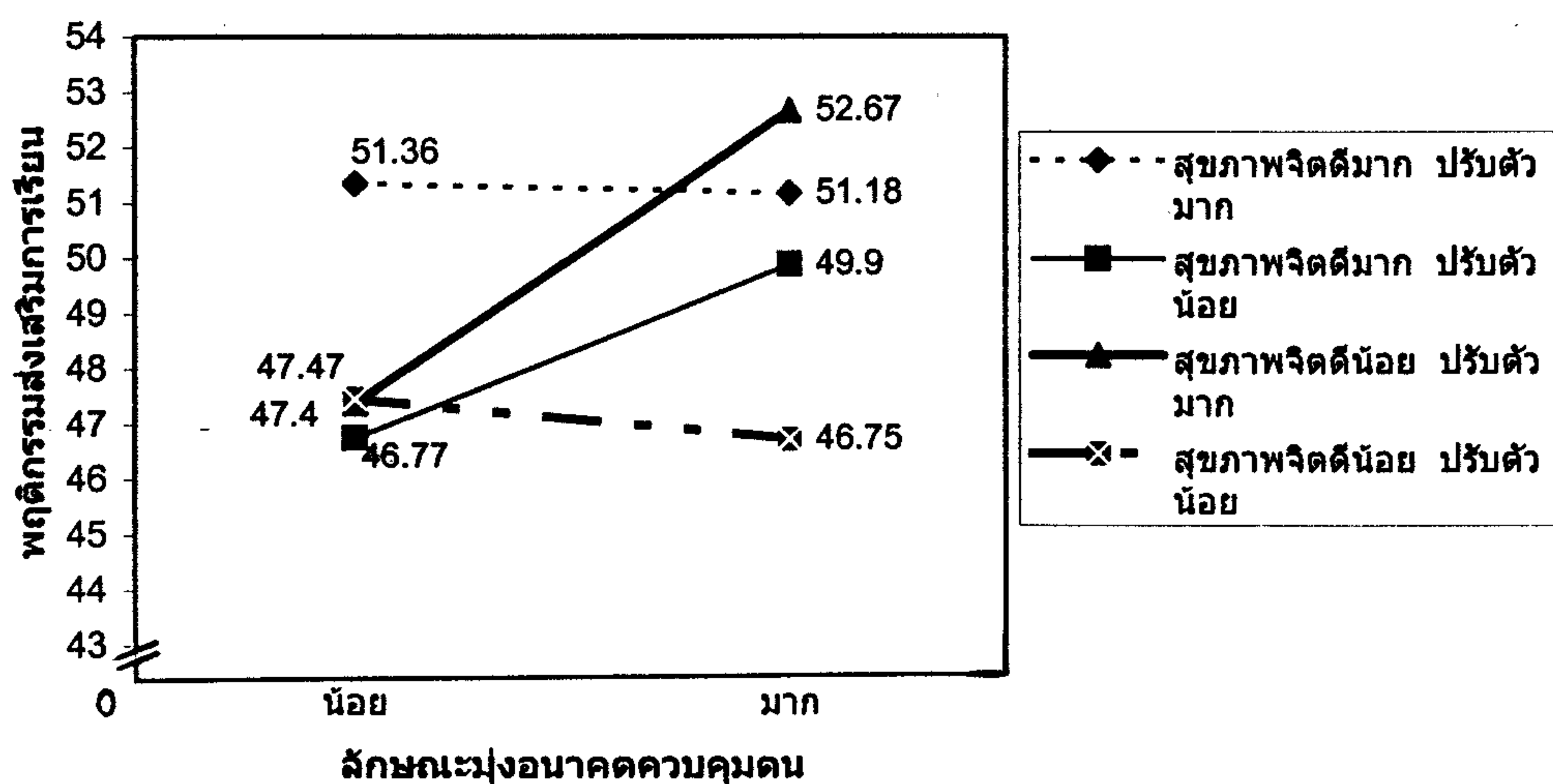
(ตอนที่ 2)

กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
รวม	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 49.25		น้อย = 47.59
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 50.06		น้อย = 46.78
ผู้ปกครองชาย	สุขภาพจิต	มาก = 49.67		น้อย = 46.26
ผู้ปกครองหญิง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 50.33		น้อย = 46.72
ดูแลบุตรชาย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 50.21		น้อย = 47.16
ดูแลบุตรหญิง	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 49.56		น้อย = 46.66
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 49.79		น้อย = 46.43
ผู้ปกครองอายุน้อย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 48.85		น้อย = 46.66
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 50.09		น้อย = 45.41
ผู้ปกครองอายุมาก	สุขภาพจิต	มาก = 50.16		น้อย = 47.83
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 47.90		น้อย = 50.09
มีเด็กดูแลน้อย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 49.69		น้อย = 47.22
มีเด็กดูแลมาก	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 50.19		น้อย = 45.54
สมาชิกครอบครัวน้อย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 49.83		น้อย = 46.79
สมาชิกครอบครัวมาก	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 49.94		น้อย = 46.84
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 50.17		น้อย = 46.62
ดูแลบุตรคนแรก	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 49.71		น้อย = 46.92
ดูแลบุตรลำดับอื่น	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 50.11		น้อย = 47.10
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 50.70		น้อย = 46.51
การศึกษาน้อย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 49.49		น้อย = 45.63
การศึกษามาก	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 51.14		น้อย = 48.23
รายได้ครอบครัวน้อย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 49.67		น้อย = 46.13
รายได้ครอบครัวมาก	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 50.65		น้อย = 47.72

ผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลเป็นบุตรเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็ก ในความดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนเด็กในความดูแลมาก และ 3) ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่าผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย พบผลนี้ใน 13 กลุ่มย่อยที่ศึกษา โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย

นอกจากนี้คะแนนของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางระหว่าง สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (ตารางที่ 3.9) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 32 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 8 คู่ แต่มีคู่ที่สำคัญเพียง 3 คู่ โดยพบว่า 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ด้อย และมีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดี น้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มาก คือ ประการแรก ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก ผลเช่นนี้ปรากฏใน 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย และ 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก ประการที่สอง ผู้ปกครองที่มีการ

แผนภูมิที่ 3.5 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และสุขภาพจิตที่ดี ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก

ปรับตัวทางจิตสังคมมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และ 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก 2 ประเภท ได้แก่ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ด้อย แต่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และ ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย แต่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก และ ประการที่สาม ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย และ 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก ที่มีสุขภาพจิตที่ด้อย แต่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก

3.3.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ตามระดับของสุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง พบว่าในกลุ่มรวมคะแนนพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัว สองตัวด้วยกัน คือ การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ตารางที่ 3.10) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย และ 2) ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย

เมื่อทำการวิเคราะห์กลุ่มย่อยอีก 16 กลุ่ม (ตารางที่ 3.10) พบว่าคะแนนพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัว ทั้ง 3 ตัว คือ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ด้อย พบผลนี้ในกลุ่มย่อยเพียงกลุ่มเดียว คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก 2) ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย พบผลนี้ใน 11 กลุ่มย่อยที่ศึกษา โดยกลุ่มที่สำคัญคือกลุ่มผู้ปกครองที่มี

เด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และ 3) ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย พบผลนี้ใน 14 กลุ่มย่อยที่ศึกษา โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง การปรับตัวทางจิตสังคม และสุขภาพจิต

ตารางที่ 3.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ตามระดับของ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)

(ตอนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	แสดงค่าเอฟ							%ทำนาย
		สุขภาพจิต	ปรับตัวทางจิตสังคม	มุ่งอนาคต	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
รวม	360	< 1	12.61***	23.49***	6.35 [*]	< 1	< 1	< 1	16.5
ผปค.ชาย	105	< 1	6.85**	5.42 [*]	4.22 [*]	2.77	< 1	< 1	27.6
ผปค.หญิง	255	< 1	6.38 [*]	15.16***	3.56	< 1	< 1	< 1	13.2
บุตรชาย	180	< 1	2.51	10.08**	7.84**	< 1	< 1	< 1	18.6
บุตรหญิง	180	< 1	11.22***	10.63***	< 1	< 1	< 1	< 1	16.9
อายุน้อย	190	< 1	5.63 [*]	11.85***	1.18	< 1	< 1	< 1	12.7
อายุมาก	170	1.01	8.27**	12.21***	6.32 [*]	< 1	< 1	< 1	23.7
เด็กดูแลน้อย	254	< 1	3.05	12.76***	1.35	< 1	< 1	< 1	10.9
เด็กดูแลมาก	106	< 1	12.27***	12.31***	5.52 [*]	1.05	< 1	< 1	33.7
คนในคค.น้อย	234	< 1	4.37 [*]	12.88***	2.88	< 1	1.49	< 1	13.3
คนในคค.มาก	126	< 1	12.05***	10.21**	2.32	< 1	2.02	< 1	27.0
บุตรคนแรก	215	< 1	2.53	12.44***	< 1	< 1	< 1	< 1	11.5
บุตรลำดับอื่น	145	< 1	13.66***	13.56***	10.99***	1.14	1.18	< 1	30.3
ศึกษาน้อย	180	< 1	< 1	12.14***	1.62	< 1	< 1	< 1	15.8
ศึกษามาก	180	5.25 [*]	25.38***	3.48	7.75**	9.34**	< 1	< 1	24.1
รายได้น้อย	217	< 1	2.83	14.28***	1.75	< 1	< 1	< 1	14.4
รายได้มาก	143	< 1	22.48***	< 1	8.46**	5.9 [*]	< 1	< 1	21.4

มีนัยสำคัญที่ระดับ *.05, **.01, ***.001

(ตอนที่ 2)

กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมผลกระทการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
รวม	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 73.51		น้อย = 70.02
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 74.14		น้อย = 69.38
ผู้ปกครองชาย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 74.39		น้อย = 69.10
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 74.10		น้อย = 69.40
ผู้ปกครองหญิง	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 73.26		น้อย = 70.30
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 74.07		น้อย = 69.50
ดูแลบุตรชาย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 74.89		น้อย = 70.29
ดูแลบุตรหญิง	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 73.24		น้อย = 68.55
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 73.18		น้อย = 68.61
ผู้ปกครองอายุน้อย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 73.05		น้อย = 69.51
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 73.85		น้อย = 68.71
ผู้ปกครองอายุมาก	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 74.11		น้อย = 70.31
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 74.52		น้อย = 69.90
มีเด็กดูแลน้อย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 73.93		น้อย = 69.83
มีเด็กดูแลมาก	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 74.24		น้อย = 67.45
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 74.25		น้อย = 67.45
สมาชิกครอบครัวน้อย	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 72.84		น้อย = 70.29
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 73.75		น้อย = 69.38
สมาชิกครอบครัวมาก	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 74.73		น้อย = 68.73
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 74.49		น้อย = 68.97
ดูแลบุตรคนแรก	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 74.34		น้อย = 69.82
ดูแลบุตรลำดับอื่น	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 74.01		น้อย = 68.48
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 74.00		น้อย = 68.49
การศึกษาน้อย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 73.38		น้อย = 67.84
การศึกษามาก	สุขภาพจิต	น้อย = 72.31		มาก = 74.85
	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 76.37		น้อย = 70.79
รายได้ครอบครัวน้อย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 73.63		น้อย = 68.05
รายได้ครอบครัวมาก	การปรับตัวทางจิตสังคม	มาก = 76.75		น้อย = 70.07

หมายเหตุ: ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดพฤติกรรมผลกระทการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนสูง หมายถึง ผู้ที่มีพฤติกรรมผลกระทการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย

ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเพศชาย กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (ตารางที่ 3.10) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 21 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 4 คู่ แต่พบคู่ที่สำคัญเพียง 3 คู่ คือ 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่คือน้อย ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย 2) ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก และยังมีการปรับตัวทางจิตสังคมมากด้วย เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงกันข้าม ผลในข้อ 1-2 ยังพบในทุกกลุ่มย่อยที่กล่าวมาข้างต้นอีกด้วย 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่คือน้อย และยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย และมีสุขภาพจิตที่คือน้อย เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนมากที่สุด ผลเช่นนี้ยังพบใน กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น นอกจากนี้ยังพบประเด็นที่น่าสนใจในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (ตารางที่ 22 ภาคผนวก ข) โดยพบว่า ในบรรดาผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่คือน้อย เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และสุขภาพจิต ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (ตารางที่ 3.10) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว พบว่ามีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 2 คู่ โดยในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก พบว่า 1) ในบรรดาผู้ที่มีการสุขภาพจิตที่ดีมาก ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากด้วย จะเป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผลเช่นนี้ยังพบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มากอีกด้วย 2) ในหมู่ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่คือน้อย กลับจะเป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย คือ ประการแรก ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย 6 ประเภท คือ

- 1) กลุ่มรวม 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก

4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น และ 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก ประการสอง ผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และในอีก 6 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และ 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย 7 ประเภท คือ ก) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย ค) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก ง) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก จ) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น ฉ) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และ ช) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก ประการสาม ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และในอีก 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และ 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย และประการที่สี่ พบผลกลับว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย มีพฤติกรรมปลุกการระน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก ผลเช่นนี้พบเฉพาะในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก 2 ประเภท คือ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และ ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก

3.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ตามระดับของทัศนคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร

ในส่วนนี้ได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three – Way Analysis of Variance) ของพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 2 ด้าน (พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร และพฤติกรรมปลุกการระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน) โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ ทัศนคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร

ทัศนคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน หมายถึง การที่ผู้ปกครองประเมินค่าของการรับผิดชอบบุตร ว่าเป็นสิ่งที่ดี หรือเป็นสิ่งที่ไม่ดี มีโทษ หรือมีประโยชน์ มากน้อยเพียงใด และ ความรู้สึกที่ผู้ปกครองมีต่อการรับผิดชอบบุตร ว่าชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ มากน้อยเพียงใด รวมถึงความพร้อมของผู้ปกครองในการที่จะรับผิดชอบบุตร ว่ามีมากน้อยเพียงใด ตัวแปรนี้มีลักษณะเป็นคะแนนแบบต่อเนื่อง พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดนี้มีค่า 43 คะแนน ถึง 90 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 75.33 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.57 คะแนน ซึ่งผู้ปกครอง

ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก และผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า หรือเท่ากับค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย

ทัศนคติที่ดีต่อบุตร หมายถึง ปริมาณความรู้สึกรักใคร่พอใจในตัวบุตร ซึ่งอาจเกิดจากการมองเห็นว่า บุตรมีลักษณะที่ดี นำความสุขความสบายมาสู่ตนและครอบครัว และยังหมายถึง ความพร้อมในอันที่จะส่งเสริมสนับสนุนบุตรอย่างเต็มความสามารถด้วย ตัวแปรนี้มีลักษณะเป็นคะแนนแบบต่อเนื่อง พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดนี้มีค่า 27 คะแนน ถึง 60 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 52.27 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.52 คะแนน ซึ่งผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก และผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า หรือเท่ากับค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย

ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก หมายถึง ปริมาณความเชื่อที่ผู้ปกครองเชื่อว่า ตนเองสามารถให้การปลูกฝังอบรมบ่มนิสัยที่ดีให้แก่บุตรได้มาก สามารถที่จะเลี้ยงดูเด็กเพื่อให้เด็กเติบโตเป็นคนดีและคนเก่งได้ตามที่ตนปรารถนา รวมถึงเชื่อว่าการอบรมเลี้ยงดูบุตรของตนมีส่วนส่งเสริมความสำเร็จในชีวิตของบุตรของตน ไม่จำเป็นต้องพึ่งอำนาจจากภายนอก หรือโชคเคราะห์ ความบังเอิญ ตัวแปรนี้มีลักษณะเป็นคะแนนแบบต่อเนื่อง พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดนี้มีค่า 30 คะแนน ถึง 60 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 48.04 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.69 คะแนน ซึ่งผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กมาก และผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า หรือเท่ากับค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กน้อย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ทำการวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ซึ่งกลุ่มย่อยมีดังนี้ 1) แบ่งตามเพศของผู้ปกครอง คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย และ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง 2) แบ่งตามเพศของบุตรที่ดูแล คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง 3) แบ่งตามอายุของผู้ปกครอง คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก 4) แบ่งตามจำนวนเด็กในความดูแล คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก 5) แบ่งตาม จำนวนสมาชิกในครอบครัว คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก 6) แบ่งตามลำดับการเกิดของบุตรที่ดูแล คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น 7) แบ่งตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก กลุ่มย่อยทั้งหมดรวมเป็น 16 กลุ่ม ซึ่งการวิเคราะห์จะเสนอผลตามตัวแปรดังนี้

3.4.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตาม ระดับของ ทักษะคิดต่อพฤติกรรมรับผิดชอบในวัยเรียน ทักษะคิดที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง พบว่าในกลุ่มรวมคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัว จำนวน 2 ตัวด้วยกัน คือ ทักษะคิดต่อพฤติกรรมรับผิดชอบในวัยเรียน และทักษะคิดที่ดีต่อบุตร (ตารางที่ 3.11) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีทักษะคิดที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบในวัยเรียนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีทักษะคิดที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบในวัยเรียนน้อย และ 2) ผู้ปกครองที่มีทักษะคิดที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีทักษะคิดที่ดีต่อบุตรน้อย เมื่อทำการวิเคราะห์กลุ่มย่อยอีก 16 กลุ่ม (ตารางที่ 3.11) พบว่า คะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัวทั้งสามตัว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีทักษะคิดที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบในวัยเรียนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีทักษะคิดที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบในวัยเรียนน้อย พบผลนี้ใน 8 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก 2) ผู้ปกครองที่มีทักษะคิดที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีทักษะคิดที่ดีต่อบุตรน้อย พบผลนี้ใน 11 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย และ 3) ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย พบผลนี้ใน 4 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง และกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับแรก

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร และทักษะคิดที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบในวัยเรียน ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (ตารางที่ 3.11) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 26 ภาคผนวก ข) พบว่ามีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 4 คู่ โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ในหมู่

ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม
 รับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากด้วย เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดี
 ต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย 2) ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรม
 เลี้ยงดูบุตรมาก และยังมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากด้วย เป็นผู้มี
 พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงข้าม 3) แม้ว่าผู้ปกครองจะมีความเชื่อ

ตารางที่ 3.11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้
 ตามระดับของ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และ
 ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1)
 และค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบ
 อิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)

(ตอนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	แสดงค่าเอฟ							%ทำนาย
		ทัศนคติที่ดีต่อ พฤติกรรม	ทัศนคติที่ดี ต่อบุตร	ความเชื่อ อำนาจ	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
รวม	360	8.10 ^{***}	10.34 ^{***}	3.00	< 1	< 1	4.20 [*]	2.27	18.3
ผ.ค.ชาย	105	4.60 [*]	6.28 [*]	< 1	< 1	< 1	< 1	2.02	27.3
ผ.ค.หญิง	255	3.79	6.47 [*]	5.11 [*]	< 1	< 1	3.57	< 1	17.2
บุตรชาย	180	7.34 ^{***}	4.68 [*]	2.92	1.22	3.76	4.24 [*]	< 1	20.2
บุตรหญิง	180	4.52 [*]	1.80	< 1	< 1	2.32	< 1	7.28 ^{***}	20.8
อายุน้อย	190	7.65 ^{***}	< 1	5.39 [*]	1.60	< 1	< 1	5.20 [*]	24.9
อายุมาก	170	< 1	13.64 ^{***}	< 1	< 1	1.22	2.27	< 1	17.9
เด็กดูแลน้อย	254	3.63	7.68 ^{***}	< 1	< 1	< 1	1.78	5.83 [*]	20.9
เด็กดูแลมาก	106	3.42	2.79	2.37	< 1	2.60	1.44	< 1	20.1
คนในคค.น้อย	234	6.69 ^{***}	5.54 [*]	1.86	< 1	< 1	3.26	1.32	18.7
คนในคค.มาก	126	1.44	4.28 [*]	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	18.0
บุตรคนแรก	215	3.42	6.60 [*]	4.03 [*]	< 1	< 1	6.19 [*]	< 1	23.4
บุตรลำดับอื่น	145	5.02 [*]	2.90	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	13.5
ศึกษาน้อย	180	1.33	4.65 [*]	< 1	< 1	< 1	< 1	2.45	11.8
ศึกษามาก	180	11.08 ^{***}	6.62 [*]	2.80	1.01	< 1	5.28 [*]	< 1	24.4
รายได้น้อย	217	1.82	5.04 [*]	< 1	< 1	< 1	< 1	4.56 [*]	15.4
รายได้มาก	143	11.52 ^{***}	2.55	6.83 ^{***}	1.06	4.00 [*]	12.79 ^{***}	2.20	27.6

มีนัยสำคัญที่ระดับ *.05, **.01, ***.001

(ตอนที่ 2)

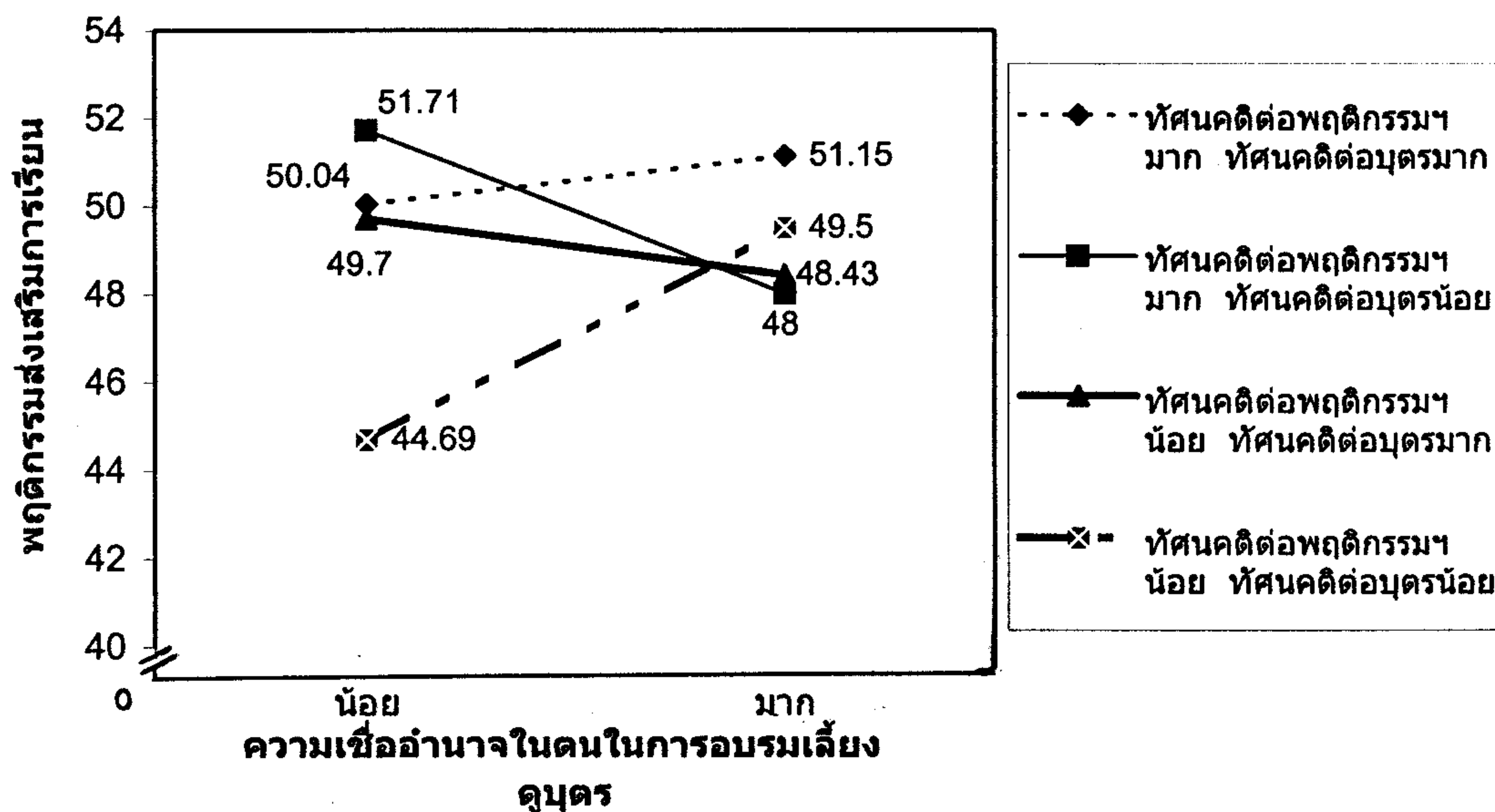
กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
รวม	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 50.00		น้อย = 47.97
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 50.14		น้อย = 47.84
ผู้ปกครองชาย	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 49.73		น้อย = 46.94
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 49.96		น้อย = 46.70
ผู้ปกครองหญิง	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 50.38		น้อย = 48.14
	ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมบุตร	มาก = 50.26		น้อย = 48.27
ดูแลบุตรชาย	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 50.70		น้อย = 47.78
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 50.41		น้อย = 48.08
ดูแลบุตรหญิง	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 50.23		น้อย = 48.08
ผู้ปกครองอายุน้อย	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 50.23		น้อย = 47.50
	ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมบุตร	มาก = 50.01		น้อย = 47.72
ผู้ปกครองอายุมาก	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 50.79		น้อย = 47.00
มีเด็กดูแลน้อย	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 50.02		น้อย = 47.83
สมาชิกครอบครัวน้อย	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 50.15		น้อย = 47.96
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 50.05		น้อย = 48.06
สมาชิกครอบครัวมาก	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 50.24		น้อย = 47.30
ดูแลบุตรคนแรก	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 50.33		น้อย = 47.79
	ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมบุตร	มาก = 50.05		น้อย = 48.06
ดูแลบุตรลำดับอื่น	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 50.11		น้อย = 47.66
การศึกษาน้อย	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 49.05		น้อย = 46.55
การศึกษามาก	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 51.60		น้อย = 48.69
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 51.27		น้อย = 49.02
รายได้ครอบครัวน้อย	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 49.33		น้อย = 47.02
รายได้ครอบครัวมาก	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 51.90		น้อย = 48.65
	ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมบุตร	มาก = 51.52		น้อย = 49.02

อำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย แต่หากมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก เป็นผู้ที่มีการส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร และทัศนคติที่ดีต่อบุตร ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรชาย กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก กลุ่ม

ผู้ปกครองที่เด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (ตารางที่ 3.11) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 24 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 4 คู่ และทุกคู่เป็นคู่ที่สำคัญ โดยในกลุ่มรวมพบว่า 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก และยังมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากด้วย เป็นผู้ที่มีการส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงกันข้าม 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้ที่มีการส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย โดยผลในข้อ 1-2 นี้ พบในทุกกลุ่มย่อยที่กล่าวมาข้างต้น 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากด้วย เป็นผู้ที่มีการส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย ผลเช่นนี้ยังพบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรชายด้วย และ 4) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก เป็นผู้ที่มีการส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย เป็นผู้ที่มีการส่งเสริมการเรียนรู้ที่น้อยที่สุด ผลเช่นนี้ยังพบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก กลุ่มผู้ปกครองที่เด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก

นอกจากนี้คะแนนของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางระหว่าง ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย (ตารางที่ 3.11) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 35 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 7 คู่ แต่มีคู่ที่สำคัญเพียง 4 คู่ โดยในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย พบว่า 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อ พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก จะเป็นผู้ที่มีการส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีลักษณะตรงข้าม 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก จะเป็นผู้ที่มีการส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย ผลในข้อ 1-2 นี้ ยังพบในทุกกลุ่มย่อยที่กล่าวมาข้างต้นอีกด้วย 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก จะเป็นผู้ที่มีการส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรใน

ภาพที่ 3.6 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณาตามความเชื่ออำนาจในตนในการ
อบรมเลี้ยงดูบุตร ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน และทักษะที่ดี
ต่อบุตร ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรพิเศษหญิง

วัยเรียนน้อย 4) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย และมี
ทักษะที่ดีต่อบุตรน้อย ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก จะเป็นผู้ที่มี
พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย
จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มาก คือ
ประการแรก ผู้ปกครองที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก ผลเช่นนี้
ปรากฏในกลุ่มรวม และ 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุ
น้อย 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็น
บุตรลำดับอื่น 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และ 7) กลุ่ม
ผู้ปกครองที่มีทักษะที่ดีต่อบุตรน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย 3
ประเภท ได้แก่ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรพิเศษหญิง ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย
และ ค) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย ประการที่สอง ผู้ปกครองที่มีทักษะที่ดีต่อบุตร
มาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็น
บุตรพิเศษชาย 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย

4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย 3 ประเภท ได้แก่ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายไ้มาก และ ค) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และ 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย 4 ประเภท ได้แก่ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย ค) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย และ ง) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย

3.4.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมผลการดูแลบุตร ให้แก่ทางโรงเรียน ตามระดับของ ทัศนคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง พบว่า ในกลุ่มรวมคะแนนพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัวทั้ง 3 ตัว คือ ทัศนคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร (ตารางที่ 3.12) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย 2) ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้ที่มี พฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย และ 3) ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย

เมื่อทำการวิเคราะห์กลุ่มย่อยอีก 16 กลุ่ม (ตารางที่ 3.12) พบว่าคะแนนพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัวทั้งสามตัว เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย พบผลนี้ใน 11 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายไ้มาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก 2) ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย พบผลนี้ใน 13 กลุ่มย่อย โดย

กลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย และ 3) ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่าผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย พบผลนี้ใน 3 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับแรกนอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน และทักษะที่ดีต่อบุตร ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก (ตารางที่ 3.12) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 25 ภาคผนวก ข) พบว่ามีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 3 คู่ และทุกคู่เป็นคู่ที่สำคัญ โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ผู้ปกครองที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก และมีทักษะที่ดีต่อบุตรมากด้วย เป็นผู้มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงข้าม 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย แต่หากยังมีทักษะที่ดีต่อบุตรมากอยู่ ก็ยังเป็นผู้มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อบุตรน้อย และ 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีทักษะที่ดีต่อบุตรน้อย ผู้ที่ยังมีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก ยังเป็นผู้มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย และมีทักษะที่ดีต่อบุตรน้อย เป็นผู้มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนมากที่สุดนอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร และทักษะที่ดีต่อบุตร ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีสมาชิกในครอบครัวน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีสมาชิกในครอบครัวมาก (ตารางที่ 3.12) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย (ตารางที่ 26 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 3 คู่ และทุกคู่เป็นคู่ที่สำคัญ โดยพบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก และยังมีทักษะที่ดีต่อบุตรมากด้วย เป็นผู้มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองประเภทตรงกันข้าม 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย ผู้ที่ยังมีทักษะที่ดีต่อบุตรมากอยู่ เป็นผู้มีพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อบุตรน้อย ซึ่งผลในข้อ 1-2 นี้ ยังพบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากด้วย

3) ในหมู่ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย แต่หากยังมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากอยู่ ก็ยังเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย และยังมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อยด้วย จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนมากที่สุด

ตารางที่ 3.12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ตามระดับของ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)

(ตอนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	แสดงค่าเอฟ							%ทำนายน
		ทัศนคติที่ดีต่อ พฤติกรรม	ทัศนคติที่ดี ต่อบุตร	ความเชื่อ อำนาจ	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
รวม	360	9.38 ^{**}	15.74 ^{***}	3.90 [*]	< 1	1.06	< 1	1.42	20.3
ผปค.ชาย	105	17.73 ^{***}	5.83 [*]	1.65	1.24	2.96	< 1	< 1	36.9
ผปค.หญิง	255	< 1	13.35 ^{***}	9.62 ^{**}	< 1	< 1	< 1	< 1	19.5
บุตรชาย	180	4.77 [*]	7.44 ^{**}	2.07	< 1	2.83	< 1	< 1	20.1
บุตรหญิง	180	7.82 ^{**}	3.47	< 1	1.77	< 1	< 1	6.83 ^{**}	25.5
อายุน้อย	190	1.19	6.27 [*]	5.67 [*]	< 1	< 1	< 1	1.63	18.7
อายุมาก	170	13.19 ^{***}	7.59 ^{**}	< 1	< 1	3.33	2.24	< 1	26.6
เด็กดูแลน้อย	254	4.80 [*]	7.65 ^{**}	2.88	3.27	< 1	1.54	2.14	20.7
เด็กดูแลมาก	106	2.16	9.04 ^{**}	< 1	3.97 [*]	1.16	< 1	< 1	26.8
คนในคค.น้อย	234	5.07 [*]	3.26	3.80	< 1	2.78	6.41 [*]	3.46	20.2
คนในคค.มาก	126	4.59 [*]	18.60 ^{***}	< 1	< 1	< 1	4.90 [*]	< 1	32.1
บุตรคนแรก	215	4.15 [*]	7.42 ^{**}	4.31 [*]	< 1	1.50	< 1	< 1	20.9
บุตรลำดับอื่น	145	5.92 [*]	6.44 [*]	< 1	< 1	< 1	< 1	1.09	20.3
ศึกษาน้อย	180	2.78	10.26 ^{**}	< 1	< 1	1.04	< 1	< 1	15.4
ศึกษามาก	180	13.09 ^{***}	5.14 [*]	< 1	< 1	< 1	1.76	1.53	24.5
รายได้น้อย	217	3.11	9.49 ^{**}	1.58	< 1	< 1	< 1	2.31	19.0
รายได้มาก	143	9.25 ^{**}	2.86	3.02	< 1	1.65	2.20	< 1	22.4

มีนัยสำคัญที่ระดับ *.05, **.01, ***.001

(ตอนที่ 2)

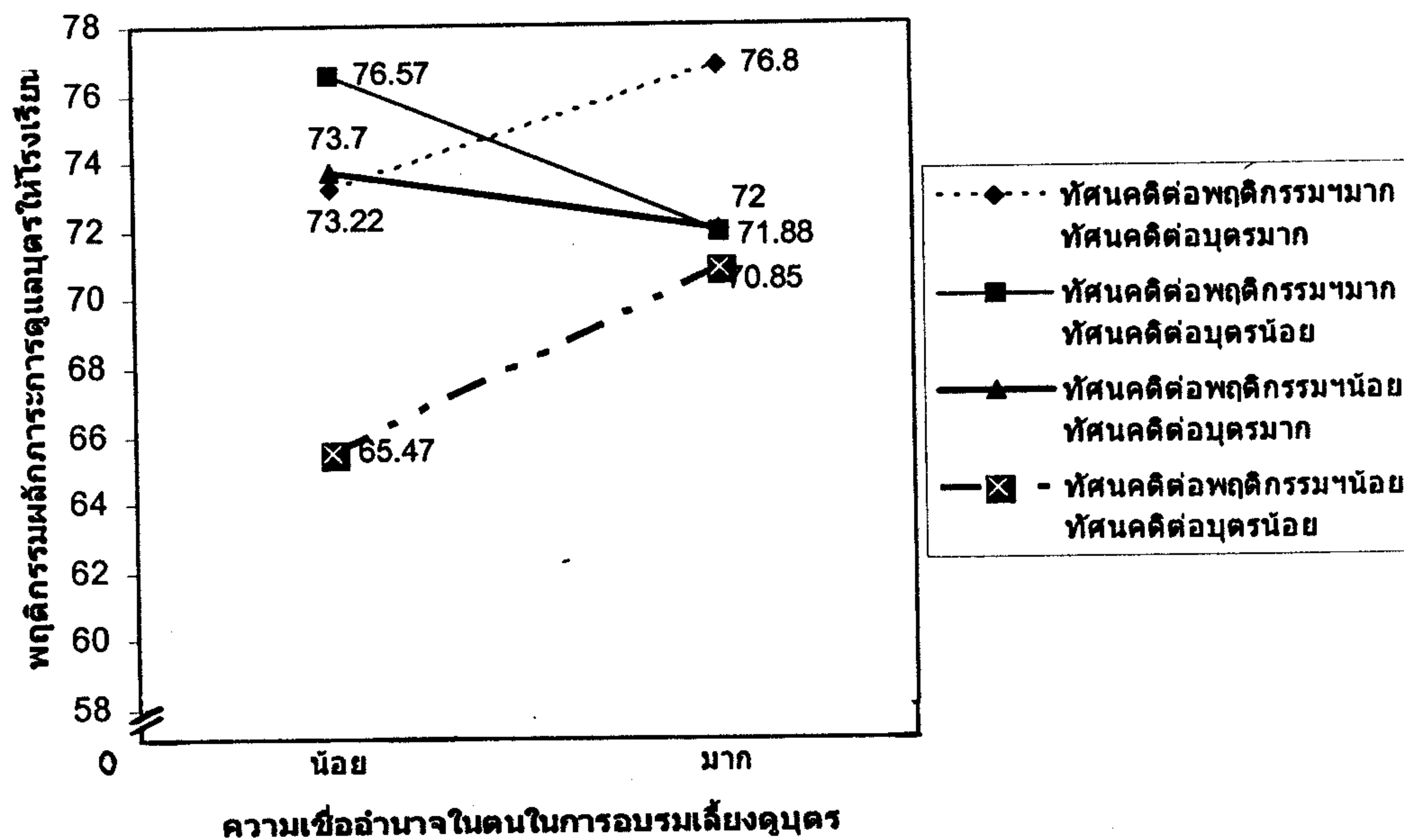
กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
รวม	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 73.47		น้อย = 70.34
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 73.94		น้อย = 69.87
	ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมบุตร	มาก = 72.92		น้อย = 70.89
ผู้ปกครองชาย	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 75.55		น้อย = 67.64
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 73.87		น้อย = 69.33
ผู้ปกครองหญิง	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 74.43		น้อย = 69.95
	ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมบุตร	น้อย = 70.29		มาก = 74.10
ดูแลบุตรชาย	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 73.53		น้อย = 70.23
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 73.94		น้อย = 69.82
ดูแลบุตรหญิง	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 74.62		น้อย = 70.50
ผู้ปกครองอายุน้อย	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 73.38		น้อย = 69.72
	ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมบุตร	มาก = 73.29		น้อย = 69.81
ผู้ปกครองอายุมาก	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 74.74		น้อย = 69.46
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 74.10		น้อย = 70.10
มีเด็กดูแลน้อย	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 72.89		น้อย = 70.36
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 73.23		น้อย = 70.23
มีเด็กดูแลมาก	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 76.25		น้อย = 69.54
สมาชิกครอบครัวน้อย	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 73.35		น้อย = 70.51
สมาชิกครอบครัวมาก	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 73.16		น้อย = 69.36
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 75.08		น้อย = 67.44
ดูแลบุตรคนแรก	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 73.93		น้อย = 71.18
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 74.40		น้อย = 70.72
	ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมบุตร	มาก = 73.96		น้อย = 71.15
ดูแลบุตรลำดับอื่น	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 73.19		น้อย = 69.12
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 73.28		น้อย = 69.04
การศึกษาน้อย	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 72.85		น้อย = 67.35
การศึกษามาก	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 75.74		น้อย = 71.56
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 74.96		น้อย = 72.34
รายได้ครอบครัวน้อย	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 73.10		น้อย = 68.55
รายได้ครอบครัวมาก	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร	มาก = 75.84		น้อย = 71.70

หมายเหตุ: ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนสูง หมายถึง
ผู้ที่มีพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย

นอกจากนี้ยังพบผลเพิ่มเติม ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีสมาชิกในครอบครัวมาก (ตาราง 27 ภาคผนวก ข) โดยพบว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก หากมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก ด้วย จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลักการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย

นอกจากนี้คะแนนของพฤติกรรมผลักการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางระหว่าง ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเพศหญิง (ตารางที่ 3.12) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 37 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 7 คู่ แต่มีคู่ที่สำคัญเพียง 3 คู่ โดยพบว่า 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลักการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีลักษณะตรงข้าม 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลักการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลักการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมผลักการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย คือ ประการแรก ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย และ 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย ประการที่สอง ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 6 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย 3 ประเภท ได้แก่ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก และ ค) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิงที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบ

ภาพที่ 3.7 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน พิจารณาตามความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน และทัศนคติที่ดีต่อบุตร ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง

บุตรในวัยเรียนน้อย 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย และ 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก และประการที่สาม ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และ 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย

3.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ตามระดับของ ภาระทางบ้าน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และทัศนคติที่ดีต่อบุตร

ในส่วนนี้ได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three – Way Analysis of Variance) ของพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 2 ด้าน (พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนของบุตร

และพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน) โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ ภาระทางบ้าน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และทัศนคติที่ดีต่อบุตร

ภาระทางบ้าน หมายถึง ปริมาณการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับภาระงานบ้านในความรับผิดชอบ ว่ามีมากน้อยเพียงใด เช่น ความรู้สึกที่ต้องดูแลและทำความสะอาดบ้านทุกอย่างด้วยตนเอง หรือการมีความกังวลใจในเรื่องงานบ้านมาก การรู้สึกว่าไม่มีเวลาว่างไปทำงานอย่างอื่นเนื่องจากต้องทำงานบ้าน หรือความรู้สึกว่าไม่มีใครในครอบครัวที่ช่วยรับผิดชอบงานบ้านแทนตนได้เลย เป็นต้น ตัวแปรนี้มีลักษณะเป็นคะแนนแบบต่อเนื่อง พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดนี้มีค่า 17 คะแนน ถึง 69 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 47.96 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.27 คะแนน ซึ่งผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านน้อย และผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า หรือเท่ากับค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านมาก

ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต หมายถึง ปริมาณความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติต่อเด็กในช่วงอายุวัยเด็กโต โดยทราบว่าเด็กอายุเท่าใดควรมีพัฒนาการทางกายและจิตใจอย่างไร ซึ่งทำให้ผู้ปกครองสามารถให้การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนได้ถูกต้องเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก ตัวแปรนี้มีลักษณะเป็นคะแนนแบบต่อเนื่อง พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดนี้มีค่า 5 คะแนน ถึง 14 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.75 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.58 คะแนน ซึ่งผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก และผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า หรือเท่ากับค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตน้อย

ทัศนคติที่ดีต่อบุตร หมายถึง ปริมาณความรู้สึกรักใคร่พอใจในตัวบุตร ซึ่งอาจเกิดจากการมองเห็นว่า บุตรมีลักษณะที่ดี นำความสุขความสบายมาสู่ตนและครอบครัว และยังหมายรวมถึงความพร้อมในอันที่จะส่งเสริมสนับสนุนบุตรอย่างเต็มความสามารถด้วย ตัวแปรนี้มีลักษณะเป็นคะแนนแบบต่อเนื่อง พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดนี้มีค่า 27 คะแนน ถึง 60 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 52.27 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.52 คะแนน ซึ่งผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก และผู้ปกครองที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า หรือเท่ากับค่าเฉลี่ย เป็นผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ทำการวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ซึ่งกลุ่มย่อยมีดังนี้ 1) แบ่งตามเพศของผู้ปกครอง คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย และ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง 2) แบ่งตามเพศของบุตรที่ดูแล คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง 3) แบ่งตามอายุของผู้ปกครอง คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก 4) แบ่งตามจำนวนเด็กในความดูแล คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กใน

ความดูแลน้อย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก 5) แบ่งตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก 6) แบ่งตามลำดับการเกิดของบุตรที่ดูแล คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น 7) แบ่งตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก กลุ่มย่อยทั้งหมดรวมเป็น 16 กลุ่ม ซึ่งการวิเคราะห์จะเสนอผลตามตัวแปรดังนี้

3.5.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามระดับของ ภาระทางบ้าน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และทัศนคติที่ดีต่อบุตร

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง พบว่าในกลุ่มรวมคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัว จำนวน 2 ตัวด้วยกัน คือ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และทัศนคติที่ดีต่อบุตร (ตารางที่ 3.13) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตน้อย และ 2) ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย

เมื่อทำการวิเคราะห์กลุ่มย่อยอีก 16 กลุ่ม (ตารางที่ 3.13) พบว่า คะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัวทั้งสามตัว คือ ภาระทางบ้าน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และทัศนคติที่ดีต่อบุตร เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านน้อย เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านมาก ซึ่งพบผลนี้ในกลุ่มย่อยเพียงกลุ่มเดียว คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย 2) ผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตน้อย พบผลนี้ใน 4 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย และ 3) ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย พบผลนี้ในทุกกลุ่มย่อยที่ศึกษา โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และกลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง

ตารางที่ 3.13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตาม
ระดับของ ภาระทางบ้าน ทักษะที่ดีต่อบุตร และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัย
เด็กโต ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมส่งเสริมการ
เรียนรู้ ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)

(ตอนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	แสดงค่าเอฟ							%ทำนาย
		ภาระทาง บ้าน	ความรู้	ทักษะที่ดี ต่อบุตร	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
รวม	360	< 1	5.18 [*]	46.19 ^{***}	< 1	2.87	2.29	< 1	14.9
ผปค.ชาย	105	4.76 [*]	2.32	10.11 ^{**}	< 1	1.56	< 1	< 1	25.1
ผปค.หญิง	255	< 1	2.08	32.19 ^{***}	< 1	1.89	2.20	< 1	13.8
บุตรชาย	180	2.35	1.45	29.22 ^{***}	< 1	1.65	< 1	< 1	18.0
บุตรหญิง	180	2.54	2.74	18.40 ^{***}	< 1	1.24	2.03	< 1	14.4
อายุน้อย	190	< 1	2.74	14.77 ^{***}	1.24	< 1	1.44	< 1	12.3
อายุมาก	170	< 1	2.61	30.62 ^{***}	< 1	3.29	< 1	< 1	19.5
เด็กดูแลน้อย	254	< 1	3.89 [*]	35.19 ^{***}	< 1	1.12	< 1	< 1	15.1
เด็กดูแลมาก	106	1.24	1.27	11.03 ^{***}	< 1	1.38	2.58	< 1	18.4
คนในคค.น้อย	234	< 1	2.46	30.73 ^{***}	< 1	< 1	1.34	< 1	13.8
คนในคค.มาก	126	< 1	3.17	13.21 ^{***}	< 1	2.95	< 1	< 1	17.8
บุตรคนแรก	215	< 1	4.57 [*]	37.00 ^{***}	< 1	3.16	2.92	< 1	20.1
บุตรลำดับอื่น	145	< 1	1.12	10.87 ^{***}	< 1	< 1	< 1	< 1	9.1
ศึกษาน้อย	180	< 1	1.41	12.78 ^{***}	< 1	< 1	< 1	2.15	9.7
ศึกษามาก	180	< 1	5.28 [*]	34.21 ^{***}	< 1	5.52 [*]	3.86	4.11 [*]	24.1
รายได้น้อย	217	< 1	1.08	19.40 ^{***}	< 1	< 1	< 1	< 1	10.4
รายได้มาก	143	1.43	7.23 ^{**}	24.74 ^{***}	< 1	8.94 ^{**}	2.80	< 1	25.6

มีนัยสำคัญที่ระดับ *.05, **.01, ***.001

(ตอนที่ 2)

กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
รวม	ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต	มาก = 49.09		น้อย = 47.68
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 50.49		น้อย = 46.28
ผู้ปกครองชาย	ภาระทางบ้าน	น้อย = 48.48		มาก = 45.95
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 49.06		น้อย = 45.37
ผู้ปกครองหญิง	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 50.81		น้อย = 46.46
ดูแลบุตรชาย	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 51.05		น้อย = 46.06
ดูแลบุตรหญิง	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 50.01		น้อย = 46.39
ผู้ปกครองอายุน้อย	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 49.80		น้อย = 46.13
ผู้ปกครองอายุมาก	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 51.00		น้อย = 46.44
มีเด็กดูแลน้อย	ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต	มาก = 48.94		น้อย = 47.60
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 50.28		น้อย = 46.27
มีเด็กดูแลมาก	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 51.11		น้อย = 46.40
สมาชิกครอบครัวน้อย	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 50.61		น้อย = 46.58
สมาชิกครอบครัวมาก	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 50.03		น้อย = 45.72
ดูแลบุตรคนแรก	ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต	มาก = 49.06		น้อย = 47.32
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 50.66		น้อย = 45.73
ดูแลบุตรลำดับอื่น	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 50.21		น้อย = 46.96
การศึกษาน้อย	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 49.09		น้อย = 45.59
การศึกษามาก	ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต	มาก = 50.20		น้อย = 48.46
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 51.55		น้อย = 47.12
รายได้ครอบครัวน้อย	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 49.74		น้อย = 45.81
รายได้ครอบครัวมาก	ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต	มาก = 50.38		น้อย = 48.25
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 51.28		น้อย = 47.35

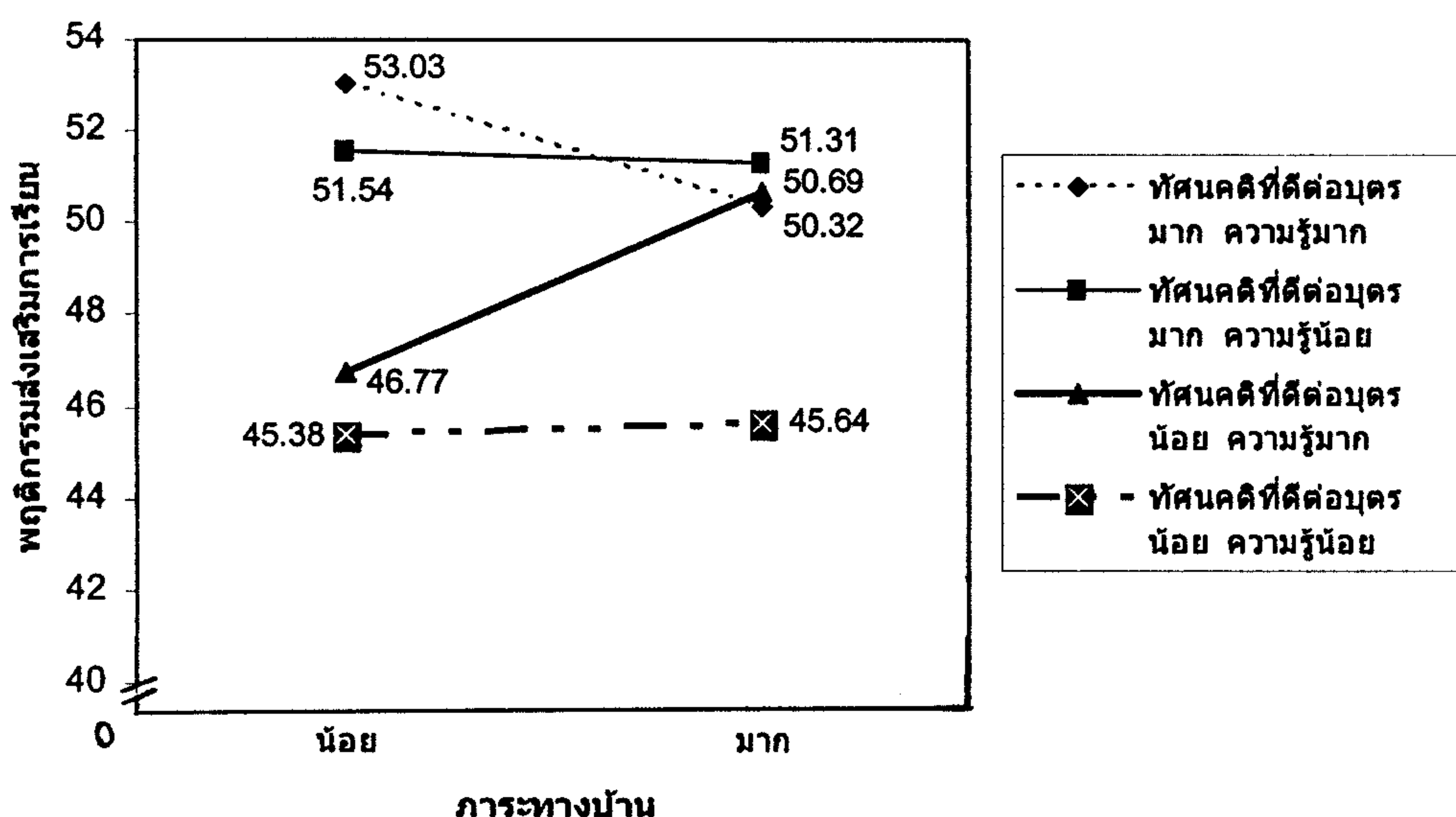
หมายเหตุ: ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดภาระทางบ้านมาก หมายถึงผู้ที่มีภาระทางบ้านน้อย

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ยังแปรปรวนไปตาม ปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ภาระทางบ้าน และทัศนคติที่ดีต่อบุตร ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (ตารางที่ 3.13) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (ตารางที่ 28 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 4 คู่ โดยมีคู่สำคัญเพียง 3 คู่ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีภาระ

ทางบ้านน้อย และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีลักษณะตรงกันข้าม 2) ในบรรดาผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านน้อย ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย และ 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย ผู้ที่มีภาระทางบ้านมาก กลับเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีภาระทางบ้านน้อย นอกจากนี้ยังพบผลเพิ่มเติมอีกว่า ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านน้อย และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่น้อยที่สุด ผลทั้งหมดข้างต้นยังพบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มากอีกด้วย

นอกจากนี้คะแนนของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางระหว่าง ภาระทางบ้าน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และ ทัศนคติที่ดีต่อบุตร ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (ตารางที่ 3.13) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 38 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 15 คู่ แต่มีคู่ที่สำคัญเพียง 6 คู่ โดยพบว่า 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านน้อย และมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านน้อย มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีลักษณะตรงกันข้าม 3) ใน หมู่ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านน้อย และมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตน้อย ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย 4) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านมาก และมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตน้อย ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย 5) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย ผู้ที่มีภาระทางบ้านมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีภาระทางบ้านน้อย 6) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านมาก และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตน้อย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มาก คือ ประการแรก ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านน้อย ผลเช่นนี้ปรากฏใน 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย และ 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย 2 ประเภท ได้แก่ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และ ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก ประการที่สอง กลุ่มผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 5 กลุ่มย่อย ได้แก่

ภาพที่ 3.8 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณาตามภาระทางบ้าน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก

1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และ 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก ที่มีภาระทางบ้านมาก และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย และประการที่สาม ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านน้อย 2 ประเภท ได้แก่ ก) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และ ข) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และ 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามากที่มีภาระทางบ้านมาก และมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตน้อย

3.5.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตร ให้แก่ทางโรงเรียน ตามระดับของ ภาระทางบ้าน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และทัศนคติที่ดีต่อบุตร

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง พบว่า ในกลุ่มรวมคะแนนพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัว 2 ตัว คือ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และทัศนคติที่ดีต่อบุตร (ตารางที่ 3.14) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครอง

ที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตน้อย และ 2) ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมปลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่าผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย

เมื่อทำการวิเคราะห์กลุ่มย่อยอีก 16 กลุ่ม (ตารางที่ 3.14) พบว่า คะแนนพฤติกรรมปลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระแต่ละตัว 2 ตัว คือ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และทัศนคติที่ดีต่อบุตร เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมปลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่าผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตน้อย พบผลนี้ใน 8 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็ก

ตารางที่ 3.14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมปลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ตามระดับของ ภาระทางบ้าน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) และ ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมปลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ตามระดับ ของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)

(ตอนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	แสดงค่าเอฟ							%ทำนาย
		ภาระทาง บ้าน	ความรู้	ทัศนคติที่ดี ต่อบุตร	ก × ข	ก × ค	ข × ค	ก × ข × ค	
รวม	360	< 1	7.42**	56.09***	< 1	< 1	< 1	< 1	17.1
สปค.ชาย	105	1.82	< 1	14.25***	< 1	< 1	< 1	< 1	21.2
สปค.หญิง	255	< 1	6.37*	37.46***	1.24	< 1	1.07	< 1	16.8
บุตรชาย	180	< 1	1.33	23.78***	1.13	3.93*	< 1	1.15	18.0
บุตรหญิง	180	2.23	7.00**	31.58***	< 1	1.05	2.79	< 1	21.3
อายุน้อย	190	1.25	2.03	18.94***	2.73	< 1	< 1	< 1	14.4
อายุมาก	170	< 1	7.24**	37.80***	< 1	< 1	< 1	1.53	23.2
เด็กดูแลน้อย	254	< 1	5.29*	34.96***	1.65	< 1	< 1	< 1	15.7
เด็กดูแลมาก	106	2.50	1.85	17.27***	< 1	< 1	1.20	< 1	23.1
คนในคค.น้อย	234	< 1	5.01*	25.20***	1.24	< 1	1.34	< 1	12.9
คนในคค.มาก	126	2.99	2.38	32.89***	< 1	< 1	2.07	< 1	30.0
บุตรคนแรก	215	< 1	1.19	32.86***	< 1	< 1	< 1	< 1	16.4
บุตรลำดับอื่น	145	1.35	6.27*	21.49***	1.84	< 1	2.08	< 1	20.6
ศึกษาน้อย	180	1.37	1.63	18.48***	2.28	< 1	< 1	< 1	14.2
ศึกษามาก	180	< 1	6.86**	32.87***	< 1	1.14	2.59	< 1	20.4
รายได้น้อย	217	1.36	3.09	28.59***	1.04	< 1	< 1	< 1	15.8
รายได้มาก	143	< 1	5.66*	19.35***	< 1	1.33	1.03	1.90	18.6

มีนัยสำคัญที่ระดับ *.05, **.01, ***.001

(ตอนที่ 2)

กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมหลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
รวม	ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต	มาก = 72.70		น้อย = 70.29
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 74.81		น้อย = 68.18
ผู้ปกครองชาย	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 74.28		น้อย = 67.32
ผู้ปกครองหญิง	ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต	มาก = 72.91		น้อย = 70.22
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 74.83		น้อย = 68.31
ดูแลบุตรชาย	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 74.86		น้อย = 68.57
ดูแลบุตรหญิง	ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต	มาก = 72.74		น้อย = 69.52
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 74.55		น้อย = 67.70
ผู้ปกครองอายุน้อย	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 74.27		น้อย = 68.43
ผู้ปกครองอายุมาก	ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต	มาก = 73.13		น้อย = 69.90
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 75.20		น้อย = 67.83
มีเด็กดูแลน้อย	ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต	มาก = 72.78		น้อย = 70.51
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 74.56		น้อย = 68.72
มีเด็กดูแลมาก	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 75.46		น้อย = 67.31
สมาชิกครอบครัวน้อย	ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต	มาก = 72.77		น้อย = 70.31
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 74.30		น้อย = 68.78
สมาชิกครอบครัวมาก	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 75.60		น้อย = 67.00
ดูแลบุตรคนแรก	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 75.30		น้อย = 68.92
ดูแลบุตรลำดับอื่น	ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต	มาก = 72.64		น้อย = 68.97
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 74.21		น้อย = 67.41
การศึกษาน้อย	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 72.87		น้อย = 66.65
การศึกษามาก	ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต	มาก = 74.67		น้อย = 71.99
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 76.27		น้อย = 70.39
รายได้ครอบครัวน้อย	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 73.80		น้อย = 67.02
รายได้ครอบครัวมาก	ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต	มาก = 74.74		น้อย = 72.04
	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	มาก = 75.89		น้อย = 70.89

หมายเหตุ: ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดพฤติกรรมหลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนสูง หมายถึง ผู้ที่มีพฤติกรรมหลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย
 ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดภาระทางบ้านมาก หมายถึงผู้ที่มีภาระทางบ้านน้อย

ในความดูแลน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และ 2) ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย พบผลนี้ในทุกกลุ่มย่อยที่ศึกษา นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ภาระทางบ้าน และทัศนคติที่ดีต่อบุตร ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรชาย (ตารางที่ 3.14) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 29 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 4 คู่ แต่พบคู่ที่สำคัญเพียง 3 คู่ โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านน้อย และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีลักษณะตรงกันข้าม 2) ในบรรดาผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านน้อย ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย และ 3) ในบรรดาผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านมาก ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย คือ ประการแรก ผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 8 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และ 8) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และ ประการที่สอง กลุ่มผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม

3.6 ผลการทำนาย จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง โดยใช้จิตลักษณะเดิม และสถานการณ์เป็นตัวทำนาย

ในส่วนนี้จะได้ทำการวิเคราะห์เพื่อแสวงหาเปอร์เซ็นต์การทำนาย ตัวทำนายที่สำคัญ และลำดับความสำคัญของตัวแปรตาม 5 ตัว ได้แก่ จิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว คือ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และ ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 2 ประการ คือ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และ พฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน

ในความดูแลน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และ 2) ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย พบผลนี้ในทุกกลุ่มย่อยที่ศึกษา นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ภาระทางบ้าน และทัศนคติที่ดีต่อบุตร ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรชาย (ตารางที่ 3.14) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 29 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 4 คู่ แต่พบคู่ที่สำคัญเพียง 3 คู่ โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านน้อย และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีลักษณะตรงกันข้าม 2) ในบรรดาผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านน้อย ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก จะเป็นผู้มีพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย และ 3) ในบรรดาผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านมาก ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก จะเป็นผู้มีพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย คือ ประการแรก ผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และ 8 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และ 8) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และ ประการที่สอง กลุ่มผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม

3.6 ผลการทำนาย จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง โดยใช้จิตลักษณะเดิม และสถานการณ์เป็นตัวทำนาย

ในส่วนนี้จะได้ทำการวิเคราะห์เพื่อแสวงหาเปอร์เซ็นต์การทำนาย ตัวทำนายที่สำคัญ และลำดับความสำคัญของตัวแปรตาม 5 ตัว ได้แก่ จิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว คือ ทัศนคติที่ดีต่อบุตร พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และ ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 2 ประการ คือ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และ พฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวม และแบบเป็นขั้น (Standard and Stepwise) โดยมีชุดตัวทำนายรวมทั้งสิ้น 3 ชุด คือ ตัวทำนายชุดที่ 1 เป็นชุดตัวทำนายทางจิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ตัวทำนายชุดที่ 2 เป็นชุดทำนายทางสถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ภาระทางบ้าน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ตัวทำนายชุดที่ 3 เป็นการรวมตัวแปรจากชุดตัวทำนายที่ 1 และ 2 เข้าด้วยกัน รวมเป็นตัวทำนายทั้งสิ้น 8 ตัว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบปริมาณการทำนายในชุดที่ 3 ว่าจะทำนายได้มากกว่าชุดที่ 1 หรือ ชุดที่ 2 ตามลำดับมากน้อยเพียงใด โดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างอย่างน้อย 5 % (Cohen, 1977: 413-414)

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้จะได้ทำทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยอีก 16 กลุ่ม ซึ่งแบ่งตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของผู้ปกครอง คือ 1) เพศของผู้ปกครอง โดยแบ่งเป็น ผู้ปกครองเพศชาย และ ผู้ปกครองเพศหญิง 2) เพศของบุตรที่ดูแล โดยแบ่งเป็น บุตรเพศชาย และ บุตรเพศหญิง 3) ลำดับการเกิดของบุตร โดยมีค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม เท่ากับ 1.5 คน บุตรที่เกิดลำดับที่ 1 คือบุตรลำดับแรก และ บุตรที่เกิดตั้งแต่ลำดับที่ 2 - 5 คือ บุตรลำดับอื่น ๆ 4) จำนวนเด็กในความดูแล โดยมีค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม เท่ากับ 1.8 คน ผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแล ตั้งแต่ 0 - 2 คน คือ ผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย และ ผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแล ตั้งแต่ 3 - 7 คน คือ ผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก 5) จำนวนสมาชิกในครอบครัว โดยมีค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม เท่ากับ 5.1 คน ผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว ตั้งแต่ 0 - 5 คน คือ ผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย และ ผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว ตั้งแต่ 6 - 16 คน คือ ผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก 6) อายุของผู้ปกครอง โดยมีค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม เท่ากับ 36.54 ปี ผู้ปกครองที่มีอายุ ตั้งแต่ 0 - 36 ปี คือ ผู้ปกครองที่มีอายุน้อย และ ผู้ปกครองที่มีอายุ ตั้งแต่ 37 - 65 ปี คือ ผู้ปกครองที่มีอายุมาก 7) การศึกษาของผู้ปกครอง โดยมีค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม เท่ากับ 10.6 ปี ผู้ปกครองที่มีการศึกษา ตั้งแต่ 0 - 11 ปี คือ ผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และ ผู้ปกครองที่มีการศึกษา ตั้งแต่ 12 - 18 ปี คือ ผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก 8) รายได้ของครอบครัว โดยมีค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม เท่ากับ 18,400 บาท ผู้ปกครองที่มีรายได้ของครอบครัว ต่ำกว่า 18,400 บาท คือ ผู้ปกครองที่มีรายได้ของครอบครัวน้อย และ ผู้ปกครองที่มีรายได้ของครอบครัว ตั้งแต่ 18,400 บาท คือ ผู้ปกครองที่มีรายได้ของครอบครัวมาก โดยมีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

3.6.1 ผลการทำนาย ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบในวัยเรียน โดยใช้จิตลักษณะเดิม และสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบในวัยเรียน มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวม และแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 1 เป็นจิตลักษณะเดิม จำนวน 4 ตัว คือ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.15) พบว่า จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัวสามารถทำนายทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบในวัยเรียนได้ 35.6 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การปรับตัวทางจิตสังคม และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .42 และ .25 ซึ่งหมายความว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ยังมีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก และยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก จะยังเป็นผู้ปกครองที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบในวัยเรียนมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.15) พบว่า กลุ่มที่ตัวทำนายทางจิตลักษณะเดิม 4 ตัว สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย โดยทำนายได้ 55.3 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียว คือ การปรับตัวทางจิตสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าเท่ากับ .73 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนเด็กในความดูแลมาก โดยทำนายได้ 47.8 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การปรับตัวทางจิตสังคม และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .49 และ .28 และกลุ่มที่จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง โดยทำนายได้เพียง 29.9 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การปรับตัวทางจิตสังคม และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .35 และ .27 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของทั้ง 3 กลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 30.8% ถึง 44.4% เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 6 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง (55.3% และ 29.9 % ตามลำดับ) 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก (30.8% และ 47.8 % ตามลำดับ) 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก (33.7% และ 44.4 % ตามลำดับ) 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น ๆ (31.8% และ 42.7 % ตามลำดับ) 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (38.5% และ 30.8 %

ตามลำดับ) และ 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (35% และ 43.2 % ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน มาทำการวิเคราะห์ ถอดอยแบบพหุคูณแบบรวม และแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 2 คือ กลุ่มสถานการณ์ทั้ง 4 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ภาระทางบ้าน และ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม

ตารางที่ 3.15 ผลการทำนายทัศนคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน โดยใช้ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มสถานการณ์เป็นตัวทำนาย

กลุ่ม	จำนวน คน	ชุดที่1 จิตลักษณะเดิม (1-4)			ชุดที่2 สถานการณ์ (5-8)			ชุดที่3 จิตลักษณะเดิมและสถานการณ์ (1-8)			% แตกต่าง
		% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	
รวม	359	35.6	3, 2	.42, .25	41.8	8, 5, 6	.36, .35, .12	49.3	5, 3, 8, 2	.28, .26, .24, .12	7.5*
ผู้ปกครองชาย	104	55.3	3	.73	54.3	8, 7, 6	.45, .30, .18	65.1	3, 7, 8, 2	.36, .25, .24, .16	9.8*
ผู้ปกครองหญิง	254	29.9	3, 2	.35, .27	40.3	5, 8	.41, .36	47.5	5, 8, 3, 2	.34, .25, .23, .12	7.2*
บุตรชาย	179	34.1	3, 2	.44, .19	34.3	8, 5	.43, .25	45.1	8, 3, 2, 5	.30, .28, .15, .15	10.8*
บุตรหญิง	179	37.6	3, 2	.42, .28	51.3	5, 8, 6	.47, .30, .12	56.3	5, 3, 8	.43, .26, .23	5*
อายุน้อย	189	34.8	3, 2	.36, .30	42.9	8, 5, 6	.36, .32, .17	49.7	5, 3, 8	.33, .29, .25	6.8*
อายุมาก	169	38.5	3, 2	.51, .17	40.9	5, 8, 7	.37, .33, .15	50.1	3, 8, 5	.38, .27, .24	9.2*
เด็กที่ดูแลน้อย	253	30.8	3, 2	.39, .23	40	8, 5	.39, .37	47.6	5, 3, 8	.32, .29, .28	7.6*
เด็กที่ดูแลมาก	105	47.8	3, 2	.49, .28	46.5	5, 8, 6	.35, .33, .22	56.6	3, 5, 8, 2, 6	.29, .19, .19, .19, .17	8.8*
สมาธิคค.น้อย	233	33.7	3, 2	.33, .33	48.5	5, 8, 6	.43, .30, .14	55.7	5, 2, 8, 3, 6	.37, .20, .19, .13, .11	7.2*
สมาธิคค.มาก	125	44.4	3	.65	37.0	8, 5, 7	.43, .23, .16	50.7	3, 8	.51, .29	6.3*
บุตรคนแรก	214	31.8	3, 2	.40, .23	37.2	8, 5	.39, .33	47.1	5, 3, 8, 2	.28, .26, .23, .14	9.9*
บุตรลำดับอื่น	144	42.7	3, 2	.46, .27	49.6	5, 8, 7	.41, .36, .16	54.1	5, 3, 8	.31, .29, .28	4.5
การศึกษาน้อย	179	38.5	3, 2	.46, .23	46.9	8, 5, 6	.45, .31, .12	52.7	8, 3, 5	.35, .29, .25	5.8*
การศึกษามาก	179	30.8	3, 2	.38, .25	36.2	5, 8, 7	.37, .26, .16	47.0	5, 3, 2, 7, 8	.29, .25, .17, .15, .14	10.8*
รายได้น้อย	216	35.0	3, 2	.39, .28	43.3	5, 8	.46, .30	50.7	5, 3, 8, 2, 1	.37, .28, .19, .18, -.15	7.4*
รายได้สูง	142	43.2	3, 1	.45, .28	43.9	8, 5, 7	.46, .25, .19	55.3	3, 8, 5, 6	.38, .33, .17, .13	11.4*

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 , ** .01 , *** .001 และ # มีเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 5 %

ตัวทำนาย 1 คือ สุขภาพจิต

2 คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

3 คือ การปรับตัวทางจิตสังคม

4 คือ ความรู้พัฒนาการเด็กวัยเด็กโต

5 คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน

6 คือ การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว

7 คือ ภาระทางบ้าน

8 คือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน

หมายเหตุ: ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดภาระทางบ้านมาก หมายถึงผู้ที่มีภาระทางบ้านน้อย

(ตารางที่ 3.15) พบว่าสถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนได้ 41.8 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .36, .35 และ .12 ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ว่า ยิ่งผู้ปกครองนักเรียนมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ยิ่งมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก และยังได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก จะยิ่งเป็นผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.15) พบว่า กลุ่มที่ตัวทำนายทางสถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย โดยทำนายได้ 54.3 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ภาระทางบ้าน และการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .45, .30 และ .18 ซึ่งการแปลผลพบเพิ่มเติมว่า ผู้ปกครองที่ยังมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ยังมีภาระทางบ้านน้อย และยังได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก จะยังมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากด้วย และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง โดยทำนายได้ 51.3 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .47, .30 และ .12 และกลุ่มที่สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย โดยทำนายได้เพียง 34.3 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .43 และ .25 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของทั้ง 2 กลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 36.2% ถึง 49.6% เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 6 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง (54.3% และ 40.3 % ตามลำดับ) 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก (40% และ 46.5 % ตามลำดับ) 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก (48.5% และ 37 % ตามลำดับ) 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น ๆ (37.2% และ 49.6 % ตามลำดับ)

5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (46.9 % และ 36.2 % ตามลำดับ) และ 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง (34.3% และ 51.3 % ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน มาทำการวิเคราะห์ ถอดอยแบบพหุคูณแบบรวม และแบบเป็นชั้น โดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 3 คือ การรวมชุดตัวทำนายที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต กับตัวทำนายชุดที่ 2 คือ สถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ภาระทางบ้าน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน รวมเป็นตัวทำนายทั้งสิ้น 8 ตัว ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.15) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนได้ 49.3 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การปรับตัวทางจิตสังคม การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .28, .26, .24 และ .12 ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ว่า ยิ่งผู้ปกครองนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ยิ่งมีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก ยิ่งมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก และยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก จะยิ่งเป็นผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.15) พบว่า กลุ่มที่ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย โดยทำนายได้ 65.1 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การปรับตัวทางจิตสังคม ภาระทางบ้าน การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .36, .25, .24 และ .16 ซึ่งการแปลผลพบเพิ่มเติมว่า ผู้ปกครองที่ยังมีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก ยังมีภาระทางบ้านน้อย ยังมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก และยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก จะยังมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากด้วย และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก โดยทำนายได้ 56.6 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การปรับตัวทางจิตสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .29, .19, .19, .19 และ .17 ซึ่งการแปลผลพบเพิ่มเติมว่า ผู้ปกครองที่ยังมีการปรับตัวทางจิตมาก ยังมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ยังมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับ

โรงเรียนมาก ยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และยังได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก จะยังมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากด้วย และกลุ่มที่ตัวทำนายทั้ง 8 ตัว สามารถทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเพศชาย โดยทำนายได้เพียง 45.1 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน การปรับตัวทางจิตสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .30, .28, .15 และ .15 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของกลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 47 % ถึง 56.3 % เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 6 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง (65.1% และ 47.5 % ตามลำดับ) 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก (47.6% และ 56.6 % ตามลำดับ) 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก (55.7% และ 50.7% ตามลำดับ) 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น ๆ (47.1% และ 54.1 % ตามลำดับ) 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (52.7% และ 47 % ตามลำดับ) และ 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเพศหญิง (45.1% และ 56.3 % ตามลำดับ)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า 1) ตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิม รวม 4 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนได้ โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายระหว่าง 29.9 % ถึง 55.3 % ตัวทำนายที่สำคัญของ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน เรียงลำดับจากมากไปน้อยโดยสรุปคือ การปรับตัวทางจิตสังคม และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน 2) ตัวทำนายด้านสถานการณ์ รวม 4 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนได้ โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายระหว่าง 34.3 % ถึง 54.3 % ตัวทำนายที่สำคัญของ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน เรียงลำดับจากมากไปน้อยโดยสรุปคือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และ การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว 3) ตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิม ร่วมกับสถานการณ์ รวม 8 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนได้ โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายระหว่าง 45.1 % ถึง 65.1 % ตัวทำนายที่สำคัญของ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน เรียงลำดับจากมากไปน้อยโดยสรุปคือ ความสัมพันธ์

ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การปรับตัวทางจิตสังคม การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และ 4) ตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 หรือ 2 อย่างน้อย 5 % ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และในกลุ่มย่อยอีก 15 กลุ่ม โดยมีกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก

3.6.2 ผลการทำนายทัศนคติที่ดีต่อบุตร โดยใช้จิตลักษณะเดิม และสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนทัศนคติที่ดีต่อบุตร มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวม และแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 1 เป็นจิตลักษณะเดิม จำนวน 4 ตัว คือ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.16) พบว่า จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อบุตรได้ 31.9 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การปรับตัวทางจิตสังคม และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .38 และ .25 ซึ่งหมายความว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ยังมีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก และยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก จะยังเป็นผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.16) พบว่า กลุ่มที่ตัวทำนายทางจิตลักษณะเดิม 4 ตัว สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก โดยทำนายได้ 37 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การปรับตัวทางจิตสังคม และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .41 และ .28 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนเด็กในความดูแลมาก โดยทำนายได้ 35.8 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การปรับตัวทางจิตสังคม และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .51 และ .19 ซึ่งการแปลผลพบเพิ่มเติมว่า ผู้ปกครองที่ยังมีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก และยังมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก จะยังเป็นผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากด้วย และกลุ่มที่จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย โดยทำนายได้เพียง 29.1 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การปรับตัวทางจิตสังคม และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .38 และ .20 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายเหมือนกับในกลุ่มรวม

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 29.2% - 35.4% เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 3 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง (35.3% และ 29.9 % ตามลำดับ) 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเพศหญิง (29.1% และ 35.4 % ตามลำดับ)

3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก (29.3% และ 37 % ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนทัศนคติที่ดีต่อบุตร มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวม และแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 2 คือ กลุ่มสถานการณ์ทั้ง 4 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ภาระทางบ้าน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.16) พบว่า สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อบุตรได้ 37 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .48, .15 และ .13 ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ว่า ยิ่งผู้ปกครองนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ยิ่งมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก และยิ่งได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก จะยิ่งเป็นผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.16) พบว่า กลุ่มที่ตัวทำนายทางสถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย โดยทำนายได้ 42 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .51, .17 และ .14 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมามี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย โดยทำนายได้ 41.1 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .56 และ .20 และกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรลำดับอื่น ๆ โดยทำนายได้ 41.1 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียว คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ซึ่งมีค่าเบต้าคือ .63 และกลุ่มที่สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก โดยทำนายได้เพียง 32.1 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียว คือ ความสัมพันธ์ระหว่าง

ผู้ปกครองกับบุตรหลาน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .54 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของทั้ง 3 กลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 33.3% ถึง 40.1% เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 2 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง (41.1% และ 33.3 % ตามลำดับ) 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก (42 % และ 32.1 % ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนทัศนคติที่ดีต่อบุตร มาทำการวิเคราะห์หาคถอยแบบพหุคูณแบบรวม และแบบเป็นขั้น โดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 3 คือ การรวมชุดตัวทำนายที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต กับตัวทำนายชุดที่ 2 คือ สถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ภาระทางบ้าน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน รวมเป็นตัวทำนายทั้งสิ้น 8 ตัว ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.16) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อบุตรได้ 45.5 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การปรับตัวทางจิตสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .39, .26, .15 และ .09 ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ว่า ยิ่งผู้ปกครองนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ยิ่งมีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก ยิ่งมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และยิ่งได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก จะยิ่งเป็นผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.16) พบว่า กลุ่มที่ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย โดยทำนายได้ 50.7 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การปรับตัวทางจิตสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .44, .22, .19 และ .10 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก โดยทำนายได้ 49.5 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการปรับตัวทางจิตสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .44, .25 และ .23 และกลุ่มที่ตัวทำนายทั้ง 8 ตัว สามารถทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย โดยทำนายได้เพียง 42.4 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่าง

ผู้ปกครองกับบุตรหลาน การปรับตัวทางจิตสังคม และ การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .36, .31 และ .13 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของทั้ง 3 กลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 42.9 % ถึง 48.9 % เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 3 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง (48.9% และ 43.7 % ตามลำดับ) 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก (50.7% และ 42.9 % ตามลำดับ) 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (42.4% และ 49.5 % ตามลำดับ)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า 1) ตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิม รวม 4 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อบุตรได้ โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายระหว่าง 29.1 % ถึง 37 % ตัวทำนายที่สำคัญของ ทัศนคติที่ดีต่อบุตร เรียงลำดับจากมากไปน้อยโดยสรุปคือ การปรับตัวทางจิตสังคม และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน 2) ตัวทำนายด้านสถานการณ์ รวม 4 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อบุตร โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายระหว่าง 32.1 % ถึง 42 % ตัวทำนายที่สำคัญของ ทัศนคติที่ดีต่อบุตร เรียงลำดับจากมากไปน้อยโดยสรุปคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และ การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว 3) ตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิม ร่วมกับสถานการณ์ รวม 8 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อบุตร โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายระหว่าง 42.4 % ถึง 50.7 % ตัวทำนายที่สำคัญของ ทัศนคติที่ดีต่อบุตร เรียงลำดับจากมากไปน้อย โดยสรุปคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การปรับตัวทางจิตสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และ 4) ตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 หรือ 2 อย่างน้อย 5 % ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และในกลุ่มย่อยอีก 15 กลุ่ม โดยมีกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก

3.6.3 ผลการทำนาย ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยใช้จิตลักษณะ

เดิม และสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวม และแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 1 เป็นจิตลักษณะเดิม จำนวน 4 ตัว คือ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และ ความรู้เกี่ยวกับ

ตารางที่ 3.17 ผลการทำนายความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยใช้ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มสถานการณ์เป็นตัวทำนาย

กลุ่ม	จำนวนคน	ชุดที่1 จิตลักษณะเดิม (1-4)			ชุดที่2 สถานการณ์ (5-8)			ชุดที่3 จิตลักษณะเดิมและสถานการณ์ (1-8)			% แตกต่าง
		% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	
รวม	359	20.7	2, 4, 3	.29, .17, .16	15.9	8, 5	.28, .19	23.7	2, 8, 4	.30, .20, .15	3.0
ผู้ปกครองชาย	104	25.0	2	.46	23.7	8	.47	30.5	8, 2	.32, .31	5.5*
ผู้ปกครองหญิง	254	20.0	2, 4	.35, .22	12.7	8, 5	.22, .21	22.3	2, 4, 5	.31, .20, .13	2.3
บุตรชาย	179	16.4	4, 2, 3	.24, .20, .18	12.1	8	.31	20.8	2, 4, 8	.24, .23, .22	4.4
บุตรหญิง	179	27.6	2, 3	.40, .17	22.1	8, 5	.30, .24	30.8	2, 5	.41, .18	3.2
อายุน้อย	189	21.4	2, 4	.41, .14	18.3	8, 5	.30, .20	24.8	2, 8	.32, .23	3.4
อายุมาก	169	21.5	2, 3, 4	.29, .18, .16	15.8	8, 5	.27, .21	25.1	2, 8, 4	.32, .20, .16	3.6
เด็กที่ดูแลน้อย	253	21.9	2, 3, 4	.34, .16, .12	20.7	8, 5	.34, .21	28.0	2, 8, 5	.28, .23, .15	6.1*
เด็กที่ดูแลมาก	105	23.1	4, 2	.35, .24	9.4	5	.27	23.6	4, 2	.35, .24	0.5
สมาชิกคค.น้อย	233	19.7	2, 4, 3	.27, .19, .16	16.6	5, 8	.27, .21	24.3	2, 5, 4	.28, .23, .16	4.6
สมาชิกคค.มาก	125	25.8	2	.47	19.4	8	.42	30.3	2, 8	.36, .26	4.5
บุตรคนแรก	214	18.8	2, 3	.31, .16	15.1	8, 6	.27, .17	23	2, 8, 6	.30, .17, .13	4.2
บุตรลำดับอื่น	144	23.3	2, 4, 3	.27, .23, .18	19.9	8, 5	.26, .26	26.3	2, 4, 8	.27, .21, .19	3.0
การศึกษาน้อย	179	22.4	3, 2, 4	.25, .20, .18	18.8	8, 5	.30, .21	26.2	3, 8, 4	.26, .21, .16	3.8
การศึกษามาก	179	12.2	2	.33	6.9	8	.22	14.3	2	.33	2.1
รายได้น้อย	216	21.3	2, 3, 4	.27, .20, .16	19.6	8, 5	.30, .21	26.2	8, 2, 5	.23, .23, .15	4.9
รายได้สูง	142	16.6	2, 4	.37, .18	8.3	8	.26	17.5	2, 4	.37, .18	0.9

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 , ** .01 , *** .001 และ # มีเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 5 %

ตัวทำนาย 1 คือ สุขภาพจิต

2 คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

3 คือ การปรับตัวทางจิตสังคม

4 คือ ความรู้พัฒนาการเด็กวัยเด็กโต

5 คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน

6 คือ การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว

7 คือ ภาระทางบ้าน

8 คือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน

หมายเหตุ: ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดภาระทางบ้านมาก หมายถึงผู้ที่มีภาระทางบ้านน้อย

พัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.17) พบว่า จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรได้ 20.7 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และ การปรับตัวทางจิตสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .29, .17 และ .16 ซึ่งหมายความว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ยังมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก และยังมีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก จะยังเป็นผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.17) พบว่า กลุ่มที่ตัวทำนายทางจิตลักษณะเดิม 4 ตัว สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง โดยทำนายได้ 27.6 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนและ การปรับตัวทางจิตสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .40 และ .17 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก โดยทำนายได้ 25.8 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียว คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าเท่ากับ .47 และกลุ่มที่จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก โดยทำนายได้เพียง 12.2 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียว คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าเท่ากับ .33 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของทั้ง 3 กลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 16.4% ถึง 25% เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 4 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง (25% และ 20 % ตามลำดับ) 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง (16.4% และ 27.6 % ตามลำดับ) 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก (19.7% และ 25.8 % ตามลำดับ) และ 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (22.4% และ 12.2 % ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวม และแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 2 คือ กลุ่มสถานการณ์ทั้ง 4 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ภาระทางบ้าน และ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.17) พบว่า สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ได้ 15.9 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การรับรู้ความสามารถใน

การติดต่อกับโรงเรียน และ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .28 และ .19 ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ว่า ยิ่งผู้ปกครองนักเรียนมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก และยิ่งมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก จะยิ่งเป็นผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.17) พบว่า กลุ่มที่ตัวทำนายทางสถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย โดยทำนายได้ 23.7 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียว คือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ซึ่งมีค่าเบต้าเท่ากับ .47 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง โดยทำนายได้ 22.1 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .30 และ .24 และกลุ่มที่สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก โดยทำนายได้เพียง 6.9 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียว คือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ซึ่งมีค่าเบต้าเท่ากับ .22 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของทั้ง 3 กลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 36.2% ถึง 49.6% เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 5 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง (23.7% และ 12.7 % ตามลำดับ) 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรในความดูแลเป็นบุตรเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรในความดูแลเป็นบุตรเพศหญิง (12.1% และ 22.1 % ตามลำดับ) 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก (20.7% และ 9.4 % ตามลำดับ) 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (18.8 % และ 6.9 % ตามลำดับ) และ 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (19.6% และ 8.3 % ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวม และแบบเป็นขั้น โดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 3 คือ การรวมชุดตัวทำนายที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต กับตัวทำนายชุดที่ 2 คือ สถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ภาระทางบ้าน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน รวมเป็นตัวทำนายทั้งสิ้น 8 ตัว ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.17) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายความเชื่อ

อำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรได้ 23.7 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .30, .20 และ .15 ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ว่า ยิ่งผู้ปกครองนักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ยิ่งมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก และยิ่งมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก จะยิ่งเป็นผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.17) พบว่า กลุ่มที่ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง โดยทำนายได้ 30.8 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .41 และ .18 ซึ่งการแปลผลพบเพิ่มเติมว่า ผู้ปกครองที่ยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และยิ่งมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก จะยิ่งมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากด้วย และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย โดยทำนายได้ 30.5 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .32 และ .31 และกลุ่มที่ตัวทำนายทั้ง 8 ตัว สามารถทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก โดยทำนายได้เพียง 14.3 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียว คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าเท่ากับ .33 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของ 2 กลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 17.5 % ถึง 30.3 % เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 5 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง (30.5% และ 22.3 % ตามลำดับ) 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง (20.8% และ 30.8 % ตามลำดับ) 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก (24.3% และ 30.3% ตามลำดับ) 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (26.2% และ 14.3 % ตามลำดับ) และ 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (26.2% และ 17.5 % ตามลำดับ)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า 1) ตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิม รวม 4 ตัวสามารถทำนายความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรได้ โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนาย

ระหว่าง 12.2 % ถึง 27.6 % ตัวทำนายที่สำคัญของ ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร เรียงลำดับจากมากไปน้อย โดยสรุปคือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการ เด็กวัยเด็กโต และการปรับตัวทางจิตสังคม 2) ตัวทำนายด้านสถานการณ์ รวม 4 ตัว สามารถทำนายความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรได้ โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายระหว่าง 6.9 % ถึง 23.7 % ตัวทำนายที่สำคัญของ ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร เรียงลำดับจากมากไปน้อย โดยสรุปคือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน 3) ตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิม ร่วมกับสถานการณ์ รวม 8 ตัว สามารถทำนายความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรได้ โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายระหว่าง 14.3 % ถึง 30.8 % ตัวทำนายที่สำคัญของ ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร เรียงลำดับจากมากไปน้อย โดยสรุปคือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และ 4) ตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 หรือ 2 อย่างน้อย 5 % ผลเช่นนี้ไม่พบในกลุ่มรวม แต่พบในกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย

3.6.4 ผลการทำนาย พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยใช้จิตลักษณะเดิม และสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวม และแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 1 เป็นจิตลักษณะเดิม จำนวน 4 ตัว คือ สุขภาพจิต ลักษณะ มุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.18) พบว่า จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ได้ 16.4 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียว คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าเท่ากับ .36 ซึ่งหมายความว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก จะยังเป็นผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.18) พบว่ากลุ่มที่ตัวทำนายทางจิตลักษณะ เดิม 4 ตัว สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย โดยทำนายได้ 29.7 % โดยมีตัว ทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ สุขภาพจิต และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้า ตามลำดับเท่ากับ .34 และ .27 ซึ่งสามารถแปลผลเพิ่มเติมได้ว่า ยังผู้ปกครองมีสุขภาพจิตที่

ตารางที่ 3.18 ผลการทำนายพฤติกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยใช้ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มสถานการณ์เป็นตัวทำนาย

กลุ่ม	จำนวนคน	ชุดที่1 จิตลักษณะเดิม (1-4)			ชุดที่2 สถานการณ์ (5-8)			ชุดที่3 จิตลักษณะเดิมและสถานการณ์ (1-8)			% แตกต่าง
		% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	
รวม	359	16.4	2	.36	32.9	5, 6, 8, 7	.46, .19, .14, -.13	34.7	5, 6, 2, 7	.44, .19, .17, -.12	1.8
ผู้ปกครองชาย	104	29.7	1, 2	.34, .27	32.7	5, 6	.45, .20	37.7	5, 1	.38, .24	5*
ผู้ปกครองหญิง	254	14.2	2, 4	.33, .13	33.6	5, 8, 6	.46, .14, .13	35.4	5, 2, 6	.45, .16, .14	1.8
บุตรชาย	179	12.7	3	.32	31.9	5, 6, 7, 8	.46, .19, -.19, .14	33.7	5, 2	.47, .15	1.8
บุตรหญิง	179	21.9	2, 4	.41, .15	35.1	5, 6	.47, .21	38.1	5, 2, 6	.39, .20, .17	3
อายุน้อย	189	21.4	2	.43	42.4	5, 8, 6	.47, .18, .16	44.6	5, 2, 6	.46, .18, .16	2.2
อายุมาก	169	12.8	3	.31	22.8	5	.44	25.4	5	.44	2.6
เด็กที่ดูแลน้อย	253	11.4	2, 3	.22, .15	36.3	5, 6, 7	.52, .24, -.12	36.9	5, 6, 7	.52, .24, -.12	0.6
เด็กที่ดูแลมาก	105	28.7	2, 4	.43, .20	30.9	5, 8	.40, .22	36.8	5, 2	.37, .30	5.9*
สมาชิกคค.น้อย	233	11.8	2, 3	.20, .17	30.8	5, 6	.43, .23	31.7	5, 6	.43, .23	0.9
สมาชิกคค.มาก	125	25.7	2	.48	40.4	5, 8	.50, .22	43.3	5, 2	.45, .27	2.9
บุตรคนแรก	214	11.3	2	.29	30.6	5, 6	.44, .20	32.2	5, 6, 2	.41, .18, .13	1.6
บุตรลำดับอื่น	144	28.4	2, 3	.38, .20	37.2	5, 8	.51, .15	42.6	5, 2	.44, .25	5.4*
การศึกษาน้อย	179	19.3	2, 3	.30, .18	35.7	5, 6	.55, .13	39	5, 2	.50, .20	3.3
การศึกษามาก	179	8.4	2	.23	27.9	5, 8, 6, 7	.33, .23, .22, -.17	29.6	5, 8, 6	.23, .22, -.17	1.7
รายได้น้อย	216	15.5	2, 3	.28, .15	35.7	5, 6	.52, .14	37.3	5, 2, 6	.47, .15, .13	1.6
รายได้สูง	142	12.7	3	.29	23.5	5, 8	.32, .23	26.1	5, 8	.32, .23	2.6

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, **, .01, *** .001 และ # มีเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 5 %

ตัวทำนาย 1 คือ สุนัขพาจิต 2 คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน 3 คือ การปรับตัวทางจิตสังคม 4 คือ ความรู้พัฒนาการเด็กวัยเด็กโต 5 คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน

6 คือ การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว 7 คือ การทะนุถนอม 8 คือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน

หมายเหตุ: ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดการะทางบ้านมาก หมายถึงผู้ที่มีภาระทางบ้านน้อย

ดีมาก และยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ก็จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่บุตรหลานมากด้วย และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนเด็กในความดูแลมาก โดยทำนายได้ 28.7 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .43 และ .20 ซึ่งสามารถแปลผลเพิ่มเติมได้ว่า ยิ่งผู้ปกครองมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และยังมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก ก็จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่บุตรหลานมากด้วย และกลุ่มที่จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก โดยทำนายได้เพียง 8.4 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียว คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าเท่ากับ .23 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของกลุ่มนี้ เหมือนกับกลุ่มรวม

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 11.3 % ถึง 28.4 % เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 7 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง (29.7 % และ 14.2 % ตามลำดับ) 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง (12.7 % และ 21.9 % ตามลำดับ) 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก (21.4 % และ 12.8 % ตามลำดับ) 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก (11.4 % และ 28.7 % ตามลำดับ) 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก (11.8 % และ 25.7 % ตามลำดับ) 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (19.3% และ 8.4% ตามลำดับ) และ 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น ๆ (11.3 % และ 28.4 % ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 2 คือ กลุ่มสถานการณ์ทั้ง 4 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ภาระทางบ้าน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.18) พบว่าสถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้ 32.9 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และ ภาระทางบ้าน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .46, .19, .14 และ -.13 ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ว่า ยิ่งผู้ปกครอง

นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ยังได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก ยังมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก และยังมีภาระทางบ้านน้อย ก็จะยังเป็นผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่บุตรหลานมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.18) พบว่า กลุ่มที่ตัวทำนายทางสถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย โดยทำนายได้ 42.4 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และ การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .47, .18 และ .16 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก โดยทำนายได้ 40.4 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .50 และ .22 และกลุ่มที่สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก โดยทำนายได้เพียง 22.8 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียว คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ซึ่งมีค่า เบต้าเท่ากับ .44 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของทั้ง 3 กลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 23.5 % ถึง 37.2 % เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 6 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก (42.4 % และ 22.8 % ตามลำดับ) 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก (36.3 % และ 30.9 % ตามลำดับ) 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก (30.8 % และ 40.4 % ตามลำดับ) 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (35.7% และ 27.9 % ตามลำดับ) และ 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น ๆ (30.6 % และ 37.2 % ตามลำดับ) 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (35.7 % และ 23.5 % ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 3 คือ การรวมชุดตัวทำนายที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต กับตัวทำนายชุดที่ 2 คือ สถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ภาระทางบ้าน และการ

รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน รวมเป็นตัวทำนายทั้งสิ้น 8 ตัว ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.18) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้ 34.7 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และภาระทางบ้าน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .44, .19, .17 และ -.12 ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ว่า ยิ่งผู้ปกครองนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ยิ่งได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก ยิ่งมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และยังมีภาระทางบ้านน้อย ก็จะเป็นผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่บุตรหลานมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.18) พบว่า กลุ่มที่ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย โดยทำนายได้ 44.6 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .46, .18 และ .16 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก โดยทำนายได้ 43.3 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .45 และ .27 และกลุ่มที่ตัวทำนายทั้ง 8 ตัว สามารถทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก โดยทำนายได้เพียง 25.4 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียว คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ซึ่งมีค่าเบต้าเท่ากับ .44 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของทั้ง 3 กลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 26.1 % ถึง 42.6 % เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 5 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก (44.6 % และ 25.4 % ตามลำดับ) 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก (31.7 % และ 43.3 % ตามลำดับ) 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่นๆ (32.2 % และ 42.6 % ตามลำดับ) 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (39 % และ 29.6 % ตามลำดับ) และ 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (37.3 % และ 26.1 % ตามลำดับ)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า 1) ตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิม รวม 4 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้ โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายระหว่าง 8.4 % ถึง

29.7 % ตัวทำนายที่สำคัญของ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน 2) ตัวทำนายด้านสถานการณ์ รวม 4 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้ โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายระหว่าง 22.8 % ถึง 42.4 % ตัวทำนายที่สำคัญของ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย โดยสรุปคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และ ภาระทางบ้าน 3) ตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิม ร่วมกับสถานการณ์ รวม 8 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้ โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายระหว่าง 25.4 % ถึง 44.6 % ตัวทำนายที่สำคัญของ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย โดยสรุปคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และ ภาระทางบ้าน และ 4) ตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 หรือ 2 อย่างน้อย 5 % ผลเช่นนี้ไม่พบในกลุ่มรวม แต่พบในกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น

3.6.5 ผลการทำนาย พฤติกรรมการผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมการผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวม และแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 1 เป็นจิตลักษณะเดิม จำนวน 4 ตัว คือ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.19) พบว่า จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้ 25.4 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .25, .24, .23 ซึ่งหมายความว่าผู้ปกครองนักเรียนที่ยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ยังมีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก และ ยังมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก จะยังเป็นผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมการผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.19) พบว่ากลุ่มที่ตัวทำนายทางจิตลักษณะเดิม 4 ตัว สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก โดยทำนายได้ 46.2 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การปรับตัวทางจิตสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .34, .29 และ .29 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตร

ที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น ๆ โดยทำนายได้ 45 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการปรับตัวทางจิตสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .33, .31 และ .30 และกลุ่มที่จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับแรก โดยทำนายได้เพียง 12.8 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การปรับตัวทางจิตสังคม และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .20 และ .19 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของทั้ง 3 กลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 15.6% ถึง 43.3% เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 7 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง (33.2 % และ 23.3 % ตามลำดับ) 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง (15.6 % และ 37.1 % ตามลำดับ) 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก (22.3 % และ 29.8 % ตามลำดับ) 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก (16.5 % และ 46.2 % ตามลำดับ) 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก (18.1 % และ 43.3 % ตามลำดับ) 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (26.4% และ 19.7 % ตามลำดับ) และ 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น ๆ (12.8 % และ 45 % ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมผลการสังเกตการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวม และแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 2 คือ กลุ่มสถานการณ์ทั้ง 4 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ภาระทางบ้าน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.19) พบว่า สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมผลการสังเกตการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้ 33.4 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .45 และ .23 ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ว่า ยิ่งผู้ปกครองนักเรียนมีความ

ตารางที่ 3.19 ผลการทำนายพฤติกรรมปลักการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน โดยใช้ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มสถานการณ์เป็นตัวทำนาย

กลุ่ม	จำนวนคน	ชุดที่1 จิตลักษณะเดิม (1-4)			ชุดที่2 สถานการณ์ (5-8)			ชุดที่3 จิตลักษณะเดิมและสถานการณ์ (1-8)			% แตกต่าง
		% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	
รวม	359	25.4	2, 3, 4	.25, .24, .23	33.4	5, 8	.45, .23	38.8	5, 2, 4, 8	.38, .17, .16, .15	5.4*
ผู้ปกครองชาย	104	33.2	2, 3	.35, .27	31.8	5, 8	.40, .23	39.3	5, 2	.36, .33	6.1*
ผู้ปกครองหญิง	254	23.3	4, 3, 2	.27, .21, .21	34.2	5, 8	.47, .23	39.3	5, 4, 3, 8	.41, .16, .16, .16	5.1*
บุตรชาย	179	15.6	2, 4	.35, .15	25.7	5, 8	.43, .16	29.3	5, 2	.42, .21	3.6
บุตรหญิง	179	37.1	3, 4, 2	.30, .30, .23	42.2	5, 8	.46, .30	50.9	5, 3, 4, 8, 1	.39, .24, .23, .22, -.15	8.7*
อายุน้อย	189	22.3	3, 4, 2	.26, .22, .20	29.7	5, 8	.42, .21	34.2	5, 3, 4	.40, .25, .15	4.5
อายุมาก	169	29.8	2, 4, 3	.30, .26, .21	38.4	5, 8	.48, .25	46.5	5, 2, 4, 8	.40, .23, .20, .16	8.1*
เด็กที่ดูแลน้อย	253	16.5	2, 4, 3	.21, .19, .19	27.0	5, 8	.45, .14	30.7	5, 2, 4	.42, .18, .13	3.7
เด็กที่ดูแลมาก	105	46.2	3, 2, 4	.34, .29, .29	46.1	5, 8	.42, .37	56.2	5, 8, 2, 4	.31, .26, .23, .21	10*
สมาธิคค.น้อย	233	18.1	4, 2, 3	.24, .22, .16	26.8	5, 8	.40, .19	31.0	5, 4, 2, 8	.34, .16, .14, .13	4.2
สมาธิคค.มาก	125	43.3	3, 2, 4	.29, .28, .22	49.3	5, 8	.55, .29	57.8	5, 3, 8, 4	.43, .27, .18, .17	8.5*
บุตรคนแรก	214	12.8	3, 2	.20, .19	24.7	5, 8	.41, .15	27.4	5, 3	.42, .19	2.7
บุตรลำดับอื่น	144	45.0	4, 2, 3	.33, .31, .30	47.7	5, 8	.50, .32	56.2	5, 8, 4, 2	.37, .25, .23, .17	8.5*
การศึกษาน้อย	179	26.4	2, 4, 3	.31, .21, .18	37.2	5, 8	.51, .18	41.7	5, 2, 4	.46, .23, .14	4.5
การศึกษามาก	179	19.7	3, 4	.37, .20	23.6	5, 8	.34, .24	32.7	3, 5, 1, 8, 4	.35, .30, -.24, .20, .14	9.1*
รายได้น้อย	216	24.8	2, 4, 3	.30, .23, .17	39.9	5, 8	.47, .26	43.5	5, 8, 2, 4	.41, .19, .15, .14	3.6
รายได้สูง	142	25.2	3, 4	.44, .23	16.5	5, 8	.31, .18	30.8	3, 5, 4	.37, .21, .20	5.6*

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 , ** .01 , *** .001 และ # มีเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 5 %

ตัวทำนาย 1 คือ สุขภาพจิต

2 คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

3 คือ การปรับตัวทางจิตสังคม

4 คือ ความรู้พัฒนาการเด็กวัยเด็กโต

5 คือความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน

6 คือ การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว

7 คือ ภาระทางบ้าน

8 คือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน

หมายเหตุ: ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดพฤติกรรมปลักการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนสูง หมายถึง ผู้ที่มีพฤติกรรมปลักการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย

สัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก และ ยังมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ก็จะยิ่งเป็นผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมการปลุกการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.19) พบว่ากลุ่มที่ตัวทำนายทางสถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก โดยทำนายได้ 49.3 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .55 และ .29 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น ๆ โดยทำนายได้ 47.7 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .50 และ .32 และกลุ่มที่สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก โดยทำนายได้เพียง 16.5 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .31 และ .18 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของทั้ง 3 กลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 23.6 % ถึง 46.1 % เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่าคู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 7 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง (25.7 % และ 42.2 % ตามลำดับ) 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก (29.7 % และ 38.4 % ตามลำดับ) 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก (27 % และ 46.1 % ตามลำดับ) 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก (26.8 % และ 49.3 % ตามลำดับ) 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (37.2% และ 23.6 % ตามลำดับ) 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น ๆ (24.7 % และ 47.7 % ตามลำดับ) และ 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (39.9 % และ 16.5 % ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมการปลุกการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวม และแบบเป็นขั้น โดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 3 คือ การรวมชุดตัวทำนายที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต กับตัวทำนายชุดที่ 2 คือ สถานการณ์ 4 ตัว

ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ภาระทางบ้าน และ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน รวมเป็นตัวทำนายทั้งสิ้น 8 ตัว ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.19) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายพฤติกรรม การปลุกการกระตุ้นดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้ 38.8 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจาก มากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .38, .17, .16 และ .15 ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ว่า ยิ่งผู้ปกครองนักเรียน มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ยิ่งมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ยิ่ง มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก และยิ่งมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับ โรงเรียนมาก ก็จะเป็นผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมปลุกการกระตุ้นดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.19) พบว่ากลุ่มที่ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก โดยทำนายได้ 57.8 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับ บุตรหลาน การปรับตัวทางจิตสังคม การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และ ความรู้ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .43, .27, .18 และ .17 ซึ่งการแปล ผลพบเพิ่มเติมว่า ยิ่งผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ยิ่งมีการ ปรับตัวทางจิตสังคมมาก ยิ่งมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก และยิ่งมีความรู้ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก จะยิ่งเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมปลุกการกระตุ้นดูแลบุตรให้แก่ทาง โรงเรียนน้อย และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมามี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็ก ในความดูแลมาก โดยทำนายได้ 56.2 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .31, .26, .23 และ .21 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมาอีกกลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มผู้ปกครอง ที่มีบุตรที่ดูแลเกิดลำดับอื่น ๆ โดยทำนายได้ 56.2 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไป น้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับ โรงเรียน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้า ตามลำดับคือ .37, .25, .23 และ .17 และกลุ่มที่ตัวทำนายทั้ง 8 ตัว สามารถทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเกิดลำดับแรก โดยทำนายได้เพียง 27.4 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่ สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และ การปรับตัว

ทางจิตสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .42 และ .19 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของทั้ง 3 กลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 29.3 % ถึง 50.9 % เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่าคู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 7 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง (29.3 % และ 50.9 % ตามลำดับ) 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก (34.2 % และ 46.5 % ตามลำดับ) 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก (30.7 % และ 56.2 % ตามลำดับ) 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก (31% และ 57.8 % ตามลำดับ) 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (41.7% และ 32.7 % ตามลำดับ) 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น ๆ (27.4 % และ 56.2 % ตามลำดับ) และ 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (43.5 % และ 30.8 % ตามลำดับ)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า 1) ตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิม รวม 4 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการปลุกการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้ โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายระหว่าง 12.8 % ถึง 46.2 % ตัวทำนายที่สำคัญของ พฤติกรรมการปลุกการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต 2) ตัวทำนายด้านสถานการณ์ รวม 4 ตัว สามารถทำนาย พฤติกรรมการปลุกการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้ โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายระหว่าง 16.5 % ถึง 49.3 % ตัวทำนายที่สำคัญของ พฤติกรรมการปลุกการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปน้อย โดยสรุปคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน 3) ตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิม ร่วมกับ สถานการณ์ รวม 8 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการปลุกการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้ โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายระหว่าง 27.4 % ถึง 57.8 % ตัวทำนายที่สำคัญของ พฤติกรรมการปลุกการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปน้อย โดยสรุปคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และ 4) ตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 หรือ 2 อย่างน้อย 5 % ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และพบในกลุ่มย่อยอีก 9 กลุ่ม โดยมีกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มี

อายุมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก

3.7 ผลการทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง โดยใช้ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ตัวแปรสถานการณ์ และตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

การวิเคราะห์ในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาตัวทำนาย พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง 2 ด้าน คือ 1) พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และ 2) พฤติกรรมผลกการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน โดยใช้ตัวทำนายรวมทั้งสิ้น 3 ชุด (ซึ่งทุกตัวแปรในตัวทำนายทุกชุดมีค่าแบบต่อเนื่อง) คือ 1) ชุดที่ 3 คือ การรวมชุดตัวทำนายที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต กับตัวทำนายชุดที่ 2 คือ สถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ภาระทางบ้าน และ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน รวมเป็นตัวทำนายทั้งสิ้น 8 ตัว 2) ชุดที่ 4 เป็นชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ มี 3 ตัวทำนาย ได้แก่ ทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทศนคติที่ดีต่อบุตร และ ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร และ 3) ชุดที่ 5 เป็นการรวมชุดจิตลักษณะเดิมในชุดที่ 1 กับชุดสถานการณ์ในชุดที่ 2 และชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ในชุดที่ 4 เข้าด้วยกัน เป็น 11 ตัวทำนาย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการทำนายชุดที่ 5 ว่าจะทำนายได้มากกว่าชุดที่ 3 หรือชุดที่ 4 ตามลำพังมากน้อยเพียงใด โดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างมากกว่า 10 เปอร์เซนต์ จากการเปรียบเทียบเปอร์เซนต์ทำนายที่ได้จากการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณโดยรวมและแบบเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) ของตัวทำนายที่ละชุดต่อตัวที่ถูกทำนายที่ละตัว ซึ่งจะทำนายทั้งกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 16 กลุ่ม ที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมภูมิหลัง ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย 2) กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย 8) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก 9) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย 10) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก 11) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก 12) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น 13) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย

14) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก 15) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย และ 16) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย ซึ่งจะนำเสนอผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณโดยรวมและแบบเป็นขั้นดังนี้

3.7.1 การทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยใช้ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ตัวแปรสถานการณ์ และตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

เนื่องจากได้มีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยใช้ชุดตัวทำนายที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัว และตัวทำนายชุดที่ 2 คือ สถานการณ์ 4 ตัว และตัวทำนายชุดที่ 3 คือการรวมตัวทำนายจิตลักษณะเดิม 4 ตัว และสถานการณ์ 4 ตัวเข้าด้วยกัน ไปแล้ว ดังนั้นในส่วนนี้จึงจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ตัวทำนายชุดที่ 4 และชุดที่ 5 ดังนี้

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 4 คือ ชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ มี 3 ตัวทำนาย ได้แก่ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทักษะที่ดีต่อบุตร และ ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร เป็นตัวทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.20) พบว่า ตัวทำนายชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ ทั้ง 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้ 20.1 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ทักษะที่ดีต่อบุตร และทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .25 และ .25 ซึ่งหมายความว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ยังมีทักษะที่ดีต่อบุตรมาก และยังมีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก จะยังเป็นผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.20) พบว่า กลุ่มย่อยที่ตัวทำนายทางจิตลักษณะตามสถานการณ์ทั้ง 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย โดยทำนายได้ 25.8 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .37 และ .24 ซึ่งสามารถแปลผลเพิ่มเติมได้ว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ยังมีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก และยังมี ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก ก็จะยังเป็นผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากด้วย และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย โดยทำนายได้ 24.8 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียว คือ ทักษะที่ดีต่อบุตร ซึ่งมีค่าเบต้าเท่ากับ .47 และกลุ่มที่จิตลักษณะตามสถานการณ์ทั้ง 3 ตัว สามารถทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก โดย

ตารางที่ 3.20 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญ 3 ชุด ของตัวแปรที่ถูกทำนาย คือ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ใน
กลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ชุดที่ 3 จิตลักษณะเดิมและสถานการณ์ (1-8)			ชุดที่ 4 จิตลักษณะเดิมสถานการณ์ (9-11)			ชุดที่ 5 จิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ (1-11)			แตกต่าง			
		รวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า		%		
รวม	359	34.7	5, 6, 2, 7	.44, .19, .17, -.12	20.1	10, 9	.25, .25	28.1	5	.53	34.9	5, 6, 2, 7	.44, .19, .17, -.12	0.2
ผู้ปกครองชาย	104	37.7	5, 1	.38, .24	24.8	10	.47	27.6	5	.53	40.3	5, 10, 1	.24, .24, .24	2.6
ผู้ปกครองหญิง	254	35.4	5, 2, 6	.45, .16, .14	19.3	9, 10	.25, .23	28.5	5	.53	35.5	5, 2, 6	.45, .16, .14	0.1
บุตรชาย	179	33.7	5, 2	.47, .15	21.0	10, 9	.33, .19	26.4	5	.51	34.9	5, 9	.44, .18	1.2
บุตรหญิง	179	38.1	5, 2, 6	.39, .20, .17	20.5	9, 11	.35, .18	29.7	5	.55	38.2	5, 2, 6	.39, .20, .17	0.1
อายุน้อย	189	44.6	5, 2, 6	.46, .18, .16	25.8	9, 11	.37, .24	35.9	5	.60	45.7	5, 2, 6	.46, .18, .16	1.1
อายุมาก	169	25.4	5	.44	15.0	10	.38	19.1	5	.44	26.4	5, 10	.33, .19	1
เด็กที่ดูแลน้อย	253	36.9	5, 6, 7	.52, .24, -.12	19.6	10, 9	.30, .21	31.3	5	.56	37.0	5, 6, 7	.52, .24, -.12	0.1
เด็กที่ดูแลมาก	105	36.8	5, 2	.37, .30	23.3	9, 11	.37, .22	26.0	5	.51	37.7	5, 2	.37, .30	0.9
สมาชิกคค.น้อย	233	31.7	5, 6	.43, .23	19.0	9, 11	.36, .14	25.2	5	.50	32.0	5, 6	.43, .23	0.3
สมาชิกคค.มาก	125	43.3	5, 2	.45, .27	23.4	10	.46	32.9	5	.57	43.9	5, 2	.45, .27	0.6
บุตรคนแรก	214	32.2	5, 6, 2	.41, .18, .13	20.7	9, 10, 11	.22, .19, .18	25.4	5	.50	34.2	5, 11, 6	.41, .17, .16	2
บุตรลำดับอื่น	144	42.6	5, 2	.44, .25	21.5	9, 10	.30, .22	32.4	5	.57	44.5	5, 2	.44, .25	1.9
การศึกษาน้อย	179	39.0	5, 2	.50, .20	16.7	9	.39	33.7	5	.58	39.8	5, 2	.50, .20	0.8
การศึกษามาก	179	29.6	5, 8, 6	.23, .22, -.17	19.6	10, 9	.31, .18	17.4	5	.42	33.7	10, 8, 6, 5, 7, 1	.27, .24, .23, .21, -.17, -.16	4.1
รายได้น้อย	216	37.3	5, 2, 6	.47, .15, .13	18.2	9, 10	.27, .19	32.3	5	.57	37.5	5, 2, 6	.47, .15, .13	0.2
รายได้สูง	142	26.1	5, 8	.32, .23	21.2	10, 9	.27, .26	16.5	10	.41	29.7	9, 5, 10	.23, .20, .17	3.6

ตัวทำนาย 1 คือ สุขภาพจิต 2 คือ ลักษณะไม่ชอบมาดคนบุคลิก 3 คือ การปรับตัวทางจิตสังคม 4 คือ ความรู้พัฒนาการเด็กวัยเด็กโต 5 คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน 6 คือ การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว
7 คือ การะทางบ้าน 8 คือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน 9 คือ หัตถ์คดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 10 คือ หัตถ์คดีต่อบุตร 11 คือ ความเชื่ออำนาจในตนเองในการยอมรับเลี้ยงดูบุตร

หมายเหตุ: ที่ได้คะแนนแบบวัดภาระทางบ้านมาก หมายถึงผู้ที่มีการะทางบ้านน้อย

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, **, .01, *** .001 และ # มีเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 5 %

ทำนายได้เพียง 15 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียว คือ ทักษะที่ดีต่อบุตร ซึ่งมีค่าเบต้าเท่ากับ .38 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของทั้ง 2 กลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 16.7 % ถึง 23.4 % เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 2 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง (24.8 % และ 19.3 % ตามลำดับ) และ 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก (25.8 % และ 15.0 % ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 5 ซึ่งเป็นการรวมตัวทำนายในชุดที่ 1 ชุดจิตลักษณะเดิม 4 ตัว กับชุดที่ 2 คือ ชุดสถานการณ์ 4 ตัว และชุดที่ 4 คือ ชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว เข้าด้วยกัน เป็น 11 ตัวทำนาย ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.20) พบว่าตัวทำนายในชุดที่ 5 ทั้ง 11 ตัว สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้ 34.9 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และภาระทางบ้าน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .44, .19, .17 และ -.12 ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ว่า ยิ่งผู้ปกครองนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ยิ่งได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก ยิ่งมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และยังมีภาระทางบ้านน้อย ก็จะเป็นผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.20) พบว่า กลุ่มย่อยที่ตัวทำนายในชุดที่ 5 ทั้ง 11 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย โดยทำนายได้ 45.7 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .46, .18 และ .16 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น ๆ โดยทำนายได้ 44.5 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .44 และ .25 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของทั้ง 2 กลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม ส่วนกลุ่มที่ตัวทำนายในชุดที่ 5 ทั้ง 11 ตัว สามารถทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก โดยทำนายได้เพียง 26.4 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และทักษะที่ดีต่อบุตร ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .33 และ .19 ซึ่งการแปลผลพบเพิ่มเติมว่า ผู้ปกครองยังมี

ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก และยังมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก ก็จะเป็นผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนมากด้วย

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 29.7 % ถึง 43.9 % เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 5 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก (45.7 % และ 26.4 % ตามลำดับ) 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก (32.0 % และ 43.9 % ตามลำดับ) 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (39.8% และ 33.7 % ตามลำดับ) 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น ๆ (34.2 % และ 44.5 % ตามลำดับ) และ 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (37.5 % และ 29.7 % ตามลำดับ)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า 1) ตัวทำนายด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ ทั้ง 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนได้ โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายระหว่าง 15.0 % ถึง 25.8 % ตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียน คือ ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 2) ตัวทำนายชุดที่ 5 จิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนได้ โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายระหว่าง 26.4 % ถึง 45.7 % ตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียน เรียงลำดับจากมากไปน้อย โดยสรุปคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และภาระทางบ้าน และ 3) ตัวทำนายชุดที่ 5 ไม่สามารถทำนายได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 3 หรือ 4 อย่างน้อย 10 %

3.7.2 การทำนายพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน โดยใช้ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ตัวแปรสถานการณ์ และตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

เนื่องจากได้มีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยใช้ชุดตัวทำนายที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัว และตัวทำนายชุดที่ 2 คือ สถานการณ์ 4 ตัว และตัวทำนายชุดที่ 3 คือการรวมตัวทำนายจิตลักษณะเดิม 4 ตัว และสถานการณ์ 4 ตัวเข้าด้วยกัน ไปแล้ว ดังนั้นในส่วนนี้จึงจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ตัวทำนายชุดที่ 4 และชุดที่ 5 ดังนี้

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวม และแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 4 คือ ชุดจิตลักษณะตาม

สถานการณ์ มี 3 ตัวทำนาย ได้แก่ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทักษะที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร เป็นตัวทำนายพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.21) พบว่า ตัวทำนายชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ทั้ง 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้ 26.4 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร และทักษะที่ดีต่อบุตร ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .27, .22 และ .16 ซึ่งหมายความว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ยังมีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก ยังมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก และยังมีทักษะที่ดีต่อบุตรมาก จะยิ่งเป็นผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.21) พบว่า กลุ่มย่อยที่ตัวทำนายทางจิตลักษณะตามสถานการณ์ทั้ง 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก โดยทำนายได้ 43.0 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร และทักษะที่ดีต่อบุตร ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .38, .25 และ .21 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก โดยทำนายได้ 39.8 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ทักษะที่ดีต่อบุตร และทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .42 และ .30 ส่วนกลุ่มย่อยที่จิตลักษณะตามสถานการณ์ทั้ง 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย โดยทำนายได้เพียง 19.2 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน และทักษะที่ดีต่อบุตร ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .22, .20 และ .15 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของทั้ง 3 กลุ่มนี้ เหมือนกับกลุ่มรวม

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 20.5 % ถึง 35.9 % เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 6 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง (20.5 % และ 34.7 % ตามลำดับ) 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครอง

ตารางที่ 3.21 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำงาน และตัวทำนายที่สำคัญ 3 ชุด ของตัวแปรที่ถูกทำนาย คือ พฤติกรรมผลึกการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ชุดที่ 3 จัดลักษณะเดิมและสถานการณ์ (1-8)		ชุดที่ 4 จัดลักษณะตามสถานการณ์ (9-11)		ชุดที่ 5 จัดลักษณะเดิม สถานการณ์ และจัดลักษณะตามสถานการณ์ (1-11)		—		%				
		% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ		ค่าเบต้า			
รวม	359	38.8	5, 2, 4, 8	.38, .17, .16, .15	26.4	9, 11, 10	.27, .22, .16	29	5	.54	40	5, 4, 2, 11, 8	.37, .14, .14, .13, .13	1.2
ผู้ปกครองชาย	104	39.3	5, 2	.36, .33	28.1	9, 10	.36, .22	28.1	5	.53	41.2	5, 2	.36, .33	1.9
ผู้ปกครองหญิง	254	39.3	5, 4, 3, 8	.41, .16, .16, .16	26	9, 11, 10	.25, .24, .17	29.3	5	.54	40.9	5, 11, 8, 4, 3	.38, .16, .13, .13, .13	1.6
บุตรชาย	179	29.3	5, 2	.42, .21	20.5	10	.42	23.5	5	.48	31	5, 2, 11	.39, .17, .17	1.7
บุตรหญิง	179	50.9	5, 3, 4, 8, 1	.39, .24, .23, .22, -.15	34.7	9, 11	.42, .29	34.7	5	.59	52.5	5, 4, 3, 8, 1, 11	.37, .22, .21, .19, -.14, .13	1.6
อายุน้อย	189	34.2	5, 3, 4	.40, .25, .15	22.8	9, 11	.31, .26	25.8	5	.51	36	5, 3, 11, 4	.36, .21, .15, .13	1.8
อายุมาก	169	46.5	5, 2, 4, 8	.40, .23, .20, .16	31.3	9, 11, 10	.26, .23, .22	32.8	5	.57	47.9	5, 2, 4, 8	.40, .23, .20, .16	1.4
เด็กที่ดูเล็กน้อย	253	30.7	5, 2, 4	.42, .18, .13	19.2	11, 9, 10	.22, .20, .15	24.9	5	.50	32.2	5, 11, 3, 4	.39, .16, .12, .12	1.5
เด็กที่ดูดีมาก	105	56.2	5, 8, 2, 4	.31, .26, .23, .21	43	9, 11, 10	.38, .25, .21	35.7	5	.60	58.9	5, 8, 2, 11, 4	.29, .25, .20, .16, .15	2.7
สมาชิกค.ค.น้อย	233	31	5, 4, 2, 8	.34, .16, .14, .13	22.1	11, 9	.31, .28	22.9	5	.48	33.5	5, 11, 8, 4	.32, .20, .14, .12	2.5
สมาชิกค.ค.มาก	125	57.8	5, 3, 8, 4	.43, .27, .18, .17	39.8	10, 9	.42, .30	41.3	5	.64	59.3	5, 3, 10, 4, 8	.37, .21, .17, .16, .16	1.5
บุตรคนแรก	214	27.4	5, 3	.42, .19	20.5	9, 11, 10	.22, .19, .17	22.2	5	.47	29.5	5, 11, 3	.38, .19, .14	2.1
บุตรลำดับอื่น	144	56.2	5, 8, 4, 2	.37, .25, .23, .17	35.9	9, 11, 10	.35, .22, .18	38.8	5	.62	56.7	5, 8, 4, 2	.37, .25, .23, .17	0.5
การศึกษาน้อย	179	41.7	5, 2, 4	.46, .23, .14	22.9	9, 11	.32, .27	34.3	5	.59	42.4	5, 2, 4	.46, .23, .14	0.7
การศึกษามาก	179	32.7	3, 5, 1, 8, 4	.35, .30, -.24, .20, .14	23.2	9, 10	.32, .22	18.9	9	.44	36.2	3, 1, 5, 9, 8, 4	.29, -.24, .22, .20, .16, .15	3.5
รายได้น้อย	216	43.5	5, 8, 2, 4	.41, .19, .15, .14	27	9, 11, 10	.27, .22, .16	34.4	5	.59	44.5	5, 8, 2, 4, 11	.40, .17, .13, .12, .12	1
รายได้สูง	142	30.8	3, 5, 4	.37, .21, .20	21.3	9, 11	.39, .19	19.2	3	.44	34.7	3, 9, 1, 4, 5	.34, .25, -.22, .20, .18	3.9

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, **.01, ***.001 และ # มีเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 5 %

ตัวทำนาย 1 คือ สุขภาพจิต 2 คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน 3 คือ การปรับตัวทางจิตสังคม 4 คือ ความรู้พัฒนาการเด็กวัยเด็กโต 5 คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน 6 คือ การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว 7 คือ ภาระทางบ้าน 8 คือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน 9 คือทัศนคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 10 คือ ทัศนคติต่อบุตร 11 คือ ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร

หมายเหตุ: ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดพฤติกรรมผลึกการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนสูง หมายถึง ผู้ที่มีพฤติกรรมผลึกการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย

ที่มีอายุน้อย (22.8 % และ 31.3 % ตามลำดับ) 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก (19.2 % และ 43.0 % ตามลำดับ) 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก (22.1 % และ 39.8 % ตามลำดับ) 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่นๆ (20.5 % และ 35.9 % ตามลำดับ) และ 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (27.0 % และ 21.3 % ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน มาทำการวิเคราะห์ ถอดแบบพหุคูณแบบรวม และแบบเป็นชั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 5 ซึ่งเป็นการรวมตัวทำนายใน ชุดที่ 1 ชุดจิตลักษณะเดิม 4 ตัว กับชุดที่ 2 คือ ชุดสถานการณ์ 4 ตัว และชุดที่ 4 คือ ชุดจิตลักษณะ ตามสถานการณ์ 3 ตัว เข้าด้วยกัน เป็น 11 ตัวทำนาย ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.21) พบว่า ตัวทำนายในชุดที่ 5 ทั้ง 11 ตัว สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ ทางโรงเรียนได้ 40.0 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .37, .14, .14, .13 และ .13 ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ว่า ยิ่งผู้ปกครองนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ยิ่งมีความรู้เกี่ยวกับ พัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก ยิ่งมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ยิ่งมีความเชื่ออำนาจในตนใน การอบรมเลี้ยงดูเด็กมาก และยิ่งมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ก็จะยิ่งเป็น ผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 16 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.21) พบว่า กลุ่มย่อยที่ตัวทำนายในชุดที่ 5 ทั้ง 11 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก โดยทำนายได้ 59.3 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ เรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การปรับตัวทางจิตสังคม ทักษะที่ดีต่อบุตร ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับเท่ากับ .37, .21, .17, .16 และ .16 ซึ่งสามารถแปลผลเพิ่มเติมได้ ว่า ยิ่งผู้ปกครองนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ยิ่งมีการปรับตัว ทางจิตสังคมมาก ยิ่งมีทักษะที่ดีต่อบุตรมาก ยิ่งมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก และยิ่งมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ก็จะยิ่งเป็นผู้ปกครองที่มีพฤติกรรม ผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนเด็กในความดูแลมาก โดยทำนายได้ 58.9 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่

สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .29, .25, .20, .16 และ .15 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของกลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม ส่วนกลุ่มย่อยที่ตัวทำนายในชุดที่ 5 ทั้ง 11 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมผลัดการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก โดยทำนายได้เพียง 29.5 % โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และการปรับตัวทางจิตสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .38, .19 และ .14 ซึ่งการแปลผลพบเพิ่มเติมว่า ผู้ปกครองยังมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก ยังมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และยังมีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก ก็จะยังเป็นผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมผลัดการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย

สำหรับพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยที่เหลือ คือ 31.0 % ถึง 56.7 % เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5 % มี 7 คู่ คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง (31.0 % และ 52.5% ตามลำดับ) 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก (36.0 % และ 47.9 % ตามลำดับ) 3) กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก (32.2 % และ 58.9 % ตามลำดับ) 4) กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก (33.5 % และ 59.3 % ตามลำดับ) 5) กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่นๆ (29.5 % และ 56.7 % ตามลำดับ) 6) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (44.5 % และ 34.7 % ตามลำดับ) และ 7) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย กับ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (42.4 % และ 36.2 % ตามลำดับ)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า 1) ตัวทำนายด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ ทั้ง 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมผลัดการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้ โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายระหว่าง 19.2 % ถึง 43.0 % ตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมผลัดการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน คือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร และทัศนคติที่ดีต่อบุตร 2) ตัวทำนายชุดที่ 5 จิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ สามารถทำนายพฤติกรรมผลัดการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้ โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายระหว่าง 29.5 % ถึง 59.3 % ตัวทำนายที่

สำคัญของพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปน้อย โดยสรุปคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และ 3) ตัวทำนายชุดที่ 5 ไม่สามารถทำนายได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 3 หรือ 4 อย่างน้อย 10 %

3.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง ที่มีลักษณะทางชีวสังคมภูมิหลังที่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของ จิตลักษณะเดิม 4 ด้าน (สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต) สถานการณ์ 4 ด้าน (ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ภาระทางบ้าน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน) จิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ด้าน (ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร) และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 2 ด้าน (พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน) ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ในกรณีที่ผู้ปกครองนักเรียน มีลักษณะทางชีวสังคมภูมิหลัง คือ เพศของผู้ปกครอง อายุ การศึกษา รายได้ของครอบครัว จำนวนเด็กในความดูแล จำนวนสมาชิกในครอบครัว เพศของบุตร และลำดับการเกิดของบุตร ที่แตกต่างกัน โดยทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three – Way Analysis of Variance)

3.8.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง ที่มีเพศ อายุ และรายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ในส่วนนี้มี 3 ตัวแปร คือ 1) เพศของผู้ปกครอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง 2) อายุ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอายุมาก และกลุ่มอายุน้อย และ 3) รายได้ของครอบครัว ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ของครอบครัวมาก และกลุ่มที่มีรายได้ของครอบครัวน้อย ซึ่งวิธีการแบ่งกลุ่มตัวแปรได้กล่าวไว้แล้วในลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนตัวแปรตามในที่นี้มี 13 ตัวแปร คือ จิตลักษณะเดิม 4 ด้าน

(สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต) สถานการณ์ 4 ด้าน (ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ภาระทางบ้าน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน) จิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ด้าน (ทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร) และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 2 ด้าน (พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้จะทำการวิเคราะห์เฉพาะในกลุ่มรวม ซึ่งจะขอนำเสนอผลที่ละตัวแปรตามดังต่อไปนี้

สุขภาพจิตของผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ และรายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนของสุขภาพจิตดี แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว จำนวน 2 ตัว คือ เพศผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง (ตารางที่ 3.22) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ปกครองเพศชาย มีคะแนนของสุขภาพจิตดีมากกว่าผู้ปกครองเพศหญิง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 69.59 และ 66.66 ตามลำดับ) และ 2) ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก มีคะแนนของสุขภาพจิตดีมากกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 70.47 และ 65.78 ตามลำดับ) แต่ไม่พบว่าคะแนนของสุขภาพจิตดี แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระใด ๆ จึงสรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก คือ ผู้ปกครองเพศชาย และผู้ปกครองที่มีรายได้มาก

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนของผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ และรายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนของลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว เพียงตัวเดียว คือ รายได้ของผู้ปกครอง (ตารางที่ 3.22) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก มีคะแนนของลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 49.24 และ 46.76 ตามลำดับ) และไม่พบว่าคะแนนของลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระใด ๆ จึงสรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก คือ ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก

การปรับตัวทางจิตสังคมของผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ และรายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนของการปรับตัวทางจิตสังคม แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว จำนวน 2 ตัว คือ เพศผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง (ตารางที่ 3.22) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ปกครองเพศชาย มีคะแนน

ของการปรับตัวทางจิตสังคมมากกว่า ผู้ปกครองเพศหญิง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 74.09 และ 71.45 ตามลำดับ) และ 2) ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก มีคะแนนของการปรับตัวทางจิตสังคมมากกว่า

ตารางที่ 3.22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และ พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง ตามระดับของ เพศ อายุ และรายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวม (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)

(ตอนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	แสดงค่าเอฟ							%ทำนาย
		เพศผู้ ปกครอง	อายุผู้ ปกครอง	รายได้	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
สุขภาพจิต	360	4.80 [*]	< 1	12.33 ^{***}	2.22	< 1	< 1	< 1	8.1
มุ่งอนาคต	360	< 1	< 1	10.11 ^{**}	< 1	< 1	< 1	2.06	6.1
การปรับตัวทาง จิตสังคม	360	6.33 [*]	< 1	5.34 [*]	< 1	< 1	1.18	< 1	4.9
ความรู้พัฒนาการ เด็ก	360	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	3.59	2.20	2.8
ความสัมพันธ์ กับบุตรหลาน	360	< 1	< 1	4.51 [*]	< 1	1.02	8.17 ^{**}	1.12	6.8
สนับสนุนทาง สังคม	360	4.03 [*]	1.78	< 1	< 1	< 1	2.45	< 1	3.9
ภาระทางบ้าน	360	12.16 ^{***}	1.86	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	5.0
รับรู้การติดต่อ โรงเรียน	360	3.65	< 1	< 1	2.95	< 1	1.95	< 1	3.8
ทัศนคติที่ดีต่อ พฤติกรรม	360	< 1	1.08	< 1	3.52	< 1	6.48 [*]	< 1	5.2
ทัศนคติต่อบุตร	360	3.25	3.24	7.08 ^{**}	< 1	< 1	6.06 [*]	1.22	8.9
เชื่ออำนาจตน	360	9.09 ^{**}	7.96 ^{**}	10.05 ^{**}	< 1	1.88	< 1	< 1	7.1
พฤติกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้	360	< 1	1.76	5.17 [*]	< 1	1.20	6.87 ^{**}	< 1	7.0
พฤติกรรมผลึก ภาระการดูแล	360	< 1	1.31	9.90 ^{**}	11.34 ^{***}	< 1	1.30	< 1	9.9

มีนัยสำคัญที่ระดับ *.05, **.01, ***.001

(ตอนที่ 2)

กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
สุขภาพจิต	เพศผู้ปกครอง	ชาย = 69.59		หญิง = 66.66
	รายได้ผู้ปกครอง	มาก = 70.47		น้อย = 65.78
มุงอนาคตฯ	รายได้ผู้ปกครอง	มาก = 49.24		น้อย = 46.76
ปรับตัวทางจิตสังคม	เพศผู้ปกครอง	ชาย = 74.09		หญิง = 71.45
	รายได้ผู้ปกครอง	มาก = 73.98		น้อย = 71.55
ความสัมพันธ์ฯ	รายได้ผู้ปกครอง	มาก = 51.40		น้อย = 49.77
สนับสนุนทางสังคมฯ	เพศผู้ปกครอง	ชาย = 53.93		หญิง = 51.56
ภาระทางบ้าน	เพศผู้ปกครอง	ชาย = 51.06		หญิง = 46.78
ทัศนคติต่อบุตร	รายได้ผู้ปกครอง	มาก = 53.71		น้อย = 51.80
เชื่ออำนาจในตนฯ	เพศผู้ปกครอง	ชาย = 49.80		หญิง = 47.56
	อายุผู้ปกครอง	น้อย = 49.73		มาก = 47.63
	รายได้ผู้ปกครอง	มาก = 49.86		น้อย = 47.50
พฤติกรรมส่งเสริมเรียน	รายได้ผู้ปกครอง	มาก = 49.59		น้อย = 47.80
พฤติกรรมผลักภาระ	รายได้ผู้ปกครอง	มาก = 74.57		น้อย = 71.02
การดูแลบุตรฯน้อย				

หมายเหตุ: ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนสูง หมายถึง ผู้ที่มีพฤติกรรม ผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย
 ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดภาระทางบ้านมาก หมายถึงผู้ที่มีภาระทางบ้านน้อย

ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 73.98 และ 71.55 ตามลำดับ) แต่ไม่พบว่าคะแนนการปรับตัวทางจิตสังคม แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระใด ๆ จึงสรุปได้ว่าผู้ปกครองที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก คือ ผู้ปกครองเพศชาย และผู้ปกครองที่มีรายได้มาก

ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ของผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ และรายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนของความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว เพียงตัวเดียว คือ รายได้ของผู้ปกครอง (ตารางที่ 3.22) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก มีคะแนนของความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 51.40 และ 49.77 ตามลำดับ) จึงสรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก คือ ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ยังแปรปรวนไปตาม ปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง อายุของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.22) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 34 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 3 คู่ โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก ผู้ที่มีอายุมาก เป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมากกว่า ผู้ที่มีอายุน้อย 2) ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และมีอายุมาก เป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมากกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย และมีอายุน้อย และ 3) ในบรรดาผู้ปกครองที่มีอายุมาก ผู้ที่มีรายได้มาก เป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมากกว่า ผู้ที่มีรายได้น้อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และมีอายุมาก เป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมากที่สุด

การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ของผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ และรายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนของการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว เพียงตัวเดียว คือ เพศของผู้ปกครอง (ตารางที่ 3.22) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ปกครองเพศชาย มีคะแนนของการได้รับสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมากกว่า ผู้ปกครองเพศหญิง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.93 และ 51.56 ตามลำดับ) แต่ไม่พบว่าคะแนนของการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระใด ๆ จึงสรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก คือ ผู้ปกครองเพศชาย

ภาระทางบ้าน ของผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ และรายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนของภาระทางบ้าน แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว เพียงตัวเดียว คือ เพศของผู้ปกครอง (ตารางที่ 3.22) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ปกครองเพศชาย มีคะแนนของภาระทางบ้านมากกว่า ผู้ปกครองเพศหญิง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 51.06 และ 46.78 ตามลำดับ) แต่ไม่พบว่าคะแนนของภาระทางบ้าน แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระใด ๆ จึงสรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านน้อย คือ ผู้ปกครองเพศชาย

ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ของผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ และรายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล ไม่พบว่า คะแนนของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวทั้ง 3 ตัว แต่พบว่า คะแนนของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง อายุของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.22)

เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 35 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 3 คู่ โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ผู้ปกครอง ที่มีรายได้มาก และมีอายุมาก เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะตรงข้าม 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีอายุมาก ผู้ที่มีรายได้มาก เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ที่มีรายได้น้อย และ 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก ผู้ที่มีอายุมาก เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ที่มีอายุน้อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีอายุมาก และมีรายได้มาก เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากที่สุด

ทัศนคติที่ดีต่อบุตร ของผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ และรายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนของทัศนคติที่ดีต่อบุตร แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวเพียงตัวเดียว คือ รายได้ของผู้ปกครอง (ตารางที่ 3.22) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก มีคะแนนของทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.71 และ 51.80 ตามลำดับ) จึงสรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก คือ ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของทัศนคติที่ดีต่อบุตร ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง อายุของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.22) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 36 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 3 คู่ โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีอายุมาก ผู้ที่มีรายได้มาก เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ที่มีรายได้น้อย 2) ผู้ปกครองที่มีอายุมาก และมีรายได้มาก เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ที่มีอายุน้อยและมีรายได้น้อย และ 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก ผู้ที่มีอายุมาก เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ที่มีอายุน้อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และมีอายุมาก เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากที่สุด

ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ของผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ และรายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนของความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว ทั้ง 3 ตัว คือ เพศของผู้ปกครอง อายุของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง (ตารางที่ 3.22) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ปกครองเพศชาย มีคะแนนของความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ปกครองเพศหญิง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 49.80 และ 47.56 ตามลำดับ) 2) ผู้ปกครองที่มีอายุน้อย มีคะแนนของความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีอายุมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 49.73 และ 47.63 ตามลำดับ) และ 3) ผู้ปกครองที่มี

รายได้มาก มีคะแนนของความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 49.86 และ 47.50 ตามลำดับ) แต่ไม่พบว่าคะแนนของความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระใด ๆ จึงสรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก คือ ผู้ปกครองเพศชาย ผู้ปกครองที่มีอายุน้อย และผู้ปกครองที่มีรายได้มาก

พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ของผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ และรายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว เพียงตัวเดียว คือ รายได้ของผู้ปกครอง (ตารางที่ 3.22) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก มีคะแนนของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 49.59 และ 47.80 ตามลำดับ) จึงสรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มาก คือ ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง อายุของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.22) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 37 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 3 คู่ โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก ผู้ที่มีอายุมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีอายุน้อย 2) ผู้ปกครองที่มีอายุมาก และมีรายได้มาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีอายุน้อย และมีรายได้น้อย และ 3) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีอายุมาก ผู้ที่มีรายได้มาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีรายได้น้อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และมีอายุมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากที่สุด

พฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ของผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ และรายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนของพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว เพียงตัวเดียว คือ รายได้ของผู้ปกครอง (ตารางที่ 3.22) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก มีคะแนนของพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 74.57 และ 71.02 ตามลำดับ) ซึ่งแปลผลได้ว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย จึงสรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย คือ ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง

เพศของผู้ปกครอง และอายุของผู้ปกครอง ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.22) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 33 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 2 คู่ โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีอายุน้อย ผู้ปกครองเพศชาย จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่าผู้ปกครองเพศหญิง และ 2) ในหมู่ผู้ปกครองเพศชายด้วยกัน ผู้ปกครองที่มีอายุน้อย จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีอายุมาก

3.8.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะเดิม สถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง ที่มีจำนวนเด็กในความดูแล ลำดับการเกิดของเด็ก และเพศของเด็กที่ดูแล ที่แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ในส่วนนี้มี 3 ตัวแปร คือ 1) จำนวนเด็กในความดูแล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนเด็กในความดูแลน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนเด็กในความดูแลมาก 2) ลำดับการเกิดของเด็ก แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น และ 3) เพศของเด็กที่ดูแล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง ซึ่งวิธีการแบ่งกลุ่มตัวแปรได้กล่าวไว้แล้วในลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนตัวแปรตามในที่นี้มี 13 ตัวแปร คือ จิตลักษณะเดิม 4 ด้าน (สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต) สถานการณ์ 4 ด้าน (ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ภาระทางบ้าน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน) จิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ด้าน (ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร) และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 2 ด้าน (พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้จะทำการวิเคราะห์เฉพาะในกลุ่มรวม ซึ่งจะขอนำเสนอผลที่ละตัวแปรตามดังต่อไปนี้

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนของผู้ปกครอง ที่มีจำนวนเด็กในความดูแล ลำดับการเกิดของเด็ก และเพศของเด็กที่ดูแล ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนของลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว เพียงตัวเดียว คือ เพศของเด็กที่ดูแล (ตารางที่ 3.23) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ปกครอง

ที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย มีคะแนนของลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 48.15 และ 46.60 ตามลำดับ) จึงสรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก คือ ผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย

ตารางที่ 3.23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะเดิม สถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง ตามระดับของ จำนวนเด็กในความดูแล ลำดับการเกิดของเด็ก และเพศของเด็ก ที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวม (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)

(ตอนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	แสดงค่าเอฟ							%ทำนาย
		จำนวนเด็กที่ ดูแล	ลำดับเกิด ของเด็ก	เพศของเด็ก	ก × ข	ก × ค	ข × ค	ก × ข × ค	
สุขภาพจิต	360	2.00	<1	<1	<1	2.5	<1	<1	2.0
มุ่งอนาคต	360	1.03	<1	4.81 [*]	<1	4.67 [*]	<1	<1	2.6
การปรับตัวทางจิต สังคม	360	<1	<1	<1	<1	1.54	<1	<1	1.4
ความรู้พัฒนาการเด็ก	360	1.50	4.37 [*]	5.47 [*]	<1	1.14	<1	1.52	5.4
ความสัมพันธ์ กับบุตรหลาน	360	8.64 ^{**}	1.10	1.50	<1	<1	<1	<1	3.0
สนับสนุนทาง สังคม	360	<1	<1	3.07	<1	<1	<1	<1	2.5
ภาระทางบ้าน	360	<1	1.71	<1	<1	<1	<1	<1	1.0
รับรู้การติดต่อ โรงเรียน	360	<1	<1	1.03	3.60	1.07	<1	<1	1.7
ทัศนคติที่ดีต่อ พฤติกรรม	360	<1	<1	3.80	<1	8.26 ^{**}	1.16	1.30	3.0
ทัศนคติต่อบุตร	360	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	0.3
เชื่ออำนาจใน การอบรมเด็ก	360	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	0.8
พฤติกรรมส่งเสริม การเรียนรู้	360	<1	<1	1.31	<1	1.54	<1	<1	0.7
พฤติกรรมผลภัก ระน้อย	360	<1	1.77	2.60	<1	<1	1.24	5.16 [*]	2.8

มีนัยสำคัญที่ระดับ *.05, **.01, ***.001

(ตอนที่ 2)

กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
มุงอนาคตฯ	เพศของเด็ก	ชาย = 48.15		หญิง = 46.60
ความรู้พัฒนาการเด็กฯ	ลำดับการเกิดของเด็ก	แรก = 10.87		อื่นๆ = 10.48
	เพศของเด็ก	ชาย = 10.89		หญิง = 10.46
ความสัมพันธฯ	จำนวนเด็กในความดูแล	น้อย = 50.92		มาก = 48.88

หมายเหตุ: ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนสูง หมายถึง ผู้ที่มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย
 ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดภาระทางบ้านมาก หมายถึงผู้ที่มีภาระทางบ้านน้อย

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของลักษณะมุงอนาคตควบคุมตน ยังแปรปรวนไปตาม ปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง จำนวนเด็กในความดูแล และเพศของเด็ก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.23) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 38 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 3 คู่ โดยมีรายละเอียดดังนี้
 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก ผู้ที่ดูแลบุตรเพศชาย เป็นผู้มีลักษณะมุงอนาคต ควบคุมตนมากกว่า ผู้ที่ดูแลบุตรเพศหญิง 2) ในบรรดาผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง ผู้ที่มีจำนวนเด็กในความดูแลน้อย เป็นผู้มีลักษณะมุงอนาคตควบคุมตนมากกว่า ผู้ที่มีจำนวน เด็กในความดูแลมาก 3) ผู้ปกครองที่มีจำนวนเด็กในความดูแลน้อย และมีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศ ชาย เป็นผู้มีลักษณะมุงอนาคตควบคุมตนมากกว่า ผู้ที่มีจำนวนเด็กในความดูแลมาก และมีเด็ก ที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง นอกจากนี้ยังพบผลเพิ่มเติมว่า ผู้ปกครองที่มีจำนวนเด็กในความดูแลมาก และเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง เป็นผู้มีลักษณะมุงอนาคตควบคุมตนน้อยที่สุด

ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตของผู้ปกครอง ที่มีจำนวนเด็กในความดูแล ลำดับ การเกิดของเด็ก และเพศของเด็กที่ดูแล ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว เพียง 2 ตัว คือ ลำดับการเกิดของเด็ก และเพศของเด็กที่ดูแล (ตารางที่ 3.23) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่ง ตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับแรก มีคะแนนของ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมากกว่า ผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 10.87 และ 10.48 ตามลำดับ) และ 2) ผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย มี

คะแนนของความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมากกว่า ผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.89 และ 10.46 ตามลำดับ) จึงสรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก คือ ผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับแรก และผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย

ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานของผู้ปกครอง ที่มีจำนวนเด็กในความดูแล ลำดับการเกิดของเด็ก และเพศของเด็กที่ดูแล ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าคะแนนของความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว เพียงตัวเดียว คือ จำนวนเด็กในความดูแล (ตารางที่ 3.23) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีจำนวนเด็กในความดูแลน้อย มีคะแนนของความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมากกว่า ผู้ปกครองที่มีจำนวนเด็กในความดูแลมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 50.92 และ 48.88 ตามลำดับ) จึงสรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก คือ ผู้ปกครองที่มีจำนวนเด็กในความดูแลน้อย

ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครองที่มี จำนวนเด็กในความดูแล ลำดับการเกิดของเด็ก และเพศของเด็กที่ดูแล ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล ไม่พบว่าคะแนนของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวทั้ง 3 ตัว แต่พบว่าคะแนนของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง จำนวนเด็กในความดูแล และเพศของเด็ก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.23) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 39 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 2 คู่ โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก ผู้ที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย จะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง และ 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง ผู้ที่มีจำนวนเด็กในความดูแลน้อย จะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ที่มีจำนวนเด็กในความดูแลมาก

พฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนของผู้ปกครองที่มี จำนวนเด็กในความดูแล ลำดับการเกิดของเด็ก และเพศของเด็กที่ดูแล ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล ไม่พบว่าคะแนนของพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวทั้ง 3 ตัว แต่พบว่าคะแนนของพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางระหว่าง จำนวนเด็กในความดูแล ลำดับการเกิดของเด็ก และเพศของเด็กที่ดูแล ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.23) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 50 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

รวม 3 คู่ แต่มีคู่ที่สำคัญเพียง 2 คู่ โดยพบว่า 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีจำนวนเด็กในความดูแลมาก และมีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย หากเด็กดังกล่าวเป็นบุตรคนแรก ผู้ปกครองจะมีพฤติกรรมผลักการการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า บุตรลำดับอื่น 2) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีจำนวนเด็กในความดูแลมาก และเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรกหากเด็กดังกล่าวเป็นเด็กชาย ผู้ปกครองจะมีพฤติกรรมผลักการการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า เด็กเพศหญิง

3.8.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะเดิม สถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว การศึกษา และรายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ในส่วนนี้มี 3 ตัวแปร คือ 1) จำนวนสมาชิกในครอบครัว ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก 2) การศึกษาของผู้ปกครอง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และ 3) รายได้ของครอบครัว ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้ของครอบครัวมาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้ของครอบครัวน้อย ซึ่งวิธีการแบ่งกลุ่มตัวแปรได้กล่าวไว้แล้วในลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนตัวแปรตามในทีนี้มี 13 ตัวแปร คือ จิตลักษณะเดิม 4 ด้าน (สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต) สถานการณ์ 4 ด้าน (ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ภาระทางบ้าน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน) จิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ด้าน (ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร) และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 2 ด้าน (พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และพฤติกรรมผลักการการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้จะทำการวิเคราะห์เฉพาะในกลุ่มรวม ซึ่งจะขอนำเสนอผลที่ละตัวแปรตามดังต่อไปนี้

สุขภาพจิตของผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว การศึกษา และรายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนของสุขภาพจิตดี แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียว คือ รายได้ของผู้ปกครอง (ตารางที่ 3.24) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก มีคะแนนของสุขภาพจิตดีมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 69.14 และ 65.01 ตามลำดับ) แต่ไม่พบว่าคะแนน

ของสุขภาพจิตดี แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระใด ๆ จึงสรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก คือ ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก

ตารางที่ 3.24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะเดิม สถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง ตามระดับของ จำนวนสมาชิกในครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของ ครอบครัวที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวม (ตอนที่ 1) และค่าเฉลี่ยของ จิตลักษณะเดิม สถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และ พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ของผู้ปกครอง ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)

(ตอนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	แสดงค่าเอฟ							%ทำนาย
		สมาชิกใน ครอบครัว	การศึกษา ของผู้ ปกครอง	รายได้ของ ผู้ ปกครอง	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
สุขภาพจิต	360	1.56	2.98	10.57***	< 1	< 1	< 1	1.75	7.3
มุ่งอนาคต	360	< 1	8.57**	5.55 [*]	1.18	< 1	< 1	< 1	6.9
การปรับตัวทางจิต สังคม	360	< 1	4.20 [*]	2.16	< 1	< 1	< 1	< 1	3.7
ความรู้พัฒนาการ เด็ก	360	< 1	3.29	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	1.9
ความสัมพันธ์ กับบุตรหลาน	360	< 1	2.09	5.94 [*]	< 1	< 1	2.50	1.28	5.8
สนับสนุนทาง สังคม	360	1.56	< 1	1.12	< 1	1.30	2.92	1.14	3.0
ภาระทางบ้าน	360	2.25	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	1.65	1.4
รับรู้การติดต่อ โรงเรียน	360	< 1	8.47**	< 1	< 1	1.22	< 1	< 1	3.7
ทัศนคติที่ดีต่อ พฤติกรรม	360	9.93**	5.52 [*]	< 1	1.23	1.77	2.17	< 1	5.5
ทัศนคติต่อบุตร	360	< 1	10.62***	4.44 [*]	< 1	< 1	< 1	< 1	7.2
เชื่ออำนาจใน การอบรมเด็ก	360	1.82	22.19***	< 1	3.35	< 1	< 1	< 1	11.3
พฤติกรรมส่งเสริม การเรียนรู้	360	1.31	4.83 [*]	6.09 [*]	< 1	< 1	3.59	< 1	8.8
พฤติกรรมผลึก ภาระการดูแล	360	< 1	6.39 [*]	5.64 [*]	5.33 [*]	< 1	2.43	< 1	11.6

มีนัยสำคัญที่ระดับ *.05, **.01, ***.001

(ตอนที่ 2)

กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
สุขภาพจิต	รายได้ผู้ปกครอง	มาก = 69.14		น้อย = 65.01
มุงอนาคตฯ	การศึกษาของผู้ปกครอง	มาก = 48.76		น้อย = 46.66
	รายได้ผู้ปกครอง	มาก = 48.55		น้อย = 46.86
ปรับตัวทางจิตสังคม	การศึกษาของผู้ปกครอง	มาก = 73.00		น้อย = 70.99
ความสัมพันธ์ฯ	รายได้ผู้ปกครอง	มาก = 51.44		น้อย = 49.71
การติดต่อโรงเรียนฯ	การศึกษาของผู้ปกครอง	มาก = 47.67		น้อย = 45.69
ทัศนคติต่อพฤติกรรม	จำนวนสมาชิกในครอบครัว	มาก = 76.45		น้อย = 72.77
	การศึกษาของผู้ปกครอง	มาก = 75.98		น้อย = 73.24
ทัศนคติต่อบุตร	การศึกษาของผู้ปกครอง	มาก = 53.52		น้อย = 51.34
	รายได้ผู้ปกครอง	มาก = 53.13		น้อย = 51.72
เชื่ออำนาจในตนฯ	การศึกษาของผู้ปกครอง	มาก = 49.74		น้อย = 46.57
พฤติกรรมส่งเสริมเรียน	การศึกษาของผู้ปกครอง	มาก = 49.77		น้อย = 48.17
	รายได้ผู้ปกครอง	มาก = 49.87		น้อย = 48.08
พฤติกรรมผลักภาระฯ	การศึกษาของผู้ปกครอง	มาก = 73.64		น้อย = 71.02
	รายได้ผู้ปกครอง	มาก = 73.56		น้อย = 71.10

หมายเหตุ: ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนสูง หมายถึง ผู้ที่มีพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย
 ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดภาระทางบ้านมาก หมายถึงผู้ที่มีภาระทางบ้านน้อย

ลักษณะมุงอนาคตควบคุมตน ของผู้ปกครองที่มี จำนวนสมาชิกในครอบครัว การศึกษา และรายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าคะแนนของลักษณะมุงอนาคตควบคุมตน แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว จำนวน 2 ตัว คือ การศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง (ตารางที่ 3.24) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก มีคะแนนของลักษณะมุงอนาคตควบคุมตนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 48.76 และ 46.66 ตามลำดับ) และ 2) ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก มีคะแนนของลักษณะมุงอนาคตควบคุมตนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 48.55 และ 46.86 ตามลำดับ) และไม่พบว่าคะแนนของลักษณะมุงอนาคตควบคุมตน แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระใด ๆ จึงสรุปได้ว่าผู้ปกครองที่มีลักษณะมุงอนาคตควบคุมตนมาก คือ ผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และผู้ปกครองที่มีรายได้มาก

การปรับตัวทางจิตสังคม ของผู้ประกอบการที่มี จำนวนสมาชิกในครอบครัว การศึกษา และ รายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าคะแนนของการปรับตัวทางจิตสังคม แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียว คือ การศึกษาของผู้ประกอบการ (ตารางที่ 3.24) เมื่อ พิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ประกอบการที่มีการศึกษามาก มี คะแนนของการปรับตัวทางจิตสังคมมากกว่า ผู้ประกอบการที่มีการศึกษาน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 73.00 และ 70.99 ตามลำดับ) แต่ไม่พบว่าคะแนนของการปรับตัวทางจิตสังคม แปรปรวนไปตาม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระใด ๆ จึงสรุปได้ว่า ผู้ประกอบการที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก คือ ผู้ประกอบการที่มีการศึกษามาก

ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ประกอบการกับบุตรหลานของผู้ประกอบการที่มี จำนวนสมาชิกใน ครอบครัว การศึกษา และรายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ประกอบการกับบุตรหลาน แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ ละตัว เพียงตัวเดียว คือ รายได้ของผู้ประกอบการ (ตารางที่ 3.24) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่ง ตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ประกอบการที่มีรายได้มาก มีคะแนนของความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างผู้ประกอบการกับบุตรหลานมากกว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 51.44 และ 49.71 ตามลำดับ) แต่ไม่พบว่าคะแนนของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ประกอบการกับบุตรหลาน แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระใด ๆ จึงสรุปได้ว่า ผู้ประกอบการที่มีความสัมพันธ์ ที่ดีระหว่างผู้ประกอบการกับบุตรหลานมาก คือ ผู้ประกอบการที่มีรายได้มาก

การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนของผู้ประกอบการที่มี จำนวนสมาชิกใน ครอบครัว การศึกษา และรายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนของการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว เพียงตัวเดียว คือ การศึกษาของผู้ประกอบการ (ตารางที่ 3.24) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตาม ระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ประกอบการที่มีการศึกษามาก มีคะแนนของการรับรู้ความสามารถ ในการติดต่อกับโรงเรียนมากกว่า ผู้ประกอบการที่มีการศึกษาน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 47.67 และ 45.69 ตามลำดับ) แต่ไม่พบว่าคะแนนของการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน แปรปรวนไป ตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระใด ๆ จึงสรุปได้ว่า ผู้ประกอบการที่มีการรับรู้ความสามารถในการ ติดต่อกับโรงเรียนมาก คือ ผู้ประกอบการที่มีการศึกษามาก

ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ประกอบการที่มี จำนวนสมาชิกใน ครอบครัว การศึกษา และรายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าคะแนนของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ ละตัว จำนวน 2 ตัว คือ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และการศึกษาของผู้ประกอบการ (ตารางที่ 3.24) เมื่อ

1) ผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก มีคะแนนของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 49.77 และ 48.17 ตามลำดับ) 2) ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก มีคะแนนของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 49.87 และ 48.08 ตามลำดับ) แต่ไม่พบว่าคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระใด ๆ จึงสรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มาก คือ ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก

พฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนของผู้ปกครองที่มี จำนวนสมาชิกในครอบครัว การศึกษา และรายได้ของครอบครัว ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนของพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว จำนวน 2 ตัว คือ การศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง (ตารางที่ 3.24) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก มีคะแนนของพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 73.64 และ 71.02 ตามลำดับ) ซึ่งแปลผลได้ว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย 2) ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก มีคะแนนของพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 73.56 และ 71.10 ตามลำดับ) ซึ่งแปลผลได้ว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย จึงสรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย คือ ผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และผู้ปกครองที่มีรายได้มาก นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างจำนวนสมาชิกในครอบครัว และการศึกษาของผู้ปกครอง ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.24) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' ในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว (ตารางที่ 40 ภาคผนวก ข) พบว่า มีคู่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รวม 4 คู่ โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก ผู้ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย เป็นผู้ที่พฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก 2) ผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และยังมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะตรงข้าม 3) ในบรรดาผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย ผู้ที่มีการศึกษามาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทาง

โรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีการศึกษาน้อย และ 4) ในหมู่ผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย ผู้ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก กลับเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย นอกจากนี้ยังพบผลเพิ่มเติมอีกว่า ผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย และมีการศึกษามาก เป็นผู้มีพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยที่สุด ส่วนผู้ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย และมีการศึกษาน้อยเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนมากที่สุด

บทที่ 4

การสรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง "จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง" ในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบศึกษาความสัมพันธ์เปรียบเทียบ โดยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาถึงปัจจัยทางด้านสถานการณ์ 4 ด้าน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และภาระทางบ้าน ปัจจัยทางด้านจิตลักษณะ 6 ด้าน โดยแยกเป็นปัจจัยทางด้านจิตลักษณะเดิม 4 ด้าน คือ สุขภาพจิตที่ดี ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และปัจจัยทางด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ด้าน คือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน และทักษะที่ดีต่อบุตร ว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง 2 ด้าน คือ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ตลอดจนศึกษาว่า ปัจจัยดังกล่าวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากน้อยเพียงใด โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นผู้ปกครองนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ในจังหวัดราชบุรี จำนวน 3 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้นจำนวน 360 คน โดยทำการวิเคราะห์ผลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ซึ่งกลุ่มย่อยได้แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับเด็ก เพศของผู้ปกครอง เพศของเด็ก อายุของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ฐานะทางครอบครัว และจำนวนเด็กในความดูแล ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้กล่าวมาเบื้องต้น ทำให้สามารถสรุปผลการศึกษาเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนได้ดังต่อไปนี้

4.1 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐาน

จากการประมวลเอกสารทางทฤษฎี และจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้ศึกษาคาดถึงผลการวิจัยหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับเหตุและผล ของพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนที่อาจพบในผู้ปกครอง จึงตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ 6 ข้อ ซึ่งในส่วนนี้จะได้สรุปและอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานแต่ละข้อดังนี้

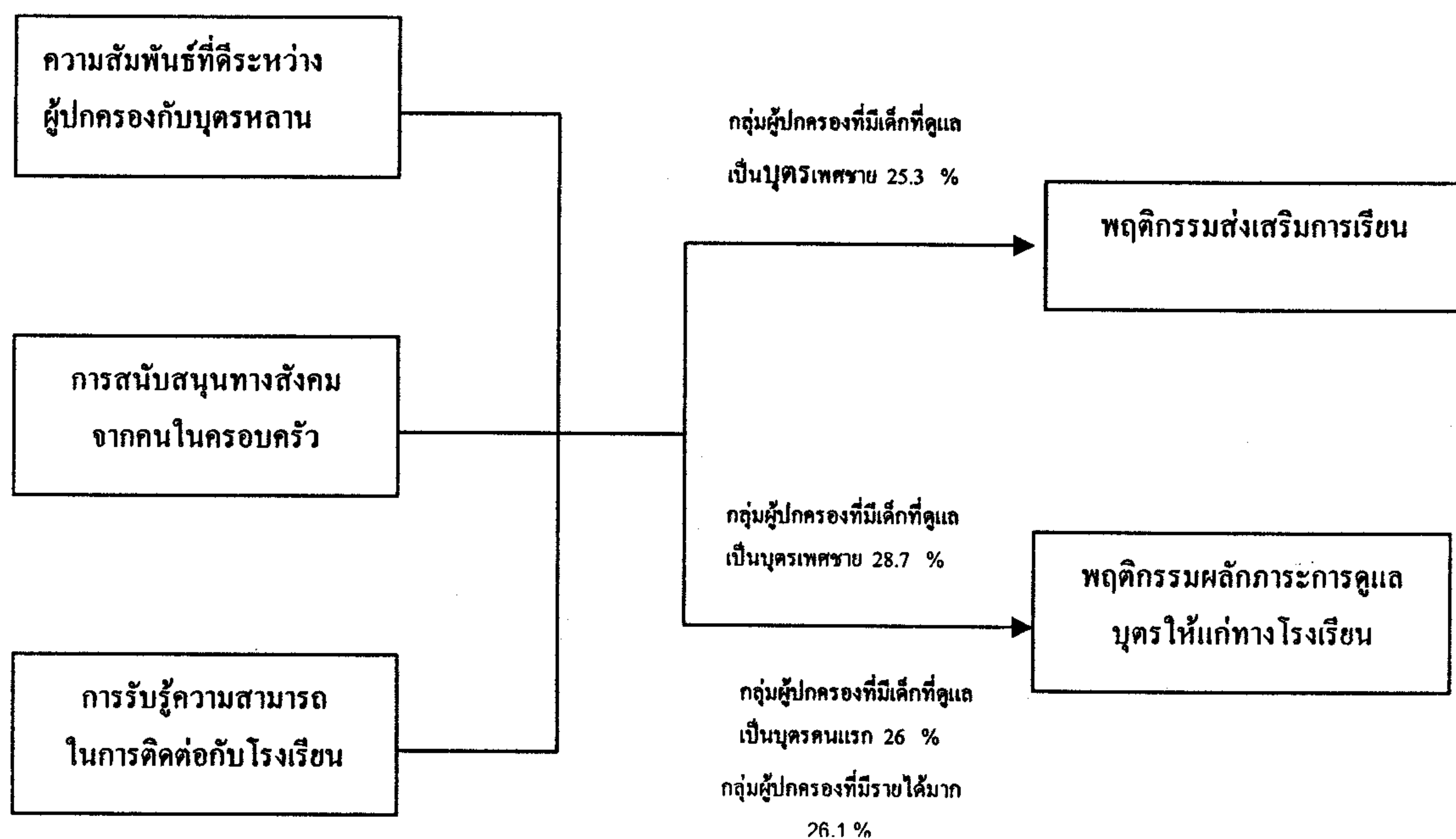
4.1.1 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 1 มีเนื้อความว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีมากกับบุตร ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก จะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรมากกว่า หรือมีพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรน้อย ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย

สมมติฐานที่ 1 ได้ทำนายว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีมากกับบุตร ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้ที่ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า หรือมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า หรือมีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรมากกว่า หรือมีพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรน้อย ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานนี้ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร คือ 1) ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย และกลุ่มที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก 2) การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย และกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก และ 3) การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย และกลุ่มที่รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก ส่วนตัวแปรตามมี 4 ตัวแปร คือ 1) ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 2) ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร 3) พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร และ 4) พฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ปรากฏผลที่สนับสนุนสมมติฐาน ใน 2 ตัวแปรตาม โดยพบว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีมากกับบุตร ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก 1) เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรน้อย ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย ผลเช่นนี้พบเฉพาะในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย (ตารางที่ 3.4 ในบทที่ 3 และ

ตารางที่ 4 ในภาคผนวก ข) และ 2) เป็นผู้ที่มียุติกรรมผลัการการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรน้อย ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย และมีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (ตารางที่ 3.5 ในบทที่ 3 และตารางที่ 10 ในภาคผนวก ข) ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 ในบางกลุ่มย่อย (แผนภูมิที่ 4.1)

ภาพที่ 4.1 แสดงผลของปฏิสัมพันธ์แบบสามทางที่สนับสนุน สมมติฐานที่ 1

จากผลที่พบข้างต้นทำให้ทราบว่า การที่ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก มีความสำคัญต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่บุตรหลานมาก และสำคัญต่อพฤติกรรมผลัการการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนมากด้วย ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาริยา เตชะไมตรีจิตต์ (2538: 64-68) ในส่วนที่พบว่า ความผูกพันระหว่างบิดาและมารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบทบาทในการเลี้ยงดูบุตรของบิดา โดยบิดาที่มีความผูกพันกับมารดามากจะเป็นผู้ที่มีบทบาทในการเลี้ยงดูบุตรได้ดีกว่า บิดาที่มีความผูกพันกับมารดาน้อย ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ มั่นสุข (2539: 58-61) ซึ่งศึกษามารดาหลังคลอด จำนวน 120 คน พบว่า ความผูกพันระหว่างมารดาและทารกในระยะตั้งครรภ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับบทบาทของมารดาภายหลังคลอด โดยมารดาที่มีความผูกพันกับทารกมาก จะเป็นผู้ที่มีการปรับ

บทบาทของมารดาภายหลังคลอดได้มากกว่า มารดาที่มีความผูกพันกับทารกน้อย นอกจากนี้ ผลงานวิจัยที่สอดคล้องในทำนองเดียวกัน ยังพบในงานวิจัยของ นิสารัตน์ โห้โก๋ (2540: 57-62) ซึ่งได้ศึกษาผู้ที่เป็บบิดาครั้งแรก จำนวน 150 คน พบว่า ความผูกพันระหว่างบิดาและบุตร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับบทบาทการเป็นบิดา โดยบิดาที่มีความผูกพันกับบุตรมาก จะเป็นผู้ที่สามารถปรับบทบาทการเป็นบิดาได้ดีกว่า บิดาที่มีความผูกพันกับบุตรน้อย นอกจากนี้ ผลในทำนองเดียวกัน ยังพบในงานวิจัยของ งามตา วนินทานนท์ (2536: 117-125, 163-177) ซึ่งได้ศึกษาบิดาหรือมารดาของเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 8-15 ปี จำนวน 545 คน ในส่วนที่พบว่า การที่ผู้ปกครองมีความใกล้ชิดบุตรมีความเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธ โดยผู้ปกครองที่มีความใกล้ชิดบุตรมาก จะเป็นผู้ที่มีการอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธด้านสร้าง ความสนใจรับทราบ ด้านสร้างการยอมรับและเปลี่ยนตาม และด้านสร้างความเข้าใจเนื้อความมากกว่า ผู้ปกครองที่มีความใกล้ชิดบุตรน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า บิดามารดาที่มีความใกล้ชิดบุตรมากจะเป็นผู้ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธทั้ง 3 ด้าน มากกว่าบิดามารดาที่มีความใกล้ชิดบุตรต่ำ นอกจากนี้ในการศึกษาผู้ปกครองของนักเรียนประถมต้น และมัธยมต้นในกรุงเทพมหานคร จำนวน 662 คน ของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชุชม และงามตา วนินทานนท์ (2528: 105-106) พบว่า ผู้ปกครองในกลุ่มที่อยู่อาศัยในที่ปัจจุบันมานานนั้น ผู้ที่ผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนมาก คือ ผู้ที่มีเวลาใกล้ชิดเด็กน้อยในแต่ละวัน

การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว มีความสำคัญต่อพฤติกรรมส่งเสริม การเรียนให้แก่บุตรหลานมาก และสำคัญต่อพฤติกรรมการผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน มากด้วย ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์สุดา จันทรแจ่มหล้า (2544: 207, 295-316) ซึ่งได้ศึกษาญาติผู้ซึ่งดูแลผู้ติดเชื้อเอดส์ จำนวน 415 คน พบว่า ผู้ดูแลโดยทั่วไป โดยเฉพาะผู้ดูแล อายุมาก ซึ่งรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลรอบข้างมาก มีพฤติกรรมให้การสนับสนุนทาง สังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์ในภาวะวิกฤตด้านรวม และด้านย่อยทั้ง 4 ด้าน อย่างเหมาะสม มากกว่า ผู้ดูแลที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลรอบข้างน้อย นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ งานวิจัย ของ ศิริกาญจนา เอกสิริไตรรัตน์ (2543: 61-64) ซึ่งได้ศึกษามารดาที่มีบุตรป่วยเป็นโรคหอบหืด จำนวน 101 คน พบว่า มารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากโดยเฉพาะการสนับสนุนทางด้าน ทรัพยากร จะเป็นผู้ที่สามารถดูแลบุตรโรคหอบหืดได้ดีกว่า มารดาที่ได้รับการสนับสนุนทาง สังคมน้อย และในการศึกษาลักษณะทางพุทธศาสนาและจิตลักษณะของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมการดูแลบุตรเจ็บป่วยเรื้อรังด้วยโรคธาลัสซีเมีย ของ ชุติมา เทศศิริ (2537: 127) พบว่า บิดามารดาที่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม (ทั้งจากคู่สมรสและจากบุคคลอื่น) สูงจะมีพฤติกรรมที่ เหมาะสมในการดูแลบุตรเจ็บป่วยเรื้อรังมากกว่า บิดามารดาที่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมต่ำ

นอกจากนี้ในการศึกษามารดาที่ติดเชื้อเอชไอวี จำนวน 80 คน ของ พัทธรินทร์ กิตติธงโสภณ (2541: 80) ซึ่งศึกษาการสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมการดูแลบุตรวัยเตาะแตะของมารดาที่ติดเชื้อเอชไอวี พบว่าการสนับสนุนทางสังคมโดยรวม และการสนับสนุนทางสังคมรายด้าน ได้แก่ ด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการยอมรับและเห็นคุณค่า ด้านวัสดุสิ่งของเงินทอง แรงงาน และด้านการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมการดูแลบุตรวัยเตาะแตะ โดยมารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีการดูแลบุตรวัยเตาะแตะดีกว่า มารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย และในการศึกษาบิดามารดาที่มีบุตรอายุ 1-5 ปี จำนวน 400 คน ของ วราภรณ์ อึ้งพานิชย์ (2544: 128-132, 141-145) พบว่า แรงสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมของบิดามารดาในการ ดูแลเด็กก่อนการรับวัคซีน พฤติกรรมการนำเด็กไปรับวัคซีนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค และพฤติกรรมดูแลเด็กภายหลังการรับวัคซีน โดยบิดามารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากจะมีพฤติกรรมดังกล่าวมากกว่า บิดามารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย และผลการวิจัยที่สอดคล้องกันนี้ยังพบในงานของ วรพรรณ อัสวกุล และคณะ (2546: 63-69, 124-125) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทันตสุขภาพแก่บุตรก่อนวัยเรียน โดยศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 5 ปี เลี้ยงบุตรด้วยตนเอง และอยู่กับคู่สมรส จำนวน 843 คน พบว่ามารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสามีในการดูแลสุขภาพของบุตรมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมดูแลรักษาความสะอาดช่องปากของบุตรมาก ทั้งยังเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพของบุตรมากกว่า มารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสามีในการดูแลสุขภาพของบุตรน้อย นอกจากนี้มารดาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสามีในการดูแล สุขภาพของบุตรมาก ยังเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมดูแลการบริโภคของบุตรเพื่อทันตสุขภาพมากด้วย

การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน มีความสำคัญต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่บุตรหลานมาก และสำคัญต่อพฤติกรรมการปลุกการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนมากด้วย ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Parker, Mansted, Stradling, Reason and Baxter (1992: 94-100) ซึ่งศึกษาถึง ความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมขับขี่ผิดกฎจราจร โดยศึกษาจากผู้ขับขี่รถจำนวน 881 คน พบว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมขับขี่ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมขับขี่ขณะดื่มสุรา โดยผู้ขับขี่ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการควบคุมพฤติกรรมขับขี่ได้มาก จะมีความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมขับขี่ขณะดื่มสุราน้อยกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการควบคุม พฤติกรรมขับขี่ได้น้อย นอกจากนี้การรับรู้ความสามารถของตนในการควบคุมพฤติกรรมขับขี่ ยังมีความสัมพันธ์ทางลบกับ ความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมแข่งในที่คับขันอีกด้วย โดยผู้ขับขี่ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการควบคุมพฤติกรรมขับขี่ได้มาก จะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะกระทำ

พฤติกรรมเชิงในที่คับขันน้อยกว่า ผู้ขับขี่ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการควบคุมพฤติกรรมการขับขี่ได้น้อย นอกจากนี้ผลการวิจัยที่สอดคล้องกันยังพบในงานวิจัยของ Rannie and Craig (1977: 51-56) ซึ่งได้ศึกษาวัยรุ่นเพศหญิงจำนวน 60 คน เกี่ยวกับความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย โดยใช้ตัวแปรตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนในการศึกษา ซึ่งพบว่าวัยรุ่นที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการควบคุมพฤติกรรมการใช้ถุงยางมาก จะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจในการใช้ถุงยางมากกว่า วัยรุ่นที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการควบคุมพฤติกรรมการใช้ถุงยางน้อย นอกจากนี้ ผลที่สอดคล้องกันยังพบในงานวิจัยของ Wambach (1997: 51-58) ซึ่งได้ศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้นมบุตรของมารดาชาวอเมริกันจำนวน 135 คน ซึ่งเป็นการวิจัยเกี่ยวกับการทดสอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ในส่วนที่พบว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการให้นมบุตรของมารดาชาวอเมริกัน มีผลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการให้นมบุตรของมารดา กล่าวคือ มารดาที่มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการให้นมบุตรมาก จะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะให้นมบุตรมากกว่า มารดาที่มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการให้นมบุตรน้อย และมารดาที่มีความตั้งใจที่จะให้นมบุตรมาก ก็จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการให้นมบุตรมากกว่า มารดาที่มีความตั้งใจที่จะให้นมบุตรน้อย ส่วนในงานวิจัยของไทย ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนในการควบคุมพฤติกรรมนั้นพบว่ายังมีน้อย แต่ก็ให้ผลการวิจัยซึ่งสอดคล้องกัน เช่น ในการศึกษา นักศึกษาหลักสูตรทันตภิบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 86 คน ของจิระนันท์ พากเพียร (2540: 76-83) พบว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล โดยนักศึกษาที่รับรู้ว่าการป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาลนั้นง่าย และขึ้นอยู่กับตัวของนักศึกษา อยู่ภายใต้การควบคุมของนักศึกษาเพียงใด ก็จะมีผลให้นักศึกษามีความตั้งใจและพยายามที่จะป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาลสูงขึ้นเพียงนั้น และ ในงานวิจัยที่ศึกษาบุคคลในวัยผู้ใหญ่ โดยศึกษาครูจำนวน 1,148 คน ของ คุชฎิ โยเหลา และ ประทีป จินน์ (2537: 51-56) ก็พบผลที่สอดคล้องกัน โดยพบว่าครูที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการประหยัคน้ำมาก จะมีพฤติกรรมการประหยัคน้ำมากกว่า ครูที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการประหยัคนำน้อย นอกจากนี้ยังพบด้วยว่าครูที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการไม่ทิ้งขยะลงในน้ำมาก จะมีพฤติกรรมไม่ทำให้เกิดมลพิษในน้ำมากกว่า ครูที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการไม่ทิ้งขยะลงในน้ำน้อย

4.1.2 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 2

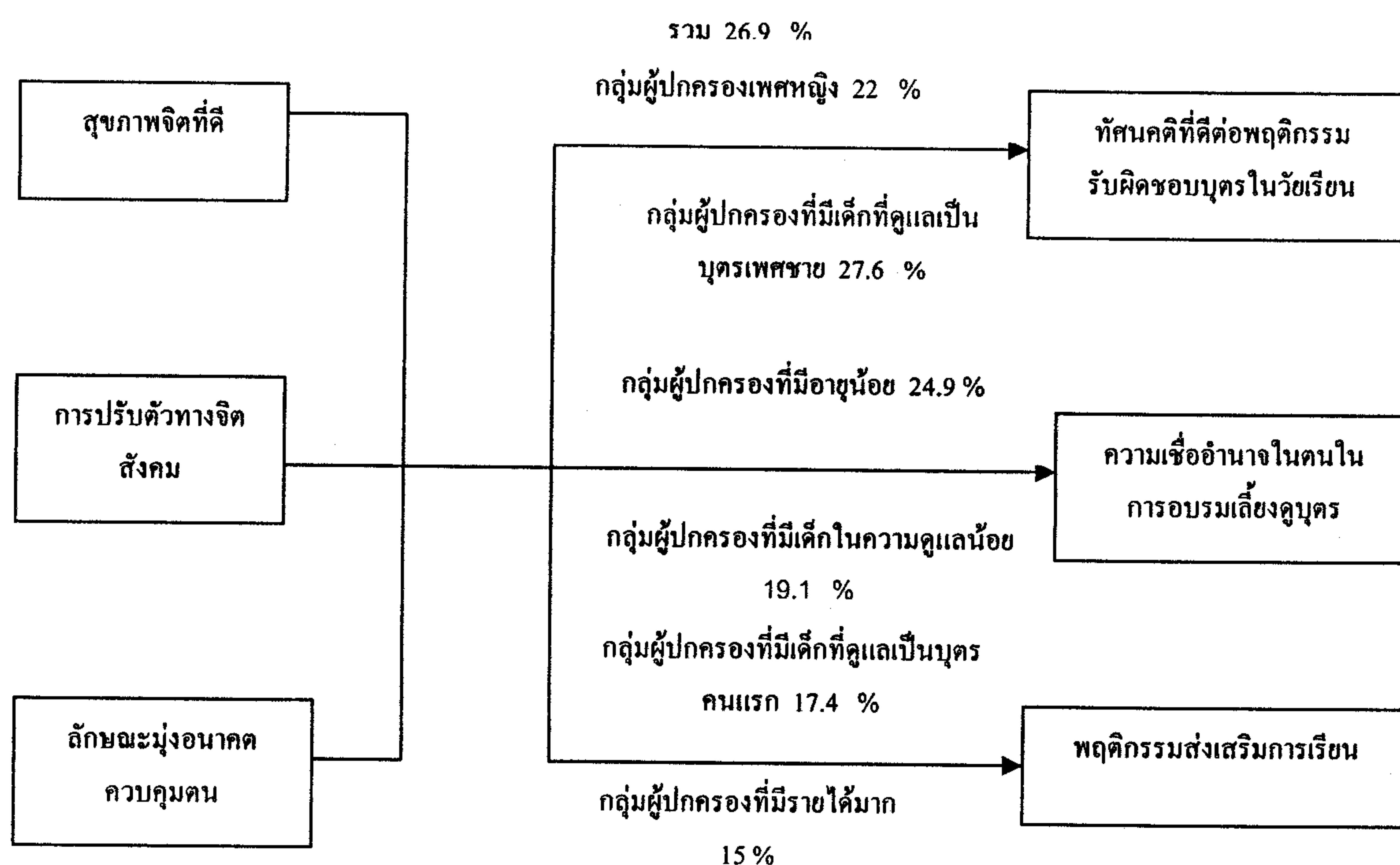
สมมติฐานที่ 2 มีเนื้อความว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตดีมาก มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก จะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อ

พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรมากกว่า หรือมีพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย มีการปรับตัวทางจิตสังคม น้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย

สมมติฐานที่ 2 ได้ทำนายว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตดีมาก มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า หรือมิตักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า หรือมีความเชื่ออำนาจในตนในการ อบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า หรือมีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรมากกว่า หรือมีพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานนี้ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร คือ 1) สุขภาพจิตที่ดี โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย และกลุ่มที่มีสุขภาพจิตดีมาก 2) การปรับตัวทางจิตสังคม โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย และกลุ่มที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก และ 3) ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และกลุ่มที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ส่วนตัวแปรตามมี 5 ตัวแปร คือ 1) ทักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 2) ทักษณคติที่ดีต่อบุตร 3) ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร 4) พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร และ 5) พฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ปรากฏผลที่สนับสนุนสมมติฐาน ใน 3 ตัวแปรตาม โดยพบว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตดีมาก มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก 1) เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย (ตารางที่ 3.7 ในบทที่ 3 และตารางที่ 16 ในภาคผนวก ข) 2) เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผลเช่นนี้พบใน กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก (ตารางที่ 3.8 ในบทที่ 3 และตารางที่ 30 ในภาคผนวก ข) และ 3) เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผลเช่นนี้พบเฉพาะในกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก (ตารางที่ 3.9 ในบทที่ 3

และตารางที่ 32 ในภาคผนวก ข) ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 ในบางกลุ่มย่อย (ภาพที่ 4.2)

ภาพที่ 4.2 แสดงผลของปฏิสัมพันธ์แบบสามทางที่สนับสนุน สมมติฐานที่ 2

จากผลที่พบข้างต้นทำให้ทราบว่า สุขภาวะจิตที่ดี มีความสำคัญต่อทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก สำคัญต่อความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก และยังสำคัญต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากด้วย ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาสินี นุ่มเนียม (2546: 85) ซึ่งศึกษาปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และจิตลักษณะ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในส่วนที่พบว่านักเรียนที่มีสุขภาวะจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่มากกว่า นักเรียนที่มีสุขภาวะจิตที่ด้น้อย และในงานวิจัยของ ดวงมล ทรัพย์พิทยากร (2547: 120) ซึ่งศึกษานักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 403 คน โดยพบว่านักศึกษาที่มีสุขภาวะจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า นักศึกษาที่มีสุขภาวะจิตที่ด้น้อย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย ศรีพรงาม (2547: 123-125) ซึ่งศึกษาพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ-ปั่นด้าย จำนวน 485 คน ในส่วนที่พบว่าพนักงานที่มีสุขภาวะจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยมากกว่า พนักงานที่มีสุขภาวะจิตที่ด้น้อย และสอดคล้องกับ วิรติ ปานศิลา (2542: 137-139) ซึ่งได้ศึกษา

บุคลากรสาธารณสุขระดับตำบล จำนวน 634 คน พบว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตในการทำงานดีมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการทำงานสูงมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตในการทำงานคือน้อย นอกจากนี้ผลที่สอดคล้องกัน ยังพบในงานวิจัยของ ทิพย์สุดา จันทรแจ่มหล้า (2544: 122 , 241) ซึ่งศึกษาญาติผู้ซึ่งดูแลผู้ติดเชื่อเอดส์ จำนวน 415 คน พบว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตดีมาก จะมีพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื่อเอดส์ในภาวะวิกฤติได้ดีกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตคือน้อย นอกจากนี้ในงานวิจัยของ งามตา วนิทานนท์ (2536: 113) ซึ่งได้ศึกษาบิดา หรือมารดาของเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 8-15 ปี จำนวน 545 คน พบว่า บิดามารดาที่มีสุขภาพจิตที่ดีในปริมาณสูง จะเป็นผู้ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธทั้งสามด้าน คือ ด้านสร้างความเข้าใจเนื้อความ ด้านสร้างความสนใจรับทราบ และด้านการยอมรับและเปลี่ยนตามมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีในปริมาณต่ำ ส่วน วรวรรณ อัสวกุล และคณะ (2546: 112-125) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทันตสุขภาพแก่บุตรก่อนวัยเรียน โดยศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 5 ปี เลี้ยงบุตรด้วยตนเอง และอยู่กับคู่สมรส จำนวน 843 คน พบว่า มารดาที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการดูแลการบริโภค พฤติกรรมรักษาความสะอาดช่องปากบุตร และพฤติกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพของลูกดีกว่า มารดาที่มีสุขภาพจิตที่คือน้อย ผลการวิจัยที่สอดคล้องไปในทำนองเดียวกันนี้ ยังพบในงานวิจัยของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชุชม และงามตา วนิทานนท์ (2528: 105-108, 116-128) ซึ่งได้ศึกษาผู้ปกครองของนักเรียนประถมต้น และมัธยมต้นในกรุงเทพมหานคร จำนวน 662 คน พบว่า การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบใช้เหตุผล แบบรักสนับสนุน แบบฝึกให้เด็กพึ่งตนเอง และแบบควบคุมเด็ก แปรปรวนไปตามระดับสุขภาพจิตของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก จะเป็นผู้ที่ฝึกเด็กให้พึ่งตนเองเร็ว มีการควบคุมเด็กน้อย และใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ทั้งยังเป็นผู้ที่รักและสนับสนุนบุตรมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่คือน้อย

การปรับตัวทางจิตสังคม มีความสำคัญต่อ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก สำคัญต่อความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก และยังสำคัญต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนมากด้วย ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Adams (1985:อ้างในดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2541: 22-23) ซึ่งได้ศึกษาครอบครัว 45 ครอบครัว โดยเก็บข้อมูลจากสามี ภรรยา และบุตรสาว ที่เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่าบิดาที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้สูง เป็นผู้ปฏิบัติลูกน้อยกว่า บิดาที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้ต่ำ ส่วนมารดาที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้สูงนั้น นอกจากจะปฏิบัติลูกน้อยแล้ว ยังแสดงความรักลูกมากกว่า และให้การสนับสนุนลูกมากกว่า มารดาที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้ต่ำ ซึ่งแสดงว่า บิดามารดาที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้สูง จะเป็นผู้ที่สามารถอบรมเลี้ยงดูลูกแบบรักสนับสนุนได้มากกว่า บิดามารดาที่มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้ต่ำ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ งามตา วนิทานนท์ (2536: 116-127) ซึ่งได้ศึกษาบิดาหรือมารดาของเยาวชน ที่มี

อายุระหว่าง 8-15 ปี จำนวน 545 คน ในส่วนที่พบว่าบิดามารดาที่มีความใกล้ชิดบุตรต่ำ และใช้เวลากับบุตรน้อย ถ้าหากความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสยังสูงอยู่ ก็สามารถให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธด้านสร้างการยอมรับและเปลี่ยนตามได้มากกว่า บิดามารดาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสต่ำ ผลการวิจัยที่สอดคล้องกันนี้ ยังพบในงานวิจัยของ จารุณี อรัญญมิ (2542: 132, 156-157) ซึ่งพบว่าสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดาและมารดาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติตามบทบาทของบิดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมาก จะมีการปฏิบัติตามบทบาทของบิดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรได้ดีกว่า บิดามารดาที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันน้อย และจากงานวิจัยของ พรทิพา หอมจันทร์ (2529: 118, 167-168) ได้ศึกษาการขัดเกลาทางสังคมของครอบครัวในชุมชนแออัดของกรุงเทพมหานคร พบว่าครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวดี จะให้การอบรมสั่งสอนแก่บุตรได้ดีกว่า ในขณะที่ครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดี ก็จะทำให้การขัดเกลาทางสังคมได้ไม่ดีตามไปด้วย

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มีความสำคัญต่อ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก สำคัญต่อความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก และยังสำคัญต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากด้วย ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาสิณี นุ่มเนียม (2546: 129) ซึ่งศึกษาปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และจิตลักษณะ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในส่วนที่พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่มากกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตที่ดีน้อย และในงานวิจัยของ ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร (2547: 102) ซึ่งศึกษานักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 403 คน โดยพบว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อการใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า นักศึกษาที่มีสุขภาพจิตที่น้อย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย ศรีพรงาม (2547: 75-78) ซึ่งศึกษาพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ-ปั่นด้าย จำนวน 485 คน ในส่วนที่พบว่าพนักงานที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่มากกว่า พนักงานที่มีลักษณะอนาคตควบคุมตนน้อย

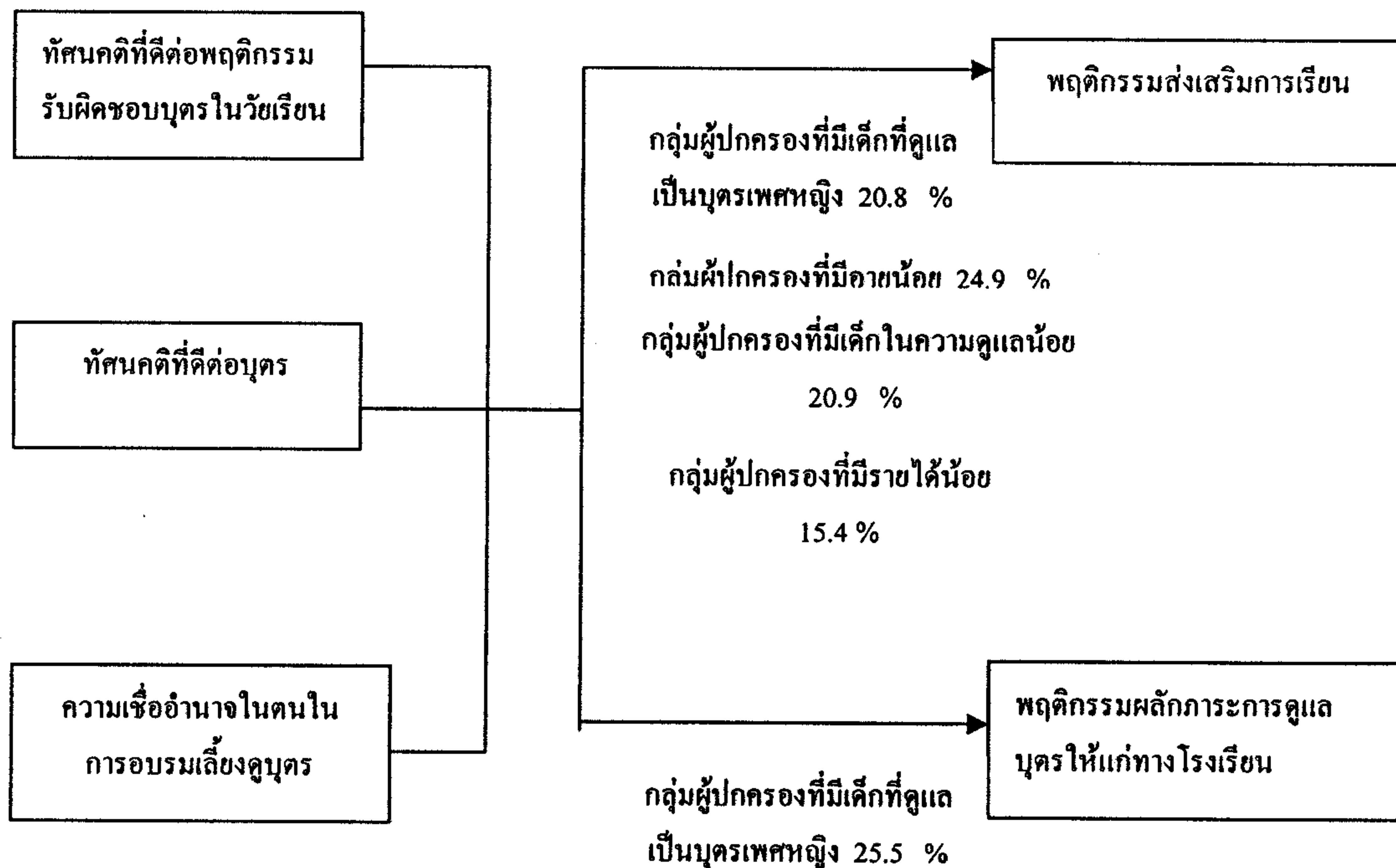
นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร, ประทีป จินน์, ทศนา ทองภักดี, อุษา ศรีจินดารัตน์ และวันเพ็ญ พิศาลพงศ์ (2539: 51-53) ได้ศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 276 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 264 คน พบว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง จะเป็นผู้มีพฤติกรรมการมีวินัยสูงกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุภาสิณี นุ่มเนียม (2546: 142-144, 180) ในส่วนที่พบว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในครอบครัวสูงกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ นอกจากนี้ ในงานวิจัยของ สุพัตรา ธรรมวงษ์ (2544: 88, 100-107) ก็

พบว่าพยาบาลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง เป็นผู้มีพฤติกรรมตามจรรยาพยาบาล และพฤติกรรมเคารพสิทธิผู้ป่วยมากกว่า พยาบาลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ ผลที่สอดคล้องกันนี้ ยังพบในงานวิจัยของ วราภรณ์ อึ้งพานิชย์ (2544: 129-131, 150) ซึ่งได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของบิดามารดาในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็ก โดยศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 1-5 ปี 400 คน พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กของบิดามารดา โดยบิดามารดาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง จะเป็นผู้มีพฤติกรรมในการดูแลเด็กก่อนการรับวัคซีนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค พฤติกรรมการนำเด็กไปรับวัคซีนป้องกันโรค และพฤติกรรมในการดูแลเด็กหลังการรับวัคซีนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคดีกว่า บิดามารดาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ

4.1.3 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 3

สมมติฐานที่ 3 มีเนื้อความว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก จะเป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรมากกว่า หรือมีพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย

สมมติฐานที่ 3 ได้ทำนายว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรมากกว่า หรือมีพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานนี้ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร คือ 1) ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย และกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก 2) ทัศนคติที่ดีต่อบุตร โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย และกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก และ 3) ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย และกลุ่มที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก ส่วนตัวแปรตามมี 2 ตัวแปร คือ 1) พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร และ 2) พฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน

ภาพที่ 4.3 แสดงผลของปฏิสัมพันธ์แบบสามทางที่สนับสนุน สมมติฐานที่ 3

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ปรากฏผลที่สนับสนุนสมมติฐานทั้ง 2 ตัวแปรตาม โดยพบว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก 1) เป็นผู้ที่มีการส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรพิเศษสูง กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย (ตารางที่ 3.11 ในบทที่ 3 และตารางที่ 35 ในภาคผนวก ข) และ 2) เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย ผลเช่นนี้พบเฉพาะในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรพิเศษสูง (ตารางที่ 3.12 ในบทที่ 3 และตารางที่ 37 ในภาคผนวก ข) ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 3 ในบางกลุ่มย่อย (ภาพที่ 4.3)

จากผลที่พบข้างต้นทำให้ทราบว่า ทัศนคติที่ดีต่อบุตร มีความสำคัญต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มาก และยังมีความสำคัญต่อพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนมากด้วย

ซึ่งผลที่พบดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ งามตา วนิันทานนท์ (2536: 114-115) ซึ่งพบว่า บิดามารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรในปริมาณสูง ให้อบรมเลี้ยงดูบุตรตามแนวพุทธแต่ละด้านมากกว่า บิดามารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรในปริมาณที่ต่ำ และในการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพชีวิตเด็กและเยาวชน เรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ / ผู้ปกครองกับเด็ก และการอบรมเลี้ยงดูเด็กของ เบญพร ปัญญาขง, พิสาสน์ เตะเกษม และเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์ (2542: 54, 78) พบว่า การแสดงความรุนแรงเฉพาะกับเด็ก (Hostility Towards or Scapegoating of The Child) ของพ่อหรือแม่เฉพาะเจาะจงที่ตัวเด็ก เนื่องจากมีความรู้สึกทางลบกับเด็กมากเป็นพิเศษ นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูเด็กพิเศษ พ่อแม่ของเด็กปัญญาอ่อนที่มีเจตคติที่ดีต่อบุตร จะแสดงพฤติกรรมและปฏิบัติต่อบุตรค่อนข้างดี โดยจะพยายามแสวงหาข้อมูลในการรักษา และเข้าใจแผนการรักษาได้ดี ส่วนการศึกษาในเด็กพิเศษอื่น เช่น การศึกษาเปรียบเทียบในเด็กออทิสติกพบว่า พ่อแม่ของเด็กออทิสติกจะมีทัศนคติไม่ดีต่อบุตรในพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และเลี้ยงดูลูกด้วยความยากลำบาก ทำให้รู้สึกเป็นภาระ ท้อแท้ และเครียด นอกจากนี้ ผลที่สอดคล้องกัน ยังพบในงานวิจัยของ ชุตินา เทศศิริ (2537: 119) ในส่วนที่พบว่า ในบิดามารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการดูแลบุตรที่เจ็บป่วยเรื้อรังได้เหมาะสมดีกว่า บิดามารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย ส่วนในการวิจัยของวรวรรณ อัสวกุล และคณะ (2546: 63-69) ก็พบผลที่สอดคล้องกันว่า มารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก จะมีพฤติกรรมรักษาความสะอาดช่องปากบุตรมาก มีการดูแลการบริโภคของบุตรเพื่อทันตสุขภาพมาก ทั้งยังเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพของบุตรมากกว่า มารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย ส่วนในงานวิจัยของ ดวงเดือน พันธมนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และงามตา วนิันทานนท์ (2528: 115, 158, 183-185) ก็พบอีกว่า ในกลุ่มมารดาทัศนคติที่ดีต่อบุตรเกี่ยวข้องกับการรายงานการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบใช้เหตุผลมากที่สุด และเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรักสนับสนุนในปริมาณที่รองลงมา นอกจากนั้นยังเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบลงโทษทางกายในกลุ่มมารดาด้วย นอกจากนี้ มารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้ที่มีการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรักสนับสนุนมาก และใช้เหตุผลมาก ลงโทษทางกายแก่บุตรน้อย

ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน มีความสำคัญต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนมาก และยังมีความสำคัญต่อพฤติกรรมปลุกการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนมากด้วย ซึ่งผลที่พบดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภชัย สุพรรณทอง (2544: 111, 155-171) ในส่วนที่พบว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเลือกตั้งสูง มีพฤติกรรมการไปเลือกตั้งและพฤติกรรมการเลือก ส.ส. และพรรคการเมืองอย่างมีจริยธรรมสูงกว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเลือกตั้งน้อย และในงานวิจัยของ ณัฐสุดา สุจินันท์กุล (2541: 151-161) ซึ่งศึกษาพยาบาลวิชาชีพหญิงที่

ประจำการตามหน่วยงานต่าง ๆ ในโรงพยาบาลของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร 10 แห่ง จำนวน 299 คน พบว่า พยาบาลที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการพยาบาลมาก มีพฤติกรรมการพยาบาลอย่างเหมาะสมมากกว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการพยาบาลน้อย งานวิจัยที่ให้ผลสอดคล้องกันนี้ยังพบในงานของ วราภรณ์ อึ้งพานิชย์ (2544: 128-132, 141-142) ซึ่งได้ศึกษา มารดาที่มีบุตรอายุ 1-5 ปี จำนวน 400 คน พบว่า มารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กมากกว่า มารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กน้อย และ วรวรรณ อัสวกุล และคณะ (2546: 80-85, 159-171) ได้ศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 5 ปี เลี้ยงบุตรด้วยตนเอง และอยู่กับคู่สมรส จำนวน 843 คน พบว่า มารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการดูแลทันตสุขภาพบุตรมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการดูแลการบริโภคของบุตรเพื่อทันตสุขภาพ พฤติกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพของบุตร และพฤติกรรมการดูแลรักษาความสะอาดช่องปากบุตรมากกว่า มารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพบุตรน้อย

ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร มีความสำคัญต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มาก และยังมีความสำคัญต่อพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนมากด้วย ซึ่งผลที่พบดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุบล เลี้ยววาริณ (2534: 219, 247) ซึ่งพบว่า ในกลุ่มที่จบการศึกษามานาน ถ้ามีความเชื่ออำนาจภายในตนเกี่ยวกับสุขภาพมาก จะมีพฤติกรรมการกินอาหารที่เหมาะสมต่อสุขภาพมากกว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนเกี่ยวกับสุขภาพน้อย และในกลุ่มที่มีอาชีพทำงานในโรงพยาบาล กลุ่มอายุมาก กลุ่มจบการศึกษามานาน ถ้ามีความเชื่ออำนาจภายในตนเกี่ยวกับสุขภาพมาก จะมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการเสพยาที่เป็นโทษมาก นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วราภรณ์ อึ้งพานิชย์ (2544: 128-132, 147-148) ซึ่งได้ศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 1-5 ปี ที่อาศัยในพื้นที่สาธารณสุขเขต 2 จำนวน 400 คน พบว่า บิดามารดาที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการดูแลเด็กก่อนการรับวัคซีน พฤติกรรมการนำเด็กไปรับวัคซีน และพฤติกรรมการดูแลเด็กหลังได้รับวัคซีนดีกว่า บิดามารดาที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวรรณ อัสวกุล และคณะ (2546: 80-85, 113-125) ในส่วนที่พบว่า มารดาที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการเลี้ยงดูบุตรให้มีสุขภาพดีมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการดูแลการบริโภคของบุตรเพื่อทันตสุขภาพมากกว่า มารดาที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการเลี้ยงดูบุตรให้มีสุขภาพดีน้อย และมารดาที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการเลี้ยงดูบุตรให้มีสุขภาพดีมาก จะพฤติกรรมรักษาความสะอาดช่องปากบุตรมากกว่า มารดาที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการเลี้ยงดูบุตรให้มีสุขภาพดีน้อย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน,

อรพินทร์ ชูชม และงามตา วนิทานนท์ (2528: 108, 118, 154-158) ซึ่งพบว่า บิดามารดาที่มีความเชื่ออำนาจนอกตนมากเท่าใด ก็จะเป็นผู้ที่อบรมเลี้ยงดูเด็กแบบใช้เหตุผลกับเด็กน้อย และรักสนับสนุนเด็กน้อย และพบอีกว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจนอกตนมากเท่าใด จะเป็นผู้ที่ปลักระการดูแลเด็กให้โรงเรียนมากเท่านั้น

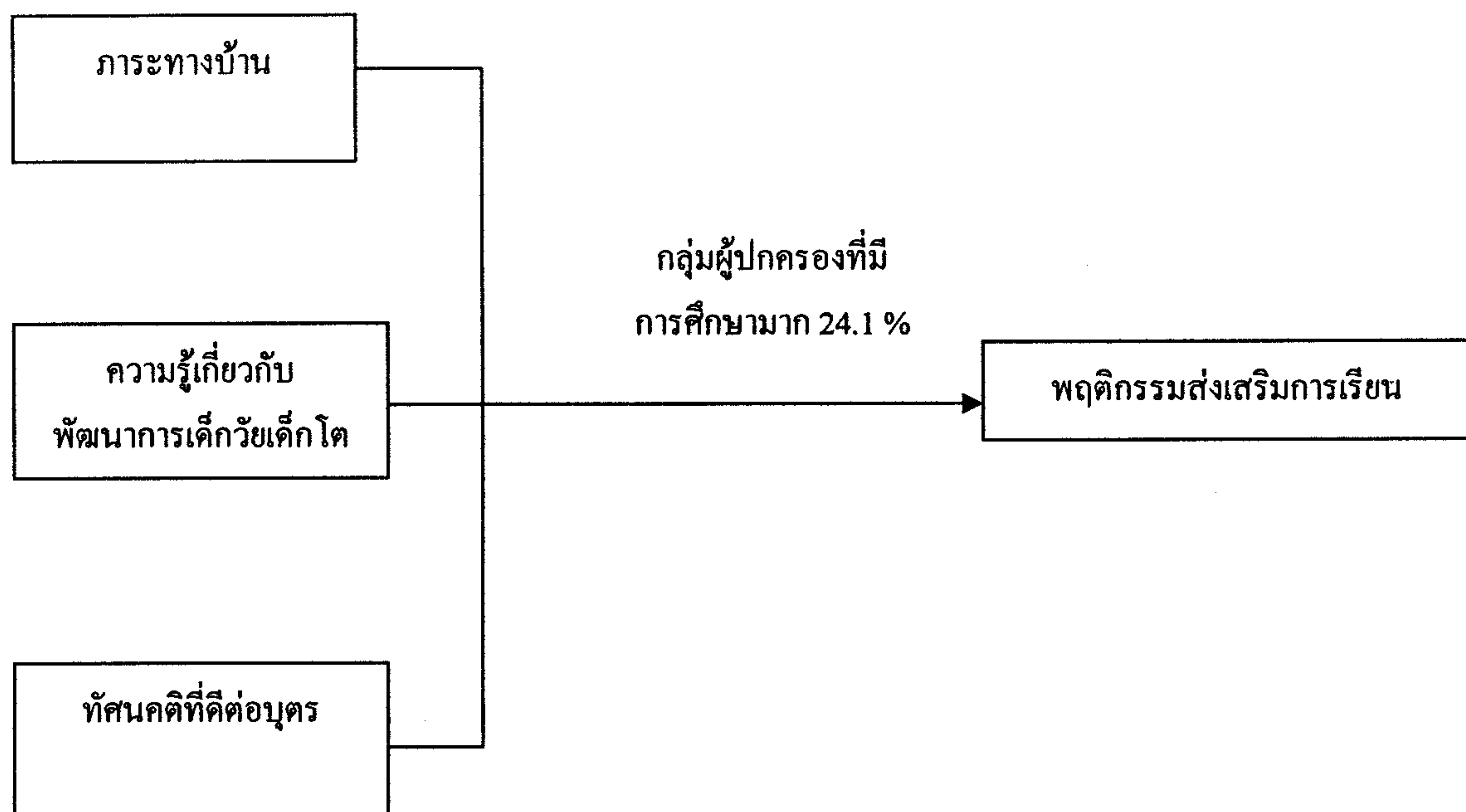
4.1.4 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 4

สมมติฐานที่ 4 มีเนื้อความว่า ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านน้อย มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก จะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนของบุตรมากกว่า หรือมีพฤติกรรมปลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านมาก มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตน้อย และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย

สมมติฐานที่ 4 ได้ทำนายว่า ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านน้อย มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก จะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนมากกว่า หรือมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า หรือมีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนของบุตรมากกว่า หรือมีพฤติกรรมปลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านมาก มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตน้อย และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานนี้ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร คือ 1) ภาระทางบ้าน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีภาระทางบ้านน้อย และกลุ่มที่มีภาระทางบ้านมาก 2) ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตน้อย และกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก 3) ทัศนคติที่ดีต่อบุตร โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย และกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก ส่วนตัวแปรตามมี 4 ตัวแปร คือ 1) ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 2) ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร 3) พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนของบุตร และ 4) พฤติกรรมปลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ปรากฏผลที่สนับสนุนสมมติฐาน 1 ตัวแปรตาม โดยพบว่า ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านน้อย มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตมาก และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมาก 1) เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนของบุตรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีภาระทางบ้านมาก มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตน้อย และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย

ผลเช่นนี้พบเฉพาะในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก (ตารางที่ 3.13 ในบทที่ 3 และตารางที่ 38 ในภาคผนวก ข) ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 4 ในบางกลุ่มย่อย (ภาพที่ 4.4)

ภาพที่ 4.4 แสดงผลของปฏิสัมพันธ์แบบสามทางที่สนับสนุน สมมติฐานที่ 4

จากผลที่พบข้างต้นทำให้ทราบว่า ภาวะทางบ้าน มีความสำคัญต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรวรรณ อัสวกุล และคณะ (2546: 80-85, 114) ซึ่งได้ศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 5 ปี เลี้ยงบุตรด้วยตนเอง และอยู่กับคู่สมรส จำนวน 843 คน พบว่า มารดาที่มีภาระครอบครัวน้อยจะมีพฤติกรรมรักษาความสะอาดช่องปากของบุตรมากกว่า มารดาที่มีภาระทางครอบครัวมาก ซึ่งพบในกลุ่มรวม กลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ กลุ่มครอบครัวเดี่ยว กลุ่มมีบุตรชาย และกลุ่มมีบุตรฟันไม่ดี นอกจากนี้มารดาที่มีภาระทางครอบครัวน้อย จะพฤติกรรมในการดูแลการบริโภคของบุตรเพื่อทันตสุขภาพของบุตรมาก ซึ่งพบในกลุ่มมีบุตรฟันไม่ดี และมารดาที่มีภาระหน้าที่ทางครอบครัวน้อย จะมีพฤติกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพของบุตรมากกว่า มารดาที่มีภาระหน้าที่ทางครอบครัวมาก ซึ่งพบในกลุ่มครอบครัวเดี่ยว และกลุ่มมีบุตรฟันไม่ดี

ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต มีความสำคัญต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริกาญจนา เอกสิริไตรรัตน์ (2543: 61-64) ซึ่งพบว่า มารดาที่มีความรู้เรื่องโรคหอบหืดมาก จะเป็นผู้ที่ปฏิบัติดูแลบุตรโรคหอบหืดได้ดีกว่า มารดาที่มีความรู้เรื่อง

โรคหอบหืดน้อย นอกจากนี้ วรากรณ์ อังพานิชย์ (2544: 128-132) ก็พบผลที่สอดคล้องกันว่า บิดามารดาที่มีความรู้เกี่ยวกับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กมาก จะมีพฤติกรรม การดูแลเด็กก่อนการรับวัคซีนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค พฤติกรรมการนำเด็กไปรับวัคซีน และ พฤติกรรมการดูแลเด็กภายหลังการรับวัคซีนได้ดีกว่า บิดามารดาที่มีความรู้เกี่ยวกับการสร้างเสริม ภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กน้อย นอกจากนี้ในงานวิจัยของ วรวรรณ อัสวกุล และคณะ (2546: 63-69, 113-125) ก็พบผลที่สอดคล้องกัน โดยพบว่า มารดาที่มีความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพ บุตรมาก จะเป็นผู้มีพฤติกรรมการดูแลรักษาความสะอาดช่องปากบุตรมาก และยังเป็นผู้ที่มี พฤติกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพของบุตรมากกว่า มารดาที่มีความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพบุตรน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า มารดาที่มีความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพของบุตรมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรม การดูแลการบริโภคของบุตรเพื่อทันตสุขภาพมากกว่า มารดาที่มีความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพบุตร น้อย และงานวิจัยของ นันทา แทนธานี (2534: 91-101) ก็พบผลที่สอดคล้องกันว่า ความรู้ความ เข้าใจในเรื่องพัฒนาการของเด็กทั้งในด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสติปัญญา และด้านจริยธรรม มี ความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมพัฒนาการในด้านดังกล่าวของเด็ก กล่าวคือ ผู้ปกครองที่ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการของเด็กมาก จะมีพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยใส่ใจ ส่งเสริมความเจริญเติบโต ความแข็งแรงของเด็ก เช่น การดูแลทำความสะอาดร่างกาย แปรงฟัน ล้าง มือ ล้างเท้า เลือกรอาหารที่มีประโยชน์ให้เด็ก นำเด็กไปตรวจร่างกาย รวมทั้งส่งเสริมให้เด็กมีความ ฉลาด คุรยการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ จัดหาสื่ออุปกรณ์ที่ช่วยให้เด็กมีความคิดริเริ่ม อีกทั้งยังเป็นผู้ ที่มีการปลูกฝังให้เด็กมีจิตใจเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ รู้จักเคารพผู้ใหญ่ เชื่อฟังผู้ใหญ่ มากกว่า ผู้ปกครองที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการของเด็กน้อย และในงานวิจัยของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และงามตา วนินทานนท์ (2528: 114-129) ก็พบผลที่ สอดคล้องกันคือ - ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็กมาก ก็จะเป็นผู้ที่อบรมเลี้ยงดูบุตรแบบใช้ เหตุผลกับลูกมาก ควบคุมลูกน้อย และฝึกลูกให้พึ่งตนเองเร็ว และผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติ ต่อเด็กมากเท่าใด ก็เป็นผู้ที่ผลักภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้แก่ทางโรงเรียนน้อยลงเท่านั้น

4.1.5 การสรุปผล และอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 5

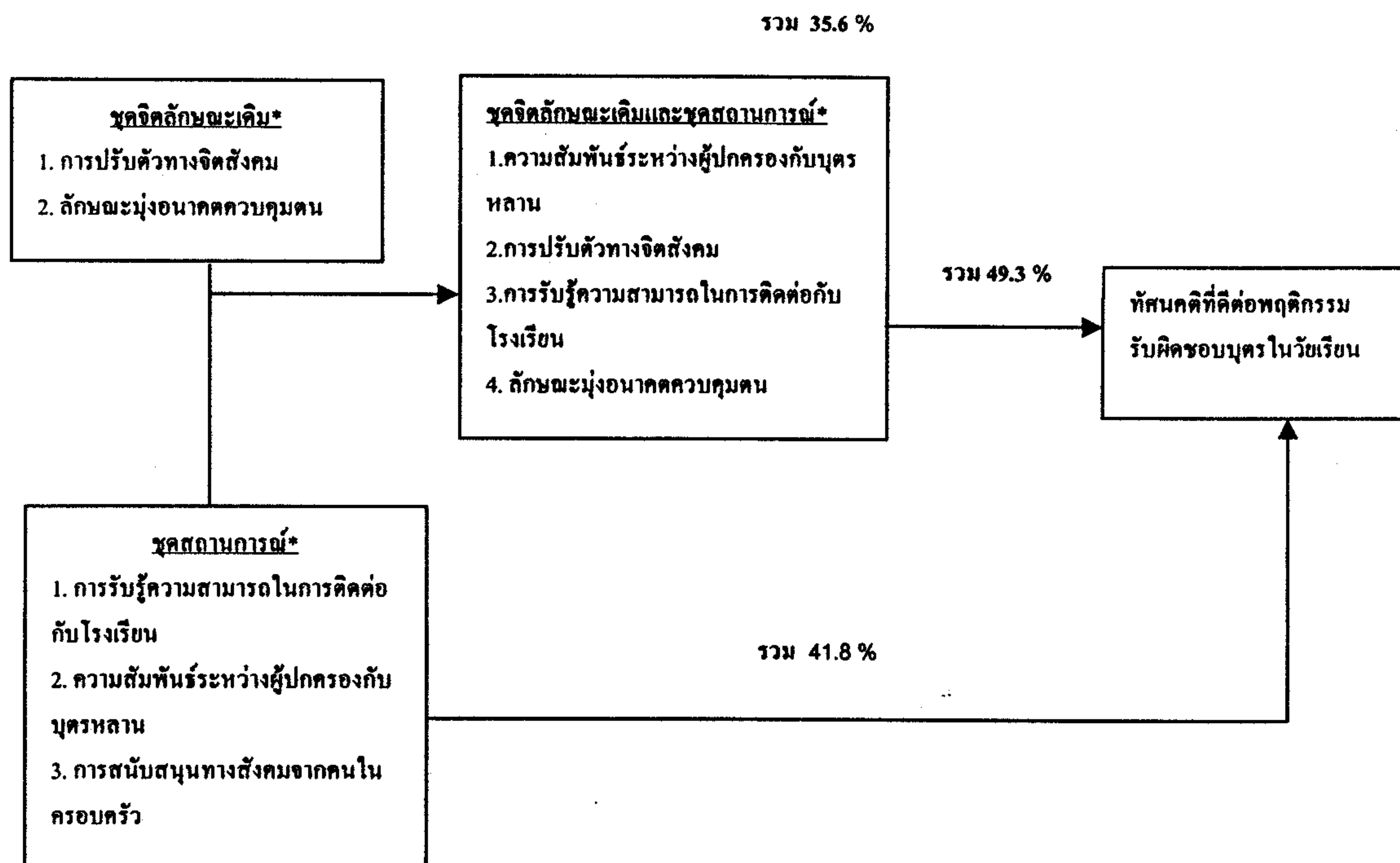
สมมติฐานที่ 5 มีเนื้อความว่า กลุ่มตัวทำนายนด้านจิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ร่วมกับตัวทำนายนด้านสถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตร ภาระ ทางบ้าน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการ ติดต่อกับโรงเรียน รวมทั้งหมด 8 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อบุตรได้มากกว่า ทัศนคติที่ดีต่อ

พฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนได้มากกว่า ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรได้มากกว่า พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่บุตรได้มากกว่า หรือพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้มากกว่า กลุ่มตัวทำนายด้านใดด้านหนึ่งเพียงกลุ่มเดียวอย่างน้อย 5 %

สมมติฐานนี้คาดว่า กลุ่มตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ร่วมกับตัวทำนายด้านสถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตร ภาระทางบ้าน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน รวมทั้งหมด 8 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อบุตรได้มากกว่า ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนได้มากกว่า ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรได้มากกว่า พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่บุตรได้มากกว่า หรือพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้มากกว่า กลุ่มตัวทำนายด้านใดด้านหนึ่งเพียงกลุ่มเดียว อย่างน้อย 5 % จึงจะยอมรับ

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบถดถอยพหุคูณของ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน พบว่า ปริมาณการทำนายในกลุ่มรวมของตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนได้ 49.3 % (ตารางที่ 3.15 และภาพที่ 4.5) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การปรับตัวทางจิตสังคม การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนตามลำดับ ในขณะที่ตัวทำนายชุดที่ 1 คือจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนได้ 35.6 % และตัวทำนายชุดที่ 2 คือ สถานการณ์ 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนได้ 41.8 % ดังนั้นการใช้ตัวทำนายรวม 8 ตัวแปร ในชุดที่ 3 จึงสามารถทำให้อำนาจการทำนายในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นมากพอที่จะยอมรับได้ (เปอร์เซ็นต์แตกต่างเท่ากับ 7.5 %) และจากการวิเคราะห์กลุ่มย่อย พบว่า มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันมากกว่า 5% มี 15 กลุ่ม โดยกลุ่มที่สำคัญมีเพียงกลุ่มเดียว คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก โดยมีพิสัยของเปอร์เซ็นต์แตกต่าง 9.9 % และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างมากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก โดยมีพิสัยของเปอร์เซ็นต์แตกต่าง 11.4 % (ตารางที่ 3.15)

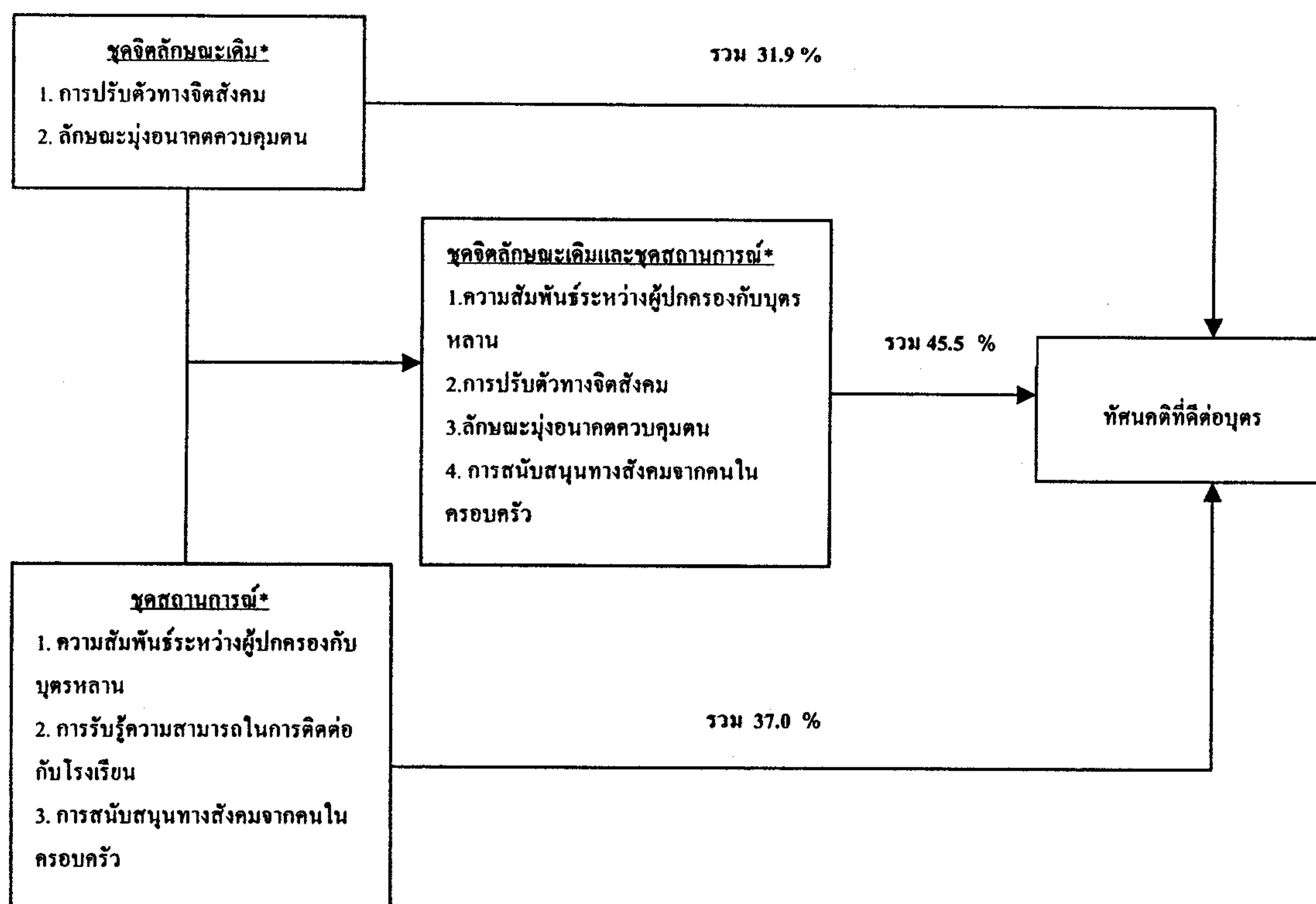
ทัศนคติที่ดีต่อบุตร พบว่าปริมาณการทำนายในกลุ่มรวมของตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อบุตรได้ 45.5 % (ตารางที่ 3.16 และภาพที่ 4.6) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การปรับตัวทางจิตสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ภาพที่ 4.5 แสดงเปอร์เซ็นต์ทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ของผู้ปกครองในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย

หมายเหตุ: แสดงตัวแปรที่เข้าทำนายได้ตามลำดับ

และการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ตามลำดับ ในขณะที่ตัวทำนายชุดที่ 1 คือจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนายทัศนคติที่ดีต่อบุตรได้ 31.9% และตัวทำนายชุดที่ 2 คือสถานการณ์ 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนายทัศนคติที่ดีต่อบุตรได้ 37.0% ดังนั้นการใช้ตัวทำนายรวม 8 ตัวแปร ในชุดที่ 3 จึงสามารถทำให้อำนาจการทำนายในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นมากพอที่จะยอมรับได้ (เปอร์เซ็นต์แตกต่างเท่ากับ 8.5%) และจากการวิเคราะห์กลุ่มย่อย พบว่ามีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันมากกว่า 5 % มี 15 กลุ่ม โดยกลุ่มที่สำคัญมีเพียงกลุ่มเดียว คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก โดยมีพิสัยของเปอร์เซ็นต์แตกต่าง 11.3% และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างมากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก โดยมีพิสัยของเปอร์เซ็นต์แตกต่าง 13.4 % (ตารางที่ 3.16)

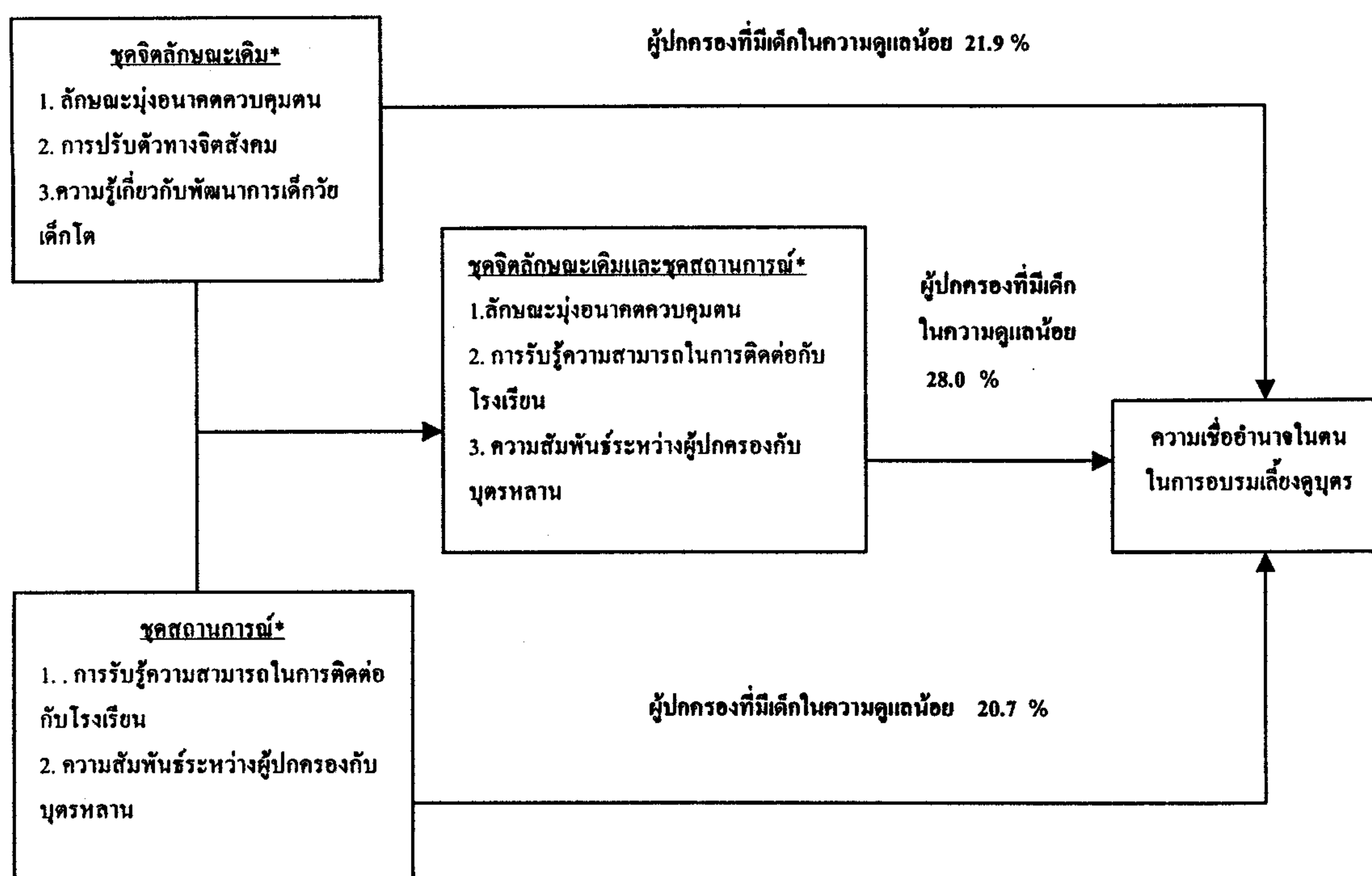

ภาพที่ 4.6 แสดงเปอร์เซ็นต์ทำนายทัศนคติที่ดีต่อบุตร ของผู้ปกครองในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย

หมายเหตุ: * แสดงตัวแปรที่เข้าทำนายได้ตามลำดับ

ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ปรากฏว่า ไม่พบผลที่สนับสนุนสมมติฐานในกลุ่มรวม แต่พบผลว่า ปริมาณการทำนายในกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย มีเปอร์เซ็นต์การทำนายแตกต่างกันมากกว่า 5 % ซึ่งมีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันเท่ากับ 5.5 % และ 6.1 % ตามลำดับ ทั้งนี้กลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันมากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย โดยพบว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปรสามารถทำนายความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรได้ 28.0 % (ตารางที่ 3.17 และแผนภูมิที่ 4.7) มีตัวทำนายที่สำคัญคือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ตามลำดับ ในขณะที่ตัวทำนายชุดที่ 1 คือจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนายความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรได้ 21.9 % และตัวทำนายชุดที่ 2 คือ สถานการณ์ 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนายความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรได้ 20.7 % ดังนั้นการใช้ตัวทำนายรวม 8 ตัวแปร ในชุดที่ 3 จึง

สามารถทำให้อำนาจการทำนายในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นมากพอที่จะยอมรับได้ (เปอร์เซ็นต์แตกต่างเท่ากับ 6.1 %)

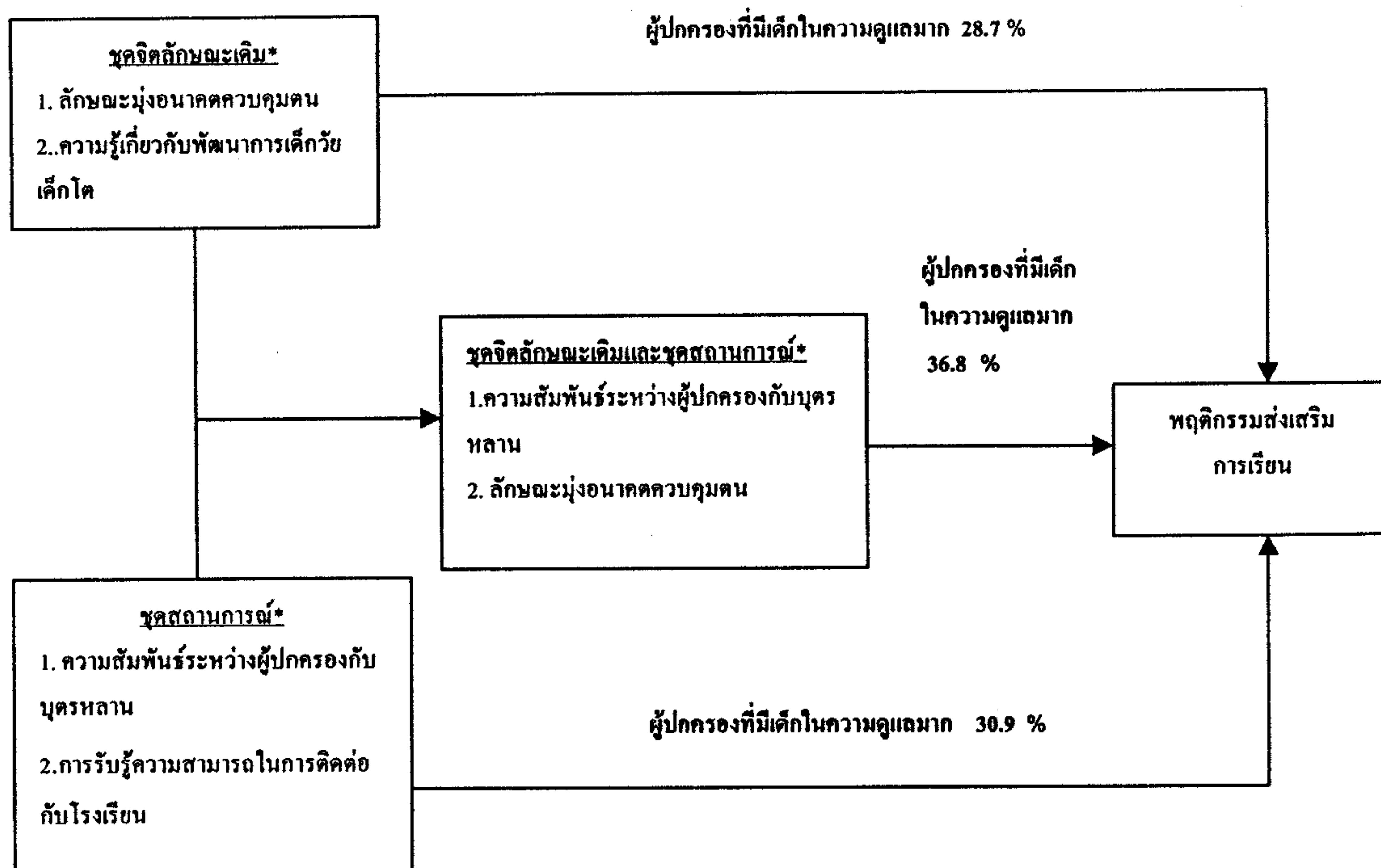

ภาพที่ 4.7 แสดงเปอร์เซ็นต์ทำนายความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ของผู้ปกครองในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย

หมายเหตุ: * แสดงตัวแปรที่เข้าทำนายได้ตามลำดับ

พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ปรากฏว่า ไม่พบผลที่สนับสนุนสมมติฐานในกลุ่มรวม แต่พบผลว่า ปริมาณการทำนายในกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น มีเปอร์เซ็นต์การทำนายแตกต่างกันมากกว่า 5 % ซึ่งมีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันตั้งแต่ 5.0% ถึง 5.9 % ทั้งนี้กลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันมากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก โดยพบว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้ 36.8 % (ตารางที่ 3.18 และภาพที่ 4.8) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ตามลำดับ ในขณะที่ตัวทำนายชุดที่ 1 คือจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้ 28.7% และตัวทำนายชุดที่ 2 คือ สถานการณ์ 4 ตัวแปร ร่วมกัน

ทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้ 30.9 % ดังนั้นการใช้ตัวทำนายรวม 8 ตัวแปร ในชุดที่ 3 จึงสามารถทำให้อำนาจการทำนายในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นมากพอที่จะยอมรับได้ (เปอร์เซ็นต์แตกต่าง เท่ากับ 5.9 %)

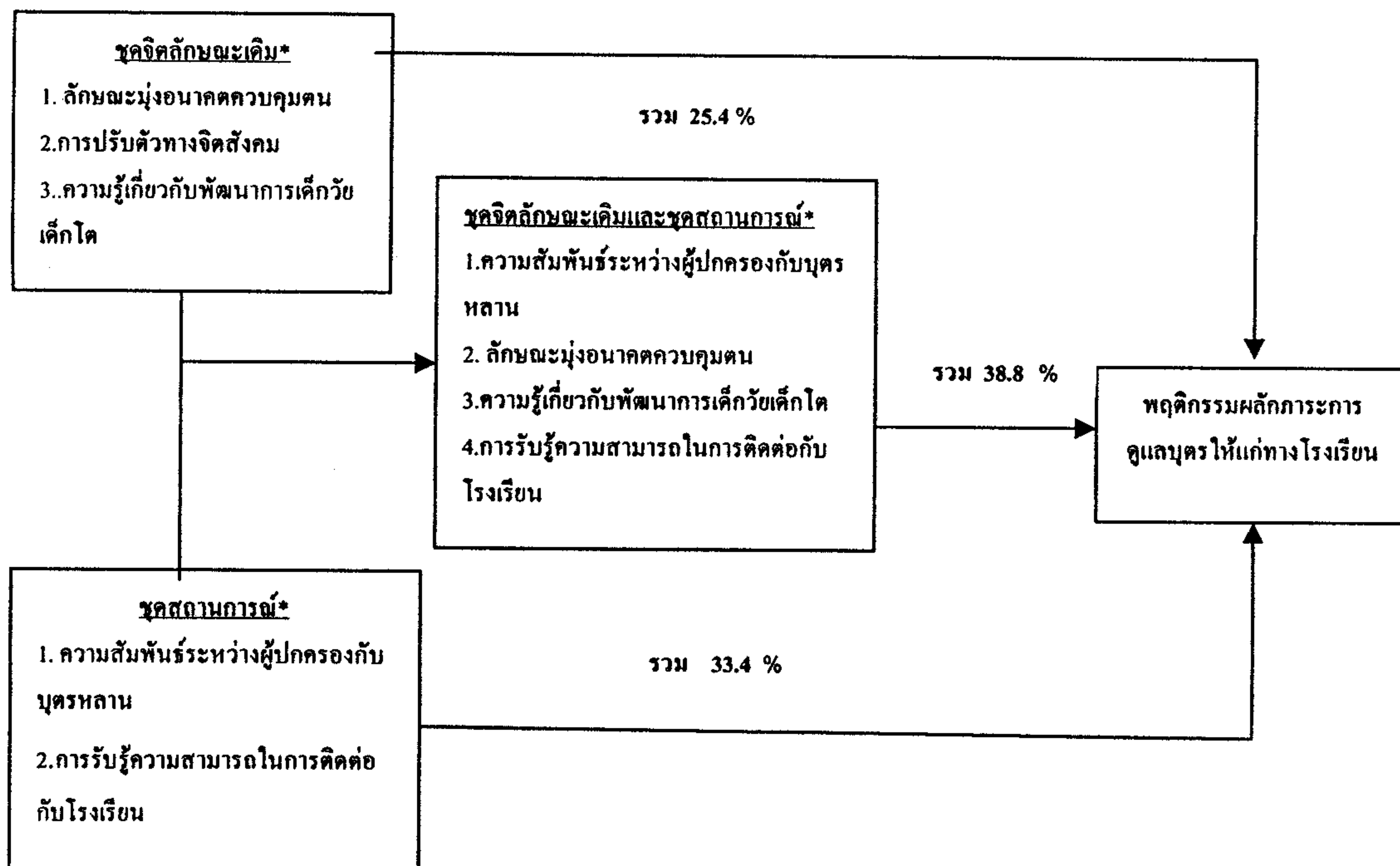
ภาพที่ 4.8 แสดงเปอร์เซ็นต์ทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ในกลุ่มผู้ปกครอง ที่มีเด็กในความดูแลมาก โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย

หมายเหตุ: * แสดงตัวแปรที่เข้าทำนายได้ตามลำดับ

พฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน พบว่า ปริมาณการทำนายในกลุ่มรวมของตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้ 38.8 % (ตารางที่ 3.19 และภาพที่ 4.9) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ตามลำดับ ในขณะที่ตัวทำนายชุดที่ 1 คือจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้ 25.4 % และตัวทำนายชุดที่ 2 คือสถานการณ์ 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้ 33.4 % ดังนั้นการใช้ตัวทำนายรวม 8 ตัวแปร ในชุดที่ 3 จึงสามารถทำให้อำนาจการทำนายในกลุ่มรวม

เพิ่มขึ้นมากพอที่จะยอมรับได้ (เปอร์เซ็นต์แตกต่างเท่ากับ 5.4 %) และจากการวิเคราะห์กลุ่มย่อยพบว่า มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันมากกว่า 5 % มี 9 กลุ่ม โดยกลุ่มที่สำคัญมี 7 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก โดยมีพิสัยของเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันตั้งแต่ 5.6 % ถึง 10.0 % และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างมากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก โดยมีพิสัยของเปอร์เซ็นต์แตกต่าง 10.0 % (ตารางที่ 3.19)

จากการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 5 สรุปได้ว่า 1) ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ร่วมกับตัวแปรสถานการณ์ในการทำนาย รวม 8 ตัวทำนาย สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ได้มากกว่าตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 5 % ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยอีก 15 กลุ่ม โดยมีกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก 2) ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ร่วมกับตัวแปรสถานการณ์ในการทำนาย รวม 8 ตัวทำนาย สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อบุตร ได้มากกว่าตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 5 % ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยอีก 15 กลุ่ม โดยมีกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก 3) ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ร่วมกับตัวแปรสถานการณ์ในการทำนาย รวม 8 ตัวทำนาย สามารถทำนายความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ได้มากกว่าตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 5 % ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย และ กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย 4) ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ร่วมกับตัวแปรสถานการณ์ในการทำนาย รวม 8 ตัวทำนาย สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้มากกว่าตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 5 % ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น 5) ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ร่วมกับตัวแปรสถานการณ์ในการทำนาย รวม 8 ตัวทำนาย สามารถทำนายพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ได้มากกว่าตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 5 % ในกลุ่มรวม และ 9 กลุ่มย่อย โดยมีกลุ่มที่สำคัญ 7 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก

ภาพที่ 4.9 แสดงเปอร์เซ็นต์ทำนายพฤติกรรมผลการการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ของผู้ปกครองในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย

หมายเหตุ: * แสดงตัวแปรที่เข้าทำนายได้ตามลำดับ

จากผลที่พบข้างต้นทำให้ทราบว่า ตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิมรวมกับตัวทำนายชุดสถานการณ์สามารถทำให้อำนาจในการทำนาย จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนทั้ง 2 ด้าน ทำนายได้มากกว่าตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียว ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ มากกว่า 5% โดยผลที่พบสอดคล้องกับการศึกษาของ ธวัชชัย ศรีพรงาม (2547: 224-229) ที่พบว่าตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิม รวมกับตัวทำนายชุดสถานการณ์ สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัย ความรู้เกี่ยวกับการทำงานอย่างปลอดภัย พฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัย และพฤติกรรมให้การสนับสนุนการทำงานอย่างปลอดภัย ได้มากกว่าตัวทำนายชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียว โดยพบในรายละเอียดว่า ตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิมรวมกับตัวทำนายชุดสถานการณ์ สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยได้แตกต่าง 8.1% ในกลุ่มรวมทำนายความรู้เกี่ยวกับการทำงานอย่างปลอดภัยได้แตกต่างสูงสุด 8.3% ในพนักงานแผนกสิ่งทอ ทำนายพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยได้แตกต่าง 6.7% ในกลุ่มรวม และทำนายพฤติกรรมให้การสนับสนุนการทำงานอย่างปลอดภัยได้แตกต่าง 5.2% ในกลุ่มรวม นอกจากนี้ยัง

พบผลในทำนองเดียวกันในงานวิจัยของ ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร (2547: 181-182) ในส่วนที่พบว่าตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิม ร่วมกับตัวทำนายชุดสถานการณ์ สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างเป็นประโยชน์ ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสม พฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสม ได้มากกว่าตัวทำนายชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียว โดยพบในรายละเอียดว่า ตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิมร่วมกับตัวทำนายชุดสถานการณ์ สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างเป็นประโยชน์ ได้แตกต่าง 10.1% ในกลุ่มนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ ทำนายความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสม ได้แตกต่างสูงสุด 6.6% ในกลุ่มนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ ทำนายพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสม ได้แตกต่าง 6.4% ในกลุ่มนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ นอกจากนี้ยังพบผลในทำนองเดียวกันในงานวิจัยของ สุพัตรา ธรรมวงษ์ (2544: 88) ในส่วนที่พบว่า ตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิม ร่วมกับตัวทำนายชุดสถานการณ์ สามารถทำนายความเชื่ออำนาจในตนในงาน และพฤติกรรมตามจรรยาพยาบาล ได้มากกว่าตัวทำนายชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียว โดยพบในรายละเอียดว่า ตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิมร่วมกับตัวทำนายชุดสถานการณ์ สามารถทำนายความเชื่ออำนาจในตนในงาน ได้แตกต่าง 6.6% ในกลุ่มพยาบาลที่มีคู่สมรส ทำนายพฤติกรรมตามจรรยาพยาบาล ได้แตกต่างสูงสุด 8.2% ในกลุ่มพยาบาลที่มีคู่สมรส นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของอีกหลายท่านที่พบผลซึ่งสอดคล้องไปในทำนองเดียวกัน เช่น งานวิจัยของ สุภาสินี นุ่มเนียม (2546: 157) งานวิจัยของ ลินดา สุวรรณดี (2543:158) และงานวิจัยของ รุจิเรศ พิษิตานนท์ (2546: 109)

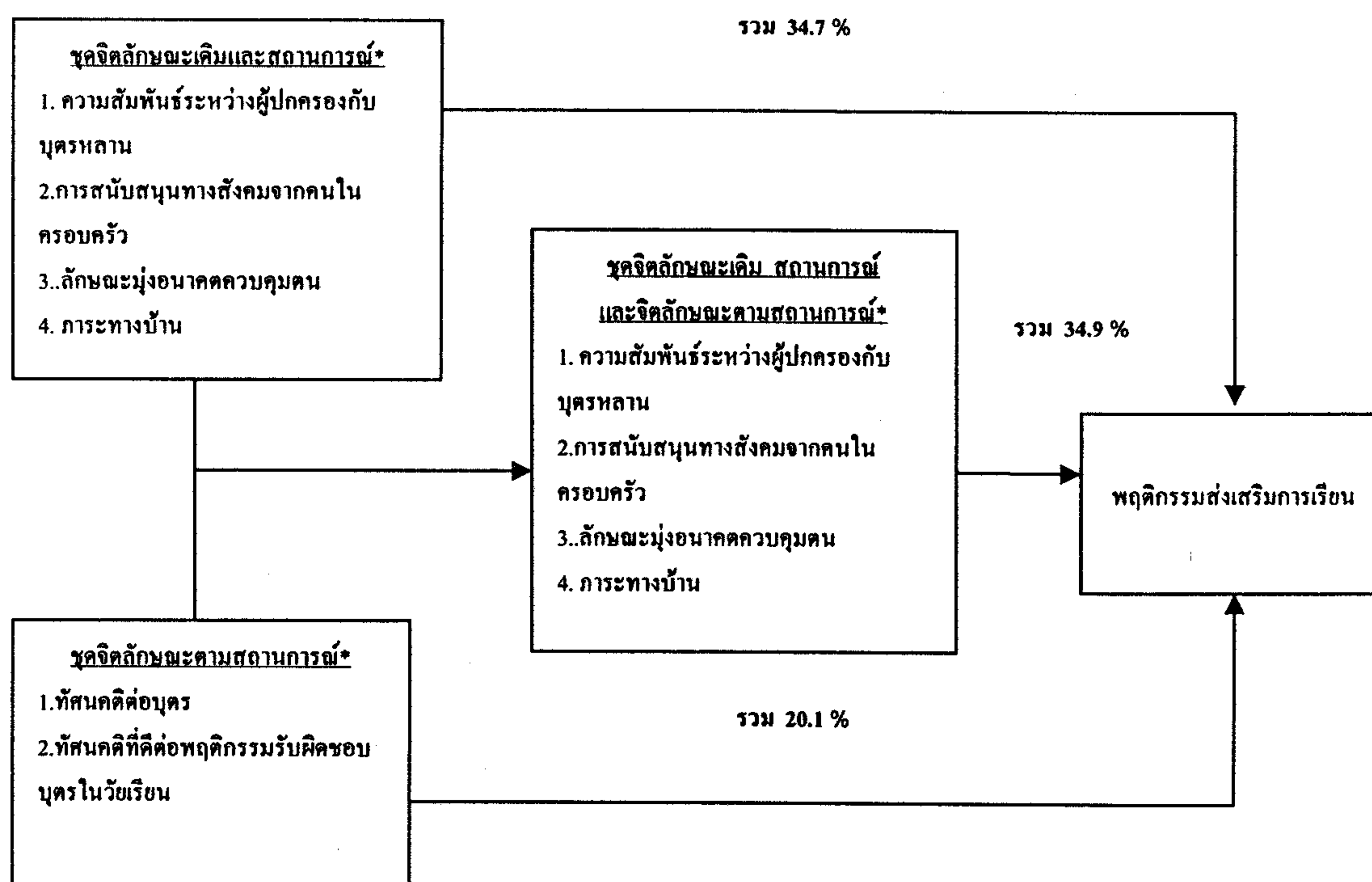
4.1.6 การสรุปผล และอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 6

สมมติฐานที่ 6 มีเนื้อความว่า กลุ่มตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และตัวทำนายด้านสถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตร ภาระทางบ้าน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ร่วมกับตัวทำนายด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อบุตร ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร รวมทั้งหมด 11 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้มากกว่า หรือพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้มากกว่า กลุ่มตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิม ร่วมกับสถานการณ์ อย่างน้อย 10 %

สมมติฐานนี้คาดว่า กลุ่มตัวทำนายนด้านจิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และตัวทำนายนด้านสถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตร ภาระทางบ้าน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ร่วมกับตัวทำนายนด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ ทักษะที่ดีต่อบุตร ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร รวมทั้งหมด 11 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้มากกว่า หรือ พฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้มากกว่า กลุ่มตัวทำนายนด้านจิตลักษณะเดิม ร่วมกับสถานการณ์ อย่างน้อย 10 % จึงจะยอมรับ

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบถดถอยพหุคูณของ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ปรากฏว่า ไม่พบผลที่สนับสนุนสมมติฐานทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย โดยพบว่า ปริมาณการทำนายในกลุ่มรวมของตัวทำนายชุดที่ 5 (จิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 11 ตัวแปร) สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้ 34.9 % (ตารางที่ 3.20 และภาพที่ 4.10) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และ ภาระทางบ้าน ตามลำดับ ในขณะที่ตัวทำนายชุดที่ 3 (จิตลักษณะเดิม และ สถานการณ์ รวม 8 ตัวแปร) สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้ 34.7 % และตัวทำนายชุดที่ 4 คือ จิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้ 20.1 % ดังนั้นการใช้ตัวทำนายรวม 11 ตัวแปร ในชุดที่ 5 จึงไม่สามารถทำให้อำนาจการทำนายในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นมากพอที่จะยอมรับได้ (เปอร์เซ็นต์แตกต่างเท่ากับ 0.2 %) และจากการวิเคราะห์กลุ่มย่อย ไม่พบว่า มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันมากกว่า 10 % โดยกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างมากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก โดยมีพิสัยของเปอร์เซ็นต์แตกต่าง 4.1 % (ตารางที่ 3.20)

พฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ปรากฏว่า ไม่พบผลที่สนับสนุนสมมติฐานทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย โดยพบว่า ปริมาณการทำนายในกลุ่มรวมของตัวทำนายชุดที่ 5 (จิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 11 ตัวแปร) สามารถทำนายพฤติกรรมผลัดภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้ 40 % (ตารางที่ 3.21 และภาพที่ 4.11) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร และ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ตามลำดับ ในขณะที่ตัวทำนายชุดที่ 3 (จิตลักษณะเดิม และ สถานการณ์ รวม 8 ตัวแปร) สามารถทำนายพฤติกรรมผลัดภาระการ

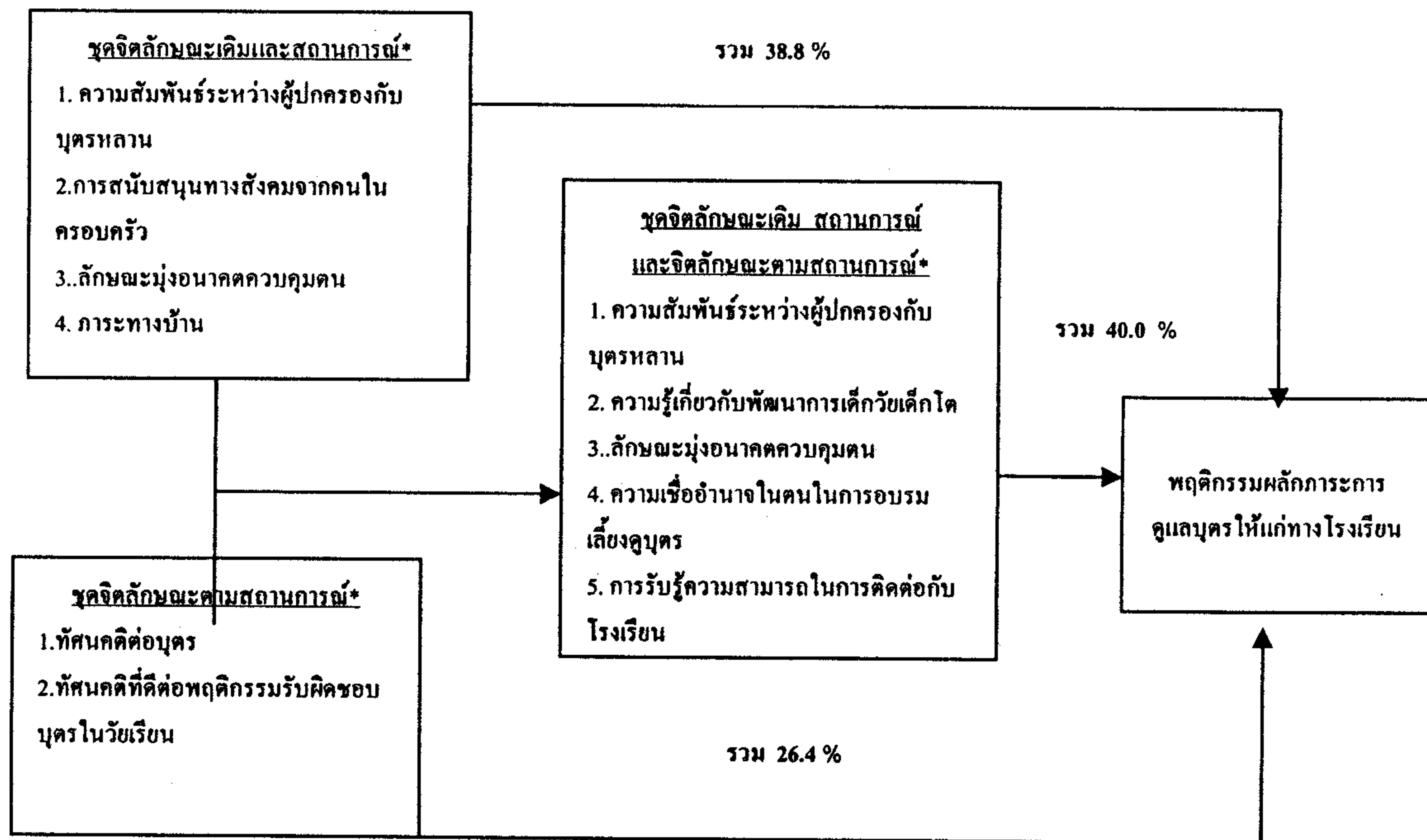

ภาพที่ 4.10 แสดงเปอร์เซ็นต์ทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ ชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ และสามกลุ่มร่วมกันทำนาย

หมายเหตุ: * แสดงตัวแปรที่เข้าทำนายได้ตามลำดับ

ดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้ 38.8 % และตัวทำนายชุดที่ 4 คือ จิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนได้ 26.4 % ดังนั้นการใช้ตัวทำนายรวม 11 ตัวแปร ในชุดที่ 5 จึงไม่สามารถทำให้อำนาจการทำนายในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นมากพอที่จะยอมรับได้ (เปอร์เซ็นต์แตกต่างเท่ากับ 1.2 %) และจากการวิเคราะห์กลุ่มย่อย ไม่พบว่า มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันมากกว่า 10 % โดยกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างมากที่สุด คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก โดยมีพิสัยของเปอร์เซ็นต์แตกต่าง 3.9 % (ตารางที่ 3.21)

จากการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 6 สรุปได้ว่า 1) ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ร่วมกับตัวแปรสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 11 ตัวทำนาย ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้มากกว่ากลุ่มตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิมร่วมกับสถานการณ์ตามเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 10 % ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย และ 2) ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ร่วมกับตัว

ภาพที่ 4.11 แสดงเปอร์เซ็นต์ทำนายพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน
ในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ ชุดจิตลักษณะ
ตามสถานการณ์ และสามกลุ่มร่วมกันทำนาย

หมายเหตุ: * แสดงตัวแปรที่เข้าทำนายได้ตามลำดับ

แปรสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 11 ตัวทำนาย ไม่สามารถทำนาย
พฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ได้มากกว่ากลุ่มตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิม
ร่วมกับสถานการณ์ ตามเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 10 % ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

จากผลที่พบข้างต้นทำให้ทราบว่า ตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิม ร่วมกับตัวแปรสถานการณ์
และจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 11 ตัวทำนาย ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้
และพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ได้มากกว่ากลุ่มตัวทำนายด้านจิตลักษณะ
เดิมร่วมกับสถานการณ์ ตามเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 10 % ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ซึ่งสอดคล้อง
กับงานวิจัยของ สุพัตรา ธรรมวงษ์ (2544: 88) ในส่วนที่พบว่าตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิม ร่วมกับ
ตัวแปรสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 9 ตัวทำนาย ไม่สามารถทำนายความ
แปรปรวนของพฤติกรรมตามจรรยาบรรณ และพฤติกรรมเคารพสิทธิผู้ป่วยได้มากกว่าตัวทำนาย
จากปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์ เกิน 10%ในกลุ่มรวม แต่พบว่าสามารถทำนายได้มากกว่า

10% ในด้านพฤติกรรมเคารพสิทธิผู้ป่วย ใน 4 กลุ่มย่อยคือ กลุ่มอายุมาก กลุ่มอายุราชการมาก กลุ่มประสบการณ์น้อย และกลุ่มไม่มีคู่สมรส ส่วนในงานวิจัยของ สุภาสินี นุ่มเนียม (2546: 222-224) พบว่าตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิม ร่วมกับตัวแปรสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 10 ตัวทำนาย สามารถทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในครอบครัวได้มากกว่า ตัวทำนายกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียวตามเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 10% โดยพบเฉพาะในกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่บุตรคนแรก แต่ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนได้มากกว่า กลุ่มตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิมร่วมกับสถานการณ์ ตามเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 10%

4.2 การสรุปผลนอกเหนือสมมติฐาน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 3 ทำให้พบว่ามีประเด็นที่สำคัญนอกเหนือจากที่พบในการอภิปรายผลตามสมมติฐานข้างต้น ซึ่งน่าจะนำมาสรุปเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ในการพัฒนาให้ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่บุตรหลานมาก และมีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย โดยจะนำเสนอผลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวแปรทางจิตลักษณะเดิม กลุ่มตัวแปรทางด้านสถานการณ์ ปัจจัยเชิงเหตุและผลของกลุ่มตัวแปรทางจิตลักษณะตามสถานการณ์ และกลุ่มเสี่ยง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.1 จิตลักษณะเดิม ที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน

ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง โดยใช้จิตลักษณะเดิมเป็นตัวแปรอิสระที่ผ่านมา ทำให้ทราบว่า จิตลักษณะเดิมที่มีความสำคัญต่อ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน และ ทักษะที่ดีต่อบุตร ได้แก่ สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน โดยพบผลที่สำคัญ ดังนี้

4.2.1.1 สุขภาพจิตที่เกี่ยวข้องกับ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน

ประการแรก ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า และมีทักษะที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ด้อย
ประการที่สอง ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่นที่มีการปรับตัว

ทางจิตสังคมน้อย ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า และมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ด้อย

ประการที่สาม ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมากที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ด้อย

ประการที่สี่ ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ด้อย

4.2.1.2 การปรับตัวทางจิตสังคม ที่เกี่ยวข้องกับ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน

ประการแรก ในกลุ่มรวม กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น และกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมากกว่า และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย

ประการที่สอง ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า และมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมากกว่า ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย

ประการที่สาม ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมมาก เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมากกว่า และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีการปรับตัวทางจิตสังคมน้อย

4.2.1.3 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน

ประการแรก ในกลุ่มรวม กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อบุตร

มากกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมากกว่า และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย

ประการที่สอง ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง และกลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมากกว่า และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย

4.2.2 สถานการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน

ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง โดยใช้สถานการณ์เป็นตัวแปรอิสระที่ผ่านมา ทำให้ทราบว่า สถานการณ์ที่มีความสำคัญต่อ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร และ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน โดยพบผลที่สำคัญ ดังนี้

4.2.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ที่เกี่ยวข้องกับ จิต

ลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน

คือ ในกลุ่มรวม กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง และกลุ่มผู้ปกครองเพศชาย ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมากกว่า และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานน้อย

4.2.2.2 การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ที่เกี่ยวข้องกับ จิตลักษณะ ตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน

ประการแรก ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนมากกว่า มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมากกว่า และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย

ประการที่สอง ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนมากกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมากกว่า และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวน้อย

4.2.2.3 การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับ จิต ลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน

ประการแรก ในกลุ่มรวม กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนมากกว่า มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมากกว่า และมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย

ประการที่สอง กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนมากกว่า และมีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนน้อย

4.2.3 จิตลักษณะตามสถานการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน

ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง โดยใช้จิตลักษณะตามสถานการณ์เป็นตัวแปรอิสระที่ผ่านมา ทำให้ทราบว่า จิตลักษณะตามสถานการณ์ที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเรียน และพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน และทัศนคติที่ดีต่อบุตร โดยพบผลที่สำคัญ ดังนี้

4.2.3.1 ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน ที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน

คือ ในกลุ่มรวม กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิงที่มีทักษะที่ดีต่อบุตรน้อยและมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก ผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า และมีพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนน้อย

4.2.3.2 ทักษะที่ดีต่อบุตร ที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน

คือ ในกลุ่มรวม กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิงที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนน้อยและมีความเชื่ออำนาจในตนในการ อบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย กลุ่มผู้ปกครองเพศชาย กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย ผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อบุตรมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า และมีพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อบุตรน้อย

4.2.3.3 ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรม รับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน

คือ ในกลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่า และมีพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อยกว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย

4.2.4 ปัจจัยเชิงเหตุและผลที่เกี่ยวข้องกับ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน

ในการศึกษาเพื่อหาสาเหตุของพฤติกรรมในรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interaction Model) จะใช้กลุ่มตัวแปรทั้งทางด้านจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ ร่วมกันเพื่อหาสาเหตุของพฤติกรรม ซึ่งโดยทั่วไปแล้วมักจะพบว่า ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการทำพฤติกรรมนั้น ๆ ของบุคคล แต่ในงานวิจัยนี้กลับพบผลที่แตกต่าง

ออกไป โดยเมื่อใช้ตัวทำนายร่วมกันทั้งจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 11 ตัวแปร กลับพบว่า ตัวแปรความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับหนึ่งของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งในกลุ่มรวม และ 15 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.20 ในบทที่ 3) ทั้งยังเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับที่หนึ่ง ในการทำนายพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนอีกด้วย ทั้งในกลุ่มรวม และอีก 14 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.21 ในบทที่ 3)

ดังนั้น การวิเคราะห์ในส่วนนี้ จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะอภิปรายผลที่เกี่ยวกับปัจจัยเชิงเหตุ และผลของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ซึ่งเป็นตัวแปรทางด้านสถานการณ์ที่มีความสำคัญในการวิจัยนี้

ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบถดถอยพหุคูณโดยรวม และเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่านอกจากผู้ปกครองกลุ่มรวมแล้วตัวแปรความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ได้สูงในระดับต้น ๆ ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น และกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย (ตารางที่ 3.20 และ 3.21 ในบทที่ 3) การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้จะอภิปรายผลในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 3 กลุ่มดังกล่าว

4.2.4.1 ปัจจัยเชิงเหตุของการมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก

เมื่อทำการวิเคราะห์เพื่อหาปัจจัยเชิงเหตุของ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ด้วยวิธีการข้างต้นพบว่า ตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร (สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต) ร่วมกับตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัวแปร (การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และภาระทางบ้าน) รวม 7 ตัวแปร ร่วมกันทำนายความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ของผู้ปกครองในกลุ่มรวมได้ 41.4 % ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น 55.1 % รองลงมาคือกลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก 40.1 % และในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย ทำนายได้ 40.0 % โดยทั้ง 4 กลุ่มนี้ มีตัวแปรทัศนคติที่ดีต่อบุตรเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับหนึ่งทั้งสิ้น เมื่อใช้ตัวทำนายชุดสถานการณ์ (การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และภาระทางบ้าน) รวม 3 ตัวแปร สามารถทำนายความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ของผู้ปกครองในกลุ่มรวมได้สูงสุด 18.3 %

รองลงมาคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก 18.2 % และในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น 17.8 % ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย ทำนายได้ 17.6 % โดยทั้ง 4 กลุ่มนี้ มีตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียนเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับหนึ่งทั้งสิ้น และเมื่อใช้ตัวทำนายทั้ง 3 ชุด ร่วมกัน คือ ตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร (สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การปรับตัวทางจิตสังคม และความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต) ตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัวแปร (การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และภาระทางบ้าน) และตัวทำนายกลุ่มสถานการณ์ 3 ตัวแปร (การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และภาระทางบ้าน) รวม 10 ตัวแปร ร่วมกันทำนายความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ของผู้ปกครองในกลุ่มรวมได้ 42.1 % โดยสามารถทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น 55.3 % รองลงมาคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก 43.2 % และในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย ทำนายได้ 40.0 % โดยมีตัวแปรทัศนคติที่ดีต่อบุตรเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับหนึ่งในทั้ง 4 กลุ่ม

สรุปได้ว่า ปัจจัยเชิงเหตุของความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ที่สำคัญคือ ปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ร่วมกัน สามารถทำนายได้มากกว่าปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง ทั้งในกลุ่มรวม และ 3 กลุ่มย่อย เมื่อพิจารณาเพียงปัจจัยเดียวพบว่า ปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมร่วมกับจิตลักษณะตามสถานการณ์ สามารถทำนายความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ของกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น ได้มากที่สุด ในขณะที่ปัจจัยสถานการณ์สามารถทำนาย ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ได้มากที่สุด ในกลุ่มรวม และเมื่อใช้ตัวแปรทุกด้านร่วมกัน ปรากฏว่า ตัวแปรทัศนคติที่ดีต่อบุตรเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับแรกของ ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ทั้งในกลุ่มรวม และ 3 กลุ่มย่อย

ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญ 3 ชุด ของตัวแปรที่ถูกทำนาย คือ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน
ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ชุดที่ 1 จิตลักษณะเดิมและจิตลักษณะตามสถานการณ์			ชุดที่ 2 สถานการณ์			ชุดที่ 3 จิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์					
		% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนายตัวแรก	ตัวทำนายตัวแรก	ค่าเบต้า	% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า
รวม	359	41.4	10, 9, 4	.39, .30, .13	18.3	8, 6	.34, .16	32.6	10	.57	42.1	10, 9, 4	.39, .30, .13
สมาชิกคค.มาก	125	40.1	10, 2, 11	.51, .29, -.19	18.2	8, 7	.28, .27	31.2	10	.56	43.2	10, 2, 7, 11	.46, .29, .16, -.18
บุตรลำดับอื่น	144	55.1	10, 2, 9, 4	.37, .25, .23, .16	17.8	8	.39	39.1	10	.63	55.3	10, 2, 9, 4	.37, .25, .23, .16
การศึกษาน้อย	179	40.0	10, 9, 1, 4	.34, .26, .15, .13	17.6	8	.40	28.6	10	.54	40.0	10, 9, 1, 4	.34, .26, .15, .13

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 , ** .01 , *** .001

- ตัวทำนาย
- 1 คือ สุขภาพจิต

5 คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน

9 คือ ทักษะติดต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน
- 2 คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน

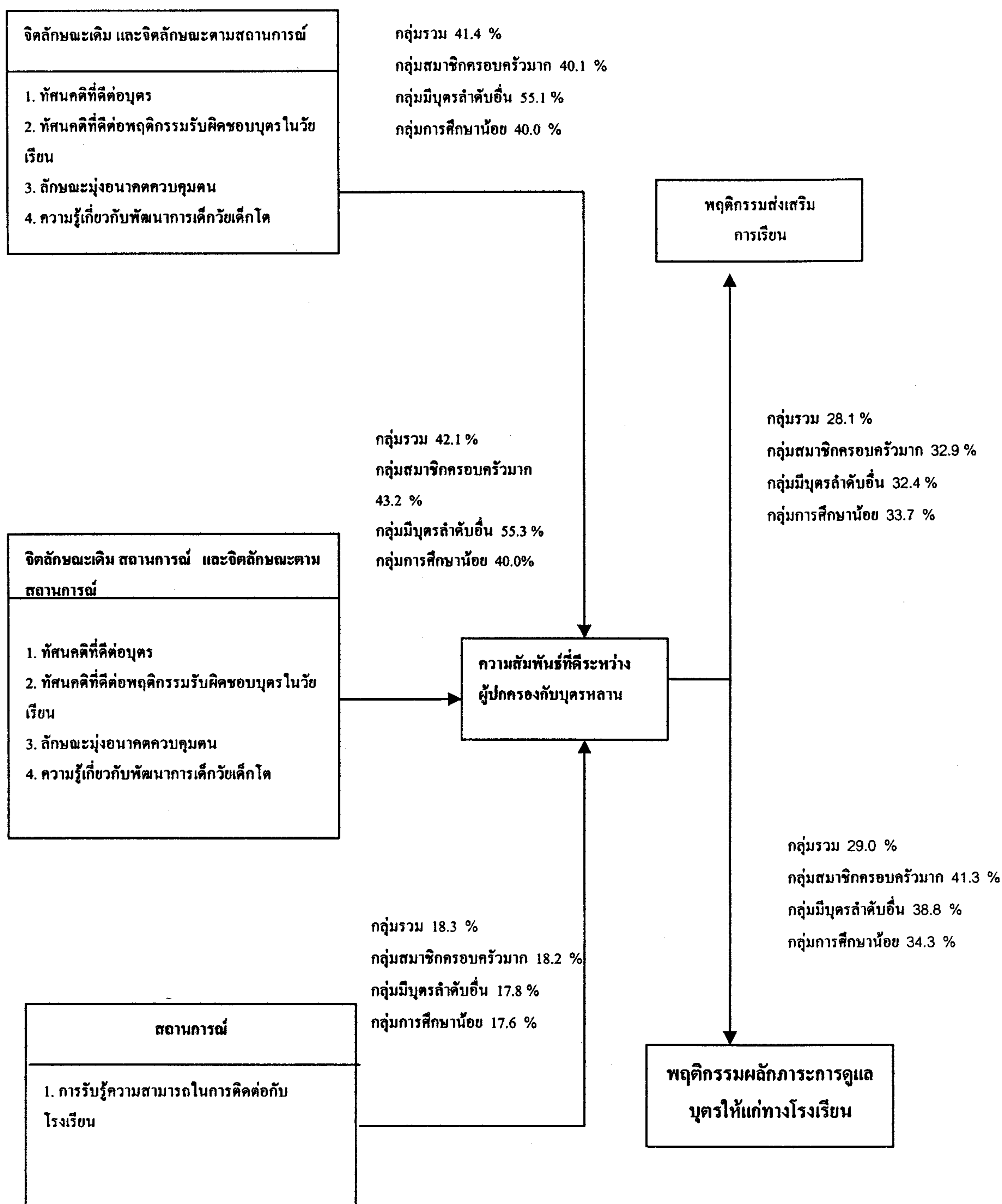
6 คือ การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว

10 คือ ทักษะติดต่อบุตร
- 3 คือ การปรับตัวทางจิตสังคม

7 คือ ภาระทางบ้าน

11 คือ ความเชื่ออำนาจในคนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร
- 4 คือ ความรู้พัฒนาการเด็กวัยเด็กโต

8 คือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน

ภาพที่ 4.12 แสดงปัจจัยเชิงเหตุและผลของความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานของผู้ปกครองกลุ่มรวม กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย

4.2.4.2 ปัจจัยเชิงผลของการมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีถดถอยพหุคูณโดยรวม และเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในผู้ปกครองกลุ่มรวมได้ 28.1 % ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย 35.9 % รองลงมาคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย 33.7 % และในกลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก ทำนายได้ 32.9 % ทั้งนี้เมื่อนำตัวแปรทุกชุดเข้ารวมทำนายพร้อมกัน ตัวแปรความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน สามารถเข้าทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้เป็นอันดับแรกในกลุ่มรวม และ 15 กลุ่มย่อย

นอกจากนี้ ยังพบว่า ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน สามารถทำนายพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ในผู้ปกครองกลุ่มรวมได้ 29.0 % ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก 41.3 % รองลงมาคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่น 38.8 % และในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก ทำนายได้ 35.7 % ทั้งนี้เมื่อนำตัวแปรทุกชุดเข้ารวมทำนายพร้อมกัน ตัวแปรความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน สามารถเข้าทำนายพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ได้เป็นอันดับแรกในกลุ่มรวม และ 14 กลุ่มย่อย

สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และ พฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน

4.2.3 กลุ่มเสี่ยง และปัจจัยปกป้อง

กลุ่มเสี่ยง คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนน้อย มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย และมีพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 2 ด้าน คือ มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ต่อบุตรน้อย มีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนมาก กว่ากลุ่มอื่น ๆ จากการวิเคราะห์จิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ด้าน และพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน 2 ด้าน ของผู้ปกครองที่มีลักษณะทางชีวสังคมภูมิหลังที่แตกต่างกัน พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มเสี่ยง มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 3 ในบทที่ 3)

4.2.3.1 กลุ่มผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย ได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมากและมีรายได้น้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อยและมีรายได้น้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย

4.2.3.2 กลุ่มผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย ได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมากและมีรายได้น้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อยและมีรายได้มาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมากและเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย

4.2.3.3 กลุ่มผู้ปกครองที่มีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย ได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย

4.2.3.4 กลุ่มผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมากและมีรายได้น้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อยและมีรายได้มาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย

4.2.3.5 กลุ่มผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย กลุ่มผู้ปกครองเพศหญิงที่มีอายุน้อย กลุ่มผู้ปกครองเพศชายที่มีอายุมาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากและมีการศึกษามาก กลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อยและมีการศึกษาน้อย กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรลำดับอื่นเพศชายและมีจำนวนเด็กในความดูแลมาก และกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรกเพศหญิงและมีจำนวนเด็กในความดูแลมาก

สรุปได้ว่า ผู้ปกครองกลุ่มเสี่ยงที่ควรมีการพัฒนาโดยเร่งด่วนเป็นอันดับแรก คือ 1) กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย และมีอายุมาก 2) กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนมาก มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อย และ ยังมีความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อย ส่วนกลุ่มผู้ปกครองกลุ่มเสี่ยงที่ควรมีการพัฒนาโดยเร่งด่วนรองลงมา คือ กลุ่มผู้ปกครองอายุน้อยที่มีรายได้มาก ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนน้อย และยังมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรน้อยอีกด้วย

ปัจจัยปกป้องของผู้ปกครองกลุ่มเสี่ยง พิจารณาได้จากการวิเคราะห์ผลการทำนาย พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยใช้กลุ่มตัวทำนายชุดที่ 5 ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ตัวแปรสถานการณ์ และตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ พบว่าปัจจัยปกป้องที่สำคัญของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ของกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตร

หลาน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ตามลำดับ ขณะที่กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย ตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ตามลำดับ ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย ตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ตามลำดับ และกลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก ตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และ ทักษะที่ดีต่อบุตร ตามลำดับ (ตารางที่ 3.20) กลุ่มเสี่ยงทั้งสี่กลุ่มนี้มีเปอร์เซ็นต์การทำนายพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตั้งแต่ 26.4 % ถึง 39.8 % ดังนั้นปัจจัยเชิงเหตุของผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในปริมาณที่น้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และ ทักษะที่ดีต่อบุตร

ปัจจัยปกป้องของผู้ปกครองกลุ่มเสี่ยง พิจารณาได้จากการวิเคราะห์ผลการทำนาย พฤติกรรมผลกระทการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน โดยใช้กลุ่มตัวทำนายชุดที่ 5 ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ตัวแปรสถานการณ์ และตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ พบว่าปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญของพฤติกรรมผลกระทการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ของกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้ น้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับ โรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และ ความเชื่อ อำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรตามลำดับ ขณะที่กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย ตัวทำนาย ที่สำคัญ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโตตามลำดับ ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว น้อย ตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ความเชื่ออำนาจในตน ในการอบรมเลี้ยงดูบุตร การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน และ ความรู้เกี่ยวกับ พัฒนาการเด็กวัยเด็กโตตามลำดับ และกลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก ตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัย เด็กโต และ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน (ตารางที่ 3.21) กลุ่มเสี่ยงทั้งสี่กลุ่ม นี้มีเปอร์เซ็นต์การทำนายพฤติกรรมผลกระทการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ตั้งแต่ 33.5 % ถึง 47.9 % ดังนั้นปัจจัยเชิงเหตุของผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมผลกระทการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ในปริมาณที่มาก คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และ ความเชื่อ อำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร

สรุปได้ว่า ปัจจัยปกป้องที่สำคัญของผู้ปกครองกลุ่มเสี่ยง ในทั้งสองพฤติกรรม คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และลักษณะมุงอนาคตควบคุมตน โดยตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน เป็นตัวแปรที่สำคัญของ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ส่วนตัวแปรที่เป็นปัจจัยเชิงเหตุที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย คือ 1) ทักษะที่ดีต่อบุตร 2) ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน 3) ลักษณะมุงอนาคตควบคุมตน และ 4) ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต

4.3 ข้อดี และข้อจำกัดของการวิจัย

4.3.1 ข้อดีของการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าข้อดีของการวิจัย มี 5 ประการ คือ

4.3.1.1 การวิจัยนี้เป็นการศึกษาแบบพหุ คือ การนำเอาสาเหตุจากหลายฝ่ายร่วมกัน ได้แก่ ปัจจัยทางจิตลักษณะเดิม และปัจจัยด้านสถานการณ์ โดยมีตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์เป็นตัวประสาน ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริงที่บุคคล ๆ หนึ่ง จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ย่อมมาจากเหตุปัจจัยหลายอย่างร่วมกัน จึงจะทำให้สามารถชี้ให้เห็นชัดเจนได้ว่า ผู้ปกครองนักเรียน ที่อยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ และมีจิตลักษณะด้านต่าง ๆ ในปริมาณที่มาก น้อยต่างกัน จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน มาก หรือน้อยเพียงใด

4.3.1.2 ได้มีการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จากผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ในจำนวนที่มากพอสมควร คือ 360 คน เพื่อทำการวิเคราะห์ผลทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง ซึ่งการวิเคราะห์ผลในกลุ่มย่อยนี้ จะช่วยให้พบปัจจัยเชิงเหตุที่ต่างกันสำหรับผู้ปกครองต่างประเภทกัน ผลการศึกษาที่พบจึงมีความละเอียดและเจาะจงกลุ่มมากยิ่งขึ้น และสามารถนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนให้เหมาะสมกับผู้ปกครองประเภทต่าง ๆ ได้

4.3.1.3 แบบวัดที่ใช้ในการวิจัยนี้ ส่วนหนึ่งเป็นการนำแบบวัดของผู้อื่นมาใช้ในการศึกษา ซึ่งเป็นแบบวัดที่มีคุณภาพสูงตรงตามวัตถุประสงค์ อีกส่วนหนึ่งเป็นแบบวัดที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นใหม่ โดยผ่านขั้นตอนการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และได้มีการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งแสดงถึงคุณภาพของเครื่องมือวัดที่ให้ผลในการวัดที่น่าเชื่อถือได้ และอาจนำไปใช้ในการวัดและพัฒนาต่อ ๆ ไป

4.3.1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย ได้มีการดำเนินการอย่างรัดกุม คือ 1) แบบวัดที่ใช้ในการวิจัยได้มีการสลับลำดับชุดคำถามเป็น 2 รูปแบบ เพื่อลดผลเสียจากความเบื่อหน่ายในการตอบคำถามชุดหลัง ๆ 2) ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้สถิติหลายรูปแบบ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ และการเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ทำให้ผลที่พบแตกต่างกันในรายละเอียด แต่สอดคล้องกันในภาพรวม จึงทราบปัจจัยที่สำคัญอย่างชัดเจน ก่อให้เกิดข้อสรุปที่ละเอียด สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยและพัฒนาต่อไป

4.3.1.5 ผลจากการศึกษาโดยใช้สถิติขั้นสูง คือการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ทำให้ทราบถึงสภาพแวดล้อมและจิตใจที่มีผลต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน พร้อมกันที่หลายด้าน ในขณะที่เดียวกันทำให้ทราบถึงกลุ่มผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนน้อย ซึ่งเป็นกลุ่มที่ควรเร่งพัฒนาก่อนกลุ่มอื่น ว่ามีปัจจัยใดที่สามารถพัฒนาผู้ปกครองกลุ่มนี้ และกลุ่มอื่น ๆ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนต่อไป

4.3.2 ข้อจำกัดของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีข้อจำกัดของงานวิจัยอยู่ 2 ประการ ดังนี้

4.3.2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในลักษณะความสัมพันธ์เปรียบเทียบ ดังนั้น ข้อมูลที่ได้ จึงเป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามเท่านั้น ผลของการวิจัยยังไม่ได้มีการพิสูจน์เพื่อยืนยันความเป็นสาเหตุ และผลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนในงานวิจัยนี้ได้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นการยืนยันผลที่พบนี้ ควรมีการวิจัยเชิงทดลอง แล้วสร้างสาเหตุตามที่พบดังกล่าวข้างต้น เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นว่าตรงกับงานวิจัยนี้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

4.3.2.2 ในการวิจัยนี้วัดลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะ และพฤติกรรม รับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนจากผู้ปกครองของนักเรียนเอง ซึ่งเป็นการวัดจากแหล่งเดียว ข้อมูลที่ได้ อาจมีความสัมพันธ์กันมากกว่าความเป็นจริงได้

4.4 ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติเพื่อการพัฒนา

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ สามารถกำหนดหัวข้อในการเสนอแนะ หรือการพัฒนา ผู้ปกครองให้มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน ได้ดังต่อไปนี้

4.4.1 กลุ่มเป้าหมายเร่งด่วนที่ควรพัฒนา

โดยปกติสิ่งแรกที่นักพัฒนาต้องการทราบก็คือ ผู้ปกครองประเภทใดที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนน้อยกว่า ผู้ปกครองประเภทอื่น ๆ ในกรณีที่มีทรัพยากรอย่างจำกัด ไม่สามารถพัฒนาผู้ปกครองไปพร้อม ๆ กันหมดได้ จึงมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายเร่งด่วน หรือกลุ่มผู้ปกครองที่มีความสำคัญมาก (มีความเสี่ยงทางพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน) ตามลำดับด้วยจากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่ากลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยและมีอายุมาก และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อยและมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย เป็นกลุ่มเร่งด่วนที่ควรพัฒนาก่อน รองลงมาคือ กลุ่มผู้ปกครองอายุน้อยที่มีรายไ้มาก

สำหรับแนวทางในการพัฒนากลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มาก และมีพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย มีดังนี้ ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย โดยเฉพาะผู้ปกครองรายได้น้อยที่มีอายุมาก และในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย โดยเฉพาะผู้ปกครองการศึกษาน้อยที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย พบว่าสิ่งที่ควรพัฒนาเป็นอันดับแรกคือ ควรพัฒนาให้ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมาก เพราะตัวแปรความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับแรกของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มาก และพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ซึ่งการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานนั้น ทำได้โดยให้ผู้ปกครองเห็นถึงความสำคัญและคุณค่าของการเข้าใจในบุตรหลานของตน ให้ผู้ปกครองใช้เวลาร่วมกับบุตรหลานมากขึ้น เช่น นั่งดูรายการโทรทัศน์ร่วมกับบุตรหลาน ร่วมเล่นกีฬา หรือเกมส์ต่าง ๆ กับบุตรหลานเมื่อมีเวลาว่าง มีการร่วมรับประทานอาหารเย็นด้วยกัน และร่วมรับฟังซักถามถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันของบุตรหลาน รวมทั้งให้คำปรึกษาแก่บุตรหลานเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับพวกเขา เมื่อมีเรื่องขัดแย้งกับบุตรหลาน ก็ควรพูดคุยกันด้วยเหตุผลและปรับความเข้าใจกัน ไม่ให้เกิดความไม่พอใจซึ่งกันและกันติดอยู่ในใจ เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันต้องพัฒนาผู้ปกครองให้เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะคาดการณ์ไกลไปในอนาคต โดยคิดได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น ทั้งผลดีและผลเสีย และเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดในอนาคตนั้น และมีความสามารถในการควบคุมตนให้ดำเนินไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม ออกได้ รอได้ เพื่อผลที่ยิ่งใหญ่กว่าในอนาคต ซึ่งการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนนั้น ทำได้โดย ให้ผู้ปกครองสามารถที่จะคาดการณ์ไกลไปในอนาคต โดยคิดได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย สามารถยอมรับว่าสิ่งที่จะเกิดในอนาคตนั้นอาจเกิดกับตนเองได้ด้วย และ มองเห็นความสำคัญของเวลาที่ผ่านไป และมองเห็นคุณค่า

ความสำคัญของสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นนั้นได้เท่าเทียมกับสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้ว นอกจากนี้ต้องมีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองสามารถกำหนดเป้าหมายในชีวิตของตนโดยมีการกำหนดโครงการระยะสั้นและระยะยาวให้กับตนเองทางด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการงาน ด้านครอบครัว ด้านสุขภาพ เป็นต้น ลักษณะมุ่งอนาคตคือส่วนต้นของปรากฏการณ์ ส่วนการควบคุมตน หรือวินัยในตนเอง จะเป็นส่วนปลาย และควรเกิดควบคู่กัน คือมีการมุ่งอนาคตในบางเรื่องเกิดนำมาก่อน แล้วบุคคลต้องใช้การควบคุมตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินการไปตามที่ได้วางเป้าหมายเอาไว้ นั่น จนประสบความสำเร็จในเวลาที่กำหนดไว้ด้วย การควบคุมตนเอง หรือ การมีวินัยในตนเองนั้น ผู้ปกครองต้องสามารถที่จะบังคับตนเอง ปรับปรุงตนเอง หรือการจัดระเบียบพฤติกรรมบางชนิดของตนเอง เพื่อเป้าหมายของการจัดสร้างพฤติกรรมใหม่ที่น่าปรารถนา เพิ่มปริมาณพฤติกรรมนั้น และอนุรักษ์พฤติกรรมที่ดีมีประโยชน์ ตลอดจนรู้จักลดหรือขจัดพฤติกรรมเดิมที่ไม่น่าปรารถนาให้หมดไปจากตน

นอกจากการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานแล้ว ตัวทำนองที่สำคัญที่ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน ที่ควรมีการพัฒนาและส่งเสริมเพื่อให้ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานมากนั้น มีดังนี้ 1) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตร โดยส่งเสริมให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกรักใคร่พอใจในตัวบุตร มองเห็นว่า บุตรมีคุณค่าต่อตนเองและครอบครัว และเชื่อมั่นว่าบุตรจะสามารถนำความสุขความสบายมาสู่ตนและครอบครัว ทั้งยังต้องส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีพร้อมในอันที่จะส่งเสริมสนับสนุนบุตรอย่างเต็มความสามารถด้วย 2) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน โดยส่งเสริมให้ผู้ปกครองเห็นคุณค่าของการรับผิดชอบบุตร ว่าเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ และให้เกิดความรู้สึกชอบและพอใจต่อการรับผิดชอบบุตร รวมถึงส่งเสริมให้เกิดความพร้อมของผู้ปกครองในการที่จะรับผิดชอบบุตร 3) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน โดยให้ผู้ปกครองสามารถที่จะคาดการณ์ไกลไปในอนาคต โดยคิดได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย สามารถยอมรับว่าสิ่งที่จะเกิดในอนาคตนั้นอาจเกิดกับตนเองได้ด้วย และ มองเห็นความสำคัญของเวลาที่ผ่านไป และมองเห็นคุณค่าความสำคัญของสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นนั้นได้เท่าเทียมกับสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้ว นอกจากนี้ ต้องมีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองสามารถกำหนดเป้าหมายในชีวิตของตนโดยมีการกำหนดโครงการระยะสั้นและระยะยาวให้กับตนเองทางด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการงาน ด้านครอบครัว ด้านสุขภาพ เป็นต้น แล้วบุคคลต้องใช้การควบคุมตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินการไปตามที่ได้วางเป้าหมายเอาไว้ นั่น จนประสบความสำเร็จ และ 4) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต โดยการให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติต่อเด็กในช่วงอายุวัยเด็กโต โดยผู้ปกครองควรทราบว่เด็กอายุเท่าใด

4.5.2 จากผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน เป็นอย่างมาก โดยเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับแรกของทั้งสองพฤติกรรม ดังนั้นจึงควรมีการทำวิจัยเพิ่มเติมเพื่อหาสาเหตุว่าเหตุใด หรือปัจจัยใด ที่ส่งผลให้ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรหลานมาก เช่น ทักษะที่ดีต่อการมีบุตร และการรับรู้คุณสมบัติของบุตร เช่น ว่านอนสอนง่าย เรียนดี ก้าวร้าวน้อย ช่วยเหลือพ่อแม่ พี่ น้อง เป็นต้น

4.5.3 ควรมีการเพิ่มตัวแปรอื่น

ในการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน ในกลุ่มที่ทำนายได้น้อย เช่น กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรเพศชาย และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก เป็นต้น และ ควรมีการเพิ่มตัวแปรอื่น ในการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในกลุ่มที่ทำนายได้น้อย เช่น กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก และ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก เป็นต้น ตัวแปรที่อาจใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป เช่น สุขภาพของผู้ปกครอง ความเครียดในการทำงาน ภาระงานของผู้ปกครอง ประสิทธิภาพในการเลี้ยงดูบุตรหลาน หรือเวลาที่มีให้กับเด็กในแต่ละวัน เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าวที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4.5.4 ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบอื่น ๆ

ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Path Analysis ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยเชิงเหตุที่มีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียนทั้งสองด้าน

ภาคผนวก ข

ตาราง

ตารางที่ ข 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร
ในวัยเรียน พิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน
และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มี
เด็กในความดูแลน้อย

ความสัมพันธ์	การติดต่อกับ โรงเรียน	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(21)	(11)
มาก	มาก	22	87	81.89	8.17*	8.37*	12.03*
น้อย	มาก	12	60	73.72		0.2	3.86*
มาก	น้อย	21	42	73.52			3.66*
น้อย	น้อย	11	65	69.86			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดู
บุตร พิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และการ
รับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ในกลุ่มรวม

ความสัมพันธ์	การติดต่อกับ โรงเรียน	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(21)	(11)
มาก	มาก	22	123	49.77	1.06	1.07	4.78*
น้อย	มาก	12	84	48.71		0.01	3.72*
มาก	น้อย	21	53	48.7			3.71*
น้อย	น้อย	11	100	44.99			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร พิจารณาตามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ในกลุ่มผู้ปกครองเพศชาย

สนับสนุนทางสังคม	การติดต่อกับโรงเรียน	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(11)	(12)
มาก	มาก	22	46	51.39	4.1*	4.13*	4.71*
มาก	น้อย	21	21	47.29		0.03	0.61
น้อย	น้อย	11	19	47.26			0.58
น้อย	มาก	12	19	46.68			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข 4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย

ความสัมพันธ์	การติดต่อกับโรงเรียน	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(11)	(12)
มาก	มาก	22	79	52.41	2.59*	6.45*	6.49*
มาก	น้อย	21	34	49.82		3.86*	3.9*
น้อย	น้อย	11	68	45.96			0.04
น้อย	มาก	12	53	45.92			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเพศชาย

ความสัมพันธ์	สนับสนุน	ติดต่อ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(212)	(221)	(122)	(211)	(111)	(121)	(112)
	สังคม	โรงเรียน		คน		51.96	50.54	48.53	47.71	45.55	45.0	44.25
มาก	มาก	มาก	222	46	52.3	0.34	1.76	3.77*	4.59*	6.75*	7.3*	8.05*
มาก	น้อย	มาก	212	24	51.96		1.42	3.43*	4.25*	6.41*	6.96*	7.71*
มาก	มาก	น้อย	221	13	50.54			2.01	2.83	4.99*	5.54*	6.29*
น้อย	มาก	มาก	122	17	48.53				0.82	2.98	3.53*	4.28*
มาก	น้อย	น้อย	211	17	47.71					2.16	2.71	3.46*
น้อย	น้อย	น้อย	111	31	45.55						0.55	1.3
น้อย	มาก	น้อย	121	16	45.0							0.75
น้อย	น้อย	มาก	112	16	44.25							

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน พิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก

ความสัมพันธ์	สนับสนุนทาง	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(11)	(12)
	สังคม						
มาก	มาก	22	63	77.7	3.38*	6.07*	6.7*
มาก	น้อย	21	34	74.32		2.69	3.32*
น้อย	น้อย	11	40	71.63			0.63
น้อย	มาก	12	43	71			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่
ทางโรงเรียน พิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน
และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุน้อย

ความสัมพันธ์	การติดต่อกับ โรงเรียน	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(12)	(11)
มาก	มาก	22	56	77.75	6.07*	9.64*	9.81*
มาก	น้อย	21	28	71.68		3.57*	3.74*
น้อย	มาก	12	53	68.11			0.17
น้อย	น้อย	11	53	67.94			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่
ทางโรงเรียน พิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน
และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุมาก

ความสัมพันธ์	การติดต่อกับ โรงเรียน	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(12)	(11)
มาก	มาก	22	67	76.16	1.64	4.58*	10.63*
มาก	น้อย	21	25	74.52		2.94	8.99*
น้อย	มาก	12	31	71.58			6.05*
น้อย	น้อย	11	47	65.53			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข 9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่
ทางโรงเรียน พิจารณาตามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนใน
ครอบครัว และการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ในกลุ่ม
ผู้ปกครองที่มีรายได้ของครอบครัวมาก

สนับสนุนทาง สังคม	ติดต่อกับ โรงเรียน	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(21)	(11)
น้อย	มาก	12	27	76.48	1.68	2.62	5.22*
มาก	มาก	22	56	74.8		0.94	3.54*
มาก	น้อย	21	29	73.86			2.6
น้อย	น้อย	11	31	71.26			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่
ทางโรงเรียน พิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้
ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเพศชาย

ความสัมพันธ์	สนับสนุน	ติดต่อ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(221)	(222)	(211)	(122)	(111)	(112)	(121)
	สังคม	โรงเรียน		คน		78.00	76.17	70.47	69.65	69.06	66.31	64.75
มาก	น้อย	มาก	212	24	78.04	0.04	1.87	7.57*	8.39*	8.98*	11.73*	13.29*
มาก	มาก	น้อย	221	13	78.00		1.83	7.53*	8.35*	8.94*	11.69*	13.25*
มาก	มาก	มาก	222	46	76.17			5.7*	6.52*	7.11*	9.86*	11.42*
มาก	น้อย	น้อย	211	17	70.47				0.82	1.41	4.16	5.72*
น้อย	มาก	มาก	122	17	69.65					0.59	3.34	4.9*
น้อย	น้อย	น้อย	111	31	69.06						2.75	4.31
น้อย	น้อย	มาก	112	16	66.31							1.56
น้อย	มาก	น้อย	121	16	64.75							

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่
ทางโรงเรียน พิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน
ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว และการรับรู้ความสามารถ
ในการติดต่อกับโรงเรียน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเป็นบุตร คนแรก

ความสัมพันธ์	สนับสนุน	ติดต่อ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(221)	(212)	(211)	(122)	(111)	(121)	(112)
	สังคม	โรงเรียน		คน		76.35	76.32	70.21	69.94	69.47	67.85	67.00
มาก	มาก	มาก	222	54	77.81	1.46	1.49	7.6*	7.87*	8.34*	9.96*	10.81*
มาก	มาก	น้อย	221	17	76.35		0.03	6.14*	6.41*	6.88*	8.5*	9.35*
มาก	น้อย	มาก	212	19	76.32			6.11*	6.38*	6.85*	8.47*	9.32*
มาก	น้อย	น้อย	211	14	70.21				0.27	0.74	2.36	3.21
น้อย	มาก	มาก	122	31	69.94					0.47	2.09	2.94
น้อย	น้อย	น้อย	111	38	69.47						1.62	2.47
น้อย	มาก	น้อย	121	20	67.85							0.85
น้อย	น้อย	มาก	112	22	67.00							

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติที่ดีต่อบุตร พิจารณาตามลักษณะ
สุขภาพจิต และการปรับตัวทางจิตสังคม ในกลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง

สุขภาพจิต	การปรับตัว	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(21)	(11)
มาก	มาก	22	86	54.26	1.08	1.99	5.85*
น้อย	มาก	12	40	53.18		0.91	4.77*
มาก	น้อย	21	44	52.27			3.86*
น้อย	น้อย	11	85	48.41			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติที่ดีต่อบุตร พิจารณาตามลักษณะ
สุขภาพจิต และลักษณะมุงอนาคตควบคุมตน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้
ของครอบครัวมาก

สุขภาพจิต	มุงอนาคต	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(21)	(11)
มาก	มาก	22	76	55.39	0.23	3.47*	7.1*
น้อย	มาก	12	19	55.16		3.24*	6.87*
มาก	น้อย	21	24	51.92			3.63*
น้อย	น้อย	11	24	48.29			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร
ในวัยเรียน พิจารณาตามลักษณะสุขภาพจิต และการปรับตัวทางจิตสังคม ใน
กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเป็นบุตรลำดับอื่น

สุขภาพจิต	การปรับตัว	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(21)	(11)
น้อย	มาก	12	22	80.14	1.59	4.35*	10.86*
มาก	มาก	22	53	78.55		2.76	9.27*
มาก	น้อย	21	24	75.79			6.51*
น้อย	น้อย	11	46	69.28			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตร
ในวัยเรียน พิจารณาตามการปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุงอนาคต
ควบคุมตน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเป็นบุตรเพศหญิง

ปรับตัว	มุงอนาคต	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(21)	(11)
มาก	มาก	22	69	81.35	8.63*	9.45*	12.12*
น้อย	มาก	12	25	72.72		0.82	3.49
มาก	น้อย	21	39	71.90			2.67
น้อย	น้อย	11	47	69.23			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข16 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัย
เรียน พิจารณาตาม สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่ง
อนาคตควบคุมตน ในกลุ่มรวม

สุขภาพจิต	การ ปรับตัว	มุ่ง อนาคต	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(122)	(121)	(212)	(112)	(211)	(221)	(111)
						79.22	76.09	73.66	73.43	72.86	72.53	68.82
มาก	มาก	มาก	222	103	81.74	2.52	5.65*	8.08*	8.31*	8.88*	9.21*	12.92*
น้อย	มาก	มาก	122	32	79.22		3.13	5.56*	5.79*	6.36*	6.69*	10.4*
น้อย	มาก	น้อย	121	23	76.09			2.43	2.66	3.23	3.56	7.27*
มาก	น้อย	มาก	212	32	73.66				0.23	0.8	1.13	4.84*
น้อย	น้อย	มาก	112	30	73.43					0.57	0.9	4.61*
มาก	น้อย	น้อย	211	21	72.86						0.33	4.04*
มาก	มาก	น้อย	221	36	72.53							3.71
น้อย	น้อย	น้อย	111	83	68.82							

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัย
เรียน พิจารณาตาม สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่ง
อนาคตควบคุมตน ในกลุ่มผู้ปกครองเพศหญิง

สุขภาพจิต	การ ปรับตัว	มุ่ง อนาคต	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(122)	(121)	(211)	(112)	(212)	(221)	(111)
						79.14	75.79	74.25	73.96	73.46	73.36	68.93
มาก	มาก	มาก	222	64	81.33	2.19	5.54*	7.08*	7.37*	7.87*	7.97*	12.4*
น้อย	มาก	มาก	122	21	79.14		3.35	4.89*	5.18*	5.68*	5.78*	10.21*
น้อย	มาก	น้อย	121	19	75.79			1.54	1.83	2.33	2.43	6.86*
มาก	น้อย	น้อย	211	16	74.25				0.29	0.79	0.89	5.32*
น้อย	น้อย	มาก	112	25	73.96					0.5	0.6	5.03*
มาก	น้อย	มาก	212	28	73.46						0.1	4.53
มาก	มาก	น้อย	221	22	73.36							4.43
น้อย	น้อย	น้อย	111	60	68.93							

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข18 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัย
เรียน พิจารณาตาม สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุง
อนาคตควบคุมตน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเพศชาย

สุขภาพจิต	การ ปรับตัว	มุง อนาคต	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(121)	(122)	(221)	(112)	(212)	(211)	(111)
						79.6	77.75	76.1	74.22	74.0	73.22	69.35
มาก	มาก	มาก	222	50	81.94	2.34	4.19	5.84*	7.72*	7.94*	8.72*	12.59*
น้อย	มาก	น้อย	121	10	79.6		1.85	3.5	5.38	5.6	6.38*	10.25*
น้อย	มาก	มาก	122	16	77.75			1.65	3.53	3.75	4.53	8.4*
มาก	มาก	น้อย	221	10	76.1				1.88	2.1	2.88	6.75*
น้อย	น้อย	มาก	112	18	74.22					0.22	1.0	4.87
มาก	น้อย	มาก	212	19	74.0						0.78	4.65
มาก	น้อย	น้อย	211	9	73.22							3.87
น้อย	น้อย	น้อย	111	48	69.35							

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข19 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดู
บุตร พิจารณาตามสุขภาพจิต และลักษณะมุงอนาคตควบคุมตน ในกลุ่ม
ผู้ปกครองที่มีบุตรเป็นบุตรเพศชาย

สุขภาพจิต	มุงอนาคต	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(11)	(21)
มาก	มาก	22	69	50.25	3.04*	3.42*	4.83*
น้อย	มาก	12	34	47.21		0.38	1.79
น้อย	น้อย	11	58	46.83			1.41
มาก	น้อย	21	19	45.42			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข20 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร พิจารณาตามการปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนในกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรลำดับอื่น

ปรับตัว	มุ่งอนาคต	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(12)	(11)
มาก	มาก	22	50	49.88	1.04	1.27	5.91*
มาก	น้อย	21	25	48.84		0.23	4.87*
น้อย	มาก	12	31	48.61			4.64*
น้อย	น้อย	11	39	43.97			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข21 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการปรับตัวทางจิตสังคม ในกลุ่มรวม

สุขภาพจิต	ปรับตัว	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(21)	(11)
น้อย	มาก	12	55	75.05	1.43	3.18*	7.20*
มาก	มาก	22	139	73.62		1.75	5.77*
มาก	น้อย	21	53	71.87			4.02*
น้อย	น้อย	11	113	67.85			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข22 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการปรับตัวทางจิตสังคม ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก

สุขภาพจิต	ปรับตัว	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(21)	(11)
น้อย	มาก	12	25	79.32	4.23*	7.64*	8.42*
มาก	มาก	22	82	75.09		3.41*	4.19*
มาก	น้อย	21	31	71.68			0.78
น้อย	น้อย	11	42	70.9			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข23 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่
ทางโรงเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการปรับตัวทางจิตสังคม ในกลุ่ม
ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก

สุขภาพจิต	ปรับตัว	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(21)	(11)
น้อย	มาก	12	20	78.85	3.63*	6.61*	9.11*
มาก	มาก	22	67	75.22		2.98	5.48*
มาก	น้อย	21	33	72.24			2.5
น้อย	น้อย	11	23	69.74			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข24 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่
ทางโรงเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน
ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก

สุขภาพจิต	มุ่งอนาคต	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(11)	(21)
มาก	มาก	22	83	75.71	1.21	2.13	5.88*
น้อย	มาก	12	34	74.50		0.92	4.67*
น้อย	น้อย	11	33	73.58			3.75*
มาก	น้อย	21	30	69.83			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข25 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่
ทางโรงเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และลักษณะมุงอนาคตควบคุมตน
ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้ของครอบครัวมาก

สุขภาพจิต	มุงอนาคต	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(11)	(21)
น้อย	มาก	12	19	75.95	0.61	3.53	5.20*
มาก	มาก	22	76	75.34		2.92	4.59*
น้อย	น้อย	11	24	72.42			1.67
มาก	น้อย	21	24	70.75			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข26 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณาตาม
ทัศนคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน และความเชื่ออำนาจในตน
ในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้ของครอบครัวมาก

ทัศนคติต่อ พฤติกรรม	ความเชื่อ อำนาจ	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(12)	(11)
มาก	มาก	22	47	52.32	1.13	3.44*	4.85*
มาก	น้อย	21	27	51.19		2.31*	3.72*
น้อย	มาก	12	26	48.88			1.41
น้อย	น้อย	11	43	47.47			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข27 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณาตามทัศนคติที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ในกลุ่มรวม

ความเชื่อ อำนาจ	ทัศนคติต่อ บุตร	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(21)	(11)
มาก	มาก	22	112	50.91	0.63	2.13*	5.30*
น้อย	มาก	12	68	50.28		1.50	4.67*
มาก	น้อย	21	49	48.78			3.17*
น้อย	น้อย	11	131	45.61			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข28 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน พิจารณาตามทัศนคติที่ดีต่อบุตร และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลมาก

ทัศนคติต่อ พฤติกรรม	ทัศนคติต่อ บุตร	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(21)	(11)
มาก	มาก	22	36	76.22	0.3	3.22	10.8*
น้อย	มาก	12	12	75.92		2.92	10.5*
มาก	น้อย	21	15	73.00			7.58*
น้อย	น้อย	11	43	65.42			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข29 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่
ทางโรงเรียน พิจารณาตามทัศนคติที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตน
ในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย

ความเชื่ออำนาจ	ทัศนคติต่อ	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(21)	(11)
	บุตร						
มาก	มาก	22	71	75.31	2.08	2.10	7.99*
น้อย	มาก	12	44	73.23		0.02	5.91*
มาก	น้อย	21	34	73.21			5.89*
น้อย	น้อย	11	85	67.32			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข30 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลการดูแลบุตรให้แก่
ทางโรงเรียน พิจารณาตามทัศนคติที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตน
ในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก

ความเชื่ออำนาจ	ทัศนคติต่อ	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(11)	(21)
	บุตร						
มาก	มาก	22	41	77.61	3.73	9.50*	13.01*
น้อย	มาก	12	24	73.88		5.77*	9.28*
น้อย	น้อย	11	46	68.11			3.51
มาก	น้อย	21	15	64.6			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข 31 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้
ตามทัศนคติที่ดีต่อบุตร และภาระทางบ้าน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มี
การศึกษามาก

ภาระทางบ้าน	ทัศนคติต่อ บุตร	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(11)	(21)
น้อย	มาก	22	64	52.38	1.75	3.19*	6.20*
มาก	มาก	12	41	50.63		1.44	4.45*
มาก	น้อย	11	37	49.19			3.01*
น้อย	น้อย	21	38	46.18			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข32 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่
ทางโรงเรียน พิจารณาตามทัศนคติที่ดีต่อบุตร และภาระทางบ้าน ในกลุ่ม
ผู้ปกครองที่มีบุตรเพศชาย

ภาระทางบ้าน	ทัศนคติต่อ บุตร	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(11)	(21)
น้อย	มาก	22	59	75.75	0.63	5.46*	8.80*
มาก	มาก	12	34	75.12		4.83*	8.17*
มาก	น้อย	11	49	70.29			3.34
น้อย	น้อย	21	38	66.95			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข33 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมปลักการดูแลบุตรให้แก่
ทางโรงเรียน พิจารณาตามเพศ และอายุของผู้ปกครอง ในกลุ่มรวม

เพศ	อายุ	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(21)	(12)
ชาย	น้อย	11	34	75.74	2.39	5.25*	5.28*
หญิง	มาก	22	99	73.35		2.86	2.89
หญิง	น้อย	21	156	70.49			0.03
ชาย	มาก	12	71	70.46			

มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข34 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตร
หลาน พิจารณาตามอายุ และรายได้ของครอบครัวของผู้ปกครอง ในกลุ่มรวม

อายุ	รายได้ของ ครอบครัว	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(11)	(21)
มาก	มาก	22	77	52.87	2.72*	3.13*	3.81*
น้อย	มาก	12	66	50.15		0.41	1.09
น้อย	น้อย	11	124	49.74			0.68
มาก	น้อย	21	93	49.06			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข35 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรใน
วัยเรียน พิจารณาตามอายุ และรายได้ของครอบครัวของผู้ปกครอง ในกลุ่มรวม

อายุ	รายได้ของ ครอบครัว	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(11)	(21)	(12)
มาก	มาก	22	77	78.64	3.31*	4.24*	5.88*
น้อย	น้อย	11	124	75.33		0.93	2.57
มาก	น้อย	21	93	74.4			1.64
น้อย	มาก	12	66	72.76			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข36 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติที่ดีต่อบุตร พิจารณาตามอายุ และรายได้ของครอบครัวของผู้ปกครอง ในกลุ่มรวม

อายุ	รายได้ของครอบครัว	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(11)	(12)
มาก	มาก	22	77	55.08	3.52*	3.8*	3.83*
มาก	น้อย	21	93	51.56		0.28	0.31
น้อย	น้อย	11	124	51.28			0.03
น้อย	มาก	12	66	51.25			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข37 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณาตามอายุ และรายได้ของครอบครัวของผู้ปกครอง ในกลุ่มรวม

อายุ	รายได้ของครอบครัว	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(11)	(21)
มาก	มาก	22	77	51.3	2.77*	3.49*	3.95*
น้อย	มาก	12	66	48.53		0.72	1.18
น้อย	น้อย	11	124	47.81			0.46
มาก	น้อย	21	93	47.35			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข38 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน พิจารณาตามจำนวนเด็กในความดูแล และเพศของบุตร ในกลุ่มรวม

เด็กในความดูแล	เพศของบุตร	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(11)	(22)
มาก	ชาย	21	56	48.61	0.79	0.94	3.15*
น้อย	หญิง	12	130	47.82		0.15	2.36*
น้อย	ชาย	11	124	47.67			2.21*
มาก	หญิง	22	50	45.46			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข39 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรใน
วัยเรียน พิจารณาตามจำนวนเด็กในความดูแล และเพศของบุตร ในกลุ่มรวม

เด็กในความดูแล	เพศของบุตร	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(11)	(22)
มาก	ชาย	21	56	77.38	1.37	2.42	5.22*
น้อย	หญิง	12	130	76.01		1.05	3.85*
น้อย	ชาย	11	124	74.96			2.80
มาก	หญิง	22	50	72.16			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข40 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมผลักภาระการดูแลบุตรให้แก่
ทางโรงเรียน พิจารณาตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว และการศึกษาของ
ผู้ปกครอง ในกลุ่มรวม

สมาชิกใน ครอบครัว	การศึกษา	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(21)	(11)
น้อย	มาก	12	118	75.02	2.63*	3.63*	6.68*
มาก	มาก	22	62	72.39		1	4.05*
มาก	น้อย	21	64	71.39			3.05*
น้อย	น้อย	11	116	68.34			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข41 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดู
บุตร พิจารณาตาม สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่ง
อนาคตควบคุมตน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลน้อย

สุขภาพ จิต	การ ปรับ ตัว	มุ่ง อนาคต	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(122) 50.53	(212) 50.35	(221) 48.86	(112) 47.50	(121) 47.23	(111) 45.28	(211) 43.06
มาก	มาก	มาก	222	75	50.61	0.08	0.26	1.75	3.11*	3.38*	5.33*	7.55*
น้อย	มาก	มาก	122	19	50.53		0.18	1.67	3.03	3.30*	5.25*	7.47*
มาก	น้อย	มาก	212	20	50.35			1.49	2.85	3.12*	5.07*	7.29*
มาก	มาก	น้อย	221	29	48.86				1.36	1.63	3.58*	5.80*
น้อย	น้อย	มาก	112	22	47.50					0.27	2.22	4.44*
น้อย	มาก	น้อย	121	13	47.23						1.95	4.17*
น้อย	น้อย	น้อย	111	60	45.28							2.22
มาก	น้อย	น้อย	211	16	43.06							

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข42 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดู
บุตร พิจารณาตาม สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่ง
อนาคตควบคุมตน ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรที่ดูแลเป็นบุตรคนแรก

สุขภาพจิต	การ ปรับตัว	มุ่ง อนาคต	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(122) 50.45	(222) 50.17	(221) 48.52	(111) 46.09	(121) 45.77	(112) 45.14	(211) 44.50
มาก	น้อย	มาก	212	17	50.82	0.37	0.65	2.30	4.73*	5.05*	5.68*	6.32*
น้อย	มาก	มาก	122	20	50.45		0.28	1.93	4.36*	4.68*	5.31*	5.95*
มาก	มาก	มาก	222	65	50.17			1.65	4.08*	4.40*	5.03*	5.67*
มาก	มาก	น้อย	221	21	48.52				2.43	2.75	3.38*	4.02*
น้อย	น้อย	น้อย	111	53	46.09					0.32	0.95	1.59
น้อย	มาก	น้อย	121	13	45.77						0.63	1.27
น้อย	น้อย	มาก	112	14	45.14							0.64
มาก	น้อย	น้อย	211	12	44.50							

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ 43 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณาตาม
 สุขภาพจิต การปรับตัวทางจิตสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ใน
 กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้มาก

สุขภาพจิต	การปรับตัว	มุ่งอนาคต	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(221)	(222)	(212)	(111)	(121)	(211)	(112)
						51.36	51.18	49.90	47.47	47.40	46.77	46.75
น้อย	มาก	มาก	122	15	52.67	1.31	1.49	2.77	5.20*	5.27*	5.90*	5.92*
มาก	มาก	น้อย	221	11	51.36		0.18	1.46	3.89	3.96	4.59*	4.61*
มาก	มาก	มาก	222	56	51.18			1.28	3.71	3.78	4.41*	4.43*
มาก	น้อย	มาก	212	20	49.90				2.43	2.5	3.13	3.15
น้อย	น้อย	น้อย	111	19	47.47					0.07	0.70	0.72
น้อย	มาก	น้อย	121	5	47.40						0.63	0.65
มาก	น้อย	น้อย	211	13	46.77							0.02
น้อย	น้อย	มาก	112	4	46.75							

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ 44 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณา
 ตาม ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทักษะที่ดีต่อ
 บุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ในกลุ่มผู้ปกครองที่มี
 บุตรเพศหญิง

ทัศนคติต่อพฤติกรรม	ทัศนคติต่อบุตร	ความเชื่ออำนาจ	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(222)	(221)	(121)	(112)	(122)	(212)	(111)
						51.15	50.04	49.70	49.50	48.43	48.00	44.69
มาก	น้อย	น้อย	211	7	51.71	0.56	1.67	2.01	2.21	3.28	3.71	7.02*
มาก	มาก	มาก	222	40	51.15		1.11	1.45	1.65	2.72	3.15	6.46*
มาก	มาก	น้อย	221	23	50.04			0.34	0.54	1.61	2.04	5.35*
น้อย	มาก	น้อย	121	10	49.70				0.20	1.27	1.70	5.01*
น้อย	น้อย	มาก	112	20	49.50					1.07	1.50	4.81*
น้อย	มาก	มาก	122	14	48.43						0.43	3.74
มาก	น้อย	มาก	212	8	48.00							3.31
น้อย	น้อย	น้อย	111	58	44.69							

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข45 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณาตาม
ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร
และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ในกลุ่มผู้ปกครองที่มี
อายุน้อย

ทัศนคติต่อ พฤติกรรม	ทัศนคติ ต่อบุตร	ความ เชื่อ อำนาจ	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(212) 50.88	(211) 49.94	(112) 49.18	(121) 49.00	(221) 48.26	(122) 48.14	(111) 43.69
มาก	มาก	มาก	222	43	51.84	0.96	1.90	2.66	2.84	3.58	3.70	8.15*
มาก	น้อย	มาก	212	8	50.88		0.94	1.70	1.88	2.62	2.74	7.19*
มาก	น้อย	น้อย	211	16	49.94			0.76	0.94	1.68	1.80	6.25*
น้อย	น้อย	มาก	112	22	49.18				0.18	0.92	1.04	5.49*
น้อย	มาก	น้อย	121	10	49.00					0.74	0.86	5.31*
มาก	มาก	น้อย	221	19	48.26						0.12	4.57*
น้อย	มาก	มาก	122	14	48.14							4.45*
น้อย	น้อย	น้อย	111	58	43.69							

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข46 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณาตาม
ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และ
ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีเด็กใน
ความดูแลน้อย

ทัศนคติต่อ พฤติกรรม	ทัศนคติ ต่อบุตร	ความ เชื่อ อำนาจ	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(221) 50.25	(121) 50.21	(211) 49.26	(112) 49.09	(122) 48.67	(212) 48.25	(111) 44.73
มาก	มาก	มาก	222	66	50.94	0.69	0.73	1.68	1.85	2.27	2.69	6.21*
มาก	มาก	น้อย	221	32	50.25		0.04	0.99	1.16	1.58	2.00	5.52*
น้อย	มาก	น้อย	121	19	50.21			0.95	1.12	1.54	1.96	5.48*
มาก	น้อย	น้อย	211	19	49.26				0.17	0.59	1.01	4.53*
น้อย	น้อย	มาก	112	22	49.09					0.42	0.84	4.36*
น้อย	มาก	มาก	122	15	48.67						0.42	3.94*
มาก	น้อย	มาก	212	8	48.25							3.52*
น้อย	น้อย	น้อย	111	73	44.73							

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข47 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณาตาม
ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบในวัยเรียน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร
และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ในกลุ่มผู้ปกครองที่มี
รายได้น้อย

ทัศนคติต่อ พฤติกรรม	ทัศนคติ ต่อบุตร	ความ เชื่อ อำนาจ	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(121) 49.56	(221) 48.60	(211) 48.30	(112) 48.00	(122) 47.93	(212) 47.33	(111) 44.43
มาก	มาก	มาก	222	45	51.22	1.66	2.62	2.92	3.22	3.29	3.89	6.79*
น้อย	มาก	น้อย	121	9	49.56		0.96	1.26	1.56	1.63	2.23	5.13*
มาก	มาก	น้อย	221	25	48.60			0.30	0.60	0.67	1.27	4.17*
มาก	น้อย	น้อย	211	23	48.30				0.30	0.37	0.97	3.87
น้อย	น้อย	มาก	112	20	48.00					0.07	0.67	3.57
น้อย	มาก	มาก	122	14	47.93						0.60	3.50
มาก	น้อย	มาก	212	9	47.33							2.90
น้อย	น้อย	น้อย	111	72	44.43							

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข48 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมลักษณะการดูแลบุตรให้แก่
ทางโรงเรียน พิจารณาตาม ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบในวัย
เรียน ทัศนคติที่ดีต่อบุตร และความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดู
บุตร ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรเพศหญิง

ทัศนคติ ต่อ พฤติกรรม	ทัศนคติ ต่อบุตร	ความ เชื่อ อำนาจ	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(211) 76.57	(121) 73.70	(221) 73.22	(122) 72.00	(212) 71.88	(112) 70.85	(111) 65.47
มาก	มาก	มาก	222	40	76.80	0.23	3.10	3.58	4.80	4.92	5.95*	11.33*
มาก	น้อย	น้อย	211	7	76.57		2.87	3.35	4.57	4.69	5.72	11.10*
น้อย	มาก	น้อย	121	10	73.70			0.48	1.70	1.82	2.85	8.23*
มาก	มาก	น้อย	221	23	73.22				1.22	1.34	2.37	7.75*
น้อย	มาก	มาก	122	14	72.00					0.12	1.15	6.53*
มาก	น้อย	มาก	212	8	71.88						1.03	6.41*
น้อย	น้อย	มาก	112	20	70.85							5.38
น้อย	น้อย	น้อย	111	58	65.47							

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข49 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้
 ภาระทางบ้าน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต และทัศนคติที่ดีต่อ
 บุตร ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษามาก

ภาระทางบ้าน	ความรู้	ทัศนคติต่อบุตร	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(212) 51.54	(112) 51.31	(121) 50.69	(122) 50.32	(221) 46.77	(111) 45.64	(211) 45.38
มาก	มาก	มาก	222	36	53.03	1.49	1.72	2.34	2.71	6.26*	7.39*	7.65*
มาก	น้อย	มาก	212	28	51.54		0.23	0.85	1.22	4.77*	5.90*	6.16*
น้อย	น้อย	มาก	112	13	51.31			0.62	0.99	4.54*	5.67*	5.93*
น้อย	มาก	น้อย	121	26	50.69				0.37	3.92*	5.05*	5.31*
น้อย	มาก	มาก	122	28	50.32					3.55*	4.68*	4.94*
มาก	มาก	น้อย	221	22	46.77						1.13	1.39
น้อย	น้อย	น้อย	111	11	45.64							0.26
มาก	น้อย	น้อย	211	16	45.38							

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ ข50 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมลักษณะการดูแลบุตรให้แก่
 ทางโรงเรียน พิจารณาตาม จำนวนเด็กในความดูแล ลำดับการเกิดของเด็ก
 และเพศของเด็ก ในกลุ่มรวม

เด็กในดูแล	ลำดับการเกิด	เพศของเด็ก	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(112) 72.65	(111) 72.50	(121) 71.97	(222) 71.65	(221) 70.43	(122) 69.71	(212) 69.17
มาก	แรก	ชาย	211	21	75.00	2.35	2.50	3.03	3.35	4.57*	5.29*	5.83*
น้อย	แรก	หญิง	112	82	72.65		0.15	0.68	1.00	2.22	2.94	3.48
น้อย	แรก	ชาย	111	88	72.50			0.53	0.85	2.07	2.79	3.33
น้อย	อื่นๆ	ชาย	121	36	71.97				0.32	1.54	2.26	2.80
มาก	อื่นๆ	หญิง	222	26	71.65					1.22	1.94	2.48
มาก	อื่นๆ	ชาย	221	35	70.43						0.72	1.26
น้อย	อื่นๆ	หญิง	122	48	69.71							0.54
มาก	แรก	หญิง	212	24	69.17							

* มีนัยสำคัญ .05

ตารางที่ ข51 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ของตัวแปร

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน	คะแนน	คะแนน													
		มาตรฐาน	สูงสุด	ต่ำสุด	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้	48.57	6.04	60	29	1	0.62**	.25**	.36**	.31**	.15**	.53**	.29**	0.1	.34**	.39**	.39**	.26**
พฤติกรรมหลักภาระฯ	71.77	8.76	84	36		1	.26**	.40**	.40**	.27**	.54**	.21**	.16**	.40**	.42**	.42**	.37**
สุขภาพจิต	66.77	10.27	89	30			1	.51**	.61**	0.02	.33**	.30**	.29**	.45**	.39**	.35**	.23**
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	47.56	5.92	60	25				1	.56**	0.07	.39**	.21**	.16**	.43**	.48**	.46**	.40**
การปรับตัวทางจิตสังคม	71.96	7.95	90	47					1	0.08	.40**	.33**	.28**	.48**	.56**	.52**	.34**
ความรู้พัฒนาการเด็กฯ	10.75	1.58	14	5						1	0.2**	-0.02	-0.06	.16**	0.09	.11*	.20**
ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับเด็ก	50.31	5.84	60	26							1	.27**	.24**	.39**	.53**	.57**	.30**
สนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	52.39	8.89	71	14								1	.47**	.32**	.33**	.31**	.18**
ภาระทางบ้าน	47.96	9.27	69	17									1	.27**	.29**	.24**	0.1
รับรู้ความสามารถในการติดต่อร.	46.79	5.54	60	29										1	.53**	.38**	.35**
ทัศนคติที่ดีพฤติกรรมรับผิดชอบฯ	75.33	9.57	90	43											1	.56**	.27**
ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	52.27	5.52	60	27												1	.47**
ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมฯ	48.04	5.69	60	30													1

* มีนัยสำคัญ .05, ** .01

ตารางที่ ข 52 แสดงคะแนนต่ำสุด สูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปร
อิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปร	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้	29	60	48.57	6.04
พฤติกรรมผลลัการะ	36	84	71.77	8.76
สุขภาพจิต	30	89	66.77	10.27
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	25	60	47.56	5.92
การปรับตัวทางจิตสังคม	47	90	71.96	7.95
ความรู้พัฒนาการเด็กฯ	5	14	10.75	1.58
ความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับเด็ก	26	60	50.31	5.84
สนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	14	71	52.39	8.89
ภาระทางบ้าน	17	69	47.96	9.27
รับรู้ความสามารถในการติดต่อร.	29	60	46.79	5.54
ทัศนคติต่อที่ดีพฤติกรรมรับผิดชอบฯ	43	90	75.33	9.57
ทัศนคติที่ดีต่อบุตร	27	60	52.27	5.52
ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมฯ	30	60	48.04	5.69

ตารางที่ ข53 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญ 3 ชุด ของตัวแปรที่ถูกทำนาย คือ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้
ในกลุ่มบิดา กลุ่มมารดา และกลุ่มผู้ปกครองประเภทอื่น

กลุ่ม	จำนวน คน	ชุดที่ 3 จิตลักษณะเดิมและสถานการณ์			ชุดที่ 2 จิตลักษณะตามสถานการณ์			ชุดที่ 3 จิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์					
		% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	รวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนายตัวแรก	ตัวแรก	ค่าเบต้า	% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า
บิดา	100	39	5, 1	.41, .22	26.0	10, 9	.33, .23	30.4	5	.55	42.2	5, 1, 10	.27, .23, .22
มารดา	233	34.9	5, 8	.48, .19	18.4	10, 9	.26, .22	27.9	5	.53	35.1	5, 8	.48, .19
ผู้ปกครองอื่น	37	66.3	2	.60	29.1	11	.47	36.2	2	.60	70.4	2	.60

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 , ** .01 , *** .001

ตัวทำนาย

1 คือ สุขภาพจิต

2 คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

3 คือ การปรับตัวทางจิตสังคม

4 คือ ความรู้พัฒนาการเด็กวัยเด็กโต

5 คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน

6 คือ การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว

7 คือ ภาระทางบ้าน

8 คือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน

9 คือ ทศนคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน

10 คือ ทศนคติต่อบุตร

11 คือ ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร

หมายเหตุ: ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดภาระทางบ้านมาก หมายถึง ผู้ที่มีภาระทางบ้านน้อย

ตารางที่ ข 54 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญ 3 ชุด ของตัวแปรที่ถูกทำนาย คือ พฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนในกลุ่มบิดา กลุ่มมารดา และกลุ่มผู้ปกครองประเภทอื่น

กลุ่ม	จำนวน คน	ชุดที่ 3 จิตลักษณะเดิมและสถานการณ์			ชุดที่ 2 จิตลักษณะตามสถานการณ์			ชุดที่ 3 จิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์					
		% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนายตัวแรก	ตัวทำนายตัวแรก	ค่าเบต้า	% ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้า
บิดา	100	39.4	5, 2	.38, .30	30.5	9	.52	30.1	5	.55	41.7	5, 9, 2	.31, .23, .21
มารดา	233	31.4	5, 3, 4	.43, .21, .12	21.1	11, 10, 9	.23, .20, .18	24.4	5	.49	33.9	5, 11, 3	.41, .20, .17
ผู้ปกครองอื่น	37	86.7	8, 4	.49, .47	52.4	9	.70	71.2	8	.84	88.6	8, 4	.49, .47

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, ** .01, *** .001

- ตัวทำนาย

1 คือ สุขภาพจิต

5 คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน

9 คือ ทักษะคิดต่อพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียน

2 คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน

6 คือ การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว

10 คือ ทักษะคิดต่อบุตร

3 คือ การปรับตัวทางจิตสังคมขั้น 5,6

7 คือ ภาระทางบ้าน

11 คือ ความเชื่ออำนาจในคนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร

4 คือ ความรู้พัฒนาการเด็กวัยเด็กโต

8 คือ การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน

หมายเหตุ: ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดภาระทางบ้านมาก หมายถึง ผู้ที่มีภาระทางบ้านน้อย
 ผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนมาก หมายถึง ผู้ที่มีพฤติกรรมผลักระการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียนน้อย

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

เรียนผู้ปกครองทุกท่าน

ท่านได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 เพื่อการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับลักษณะและประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกันระหว่างท่านกับบุตรหลาน

แบบสอบถามนี้ท่านสามารถเลือกตอบได้อย่างอิสระทุกข้อ โดยที่ทุกข้อไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด และคำตอบของท่านจะถือเป็นความลับ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จะใช้เฉพาะคะแนนรวมของผู้ปกครองทั้งหมด ดังนั้นจึงขอความกรุณาผู้ปกครองทุกท่านพิจารณาคำถามทุกข้อ ตอบด้วยความตั้งใจ และตอบตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้รับจากผู้ปกครองจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ เมื่อคำตอบครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อ จึงขอความกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ ซึ่งข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้จะนำไปสู่การแสวงหาแนวทางในการพัฒนาโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน เพื่อเป็นการรักษาและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตครอบครัวให้มีความอบอุ่นและความสุขมากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้ปกครองทุกท่านเป็นอย่างมากที่ให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี

สุชาสินี ทองลิ้ม

นักศึกษาปริญญาโท คณะพัฒนาสังคม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

เพื่อเป็นการทำความเข้าใจในการตอบแบบสอบถามชุดนี้ ผู้วิจัยขอแนะนำวิธีในการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ขั้นที่ 1 อ่านข้อความให้เข้าใจ

ขั้นที่ 2 ขอให้ผู้อุปการะคิดว่า ข้อความที่อ่านดังกล่าวนี้เป็น “จริง” หรือ “ไม่จริง”

ขั้นที่ 3 ถ้าข้อความนั้น “จริง” ให้คิดว่า จริงมากเพียงใด

1) จริงมาก	ขีดเครื่องหมาย ✓	ที่ช่อง “จริงที่สุด”
2) จริงปานกลาง	ขีดเครื่องหมาย ✓	ที่ช่อง “จริง”
3) จริงเล็กน้อย	ขีดเครื่องหมาย ✓	ที่ช่อง “ค่อนข้างจริง”

ถ้าข้อความนั้น “ไม่จริง” ให้คิดว่า ไม่จริงมากเพียงใด

1) ไม่จริงเล็กน้อย	ขีดเครื่องหมาย ✓	ที่ช่อง “ค่อนข้างไม่จริง”
2) ไม่จริงปานกลาง	ขีดเครื่องหมาย ✓	ที่ช่อง “ไม่จริง”
3) ไม่จริงมาก	ขีดเครื่องหมาย ✓	ที่ช่อง “ไม่จริงเลย”

ตัวอย่างเช่น

- ฉันไม่ค่อยตรวจสอบผลงานของบุตรหลาน

_____	✓ _____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดในงานวิจัย

ชุดที่	ชื่อแบบวัด	ชื่อตัวแปร
1	การปฏิบัติตนชุดที่ 1	พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้
2	การปฏิบัติตนชุดที่ 2	พฤติกรรมผลกระทบการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน
3	ท่านกับบุตรหลาน	ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน
4	กิจกรรมทางบ้าน	ภาระทางบ้าน
5	ท่านกับครอบครัว	การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว
6	ท่านกับโรงเรียน	การรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน
7	ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง	สุขภาพจิต
8	ฉันในปัจจุบันและอนาคต	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน
9	การปรับตัว	การปรับตัวทางจิตสังคม
10	เด็กกับ โรงเรียน	ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต
11	ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน
12	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบุตร	ทัศนคติที่ดีต่อบุตร
13	ความคาดหวังในการอบรมเลี้ยงดูบุตร	ความเชื่ออำนาจในตนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร

ชุดที่ 1 การปฏิบัติตนชุดที่ 1

คำแนะนำในการตอบ แบบวัดนี้มีจุดประสงค์จะทราบการปฏิบัติตนของท่านที่มีต่อเด็ก
ในด้านการเรียน ขอให้ท่านพิจารณาข้อความเหล่านี้ว่าตรงกับกรปฏิบัติตนของท่านหรือไม่ แล้ว
เลือกตอบโดยขีดเครื่องหมาย / ลงบนเส้นที่มีคำบรรยายจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เพียงแห่ง
ละ 1 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทั้ง 10 ข้อ

1. ฉันไม่ค่อยได้กระตุ้นให้บุตรหลานท่องจำคำศัพท์ มาตรา กฏ และสูตรต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษา ($t = 5.11$, $r = .40$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันไม่ค่อยตรวจสอบดูรายงานผลการสอบของบุตรหลาน ($t = 5.97$, $r = .55$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันมักไปพบครูเพื่อปรึกษาถึงการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการเรียนหนังสือของบุตรหลาน ($t = 3.32$, $r = .10$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันไม่ค่อยมีเวลาที่จะพูดคุยซักถามถึงการเรียนในแต่ละวันของบุตรหลาน ($t = 6.44$, $r = .51$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันมักยกตัวอย่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จจากการตั้งใจเรียนให้บุตรหลานฟัง ($t = 2.73$, $r = .09$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ฉันไม่ค่อยมีเวลาพูดคุยกับบุตรหลานเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียน ($t = 7.40$, $r = .65$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. เมื่อบุตรหลานมีปัญหาในการเรียน ฉันไม่ค่อยได้ใส่ใจหรือให้กำลังใจ ($t = 5.34$, $r = .41$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ฉันไม่ค่อยได้พูดให้บุตรหลานเกิดความมานะพยายามและขยันหมั่นเพียรในการเรียน ($t = 5.74$, $r = .48$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. เมื่อบุตรหลานบ่นว่าการบ้านทำยาก ฉันมักจะทำตัวเฉยๆ ไม่กล่าวอะไร ($t = 4.19$, $r = .39$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ฉันไม่ค่อยมีเวลาที่จะชวนบุตรหลานพูดคุยหรือทำกิจกรรมเพื่อคลายความเครียดจากการเรียน ($t = 4.32$, $r = .39$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 2 การปฏิบัติตนชุดที่ 2

คำแนะนำในการตอบ แบบวัดนี้มีจุดประสงค์จะทราบการปฏิบัติตนของท่านที่มีต่อเด็กในด้านการเลี้ยงดู ขอให้ท่านพิจารณาข้อความเหล่านี้ว่าตรงกับการปฏิบัติตนของท่านหรือไม่ แล้วเลือกตอบโดยขีดเครื่องหมาย / ลงบนเส้นที่มีคำบรรยายจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เพียงแห่งละ 1 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทั้ง 14 ข้อ

1. ฉันไม่ค่อยได้พาบุตรหลานไปตรวจสุขภาพเพราะโรงเรียนมีบริการนี้เป็นประจำอยู่แล้ว ($t = 6.70$, $r = .41$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันไม่ค่อยมีเวลาว่างที่จะติดตามวัดการเจริญเติบโตของบุตรหลานว่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่ ซึ่งเรื่องดังกล่าวเป็นหน้าที่ของทางโรงเรียน ($t = 8.74$, $r = .53$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันมักจะไม่ค่อยเตือนให้บุตรหลานแปรงฟันตอนเช้าและก่อนนอนเพราะเป็นหน้าที่ของครู
($t = 7.06$, $r = .64$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันไม่ค่อยได้แนะนำให้บุตรหลานหลีกเลี่ยงอาหารที่เป็นโทษแก่ร่างกาย เนื่องจากเป็นหน้าที่ของครูและโรงเรียนจะต้องทำอยู่แล้ว ($t = 7.26$, $r = .71$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันไม่ค่อยได้พาบุตรหลานไปฉีดวัคซีนป้องกันโรค เพราะการฉีดวัคซีนให้กับเด็กเป็นหน้าที่ของทางโรงเรียน ($t = 6.96$, $r = .57$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ฉันไม่ค่อยได้ดักเตือนให้บุตรหลานรับประทานอาหารเช้าตรงเวลาทุกครั้ง ($t = 7.42$, $r = .57$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันไม่ค่อยมีเวลาดูแลความสะอาดร่างกายของบุตรหลาน โดยเฉพาะเส้นผม และเล็บมือ เล็บเท้า ($t = 6.75$, $r = .50$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. เมื่อทราบว่าบุตรหลานกระทำความผิดที่โรงเรียน ฉันมักปล่อยให้ทางครูและโรงเรียนเป็นผู้ว่ากล่าวตักเตือนเด็กเอง ($t = 6.54$, $r = .51$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ฉันไม่ค่อยมีเวลาสั่งสอนตักเตือนให้บุตรหลานเป็นคนซื่อสัตย์ไม่ลักขโมย ($t = 7.42$, $r = .67$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ฉันไม่ค่อยได้ตักเตือนให้บุตรหลานส่งการบ้านตรงเวลา ($t = 6.27$, $r = .53$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. ฉันไม่ค่อยได้ดำหนิหรือลงโทษ เมื่อบุตรหลานไปรังแกหรือมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับเด็กอื่น

($t = 7.46$, $r = .49$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. ฉันมักไม่มีเวลาที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการอบรมบ่มนิสัยบุตรหลานแม้จะอยู่ที่บ้าน ฉันก็ยกหน้าที่ดังกล่าวให้แก่ทางครูและโรงเรียน ($t = 8.77$, $r = .77$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. ฉันไม่ค่อยได้ว่ากล่าวบุตรหลาน เมื่อบุตรหลานไม่เชื่อฟังคำพูดของฉัน ($t = 7.12$, $r = .71$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14. ฉันไม่ค่อยได้ว่ากล่าวตักเตือน เมื่อบุตรหลานพูดจาไม่สุภาพเรียบร้อย เพราะเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องอบรมมารยาทเด็ก ($t = 6.56$, $r = .68$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 3 ท่านกับบุตรหลาน

คำแนะนำในการตอบ แบบวัดนี้มีจุดประสงค์จะทราบการปฏิบัติตนของท่านที่มีต่อเด็กในด้านการเรียน ขอให้ท่านพิจารณาข้อความเหล่านี้ว่าตรงกับการปฏิบัติตนของท่านหรือไม่ แล้วเลือกตอบโดยขีดเครื่องหมาย / ลงบนเส้นที่มีคำบรรยายจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" เพียงแห่งละ 1 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทั้ง 10 ข้อ

1. ฉันรู้สึกว่าฉันไม่ค่อยเข้าใจบุตรหลานของฉัน ($t = 5.50$, $r = .60$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันมักจะมีเรื่องขัดแย้งกับบุตรหลานของฉัน ($t = 7.07$, $r = .55$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันรู้สึกว่าคุณหลานมักจะหลบหลีกไม่พบหน้าฉัน ($t = 5.65$, $r = .39$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ความสัมพันธ์ระหว่างฉันกับคุณหลานค่อนข้างดีทีเดียว ($t = 7.17$, $r = .59$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันไม่ค่อยได้เห็นหน้าและพูดคุยกับคุณหลานของฉัน ($t = 7.85$, $r = .55$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ฉันมักจะมีเรื่องก่อกวนใจเกี่ยวกับคุณหลานของฉัน ($t = 5.81$, $r = .47$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันมักจะร่วมพูดคุยกับคุณหลานถึงปัญหาต่าง ๆ ในครอบครัว ($t = 2.24$, $r = .08$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ฉันไม่ค่อยได้รับประทานอาหารเย็นพร้อมกับคุณหลานของฉัน ($t = 4.48$, $r = .33$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ฉันไม่ค่อยมีเวลาพูดคุยกับคุณหลานได้มากนักในแต่ละวัน ($t = 5.35$, $r = .41$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ฉันมักจะรู้สึกหงุดหงิดรำคาญใจเมื่อคุณหลานมาเล่นอยู่ใกล้ ๆ ($t = 6.29$, $r = .56$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 4 กิจกรรมทางบ้าน

คำแนะนำในการตอบ แบบวัดนี้มีจุดประสงค์จะทราบการปฏิบัติตนของท่านขณะอยู่ที่บ้าน ขอให้ท่านพิจารณาข้อความเหล่านี้ว่าตรงกับกรปฏิบัติตนของท่านหรือไม่ แล้วเลือกตอบโดยขีดเครื่องหมาย / ลงบนเส้นที่มีคำบรรยายจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" เพียงแห่งละ 1 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทั้ง 12 ข้อ

1. ฉันรู้สึกว่ามีใครทำงานบ้านแทนฉันได้เลย ($t = 8.32$, $r = .67$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันมีเวลาไปร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ได้ตามความต้องการเพราะมีคนช่วยดูแลบ้านให้ ($t = 4.58$, $r = .41$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ในวันหยุดงาน คนในบ้านกลับเพิ่มภาระทางบ้านให้ฉันอีก ($t = 5.38$, $r = .49$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันต้องการเวลามากกว่านี้เพื่อจะรับภาระงานบ้านได้เต็มที่ ($t = 4.52$, $r = .35$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันต้องดูแลและทำงานบ้านทุกอย่างด้วยตนเอง ($t = 6.70$, $r = .49$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ฉันมีภาระหนักในการทำความสะดวกบ้าน ($t = 9.02$, $r = .65$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันไม่มีภาระหนักในการซักผ้าและรีดผ้าของคนในบ้าน ($t = 4.78$, $r = .39$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ฉันสามารถพึ่งพาสมาชิกในบ้านได้มากในเรื่องการดูแลบ้าน ($t = 8.36$, $r = .62$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ทุกวันนี้ฉันต้องรับภาระงานบ้านมากจนไม่มีเวลาที่จะทำเรื่องอื่นเลย ($t = 6.80$, $r = .64$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ฉันต้องเป็นคนที่รับผิดชอบดูแลการใช้จ่ายภายในครอบครัวแต่เพียงผู้เดียว ($t = 1.85$, $r = .05$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. ฉันรู้สึกว่ามีภาระงานบ้านมากเกินไป ($t = 7.79$, $r = .61$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. ฉันไม่ต้องรีบกลับบ้านมาดูแลบ้านเพราะมีคนคอยดูแลแทนฉันได้ ($t = 4.25$, $r = .37$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 5 ท่านกับครอบครัว

คำแนะนำในการตอบ แบบวัดนี้มีจุดประสงค์จะทราบการปฏิบัติตนของท่านกับคนในครอบครัว ขอให้ท่านพิจารณาข้อความเหล่านี้ว่าตรงกับการปฏิบัติตนของท่านหรือไม่ แล้วเลือกตอบโดยขีดเครื่องหมาย / ลงบนเส้นที่มีคำบรรยายจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เพียงแห่ง ละ 1 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทั้ง 12 ข้อ

1. เมื่อฉันมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรหลาน คนในครอบครัวของฉันพยายามหาข้อมูลเพื่อมาแนะนำให้ฉัน ($t = 6.44$, $r = .46$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. คนในบ้านมักจะหาข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเรื่องการเรียนของบุตรหลานมาบอกกล่าวให้ฉันฟัง ($t = 7.80$, $r = .51$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. เมื่อบุตรหลานทำผิดหรือทำตัวไม่เหมาะสม ฉันสามารถขอคำปรึกษาจากคนในครอบครัวได้ ($t = 5.52$, $r = .61$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. คนในครอบครัวมักจะหาหนังสือหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพอนามัยของบุตรหลานมาให้ฉันได้ศึกษา ($t = 5.19$, $r = .44$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. คนในบ้านมักจะชวนฉันพูดคุยหรือทำกิจกรรมที่ฉันตั้งใจเพื่อช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดจากการดูแลบุตรหลาน ($t = 6.39$, $r = .61$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. คนในบ้านไม่ค่อยแสดงความชื่นชมฉันเรื่องการดูแลบุตรหลาน ($t = 5.28$, $r = .44$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. คนในบ้านช่วยพูดให้ฉันคลายความกังวลใจเกี่ยวกับการดูแลบุตรหลาน ($t = 6.65$, $r = .71$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. คนในบ้านไม่ค่อยปลอบโยนฉันเมื่อฉันเกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับการดูแลเด็ก ๆ ในบ้าน ($t = 7.16$, $r = .66$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ในแต่ละวันฉันต้องจัดเตรียมอาหารให้แก่บุตรหลานด้วยตนเองโดยไม่มีคนในบ้านมาช่วยฉันเลย ($t = 5.85$, $r = .46$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. คนในบ้านของฉันสนับสนุนเงินทองเพื่อใช้ในการดูแลเรื่องการเรียนของบุตรหลานอย่างเต็มที่
($t = 4.54$, $r = .27$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. เมื่อถึงเวลาที่ต้องพาบุตรหลานไปโรงพยาบาล ฉันต้องพาบุตรหลานไปเองแต่เพียงลำพัง โดยไม่มีคนอื่น ๆ ในบ้านไปช่วยเลย ($t = 6.98$, $r = .43$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. เมื่อบุตรหลานมีปัญหาในเรื่องการเรียน มีฉันเพียงคนเดียวในบ้านที่จะคอยสนับสนุนและให้กำลังใจแก่บุตรหลาน ($t = 6.36$, $r = .48$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 6 ท่านกับโรงเรียน

คำแนะนำในการตอบ แบบวัดนี้มีจุดประสงค์จะทราบสถานการณ์ระหว่างท่านกับโรงเรียนของบุตรหลาน ขอให้ท่านพิจารณาข้อความเหล่านี้ว่าตรงกับกรปฏิบัติตนของท่านหรือไม่ แล้วเลือกตอบโดยขีดเครื่องหมาย / ลงบนเส้นที่มีคำบรรยายจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เพียงแห่งละ 1 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทั้ง 10 ข้อ

1. ข้าพเจ้าเกรงว่าการมาพบคุณครูจะทำให้ลูกเดือดร้อน ($t = 4.49$, $r = .37$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าขอพบคุณครู คุณครูคงให้ข้าพชยาก ($t = 4.90$, $r = .42$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้ามีภาระมากจนไม่สะดวกที่จะไปพบคุณครูของลูก ($t = 8.27$, $r = .59$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. โรงเรียนของลูกตั้งอยู่ในที่ที่ข้าพเจ้าไม่ค่อยได้ผ่านแถวนั้น ($t = 6.08, r = .37$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ถึงจะไปพบครูเพื่อขอคำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนของลูก คงจะไม่เกิดผลดีอะไร ($t = 5.75, r = .49$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. วันที่โรงเรียนนัดผู้ปกครอง มักเป็นวันที่ข้าพเจ้าไม่สะดวกไป ($t = 6.59, r = .49$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับลูก ข้าพเจ้าคงรู้สึกเกรงใจที่จะเข้าไปพบครู ($t = 6.77, r = .57$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ข้าพเจ้ามักไม่มีเวลาที่จะไปพบคุณครูที่โรงเรียน ($t = 10.18, r = .63$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ทางโรงเรียนมักมีการเชิญผู้ปกครองไปพบครูอยู่บ่อยๆ ($t = 0.93, r = -.02$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ข้าพเจ้าเห็นว่าคุณครูของลูกคงจะไม่สะดวกให้ข้าพเจ้าพบ ($t = 5.71, r = .43$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 7 ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง

คำแนะนำในการตอบ แบบวัดนี้มีจุดประสงค์จะทราบความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองของท่าน ขอให้ท่านพิจารณาข้อความเหล่านี้ว่าตรงกับกรปฏิบัติตนของท่านหรือไม่ แล้วเลือกตอบโดยขีดเครื่องหมาย / ลงบนเส้นที่มีคำบรรยายจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" เพียงแห่งละ 1 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทั้ง 15 ข้อ

1. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเป็นคนตื่นตัวง่าย ($t = 5.84, r = .39$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณสนใจอะไรไม่ได้นาน ($t = 5.30, r = .36$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. เวลาทำงานถ้าใครมาส่งเสียงดังข้าง ๆ ข้าพเจ้าจะทำต่อไปไม่ได้ ($t = 3.87, r = .33$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้ามีเรื่องกลุ้มใจอยู่เสมอ ($t = 7.75, r = .58$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากใจถ้าจะต้องตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง ($t = 5.51, r = .64$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ถ้ามีคนมาขัดใจหรือยั่วเพียงเล็กน้อย ข้าพเจ้าจะโกรธเอาง่าย ๆ ($t = 5.38, r = .52$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้ารู้สึกกลัวโดยไม่รู้ว่าจะกลัวอะไรอยู่บ่อย ๆ ($t = 3.99, r = .47$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ข้าพเจ้าบังคับตนเองไม่ค่อยได้ ($t = 5.38, r = .54$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเป็นคนตกใจง่าย ($t = 6.65, r = .59$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. เวลาดีใจข้าพเจ้ารู้สึกดีใจมาก และเวลาเสียใจก็รู้สึกเสียใจมาก ($t = 6.39, r = .57$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11.ข้าพเจ้าไม่ค่อยกล้าทำความรู้จักกับคนซึ่งไม่เคยรู้จักมาก่อน ($t = 4.99, r = .49$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12.ข้าพเจ้าไม่ชอบพูดเล่นเลย ($t = 3.32, r = .16$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13.บางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเองมักทำอะไรผิดอยู่เสมอ ($t = 4.56, r = .32$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14.เมื่อเข้านอนตอนกลางคืน ข้าพเจ้ามักนอนไม่ค่อยหลับ เพราะคิดอะไรต่างๆ นานา ($t = 7.70, r = .54$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

15.บางเวลาข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดอยากจะตะโกนออกไปดัง ๆ ($t = 4.15, r = .44$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 8 ฉันทนปัจจุบันและอนาคต

คำแนะนำในการตอบ แบบวัดนี้มีจุดประสงค์จะทราบความคิดเห็นของท่านในสถานการณ์ต่าง ๆ ขอให้ท่านพิจารณาข้อความเหล่านี้ว่าตรงกับกรปฏิบัติตนของท่านหรือไม่ แล้วเลือกตอบโดยขีดเครื่องหมาย / ลงบนเส้นที่มีคำบรรยายจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" เพียงแห่งละ 1 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทั้ง 10 ข้อ

1. ข้าพเจ้ามักจะทำงานไม่เสร็จทันเวลาที่กำหนด ($t = 3.33, r = .29$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. การประกอบกรรมดี โดยขาดผู้รู้เห็นเป็นการกระทำที่สูญเปล่า ($t = 5.22, r = .48$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. การวางแผนล่วงหน้าเป็นการกระทำที่ไร้ประโยชน์ เพราะมักไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้

($t = 5.17$, $r = .47$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ผลงานที่ผู้บังคับบัญชาไม่ยอมรับ แม้จะเป็นผลงานที่ดีก็ไร้ค่า ($t = 8.00$, $r = .42$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. สิ่งตอบแทนที่ดีที่สุดในการทำงานคือเงิน และ/หรือ ตำแหน่ง ($t = 6.36$, $r = .34$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. เมื่ออยู่ต่างถิ่น ข้าพเจ้าคิดว่าทำอะไรก็ได้ เพราะไม่มีใครรู้จักเรา ($t = 3.86$, $r = .39$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ถ้าข้าพเจ้าเห็นของที่อยากได้และราคาแพงมาก ข้าพเจ้าจะตัดสินใจซื้อทันทีและยอมอดหลัง
จากนั้น ($t = 4.25$, $r = .32$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ถ้าข้าพเจ้าอยากได้สิ่งใดแต่ต้องรอคอย ข้าพเจ้าจะหมดความอดทนหรือทนไม่ได้ ($t = 4.19$,
 $r = .40$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ในการประชุมถ้ามีการพูดกันถึงสิ่งที่ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย ข้าพเจ้าจะคัดค้านทันทีโดยไม่สนใจว่า
ขณะนั้นเป็นจังหวะที่เหมาะสมหรือไม่ ($t = 4.09$, $r = .40$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ข้าพเจ้าจะระมัดระวังในการทำงานเฉพาะเมื่อมีคนคอยจ้องจับผิด ($t = 7.61$, $r = .42$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 9 การปรับตัว

คำแนะนำในการตอบ แบบวัดนี้มีจุดประสงค์จะทราบเกี่ยวกับการปรับตัวของท่าน ขอให้ท่านพิจารณาข้อความเหล่านี้ว่าตรงกับกรปฏิบัติตนของท่านหรือไม่ แล้วเลือกตอบโดยขีดเครื่องหมาย / ลงบนเส้นที่มีคำบรรยายจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" เพียงแห่งละ 1 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทั้ง 15 ข้อ

1. บุตรหลานของฉันเห็นคุณค่าในตัวเอง ($t = 4.42, r = .44$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นสมาชิกของสังคมที่ฉันอยู่ในปัจจุบัน ($t = 5.42, r = .39$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันรู้สึกภาคภูมิใจที่ฉันเป็นคนประเภทที่เป็นอยู่นี้ ($t = 4.45, r = .53$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันรู้สึกถูกทอดทิ้ง ($t = 6.44, r = .62$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. เพื่อน ๆ มักไม่เห็นด้วยกับฉัน ($t = 4.06, r = .36$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ฉันไม่แน่ใจว่าคนอื่นจะรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับตัวฉัน ($t = 6.30, r = .38$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันอยากรู้ว่าฉันเป็นคนประเภทใดกันแน่ ($t = 4.44, r = .25$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ฉันรู้สึกว่สิ่งที่ฉันทำอยู่นี้ไม่ค่อยจะมีคุณค่ามากนัก ($t = 6.16$, $r = .65$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ฉันรู้สึกว่าตนเองต้องสร้างทำบางอย่างเพื่อผลบางประการ ($t = 3.39$, $r = .29$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ฉันมีความรู้สึกไม่แน่ใจว่าสิ่งใดถูกหรือสิ่งใดผิดศีลธรรม ($t = 6.24$, $r = .40$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. ฉันเห็นว่าเป็นการดีถ้าจะอยู่เป็นโสด แทนการผูกมัดในชีวิตสมรส ($t = 4.84$, $r = .37$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. ฉันรู้สึกเหมือนกับว่าฉันอยู่คนเดียวในโลก ($t = 7.24$, $r = .68$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. ฉันมีความรู้สึกถึง "การเป็นอยู่ร่วมกัน" ระหว่างฉันกับสมาชิกในครอบครัวของฉัน ($t = 2.76$, $r = .26$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14. สามิ/ภรรยา ของฉันเป็นผู้ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับฉัน ($t = 4.04$, $r = .40$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

15. ฉันรู้สึกว่าในระยะยาวแล้วเด็ก ๆ เป็นภาระมากกว่าน่าชื่นชม ($t = 6.68$, $r = .45$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 10 เด็กกับโรงเรียน

คำแนะนำในการตอบ แบบวัดนี้เป็นแบบวัดเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของเด็ก กรุณาอ่านประโยคที่ให้ไว้ทีละประโยคอย่างช้า ๆ เมื่อเข้าใจเนื้อความแล้ว ให้พิจารณาว่าเนื้อความนั้นถูกหรือผิด แล้วขีด / หรือ x ไว้หน้าข้อนั้น ๆ กรุณาตอบให้ครบทั้ง 15 ข้อ

- _____ 1. ถ้าเด็กโตและวัยรุ่นไม่มีโอกาสเป็นตัวของตัวเองบ้าง โตขึ้นจะเป็นผู้ใหญ่ที่ควบคุมตนเองได้ยาก (D = 0.33, P = 0.77)
- _____ 2. พ่อไม่จำเป็นต้องมีบทบาทในการดูแลเด็ก เพราะแม่ก็ได้ทำหน้าที่อยู่แล้ว (D = 0.07, P = 0.93)
- _____ 3. การให้เด็กนั่งนิ่งเฉยยอมเป็นการฝึกนิสัยที่ดีให้กับเด็ก (D = 0.37, P = 0.75)
- _____ 4. การเขียนตีเด็ก ไม่ว่าเด็กเล็กหรือเด็กโตเป็นสิ่งล้าสมัย (D = 0.50, P = 0.45)
- _____ 5. พ่อแม่ไม่ควรฟังคำแก้ตัวของเด็กเมื่อเด็กทำผิด เพราะจะทำให้เด็กได้ใจ (D = 0.20, P = 0.83)
- _____ 6. เมื่อเด็กอายุยังไม่ถึง 10 ขวบ ควรยอมให้เด็กทำผิดโดยไม่ทำโทษใด ๆ เลยเพราะเด็กยังเล็กเกินไป (D = 0.10, P = 0.95)
- _____ 7. พ่อแม่ควรแสดงความโกรธและเกรี้ยวกราดขณะลงโทษเด็ก (D = 0.10, P = 0.92)
- _____ 8. เมื่อเด็กเสียใจเพราะได้คะแนนต่ำในการสอบ พ่อแม่ควรปลอบใจด้วยการให้รางวัล (D = 0.43, P = 0.65)
- _____ 9. พ่อแม่ควรให้รางวัล (ขนมหรือของเล่น) เป็นเครื่องล่อเพื่อไม่ให้เด็กมารบกวนเวลาทำงาน (D = 0.03, P = 0.15)
- _____ 10. พ่อแม่ควรให้ความสนใจแก่ลูก เฉพาะเวลาที่ลูกมีปัญหาเท่านั้น (D = 0.10, P = 0.95)
- _____ 11. การเข้มงวดกวดขันเด็กจะทำให้เด็กมีแนวทางชีวิตตามที่พ่อแม่ต้องการ (D = 0.27, P = 0.40)
- _____ 12. พ่อแม่ไม่ควรชมเชยลูกต่อหน้า เมื่อเด็กทำดีเพราะจะทำให้เด็กได้ใจ (D = 0.13, P = 0.87)
- _____ 13. เมื่อเด็กทำความดี พ่อแม่ควรทำเฉย ๆ เสีย (D = 0.07, P = 0.97)
- _____ 14. การปล่อยให้เด็กตัดสินใจเอง เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กทำชั่ว (D = 0.13, P = 0.93)
- _____ 15. เด็กไม่สามารถจะทำตัวเป็นคนดีได้ ถ้าพ่อแม่ไม่เข้มงวดกับเด็ก (D = 0.33, P = 0.40)

ชุดที่ 11 ความคิดเห็นของผู้ปกครอง

คำแนะนำในการตอบ แบบวัดนี้มีจุดประสงค์จะทราบความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร ท่านพิจารณาข้อความเหล่านี้ว่าตรงกับกรปฏิบัติตนของท่านหรือไม่ แล้วเลือกตอบโดยขีดเครื่องหมาย / ลงบนเส้นที่มีคำบรรยายจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" เพียงแห่งละ 1 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทั้ง 15 ข้อ

1. การที่ต้องคอยรับผิดชอบดูแลบุตรหลานเป็นการเพิ่มภาระมากขึ้น ($t = 7.44$, $r = .66$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. การที่ต้องคอยดูแลรับผิดชอบต่อบุตรหลานเป็นเรื่องที่ทำให้ต้องสูญเสียเวลาส่วนตัวไป ($t = 7.80$, $r = .66$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. การที่พ่อแม่ผู้ปกครองแสดงความรับผิดชอบดูแลบุตรหลานของตนเป็นการกระทำที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง ($t = 4.28$, $r = .16$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. การที่ต้องคอยดูแลรับผิดชอบต่อบุตรหลานเป็นการเพิ่มความวิตกกังวลให้แก่พ่อแม่ผู้ปกครอง ($t = 5.83$, $r = .51$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. การที่ต้องเลี้ยงดูรับผิดชอบต่อบุตรหลานเป็นเรื่องที่ยุ่งยากลำบาก ($t = 7.97$, $r = .63$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ฉันรู้สึกว่าการที่ต้องคอยดูแลรับผิดชอบต่อบุตรหลานเป็นเรื่องยาวนานที่น่าเบื่อ ($t = 6.16$, $r = .56$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อหน่ายที่ต้องคอยกวาดชั้นเรื่องการเรียนของบุตรหลาน ($t = 7.09$, $r = .48$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. การต้องคอยพาบุตรหลานไปตรวจสุขภาพที่โรงพยาบาลเป็นประจำเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ ($t = 4.74$, $r = .56$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. การที่จะต้องมาคอยนั่งจ้ำจี้จ้ำไชสั่งสอนอบรมนิสัยให้แก่บุตรหลานเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าไม่ชอบ ($t = 6.18$, $r = .61$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อที่จะต้องคอยดักเตือนให้บุตรหลานทำการบ้านส่งครูทุกครั้ง ($t = 6.55$, $r = .56$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. ข้าพเจ้าไม่พร้อมที่จะต้องคอยพูดดักเตือนให้บุตรหลานแปรงฟันทั้งตอนเช้าและก่อนนอนทุกครั้ง ($t = 5.21$, $r = .41$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. ข้าพเจ้าไม่พร้อมที่จะพาบุตรหลานไปตรวจสุขภาพที่โรงพยาบาลเป็นประจำ ($t = 6.84$, $r = .52$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่พร้อมที่จะต้องคอยอบรมบ่มนิสัยให้แก่บุตรหลาน ($t = 5.96$, $r = .58$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14. ข้าพเจ้าไม่พร้อมที่จะต้องคอยดูแลรับผิดชอบในเรื่องการเรียนของบุตรหลาน ($t = 6.14$, $r = .47$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

15. ข้าพเจ้าไม่พร้อมที่จะต้องมาคอยนั่งจำจี้จำไซเพื่ออบรมมารยาทของบุตรหลาน ($t = 4.86$, $r = .48$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 12 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบุตร

คำแนะนำในการตอบ แบบวัดนี้มีจุดประสงค์จะทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับบุตรของท่าน ขอให้ท่านพิจารณาข้อความเหล่านี้ว่าตรงกับการปฏิบัติตนของท่านหรือไม่ แล้วเลือกตอบโดยขีดเครื่องหมาย / ลงบนเส้นที่มีคำบรรยายจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เพียงแห่งละ 1 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทั้ง 10 ข้อ

1. ฉันเชื่อว่าลูกคนนี้จะป็นเด็กที่มีอนาคตไกล ($t = 5.14$, $r = .39$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันรู้สึกผิดหวังในตัวลูกคนนี้ ($t = 7.34$, $r = .47$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันมีความสุขเมื่ออยู่ใกล้ลูกคนนี้ ($t = 6.70$, $r = .48$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ลูกคนนี้เป็นเด็กไม่รักดี ($t = 10.17$, $r = .55$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันรู้สึกภาคภูมิใจในลูกคนนี้มาก ($t = 9.44$, $r = .62$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ฉันอารมณ์เสียอยู่เสมอเมื่ออยู่ใกล้ลูกคนนี้ ($t = 7.85$, $r = .57$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันต้องการที่จะเลี้ยงดูลูกคนนี้อย่างดีที่สุดที่สุด ($t = 6.05$, $r = .43$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ฉันรู้สึกวิตกกังวลเกี่ยวกับนิสัยของลูกคนนี้ ($t = 9.96$, $r = .49$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ฉันพร้อมที่จะเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อลูกคนนี้ ($t = 11.08$, $r = .34$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ฉันพอใจมากที่ลูกคนนี้เกิดมาในครอบครัวของเรา ($t = 7.62$, $r = .56$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 13 ความคาดหวังในการอบรมเลี้ยงดูบุตร

คำแนะนำในการตอบ แบบวัดนี้มีจุดประสงค์จะทราบความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความคาดหวังในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ท่านพิจารณาข้อความเหล่านี้ว่าตรงกับการปฏิบัติตนของท่านหรือไม่ แล้วเลือกตอบโดยขีดเครื่องหมาย / ลงบนเส้นที่มีคำบรรยายจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เพียงแห่งละ 1 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทั้ง 10 ข้อ

1. ถ้าลูกของฉันประสบอุบัติเหตุขณะอยู่กับฉัน ก็เป็นเพราะฉันขาดความระมัดระวัง ($t = 3.83$, $r = .06$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ควรยึดสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นที่พึ่ง เพื่อลูกจะได้ไม่เจ็บป่วยง่าย ($t = 5.41$, $r = .40$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันเชื่อว่าพ่อแม่มีความสำคัญต่ออนาคตของลูกมากกว่าพระเจ้าองค์ใด ($t = 5.24, r = .30$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ลูกจะเป็นคนดีหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับบุญและกรรมแต่ปางก่อน ($t = 4.96, r = .51$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. พ่อแม่สามารถป้องกันไม่ให้ลูกเจ็บป่วยได้มาก ($t = 4.34, r = .27$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ลูกจะเรียนได้ดีถ้าพ่อแม่เอาใจใส่ในการเรียนของเขา ($t = 4.54, r = .29$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันเชื่อว่าถ้าดวงชะตาของลูกคืออยู่แล้ว เขาจะต้องมีอนาคตที่ดี ($t = 5.56, r = .42$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. พ่อแม่ที่โชคดีย่เท่านั้นจึงจะมีลูกเป็นเด็กดีและเรียนเก่ง ($t = 5.41, r = .47$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. เมื่อลูกเกิดมา โพ่อแม่อีกคงไม่มีทางจะทำให้ลูกฉลาดขึ้นได้ ($t = 4.60, r = .44$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ฉันเชื่อว่าวิธีการอบรมเลี้ยงดูลูกของฉัน จะทำให้ลูกเป็นเด็กดีได้ ($t = 4.12, r = .25$)

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 14 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

1. ปัจจุบันท่านมีอายุ _____ ปี _____ เดือน
2. เพศของผู้ปกครอง ☐ ชาย ☐ หญิง
3. สถานภาพสมรสของท่าน ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หย่าร้าง/หม้าย
4. ท่านมีบุตรทั้งหมดจำนวน _____ คน
5. ท่านมีเด็กทั้งหมดที่อยู่ในความดูแล (รวมทั้งบุตรและหลานในบ้าน) _____ คน
6. มีคนในครอบครัวที่อยู่ในบ้านเดียวกัน _____ คน
7. ลูกที่อยู่ ป.2 หรือ ป.3 คนนี้ เป็นบุตรคนที่ _____
8. เพศของเด็ก คือ ☐ ชาย ☐ หญิง
9. ท่านมีความเกี่ยวข้องเป็นอะไรกับเด็ก (เช่น พ่อ แม่ ลุง ป้า น้า อา) _____
10. อาชีพของท่าน คือ _____
11. อาชีพของกลุ่มสมรส คือ _____
12. การศึกษาสูงสุดของท่าน คือ _____
13. การศึกษาสูงสุดของกลุ่มสมรส คือ _____
14. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน _____ บาท

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้
และกรุณาตรวจสอบดูว่าท่านทำครบทุกข้อ และทุกหน้าหรือไม่
“ขอบคุณค่ะ”

แผนผังแบบวัดในการศึกษา

ชุดที่ 1			
แบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้แก่นุตรหลาน (การปฏิบัติตนชุดที่ 1)			
ด้าน	ข้อความทาง + จริงที่สุด = 6 ไม่จริงเลย = 1	ข้อความทาง – จริงที่สุด = 1 ไม่จริงเลย = 6	รวม
ข่าวสาร	3, 5	1, 2, 4	5
อารมณ์	-	6, 7, 8, 9, 10	5
รวม	2	8	10

ชุดที่ 2			
แบบวัดพฤติกรรมหลักการดูแลบุตรให้แก่ทางโรงเรียน (การปฏิบัติตนชุดที่ 2)			
ด้าน	ข้อความทาง + จริงที่สุด = 6 ไม่จริงเลย = 1	ข้อความทาง – จริงที่สุด = 1 ไม่จริงเลย = 6	รวม
สุขภาพ	-	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	7
อบรมนิสัย	-	8, 9, 10, 11, 12, 13, 14	7
รวม	-	14	14

ชุดที่ 3			
แบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน (ท่านกับบุตรหลาน)			
	ข้อความทาง + จริงที่สุด = 6 ไม่จริงเลย = 1	ข้อความทาง – จริงที่สุด = 1 ไม่จริงเลย = 6	รวม
	7	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10	10
รวม	1	9	

ชุดที่ 4			
แบบวัดภาระทางบ้าน (กิจกรรมทางบ้าน)			
	ข้อความทาง + จริงที่สุด = 6 ไม่จริงเลย = 1	ข้อความทาง – จริงที่สุด = 1 ไม่จริงเลย = 6	รวม
	2, 7, 8, 12	1, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11	12
รวม	4	8	

ชุดที่ 5			
แบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว (ท่านกับครอบครัว)			
ด้าน	ข้อความทาง + จริงที่สุด = 6 ไม่จริงเลย = 1	ข้อความทาง – จริงที่สุด = 1 ไม่จริงเลย = 6	รวม
ข่าวสาร	1, 2, 3, 4	-	4
อารมณ์	5, 7	6, 8	4
วัสดุ	10	9, 11, 12	4
รวม	7	5	12

ชุดที่ 6			
แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการติดต่อกับโรงเรียน (ท่านกับโรงเรียน)			
	ข้อความทาง + จริงที่สุด = 6 ไม่จริงเลย = 1	ข้อความทาง – จริงที่สุด = 1 ไม่จริงเลย = 6	รวม
	9	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10	10
รวม	1	9	

ชุดที่ 7	
แบบวัดสุขภาพจิต (ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง)	
เป็นข้อความทาง (-) ทุกข้อ จริงที่สุด = 1 ไม่จริงเลย = 6	
รวม 15 ข้อ	

ชุดที่ 8			
แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ท่านในปัจจุบันและอนาคต)			
	ข้อความทาง + จริงที่สุด = 6 ไม่จริงเลย = 1	ข้อความทาง – จริงที่สุด = 1 ไม่จริงเลย = 6	รวม
	-	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	10
รวม	-	10	

ชุดที่ 9			
แบบวัดการปรับตัวทางจิตสังคม (การปรับตัว)			
ด้าน	ข้อความทาง + จริงที่สุด = 6 ไม่จริงเลย = 1	ข้อความทาง – จริงที่สุด = 1 ไม่จริงเลย = 6	รวม
ขั้น 5	2, 3	5, 6, 7, 8, 9, 10	8
ขั้น 6	13, 14	4, 11, 12	5
ขั้น 7	1	15	2
รวม	5	10	15

ชุดที่ 10			
แบบวัดความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กวัยเด็กโต (เด็กกับโรงเรียน)			
	ข้อความที่ถูก จริงที่สุด = 6 ไม่จริงเลย = 1	ข้อความที่ผิด จริงที่สุด = 1 ไม่จริงเลย = 6	รวม
	1, 4	2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15	15
รวม	2	13	

ชุดที่ 11			
แบบวัดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อบุตรในวัยเรียน (ความคิดเห็นของผู้ปกครอง)			
ด้าน	ข้อความทาง + จริงที่สุด = 6 ไม่จริงเลย = 1	ข้อความทาง – จริงที่สุด = 1 ไม่จริงเลย = 6	รวม
ประเมินค่า	3	1, 2, 4, 5	5
ความรู้สึก	-	6, 7, 8, 9, 10	5
ความพร้อม	-	11, 12, 13, 14, 15	5
รวม	1	14	15

ชุดที่ 12			
แบบวัดทัศนคติที่ดีต่อบุตร (ความคิดเห็นเกี่ยวกับบุตร)			
ด้าน	ข้อความทาง + จริงที่สุด = 6 ไม่จริงเลย = 1	ข้อความทาง – จริงที่สุด = 1 ไม่จริงเลย = 6	รวม
ประเมินค่า	1	4	2
ความรู้สึก	3, 5, 10	2, 6, 8	6
ความพร้อม	7, 9	-	2
รวม	6	4	10

ชุดที่ 13			
แบบวัดความเชื่ออำนาจในคนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร (ความคาดหวังในการอบรมเลี้ยงดูบุตร)			
	ข้อความทาง + จริงที่สุด = 6 ไม่จริงเลย = 1	ข้อความทาง – จริงที่สุด = 1 ไม่จริงเลย = 6	รวม
	1, 3, 5, 6, 10	2, 4, 7, 8, 9	10
รวม	5	5	

บรรณานุกรม

- เกษม จันทร. 2541. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. 2537. ครอบครัว. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- กัศนงค์ มณีศรี และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2540. รายงานการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของพ่อแม่ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปณิธานทางการศึกษาและอัตมโนทัศน์ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 เขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- งามตา วนินทานนท์. 2536. ลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จตุพร เฟื่องชัย. 2535. เอกสารคำสอนสุขภาพจิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- จารุณี อรัญภูมิ. 2542. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการและการรับรู้บทบาทการเป็นบิดากับการปฏิบัติตามบทบาทของบิดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จินดา ทั้งทอง. 2530. การนำเสนอแนวทางสำหรับผู้ปกครองในการสนับสนุนการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา บิลมาศ และคณะ. 2529. รายงานการวิจัยคุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน.
- จิรวรรณ มั่นเย็น. 2536. ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธศาสนาและทางจิตของนิสิตในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- จิระนันท์ พากเพียร. 2540. การทำนายและอธิบายพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล
ในคลินิกทันตกรรมของนักศึกษาทันตภิบาล : ทดสอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.
วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- จิราพร ถนอมกล่อม. 2540. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพ การสนับสนุนทางสังคม
และปัจจัยทางชีวสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ของหญิงวัยเจริญ
พันธุ์ผู้สงสัยถูกข่มขืนที่มารับบริการตรวจ ณ ห้องฉุกเฉินและอุบัติเหตุของ
โรงพยาบาลตำรวจ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เฉลิมชัย วาสะสิริ. 2533. บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในโครงการ
ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามการรับรู้ของครูและนักเรียน.
วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลียว บุรีภักดิ์ และคณะ. 2526. พ่อ ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร.
- ชาติชาย อัครวิบูลย์ และสมบุรณ์ ชัยเดชสุริยะ. 2519. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จรัสนิทวงศ์.
- ชุติมา เทศศิริ. 2537. ลักษณะทางพุทธศาสนา และจิตลักษณะของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับพฤติ
กรรมการดูแลบุตรเจ็บป่วยเรื้อรังด้วยโรคธาลัสซีเมีย. วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ฐานันตร์ เปียศิริ. 2545. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
ของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนา
สังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณัฐสุดา สุจินันท์กุล. 2541. ปัจจัยด้านครอบครัว การทำงาน และลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ
พฤติกรรมการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร. 2547. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒน
บริหารศาสตร์.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2523. การฝึกอบรมการวิจัยขั้นสูงทางพฤติกรรมศาสตร์ : เอกสารประกอบการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2531. เอกสารพื้นฐานการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตพฤติกรรมข้าราชการ. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2537. คู่มือผู้บังคับบัญชาเพื่อการพัฒนาจริยธรรมลูกน้อง บทเรียนทางไกล. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2538. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม: การวิจัยและพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541. ตำราขั้นสูงเรื่อง ทฤษฎี การวัด และงานวิจัย เอกลักษณ์แห่งอีโกในคนไทยและเทศ. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541. รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมและการพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์. วารสารทันตภิบาล. 10 (พฤษภาคม-สิงหาคม): 105-108.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2543. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม : การวิจัยและพัฒนาบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2544. ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน. กรุงเทพฯ: บริษัทส่งเสริมการศึกษาและจริยธรรมจำกัด.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน, และคณะ. 2536. รายงานการวิจัย เรื่องลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. 2520. รายงานการวิจัยเรื่องจริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชุชม และสุภาพร ลอยด์. 2529. รายงานการวิจัยเรื่องการควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- คุณเดือน พันธมนาวิน. 2547. รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมของหัวหน้าในสถานีนามัยตำบล. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- คุณเดือน พันธมนาวิน และอัมพร ม้าคนอง. 2547. ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมการพัฒนานักเรียนของครูคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- คุณเดือน พันธมนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และงามตา วนินทานนท์. 2528. รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- คุณฉวี ทรัพย์ปรุง. 2529. ผลการใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อน้ำที่การทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดรางบัว กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- คุณฉวี โยเหลา และประทีป จินฉิ่ง. 2537. ปัจจัยเชิงเหตุผลของพฤติกรรมอนุรักษ์น้ำของครูประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทิพย์สุดา จันทรแจ่มหล้า. 2544. ปัจจัยด้านจิตสังคมของผู้ดูแลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื่อเฮดส์. ปรินิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ธวัชชัย ศรีพรงาม. 2547. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอปั่นด้าย. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นวม สงวนทรัพย์. 2535. สารัตถจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นภา ปิยะศิรินนท์. 2541. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นันทา แทนธานี. 2534. การศึกษาตัวแปรบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปรินิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นิตยา กษภักดี. ม.ป.ป. การพัฒนาครอบครัว. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.

- นิสาร์ตน์ ให้โก้. 2540. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงสนับสนุนทางสังคมความผูกพันระหว่างบิดาและบุตรและปัจจัยส่วนบุคคลกับการปรับบทบาทการเป็นบิดาของผู้ที่เป็นบิดาครั้งแรก. วิทยานิพนธ์ ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บังอร โสพล. 2540. รายงานการวิจัยโครงการแม่บทเรื่องการศึกษาข้ามวัฒนธรรมด้านปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการทำงานของหัวหน้าในธนาคารไทยและอเมริกัน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- เบญจพร ปัญญาขง และคณะ. 2542. การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพชีวิตเด็กและเยาวชน เรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่/ผู้ปกครองกับเด็กและการอบรมเลี้ยงดูเด็ก. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ประชิด สุขอนันต์. 2545. ปัจจัยส่วนบุคคลและสถานการณ์ที่มีความสัมพันธ์กับความสุขและการคิดฆ่าตัวตายในนักเรียนมัธยมศึกษา. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520. ทศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ และ สวิง สุวรรณ. 2534. พฤติกรรมศาสตร์ พฤติกรรมสุขภาพ และสุขศึกษา. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- ประเวศ วะสี และคณะ. 2519. คู่มือการดูแลรักษาสุขภาพสำหรับประชาชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- ปราณี สวัสดิ์สาตี. 2511. การเลี้ยงดูและอบรมเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สภาวิจัยแห่งชาติ.
- พ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530. สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์.
- พ่องพรรณ แว่ววิเศษ. 2534. ลักษณะจิตสังคมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พงษ์สุดา รัตนมาสมงคล. 2533. ทศนคติของบิดาต่อบทบาทการเป็นบิดาและความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านการปรับตัวของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พรทิพย์ วงศ์วิเศษศิริกุล. 2540. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสแรงสนับสนุนทางสังคมความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองการปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นมารดากับอาการวิตกกังวลและซึมเศร้าภายหลังคลอดในมารดาที่มีบุตรคนแรก. วิทยานิพนธ์ ปริญญาพยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

- พริททา หอมจันทร์. 2529. การขัดเกลาทางสังคมของครอบครัวในชุมชนแออัดของ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 2545. จิตวิทยาครอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณราย พัทธเจริญ. 2543. จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพกายและจิตของข้าราชการสูงอายุ. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พระเทพวิสุทธิเมธี. ม.ป.ป. หน้าทีของคณบับสมบุรณ์ คนดีและคุณสมบัติพิเศษของนักบริหาร. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.
- พระเทพวิสุทธิเมธี. ม.ป.ป. รักลูกให้ถูกทาง. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี.
- พระมหาภูเนตุ จันทรจิต. 2541. หน้าทีของมารดาบิดาในพุทธจริยศาสตร์. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พัชรา เทียมเพ็ชร. 2537. ครอบครัวดีชีวีมีสุข 21-23 มีนาคม 2537. ใน เอกสารประกอบการสัมมนา. กรุงเทพฯ: กรมพลศึกษา.
- พัชรินทร์ กิตติธงโสภณ. 2541. ศึกษาการสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมการดูแลบุตรวัย วิทยานิพนธ์ ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พัชรื ผลโยธิน และ บุญเยี่ยม จิตรคอน. 2532 . เอกสารการสอนชุดวิชา ฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กประถมวัย หน่วยที่ 6-10. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พัฒนา ชัชพงษ์. 2530. การพัฒนาและส่งเสริมความเก่งของลูกรัก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: แปลน พับลัซซิง.
- พาณี พัทธษา. 2532. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านกับนิสัยในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิริยา ธาราพิสุทธิกุล. 2533. หนังสือเพราะแม่เฝ้าสอน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ และคณะ. 2528. จิตวิทยาสังคมร่วมสมัย. เชียงใหม่: สยามศึกษา.
- ไพฑูรย์ มีกุศล และคณะ. 2538. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ หน่วยที่ 1-8. สาขาวิชาศิลปศาสตร์. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- ภมริน เชาวจินดา. 2542. ลักษณะทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ.
ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รณรุทธิ์ บุตรแสนคม. 2535. สุขภาพจิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- รุจิเรศ พิชิตตานนท์. 2546. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมฉลาดเลือกกินของนักเรียน
วัยรุ่นตอนปลาย. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ลักขณา บุญนิมิตร. 2542. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครอง ครู และเพื่อน ในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลักคาวลัย เกษมเนตร และ ประทีป จินฉี. 2541. การอบรมเลี้ยงดู: รูปแบบและผลที่เกิดกับลูกรัก.
ชี้ทางสร้างเยาวชนไทยในทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ลักคาวลัย เกษมเนตร, ประทีป จินฉี, ทศนา ทองภักดี, อุษา ศรีจินดารัตน์ และวันเพ็ญ พิศาลพงศ์.
2539. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ลินดา สุวรรณดี. 2543. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรุ่งอรุณ. วิทยานิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วรเชษฐ โชกชัย. 2536. การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนแบบนาฏการกับการสอนตามแนวคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วรรณวดี ม้าลำพอง. 2527. รายงานการวิจัยประสบการณ์ทางบ้านที่มีผลต่อความพร้อมในการเรียนของเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- วรรณี วรรณชาติ. 2541. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์.
ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วรวรรณ อัสวกุล และคณะ. 2546. รายงานการวิจัยโครงการแม่บท ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทันตสุขภาพแก่บุตรก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.

- วราภรณ์ รักวิจัย. 2533. การอบรมเลี้ยงดูเด็กประถมวัย. กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์.
- วราภรณ์ อึ้งพานิชย์. 2544. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของบิดามารดาในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จำเป็นสำหรับเด็กในเขตเมืองและชนบทของพื้นที่สาธารณสุขเขต 2. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์. 2527. การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วันชัย มีกลาง. 2530. ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ ความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติตาม และการได้รับการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาของนิสิตระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิรัตน์ ปานศิลา. 2542. การถ่ายทอดทางสังคมในการทำงาน จิตลักษณะ และการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรสาธารณสุขระดับตำบล ในภาคเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วีระ ไชยศรีสุข. 2533. สุขภาพจิต. กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์.
- ศิริกาญจนา เอกศิริไตรรัตน์. 2543. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลความรู้เรื่องหอบหืด ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองการสนับสนุนทางสังคมกับความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรโรคหอบหืดวัย 0-6 ปี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิริวรรณ มั่นสุข. 2539. แรงสนับสนุนทางสังคมความผูกพันระหว่างมารดาและทารกในระยะตั้งครรภ์และการปรับบทบาทของมารดาหลังคลอดที่ได้รับการผ่าตัดเอาทารกออกจากหน้าท้อง. วิทยานิพนธ์ ปริญญาพยาบาลมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิริรัตน์ แอดสกุล. 2540. ครอบครัว : สาระที่น่านรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวัลย์ อุดมพรวิรัตน์. 2525. การส่งเสริมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สอง. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภชัย สุพรรณทอง. 2544. ปัจจัยทางจิตและสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.

- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2545. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. 2531. รักลูกให้ถูกทาง และพ่อแม่ที่รักลูกทุกคน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมพร อินทร์แก้ว. 2534. สุขภาพจิต 14 เด็กไทยวันพรุ่งนี้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2544. สังคมวิทยาครอบครัว. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันศักดิ์ สินธุพันธ์ประทุม. 2523. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเชื่อ และการปฏิบัติ ตามพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษาใน กรุงเทพมหานครและจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุชาติ ลีตระกูล. 2524. องค์ประกอบบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุทธิดา ทองสงค์กลี. 2548. ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่างบ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะ ที่ เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุพร ชัยเดชสุริยะ และคณะ. 2528. รายงานการวิจัยเปรียบเทียบพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนกลุ่มที่ผู้ปกครองมาพบปรึกษากับอาจารย์ประจำชั้นกับกลุ่มที่ไม่ ได้มาพบปรึกษาในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัทธา ธรรมวงษ์. 2544. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการพลีกรรมมนุษย์ในงานพยาบาลผู้ป่วยใน. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์.
- สุภาสินี นุ่มเนียม. 2546. ปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และจิตลักษณะ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุริยะ พันธุ์ดี. 2536. ความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาในโรงเรียนกับจิตลักษณะ และพฤติกรรมก้าวร้าวในนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- สุวรรณ แก้วสุวรรณ. 2532. บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของครูและนักเรียน. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรนุช ชันทะวงศ์. 2544. พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการบริโภคอาหารตามสุขบัญญัติแห่งชาติและโภชนบัญญัติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อังกราวงศ์พัฒนามงคล. 2533. ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อังกร สุขารมณ และอรพินทร์ ชูชม. 2530. การศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อังกร อาวรรณ. 2540. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยทางชีวสังคม กับความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ โรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อาภา ภมรบุตร. 2529. จิตวิทยาเกี่ยวกับครูและการบริหารงานการศึกษาเพื่อประโยชน์ ครู บิดา มารดา ผู้ปกครอง และผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: นำอักษรการพิมพ์.
- อารียา เตชะไมตรีจิตต์. 2538. ผลของการส่งเสริมสัมพันธภาพภายหลังคลอดต่อความผูกพันระหว่างบิดาและทารกและบทบาทในการเลี้ยงดูบุตรของบิดาที่มีบุตรคนแรก. วิทยานิพนธ์ ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อานวย ไชยนาม. 2538. ความสัมพันธ์ระหว่างความสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง ทัศนคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ นิสัยและทัศนคติในการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุบล เลี้ยววาริณ. 2534. ความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- อุมาพร ตรังคสมบัติ. 2543. ปัญหาการเรียนและเทคนิคช่วยให้ลูกเรียนดี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- Adam, G.R. 1985. Family Correlates of Female Adolescents, Ego-Identity Development. **Journal of Adolescence**. 8: 69-82.
- Bhanthumnavin, D. 2000. Importance of Supervisory Social Support and Its Implications for HRD in Thailand. **Psychology and Developing Societies : A Journal**. 12(2): 155-167.
- Cohen. J. 1977. **Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences**. New York: Academic Press.
- Erikson, E.H. 1968. **Identity: youth and crisis**. New York: W.W. Norton.
- Icek, Ajzen, 1991. The Theory of Planned Behavior. **Organization and Human Decision Process**. 50: 179-211.
- Johnson, Blair T.; Albarracin, Dolores; Fishbein, Martin and Muellerleile, Paige A. 2001. Theories of Reasoned Action and Planned Behavior as Models of Condom Use : A Meta-Analysis. **Psychological Bulletin**. 127 (1): 142-161.
- Magnusson, D. and Endler, N.S. 1977. **Personality at the Crossroads : Current Issues in Interactionism Psychology**. New Jersey: LEA Publishers.
- Parker, Dianne; Manstead, Antony S.; Stradling, Stephen G.; Reason, James T. and Baxter, James S. Baxter 1992. Intention to Commit Driving Violations : an Application of the Theory of Planned Behavior. **Journal of Applied Psychology**. 77 (1): 94-101.
- Rannie, Katherine and Craig, Dorothy M. 1997. Adolescent Females' Attitudes, Subjective Norms, Perceived Behavioral Control, and Intentions to Use Latex Condoms. **Public Health Nursing**. 14(February): 51-57.
- Villegas de Posada, C. 1994. A Motivational Model for Understanding Moral Action and Moral Development **Psychological Report**. 74: 951-959.
- Wambach, Karen A. 1997. Breastfeeding Intention and Outcome : a Test of the Theory of Planned Behavior. 1997. **Research in Nursing & Health**. 20 (February): 51-59.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวสุธาสินี ทองลิ้ม
ภูมิลำเนา	64 หมู่ 4 ตำบลจอมบึง อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การเงินการธนาคาร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ปีการศึกษา 2541
สถานที่ทำงาน	บริษัทหลักทรัพย์ ไทยพาณิชย์ จำกัด 130-132 ชั้น 20 อาคารสินธรทาวเวอร์ 3 ถนนวิฑู แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	661 หมู่บ้านเกษรา ถนนพัฒนาการซอย 29 แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร
โทรศัพท์	09 – 1120899